onceptnotulen raadsvergadering

Vergadering:
Gemeenteraad Heerlen

Vergaderdatum:
25 juni 2025

Tijdstip vergadering:
17.00 uur

Presentielijst

Aanwezig:

Leden:
K. Adema, F. Askamp, S. Bayraktar, M.M.M. van den Berg, S. Bottenberg-Brylka, M.T.A. Butink, F.W.S. Daamen, A. Damen, T. Dragstra, J.L.M. Ermers, E.A.N.M. Géron, T.G.M.M. de Groot, J.A. Heine-van Dartel, A.M.G. Hendriks-Berg, J.T.M. Hendriks, E.J. Hoogers, S. Jacobs, A.L.B. Janssen, B. Karabacak, P.C.C. Kastrop, A.W.A. Keulen, R.J.A. Kockelkorn, R.H.F. Leers, T. Nefjodov, A. Oulad Lmaroudia, P M. van Oosterhout, P.A. Pauwels, T. Reijnders, R.W.T.A. Rozestraten, M.H. Schreurs, A.A.M. Stöcker-Bus, P.S.G.M. Vaessen-Stollman, I.J. Vermeulen-Klamerek, H.M.A.M. Verreck en P.M.A. van Zutphen

Wethouders:
J.M.M. Clemens, C. Gelderblom, M.P.G.M. Peters en A.E.H.T. Vrusch

Voorzitter:
R. Wever

Griffier:
T.W. Zwemmer

Verslaglegging:
J.H.C.J. Toirkens

Afwezig:

Wethouders:
M.E.E. De Beer

Leden:
M.T. Bosch en A.A.W.G.M. Santegoeds

Agenda

1. Opening en vaststellen agenda raadsvergadering 3

2. Vragenuur 4

3. Vaststellen notulen raadsvergadering d.d. 28 mei 2025 4

4. Vaststellen van de ingekomen stukken en de wijze van afdoening 4

5. Jaarrekening 2024 5

6. Zomernota 2025 23

7. Kaderbrief 2026 49

8. Verhuurverordening Heerlen 2025 en Beleidsregel bestuurlijke boetes goed verhuurderschap Heerlen 71

9. Leegstandverordening 71

10. Aanpassen BP "Woningsplitsing en kamerbewoning" 71

11. Zienswijze Jaarrekening 2024, begrotingswijziging 2025 en begroting 2026 inclusief meerjarenperspectief GR Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad 91

13. Zienswijze jaarverslag en jaarrekening 2024, eerste begrotingswijziging 2025 en ontwerpbegroting 2026 en meerjarenperspectief 2027-2029 GR Omnibuzz 92

14. Zienswijze (concept)begroting 2026 GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg inclusief uitwerking van een bezuinigingsopdracht 92

15. Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024 GR Reinigingsdiensten Rd4 92

16. Zienswijze begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 (Ondernemingsplan 2026) GR Historisch Centrum Limburg 93

17. Toestemming tot toetreding en wijziging GR Historisch Centrum Limburg (GR HCL) 93

18. Zienswijze Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg 93

19. Toestemming treffen GR 'CentrumRegeling VVTH RegioVerte' 94

20. Heerlens Ouderen Akkoord 2025-2030 94

21. Verkoop locatie "In ’t Wieër" aan Stichting Cicero Zorggroep en vaststellen Grondexploitatiecomplex 107

22. Adviesrecht raad aanvraag kind- en jeugdcentrum Mondriaanterrein 107

23. Adviesrecht raad aanvraag realiseren van een Mijnwater warmtebron HLH-GT-05 115

24. Natuurinclusief bouwen 117

25. Motie 'vreemd aan de orde van de dag' OPH inzake 'invoering hitteplan Heerlen/Parkstad' 126

26. Motie 'vreemd aan de orde van de dag' GL/PvdA/SP/D66/CDA/OPH/JPH/FD inzake 'huisgarantie met baankans voor politie- en zorghelden' 129

27. Motie 'vreemd aan de orde van de dag' SP/GL/PvdA/PvdD inzake 'Heel Heerlen Beweegt' 132

1. Opening en vaststellen agenda raadsvergadering

De voorzitter
Dames en heren, bent u zover? De vergadering is geopend. Welkom bij deze vervroegde vergadering met de bedoeling dat we dan eerder klaar zijn. Er is een bericht van verhindering van de heer Bosch. Dus we zijn vanavond met 36 leden. De heer Bayraktar is inmiddels wel aanwezig. De heer Oulad en de heer Reijnders zijn wat vertraagd. Mevrouw Santegoeds is ziek. Dus dan zijn we vanavond met 35 als de verlatenen er zijn. Ik loop zo met u de agenda door met de dingen die we wel of niet kunnen afhameren.
Ik wijs er nog op dat we in het presidium aan de voorkant van dit hele zware blok – we wisten dat dit een zware vergadering werd – met elkaar hebben afgesproken dat we iedereen meer tijd hebben gegeven in de commissies. Daar is ruimschoots gebruik van gemaakt. Die zijn allemaal redelijk laat afgelopen. Laat ik het zo maar zeggen. We hebben met elkaar afgesproken dat naar aanleiding van dit soort commissies we zo veel mogelijk zouden hameren en alleen die stukken zouden bespreken die we echt moeten bespreken. Daar stellen we dan niet een hele batterij aan vragen, maar een paar vragen die u nog nodig heeft om uw standpunt te kunnen innemen. We moeten dus ook wat voorzichtig zijn met de interrupties, want met deze hoeveelheid hebben we alles in ons bezit om 3:00 uur vannacht klaar te zijn, maar met een beetje medewerking van ons allemaal kan dat ook veel eerder. Dan kan het ook 2:00 uur worden, meneer Jacobs. Zo is het. Dat scheelt enorm. Kunt u instemmen met de agenda? Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, misschien moeten we een paar punten gevoegd behandelen als ze aan de orde komen. Voor de agendapunten 8, 9 en 10 rondom wonen heeft in ieder geval mijn fractie maar één verhaal voor alle drie de agendapunten.

De voorzitter
Volgens mij hebben we het ook in het presidium afgesproken dat we die drie bij elkaar zouden behandelen en dus tegelijkertijd. Alleen de besluitvorming is wel één voor één. Meneer Jacobs met een punt van orde.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Ik snap de opmerking van meneer Van Zutphen. Alleen ik vind de verhuurverordening toch essentieel iets anders als die leegstandsverordening. Dat is toch een heel ander onderwerp? Dus mijn voorstel zou zijn om die twee toch gesplitst te behandelen.

De voorzitter
Volgens mij hebben wij in het presidium afgesproken dat wij deze in één keer zouden behandelen. Dus ik ga daar niet meer over discussiëren. Meneer Van den Berg heeft nog een punt van orde.

De heer Van den Berg, VVD
Ik zie ze ook wel als twee. Als u dat niet als twee ziet, dan lees ik ze alle twee achter elkaar voor.

De voorzitter
Dat mag ook. Meneer Rozestraten heeft een punt van orde.

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Agendapunt 22 gaat over het Mondriaanverhaal waar we ook uitvoerig over hebben gesproken in de commissie. Wij hebben heel recent met de omwonenden en de inwoners gesproken. Wij weten dat er op 3 juli nu een gesprek staat gepland met de directie en de inwoners. Wij zouden willen voorstellen om dit agendapunt door te schuiven tot na de vakantie, omdat we anders waarschijnlijk gaan meemaken dat als we dit agendapunt accorderen, er een langdurige procedure gaat plaatsvinden. In het belang van Mondriaan, in het belang van de gemeente en in het belang van de jeugd en ook van de omwonenden, denken we dat het heel verstandig is om dit één vergadering door te schuiven en dan met een goede onderbouwing te komen op het gebied van burgerparticipatie.

De voorzitter
Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, het gaat hier over het adviesrecht van de raad. Als we dit besluit nemen, wat ik hoop dat we met z'n allen vanavond doen, dan heeft het college nog alle ruimte om daar waar nodig de nodige overleggen en besluiten te nemen. Deze stap moeten we nemen in het belang van onze kinderen.

De voorzitter
Akkoord. Het college wil het ook behandelen. Het is op de agenda gezet en het is door de commissie doorgelaten, dus we gaan het behandelen. Ik ga met u door de agenda heen. Overigens, de twee vragen die schriftelijk gesteld zijn, worden deze week schriftelijk beantwoord. Dan kom ik bij de notulen van 28 mei. Akkoord. Dank u wel. Dan het vaststellen van de lijst van ingekomen stukken. Akkoord. Dank u wel. Dan de jaarrekening 2024. Behandelen. Zomernota. Behandelen. Kaderbrief. Behandelen. De verhuurverordening. We behandelen dus agendapunt 8, 9 en 10. Dan de zienswijze rondom Zorg- en Veiligheidshuis. Akkoord. Dank u wel. Dan de zienswijze GGD. Behandelen. Dan de zienswijze Omnibuzz. Akkoord. Dank u wel. Dan de zienswijze Veiligheidsregio. Akkoord. Dank u wel. De zienswijze Reinigingsdiensten Rd4. Akkoord. Dank u wel. De zienswijze Historisch Centrum Limburg. Akkoord. Ook bedankt. Dan toestemming tot toetreding en wijziging van de GR Historisch Centrum Limburg. Akkoord. Dan de zienswijze huisvesting brandweerkazernes Veiligheidsregio. Behandelen. Dan toestemming CentrumRegeling VVTH RegioVerte. Akkoord. Dank u wel. Dan het Heerlens Ouderenakkoord. Behandelen. Dan de verkoop locatie "In 't Wieër". Behandelen. Dan adviesrecht aanvraag kind- en jeugdcentrum. Behandelen. Adviesrecht realiseren Mijnwater warmtebron. Behandelen. Natuurinclusief bouwen. Behandelen. Dan hebben we nog een aantal moties om de gezelligheid nog even te volmaken. Mensen, we gaan er iets moois van maken.

2. Vragenuur
Alle vragen zijn schriftelijk beantwoord.

3. Vaststellen notulen raadsvergadering d.d. 28 mei 2025
Hamerstuk.

4. Vaststellen van de ingekomen stukken en de wijze van afdoening
Hamerstuk.

5. Jaarrekening 2024

De voorzitter
Dan begin ik bij meneer Damen van de Fractie Damen.

Eerste termijn

De heer Damen, Fractie Damen
Dank u wel, voorzitter. Voor ons ligt een enorm lijvig boekwerk. Hij is erg gedetailleerd, maar ondanks deze detaillering ontbreken volgens onze fractie enkele zaken en zijn er nog een aantal onduidelijkheden.
Laat ik beginnen met een algemeen beeld over de jaarstukken 2024. De jaarrekening ziet er financieel gezien behoorlijk uit. Er gaat nog geld naar de algemene reserve. Een aantal posten kunnen worden doorgeschoven naar 2025. De financiële positie van de gemeente is zeker niet rooskleurig. Ondanks dat alle kengetallen aan de goede kant liggen, is het weerstandsvermogen slechts matig en daardoor ook zorgbarend. De weerstandscapaciteit voldoet wel aan de norm. Toch vragen wij het college hoe zij zich voorbereiden op dat zogenaamde ravijnjaar dat weliswaar is opgeschoven, maar niet kan worden overgelaten aan een nieuw college.
Meneer de voorzitter, nu zal ik wat meer in detail treden. Als eerste ontbreekt er een lijst met afkortingen, waardoor niet-ingewijden soms het verhaal moeilijk kunnen volgen. Volgens onze fractie is ooit afgesproken de eerstvolgende keer volledig uit te schrijven en daarna pas de afkortingen te gebruiken. Graag hoor ik hier een mening over. In het raadsvoorstel staan in de tabel afkortingen opgenomen: NN, NN/apart, DU. Wat betekenen die?
Middelen en heffingen. In de tabel wordt een post onvoorzien van €1.246.000 als voordeel opgenomen. Echter, bij die paragraaf is dat niet terug te vinden. Graag hebben we hier een toelichting op. Tevens willen we weten tot welk bedrag het college is gemandateerd om uit deze post gelden te halen. Centrale verantwoording personeel gerelateerde kosten toelichting in paragraaf bedrijfsvoering en dit komt in meerdere kernthema’s naar voren. Kunt u ons laten zien waar de opsomming van deze posten in de paragraaf bedrijfsvoering staat?
Voorzitter, wij hebben het handboek openbare ruimte. Op welk wijze wordt gecontroleerd of de richtlijnen die hierin staan ook daadwerkelijk worden toegepast? In het verleden bleek dit niet altijd het geval te zijn. Wanneer zijn er voor het laatst fijnstofmetingen en geluidsmetingen uitgevoerd in een groot aantal wegen, zoals de Geerstraat, de Ruys de Beerenbroucklaan bijvoorbeeld en de Akerstraat?
Dan voorzitter, naar cultuur. U heeft een stelpost ten behoeve van de begroting 2024 niet gehaald als gevolg van een andere besteding. Voorzitter, dit is wel de gemakkelijkste manier om je aan je taken te onttrekken en daarmee doe je wat je zelf wel wil doen in plaats van wat je behoort te doen.
Voorzitter, met betrekking tot het sociale domein hebben we één vraag: welke redenen waren er waardoor er geen aanbieders voor huishoudelijke hulp waren? We hebben bij JENS steeds een tekort van 4 miljoen, ondanks de lumpsum. Wat heeft dan de lumpsum nog te betekenen als je achteraf toch steeds de beurs moet trekken? Dit is een openeindfinanciering. €1.584.000 is een hoog bedrag voor de aankoop en vooral als die tijdelijk is. Waarom is dat dan tijdelijk? We kunnen dat bedrag toch ook in één keer goed gebruiken?
Voorzitter, met betrekking tot beschermd wonen, nieuw beschut: 800.000 euro voor extra inspanning. Is deze vooraf voorgelegd aan de raad? Onder andere door een begrotingswijziging. Extra inspanning moet toch gepland zijn?

Tot slot, welke risico's lopen we door de achterstand in de actualisatie van de plannen in onze wijken? U spreekt van een strategie. Welke strategie is dat dan? Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, we gaan als het goed is volgende week een nieuwe wethouder begroeten. Die krijgt de portefeuille Financiën, maar het is misschien een overweging om hem ook de portefeuille Theologische Verschijnselen toe te dichten, want op pagina 104 van deze jaarrekening staat iets wat niet gebeurd is en wat wel effect heeft. Dat is namelijk de ja/ja-sticker. Deze is helemaal niet ingevoerd, maar er staat dat de invoering van de ja/ja-sticker effect heeft gehad en daar moet dus iets theologisch aan de hand zijn. Misschien dat de heer Houben dat kan gaan uitzoeken. Een beetje serieuzer gesproken, dit zijn belangrijke stukken en die moeten van tevoren goed gelezen worden. Daar horen dit soort blunders niet in te staan.
Voor de rest heb ik een algemeen oordeel van onze fractie over de jaarrekening. We zijn tevreden dat er niet te veel geld over is. Het zou ernstig verwijtbaar zijn als we een te grote spaarpot zouden hebben bij de noden die er in onze stad zijn. Desondanks is de begroting goed uitgevoerd, inclusief tussentijds de tegenvallers die we via de jaarrekening toch nog hebben kunnen oplossen. Althans, als we ermee instemmen. Verder zien we ook in deze jaarrekening opnieuw en dat is jaar in, jaar uit het geval, hoe zeer investeringen in het sociale domein sowieso menselijk heel veel opleveren, maar ook financieel zeer rendabel zijn gezien het feit dat we voor het zoveelste jaar achter elkaar bijvoorbeeld bij de bijstand een overschot hebben kunnen bereiken en dat we na de diepe crisis die er rond de eeuwwisseling rondom dakloosheid en beschermd wonen in Heerlen was, nu ook minder hoeven uit te geven dan het budget wat we van het Rijk krijgen.

De voorzitter
Interruptie van de heer Jacobs heb ik voor u.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Aan de heer Van Zutphen via de voorzitter. Ik kan het verkeerd zien. U heeft het over het financiële plaatje wat er steeds rooskleuriger uit ziet. Ik heb die kosten van het sociaal domein eens gepakt in 2022 bij de jaarrekening. Dat was mijn eerste jaarrekening die besproken werd. Ik heb die kosten van 2024 er eens naast gelegd. Dan zie ik een stijging van 22 procent. U weet zelf dat het al een heel groot bedrag is dat we daaraan uitgeven. Ik zal de bedragen opnoemen. Het is als ik me niet vergis 295 miljoen in 2024 en 242 miljoen in 2021. Dus ik snap die kostenbesparing van u niet.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, voor deze uitgave krijgen we ook rijksbudgetten. Op die rijksbudgetten houden we gelukkig over. Nadat we jarenlang uit eigen zak geld hebben moeten toeleggen, houden we nu geld over en er zijn ook nieuwe taken aan de gemeente toegevoegd. Dat leidt natuurlijk ook tot hogere uitgaven. Ik zou zeggen, leg bijvoorbeeld eens het rijksbudget en de uitgaven rond de Participatiewet en rond beschermd wonen naast elkaar en je ziet wat onze investeringen hebben opgeleverd. Hoe dan ook, die investeringen moeten gedaan worden, zelfs al zouden we er op moeten toeleggen. Zelfs bij jeugd komen we zwaar tekort. Dat doen we omdat het moet.

De voorzitter

Er is nog een interruptie van de heer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Daar heb ik geen moeite mee. Als het moet, dan moet het. U kennende, leest u van a tot z de jaarrekening door. Maar als ik bijvoorbeeld kijk naar de beleidsindicatoren van het sociaal domein, dan zie ik dat Heerlen onderaan bungelde en dat Heerlen nog steeds onderaan bungelt. Ik zie daar niet echt verschuivingen plaatsvinden. Dus waar gaan we het sociaal domein aan afmeten? U zegt: het is een daverend succes. Ik zie het niet. Waar zit ik fout?

De heer Van Zutphen, SP
Maak bijvoorbeeld de vergelijking met de cijfers van het Sociaal Cultureel Planbureau over het lijstje armoede in de gemeente. Kijk dat eens na. Daar staat Heerlen nog steeds hoog in het negatieve lijstje, maar niet meer zo hoog als we ooit gestaan hebben. Kijk naar de cijfers rond dakloosheid enzovoorts. Overal boeken we vooruitgang, maar we hebben nog een hele lange weg te gaan. Dus we moeten vooral doorgaan met onze investeringen in het sociaal domein. Wat mij betreft ook complimenten voor het college dat ze nu aan ons voorstel voldoen wat we vorig jaar gedaan hebben om zo veel mogelijk verborgen spaarpotjes ofwel helemaal te stoppen ofwel af te romen. Dat is gebeurd. Daar hebben we wel nog het nodige huiswerk te doen bij de GR'en. Van alle GR'en die hier voorbij zijn gekomen, zijn er maar een paar die terecht zeggen wat ook het Heerlense standpunt is: geen algemene reserve bij een GR, want die hebben de gemeente als achtervang. Maar bijna allemaal doen ze dat toch. Daar hebben we dus nog het nodige huiswerk te doen. Hoe dan ook hebben we nu een algemene reserve van 27,6 miljoen euro. Dat is goed. Dat moet vooral niet heel veel meer zijn. Voor de zoveelste keer is aangetoond dat de jobstijdingen die we iedere keer krijgen "oei, Heerlen gaat financieel ten onder" en "Heerlen komt onder toezicht te staan". Het is ook nu niet waar gebleken. We maneuvreren op het randje. Dat moeten we vooral blijven doen, maar we zijn financieel aan de maat.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Pauwels.

De heer Pauwels, CDA
Dank u wel, voorzitter. Allereerst onze waardering voor al het werk dat is verricht voor de totstandkoming van de jaarstukken. Met 311 pagina's aan financiële informatie tot op detailniveau mag er gesproken worden van een prestatie.
Voorzitter, zo veel informatie levert echter ook vragen op. Daarbij wil ik aantekenen niet in herhaling te vallen, ofwel de commissiebehandeling ga overdoen. Desalniettemin, zo leert de ervaring – noem dat maar een wetmatigheid onderhand – levert een voorbereiding op behandeling in de raad vaak nieuwe vragen op. We houden het echter kort en concentreren ons vanavond op de post rechtmatigheidsverantwoording door het college. Dit is op bladzijde 303 voor de liefhebber.
Er zijn begrotingsonrechtmatigheden vastgesteld voor een bedrag van €6.493.000. Hiervan is een bedrag van €15.231.000 acceptabel. Acceptabel wil in dit verband zeggen – ik citeer bijna letterlijk – conform afspraken met de raad. Er blijft een bedrag over van €1.262.000, waarvan de totstandkoming zich uitstrekt over het merendeel van de programma's. In het onderdeel bedrijfsvoering van de jaarstukken geeft het college aan hoe hiermee is omgegaan. Zo is er een overschrijding van lasten binnen de programma's van €895.000 die niet acceptabel is en waar de accountant ons ook op heeft gewezen, omdat deze overschrijdingen niet tijdig aan de raad zijn gemeld. Deze overschrijding strekt zich dus uit over meerdere programma's. Wij

vragen het college op de eerste plaats om toekomstige begrotingsonrechtmatigheden te voorkomen, mede in het licht van afnemende middelen en andere bijkomstige financiële problemen. Dat zal nog wel een paar keer aan de orde komen deze vergadering. Zo hebben een aantal posten betrekking op het inkoop- en aanbestedingsbeleid dat al volgens de jaarstukken een stuk verbeterd zou zijn. Verder vragen wij het college om in de stukken - indien deze dienen als toelichting op, in dit geval is onrechtmatigheden – de informatie die aan de raad al dan niet vooraf is volstrekt op te nemen bij het bedrag van het hoofdstuk bedrijfsvoering begrotingscriterium. Enkel een verwijzing naar "het staat in de jaarstukken" is niet voldoende, zo je wil, niet werkzaam. Dan kom ik weer terug op wat ik aan het begin van mijn betoog zei. Het zijn 311 pagina's, voorzitter. Dat is nogal wat. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Ik moet de juiste inbreng zoeken. Voorzitter, in de commissie hebben we al de nodige vragen gesteld. Daar is naar tevredenheid antwoord op gegeven. Dus hierbij onze politieke duiding. D66 kijkt met gematigd positieve waardering naar de jaarstukken. Een positief resultaat van 5,2 miljoen ziet er financieel stabiel uit, maar wekt ook het risico op vertraging in de uitvoering. We vragen hier aandacht voor.
Daarnaast zijn we wel tevreden over de stevige inzet op duurzaamheid en energie, op vergroening, ook bij energieprojecten. Deze ambities sluiten aan op onze wens om Heerlen toekomst- en klimaatbewust te maken.
Tot slot willen we wel aandacht vestigen op de uitvoering van de Wet open overheid. We hechten sterk aan transparantie en aan informatievrijheid. Er is een reservering en ook een doorschuiving van 47.000 euro opgenomen. Vertraagde implementatie van deze Wet open overheid blijft ook wel een zorgpunt voor ons. Dus wij hopen dat deze implementatie in 2025 verder zonder vertraging ingezet kan gaan worden. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u wel, voorzitter. Ik doe alles een beetje op zijn boerenfluitjes, maar ik hoor mensen hier de hele tijd roepen: we hebben 5,2 miljoen winst over, weet ik hoe je het wil noemen. Als je dan vervolgens kijkt, dan hebben we 4,5 miljoen euro aan onderuitputting. Dus dat betekent dat we zaken hebben die we door de één of andere reden – omdat de materialen er niet waren en er personeelstekort was – moeten doorschuiven naar een volgend jaar. Dus je kunt hier nooit spreken over 5,2 miljoen winst. Dat is jezelf een beetje voor de gek houden.
Als ik dan kijk en de bestemmingsreserve en de algemene reserve op één hoop gooi en als ik kijk naar de reserves ultimo 2023, dan zit ik op 61,7 miljoen afgerond aan reserves. Als ik die winst van 5,2 miljoen daarbij tel, dan zou ik moeten uitkomen op €66.976.000. Als ik naar de reserves kijk ultimo 2024, dan houd ik een kleine 60 miljoen over. Dat betekent dus dat we ruim 7 miljoen op onze reserves hebben ingeteerd. Dan is meer dan 10 procent. Dan leven we nu nog in een redelijk goed jaar, 2024. Zoals ik heb begrepen, wordt het ravijnjaar twee jaar uitgesteld. Dat wordt naar achter geschoven. We kunnen hier toch niet met droge ogen blijven beweren dat het gigantisch goed gaat met de gemeente en dat we zeggen: we hebben 5,2 miljoen over, terwijl er een onderuitputting is van 4,5 miljoen en terwijl we meer dan 7 miljoen interen op onze reserves? Dat is voor mij ongeloofwaardig.

De voorzitter
Interruptie van de heer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Voorzitter, deelt de heer Jacobs mijn mening dat een bestemmingsreserve juist de bedoeling heeft om die op te maken? Het zou ernstig verwijtbaar zijn als een bestemmingreserve bleef staan. Dat is juist opgenomen om in dat jaar op te maken. De algemene reserve is zojuist gestegen.

De voorzitter
Interruptie van de heer De Groot op de interruptie van de heer Van Zutphen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u, voorzitter. Je kunt discussiëren over de benaming reserve, maar waar we het over hebben, is dat we wat geld aan de kant hebben liggen voor het moment dat we het nodig hebben. Ik neem aan dat de heer Van Zutphen het met mij eens is dat het niet de bedoeling is om zo snel mogelijk wat voor potje in welk reservepotje dan ook op te maken. Het gaat er toch wel om dat we als het echt nodig is, dat we daar dan reserves voor hebben om het dan in te zetten. Dat is hij toch met mij eens? Zeker gezien de toekomstige financiële situatie, zoals de heer Jacobs terecht zegt: datgene wat ons boven het hoofd hangt.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Voorzitter, er was bijvoorbeeld een bestemmingsreserve reeds genomen besluiten. Die was ruim 7 miljoen. Die is opgemaakt. Daar was die voor. Het was echt de bedoeling om die in 2024 op te maken. We zijn niet van de spaarclub. De spaarclub is de algemene reserve. De bestemmingsreserve heeft als doel een bestemming. Die moeten we opmaken.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik weer terug naar de heer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Daar ben ik het gedeeltelijk mee eens. Alleen zeg ik nogmaals: er komen hele moeilijke jaren aan. Op het moment dat we nu al in een positief jaar 7 miljoen interen op onze reserves – of het de bestemmingsreserve of een algemene reserve is, maakt me niet zoveel uit – is dat gigantisch. Dan moeten de moeilijke jaren nog komen. Dus dat is mijn visie erop.
Ik heb het net al in de interruptie gehad over het sociaal domein. Anders dan meneer Van Zutphen, ik zie de successen nog niet zo. Ik baseer me dan op pagina 77 en 78 van de jaarrekening. Het is een beetje een herhaling van zetten. Ik snap bijvoorbeeld niet dat Heerlen ten opzichte van Nederland veel meer banen heeft, terwijl de bijstandsuitkeringen toch hoog blijven. Als ik zie wat de netto arbeidsparticipatie is, dan blijven we achter. Op werkloze jongeren in deze tijd blijven we gigantisch achter. Waar het gevoel dan vandaan komt dat het in het sociaal domein zo goed werkt, weet ik niet.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV

Voorzitter, dank u wel. Wat hier vandaag voor ons ligt, de jaarrekening 2024, is geen succesverhaal. Het is een bestuurlijke schadeclaim op de toekomst van Heerlen. Het is een jaarverslag waarin verlies wordt gepresenteerd als winst en waar een structureel falen wordt afgedaan als tegenvaller. De waarheid is dat het een schrikbarende illustratie is van hoe diep deze gemeente financieel en bestuurlijk is weggezakt.
Laten we beginnen met het zogenaamde overschot van 5,2 miljoen euro. Dat klinkt positief, totdat je ontdekt dat we daarvoor 7,2 miljoen uit de algemene reserves hebben gehaald. We trekken dus meer geld uit de spaarpot dan we aan winst laten zien.
Voorzitter, dat betekent in gewone taal: we boeken een papieren winst door onze spaarpot leeg te trekken. Dat is niet financieel gezond. Dat is boekhoudkundig kunst- en vliegwerk, maar het wordt pas echt pijnlijk als we gaan kijken naar de financiële blunders van dit jaar. Er is een verlies van 4,5 miljoen euro op het Maanplein. Dat is geen marktfluctuatie. Dat is slecht vastgoedbeleid. Er is 1,5 miljoen euro aan extra kosten vanwege funderingsfouten bij het Stadskantoor. Dat is geen overmacht. Dat is bouwtoezicht dat faalt. Er is een tekort van 2 miljoen euro op het jeugdbeleid en zelfs dat wordt in een bijzinnetje afgehandeld. Totaal is dat ruim 8 miljoen euro weggegooid geld. Niemand neemt verantwoordelijkheid. Niemand staat hier met schaamrood op de kaken. Er is geen plan en geen bijstelling. Alleen stilzwijgen en doorschuiven.
Dan is er het accountantsverslag, voorzitter. Dat had het sluitstuk moeten zijn van controle, transparantie en zekerheid. Maar wat leest de PVV daar? We lezen dat onze solvabiliteit 10,2 procent bedraagt. Dat is schrikbarend laag. Dat is ruim onder elke veilige norm. Ons weerstandsvermogen is onvoldoende. De risico's zijn groter dan we kunnen dragen. Het meest alarmerende is dat de gemeente Heerlen nog steeds geen frauderisicoanalyse heeft uitgevoerd, geen fraudebeleid, geen toezicht en geen beschermingsmechanisme en Deloitte constateert dat in koele afstandelijke bewoording. Alsof dit een formaliteit is. Alsof het acceptabel is dat een gemeente die voor honderden miljoenen euro's per jaar aan middelen beheert geen enkel structureel beleid heeft tegen misbruik of oneigenlijk gebruik. Voorzitter, dit is niet een aandachtspuntje. Dit is bestuurlijk wanbeheer. Eerlijk gezegd, de accountant had hier veel harder mogen oordelen, want een vinkje zetten bij een jaarrekening, terwijl de fundamentele controle ontbreekt, doet afbreuk aan het hele toezichtssysteem.
Voorzitter, elke sportclub moet tegenwoordig een integriteitscode hebben en hier waar miljoenen omgaan, is geen enkele vorm van structurele controle op misbruik of oneigenlijk gebruik van middelen. Er is geen enkel zicht op waar het mis kan gaan of al is gegaan.

De voorzitter
Ik heb een interruptie van de heer Janssen.

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u wel, voorzitter. Via u aan de heer Hoogers, ik hoor de heer Hoogers best wel stevig reageren. Dan vraag ik me af: waar was de PVV tijdens die commissievergadering? Ik heb ze niet gehoord. Ik heb ze ook niet gezien. Ik heb ze niet de juiste vragen horen stellen. Ik heb ze daar ook niet goed voorbereid gezien. Dat stelt mij een beetje teleur en dan kan je je nog zorgen maken over of die jaarrekening er wel of niet goed uitziet. Is de PVV het niet met me eens dat als u hier zo van wal steekt en vervolgens helemaal noppes of nada laat zien in een commissievergadering waar die vragen gesteld horen te worden, dan is dat op zijn zachtst gezegd met een agenda zoals vandaag niet heel verstandig.

De voorzitter
Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, in het uitzonderlijke geval dat ik één keer vanwege persoonlijke redenen niet aanwezig ben en op die manier niet meer mijn mening zou mogen verkondigen in een raadsvergadering, gaat dat mij te ver. Dus ik wil ook doorgaan met mijn verhaal.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer Janssen en ook van de heer Van den Berg. Meneer Janssen.

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Meneer de voorzitter, via u aan de heer Hoogers, u hoort mij niet zeggen dat u uw mening niet mag verkondigen. Dat is prima, maar u bent met een grotere fractie dan u alleen. Dat is wat mij betreft een slap excuus om in die commissie niet de juiste vragen te stellen. Die had u ook schriftelijk in kunnen dienen. Dat is ook niet gebeurd. Ik sta hier echt met de mond vol tanden te luisteren naar uw bijdrage vandaag. Dat vind ik ontzettend zonde voor de vergadering.

De voorzitter
De vraag was: doet u dat ook? Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Voorzitter, in de richting van meneer Hoogers, we hebben uit en te na een presentatie gehad van de accountant tijdens de WFA. Daar hebben de nodige fracties die hier aanwezig zijn uitgebreid bij stil gestaan bij de bevindingen van de accountant. Een van de zaken die daar voorbijkwam is het fraudebeleid. Een van de mensen vroeg: hoeveel fraude hebben we dan hier in de gemeente? Want anders als dat zo zou zijn, dan moeten we er snel beleid op loslaten. Dat is nul. Nul fraude is er hier in de gemeente. Dan vind ik het vreemd dat meneer Hoogers aanhaalt dat er niet eens fraudebeleid is. Ik wil hem ook vragen: waar was u tijdens de WFA-vergadering waar u uit en te na alle vragen had kunnen beantwoorden in de richting van de accountant die nota bene een goedkeurende verklaring heeft afgegeven?

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Jacobs zag ik ook nog met een interruptie. Dan ga ik dan weer terug naar meneer Hoogers.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik heb een interruptie aan meneer Janssen, want ik heb dat verhaal ook een beetje geluisterd. Ik hoor niet echt dat meneer Hoogers vragen stelt. Ik hoor bepaalde uitspraken. Daar kunt u het mee eens zijn of niet mee eens zijn, maar ik hoor niet commissievragen. Ik hoor een politiek standpunt.

De voorzitter
Dat mag. Dus dan mag u weer door, meneer Hoogers, met de reacties op de interrupties ook neem ik aan.

De heer Hoogers, PVV
Dank u wel, voorzitter. Nee, die mening deel ik niet. Dat is daarop. Het klopt inderdaad. Ik stel geen vragen. Ik doe een stemverklaring op wat we dadelijk gaan stemmen. Richting de VVD, het staat toch echt in het accountantsverslag. Zoals de stukken hier voor me liggen, zal ik ook de stukken beoordelen daarin.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
In het accountantsverslag staat ook letterlijk: "tijdens onze controle over 2024 zijn door ons geen fraudegevallen geconstateerd." Dus met andere woorden, je gaat ergens op schieten, terwijl er geen beest loopt.

De voorzitter
Herkent u dat, meneer Hoogers? Ik stel maar de vraag. Meneer Hoogers, gaat uw gang.

De heer Hoogers, PVV
Ik kom er in de tweede termijn op terug.

De voorzitter
Dank u wel. Dan heb ik in de eerste termijn in ieder geval nog mevrouw Géron.

De heer Hoogers, PVV
Pardon, ik zou wel graag mijn verhaal willen afmaken.

De voorzitter
Dat was ook de bedoeling. Sorry. Gaat uw gang.

De heer Hoogers, PVV
Sorry, dat heb je met al die interrupties. Dan raak ik zelf ook uit m'n verhaal.

De voorzitter
Dat maakt niet uit. We gaan gewoon door.

De heer Hoogers, PVV
Terwijl dit college miljoenen reserveert voor erfgoed, klimaatprogramma's, de regionale energiestrategie en coffeeshopexperimenten, is er geen euro gereserveerd voor de dreigende sluiting van de spoedeisende hulp van Zuyderland. De noodklok luidt. De inwoners maken zich zorgen. De alliantie waar de meeste bijzitten staan schouder aan schouder. Onze Tweede Kamerfractie strijdt met ons mee. Dit college heeft geen enkele reservering, geen signaal van actie en geen euro.

De voorzitter
Interruptie van de heer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Nu breekt toch werkelijk mijn klomp.

De voorzitter
Ik zag u ook, de heer De Groot.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)

Meneer de voorzitter, aan meneer Hoogers via u. Nu breekt echt mijn klomp, want volgens mij zat er een PVV-minister. Dat is een mevrouw van uw partij die geen partij is. Zij zat daar. Zij had daadwerkelijk besluiten kunnen nemen om die SEH in Heerlen open te houden. Dat heeft zij geweigerd. Ze heeft alle moties die er zijn aangenomen in de Tweede Kamer gelijk met steun van uw fractie allemaal naast zich neergelegd. Dat heeft ze allemaal gedaan. Dat was uw minister, niet die van mij. Sorry, u zit hier met uw partij. Ik weet niet hoe het precies zit bij u, maar niet van uw partij, maar u begrijpt wat ik bedoel. Dat was uw minister, mevrouw Agema. Zij heeft het niet gedaan. Zij heeft niet geleverd. Als het spannend wordt, wat doet dan uw grote volksheld? Die trekt de stekker eruit. U verwijt dit college dat ze geen geld gereserveerd hebben. Ik vind het echt een zwaktebod en het is goed dat ik geen klompen aan heb, want anders waren ze echt gebroken.

De voorzitter
Meneer De Groot ook met een interruptie en daarna meneer Van Zutphen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u, voorzitter. De klomp breekt bij meneer Verreck. Bij mij zakt de broek af. *(Gelach in de zaal).*

De voorzitter
Het wordt wel ordinair hier in dit huis.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Daarom blijf ik ook maar zitten. Alle gekheid op een stokje, ik vind deze woorden en deze reactie van de kant van de PVV verbazingwekkend. Dat is even los van het landelijk politieke spel wat daar gespeeld wordt. Als ik één ding kan zeggen en dan praat ik uit persoonlijke ervaring, dan is dat dat de samenwerking met dit college in die ziekenhuisalliantie top is en optimaal. Het college doet alles wat ze kunnen om hier een optimaal resultaat uit te halen. Het heeft dan ook totaal geen pas om hier het college de maat te gaan nemen in relatie tot activiteiten rondom het behoud van het ziekenhuis hier in Heerlen. Dat vind ik echt ronduit stuitend, te meer omdat daar de PVV hier in Heerlen tot voor kort geen vinger heeft uitgestoken in die ziekenhuisalliantie en nu opeens de grote jongen gaat spelen. Ik vind het echt stuitend.

De voorzitter
Meneer Van Zutphen en meneer Janssen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Meneer de voorzitter, ook nog een feitelijkheid. We hebben net deze week een uitgebreide memo van het college gekregen over hoeveel geld er door de gemeente Heerlen is uitgegeven in de strijd voor het behoud van het ziekenhuis. Het zijn zeer forse bedragen, maar blijkbaar leest de heer Hoogers de stukken niet en roept hij hier maar wat om te verbergen wat mevrouw Agema heeft aangericht.

De voorzitter
Meneer Janssen.

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Dank je wel, voorzitter. Het is exact dat. De Jongerenpartij heeft daar destijds in de commissie- daar hoor je de vragen te stellen - ook die vragen gesteld. Welke inzet pleegt het college dan? Hoeveel kosten horen daarbij? Die staan zwart op wit. Het is een sympathiek advies aan de PVV om dat soort vragen dan of wellicht aan de voorkant in een commissie of schriftelijk te stellen en ze dan aan de achterkant de kritische vragen te stellen. Dan voeren we tenminste hier het gesprek op inhoud en niet op onderbuikgevoel. Dus ik zou graag willen vragen aan de heer Hoogers om daar de volgende keer wat meer rekening mee te houden.

De voorzitter
Ik heb nog een interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik heb een korte interruptie aan de heer Janssen. De heer Janssen geeft aan dat die memo deze week is rondgestuurd. Misschien is het goed voor de discussie hier om duidelijk te maken wat het bedrag is wat er tot op heden aan besteed is.

De voorzitter
Meneer Janssen, wilt u reageren?

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
In mijn hoofd is het iets meer dan 100.000 euro.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik nu naar meneer Hoogers met de vraag of u alle interrupties herkent en daarop wil reageren.

De heer Hoogers, PVV
Volgens mij is onze Tweede Kamerfractie er heel duidelijk over dat wij vanuit de PVV in ieder geval stemmen voor het behoud van het ziekenhuis. Dat hebben we in de Tweede Kamer altijd gedaan. En ja, onze Tweede Kamerfractie, zover ik ons stemgedrag daarin heb gezien, is het ook niet eens met de minister.

De voorzitter
Gaat u verder.

De heer Hoogers, PVV
De grote jongen gaan spelen, de maat nemen en de vragen stellen tijdens de commissie: ik stel geen vraag. Dus dat even vooropgesteld. En verder, het valt mij op dat er hier geen enkele reservering voor is gedaan. Ik denk: wij willen met z’n allen het ziekenhuis gaan behouden. Waarom reserveren we daar ook geen bedrag voor?

De voorzitter
Meneer Verreck, interruptie.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Meneer de voorzitter, aan meneer Hoogers. Kan meneer Hoogers dan uitleggen wat hij bedoelt met een reservering? Moet de gemeente Heerlen 50 miljoen reserveren om daarmee het ziekenhuis een stukje over te nemen en daarmee de SEH te financieren? Is dat we moeten

gaan reserveren? Wat bedoelt u nou? Moeten we nog een ton reserveren om misschien wat acties te voeren? Leg uit wat u bedoelt, want ik snap het niet.

De voorzitter
Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Als we hier zomaar 50 miljoen over hadden en we dat eraan konden uitgeven, dan was dat een mooie reservering geweest, maar we moeten wel realistisch blijven dat dit natuurlijk niet kan. We hebben hier ook het gesprek gehad met het Zuyderland. Ze hebben pijnpunten aan ons verteld en laten zien waar ze tegenaan lopen. Ik denk dat we daar in ieder geval het gesprek over moeten aangaan en daar ook passend een reservering op moeten maken.

De voorzitter
Interruptie van meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Reservering of niet. 106.985 euro is er uitgegeven voor de strijd. Ik ken deze hele raad en het college goed genoeg. Als het morgen nodig is om 100 bussen naar Den Haag te laten rijden of wat dan ook, dan gebeurt dat. Daar hoeven we echt niet voor te reserveren.

De voorzitter
Dat is zeker. Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Dat is ook niet wat ik heb gezegd net. De PVV zal deze jaarrekening dan ook met kracht gaan afwijzen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik nu naar mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Dank u, voorzitter. Wij zijn wel blij met dit positieve resultaat van deze jaarstukken en wij danken het college en de ambtelijke organisatie voor de uitgebreide verantwoording die erin staat. Ik heb één klein puntje.
Dierenwelzijn is een onderdeel van de portefeuille, maar het staat totaal niet genoemd in de jaarstukken. Zou het niet ook een mogelijkheid zijn om dierenwelzijn op te nemen en daardoor ook te vertellen wat er gedaan is en wat er gebeurd is? We hebben wel een verantwoording gehad, maar waarom niet in de jaarstukken? Dat was het.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Voorzitter, allereerst mijn waardering voor de manier waarop het college met deze jaarstukken verantwoording aflegt. Een sluitende rekening in een uitdagend jaar is en blijft een compliment waard. Tegelijk is het ook goed om scherp te blijven op wat er onder de motorkap gebeurt. We zien dat er opnieuw een aanzienlijk bedrag is gereserveerd voor nog uit te voeren werkzaamheden. Het gaat om 4,6 miljoen euro, maar ik heb gelezen dat het college terecht

aangeeft dat dit een veel kleiner bedrag is dan voorgaande jaren en dat vooral regiogelden en incidentele middelen zijn overgeheveld. Dat is een bewuste en begrijpelijke keuze.
Toch wil ik namens GroenLinks hier wel een punt van aandacht bij plaatsen. Ook regiogelden en incidentele middelen vragen om daadkrachtige uitvoering. Elke euro die bijvoorbeeld bedoeld is voor de rest, de leefbaarheid in wijken of experimentele projecten, telt voor onze inwoners. Als er een euro op de plank blijft liggen, bedraagt ook dat maatschappelijke resultaten. Daarom vragen we aan het college: allereerst, kunt u inzichtelijk maken hoe we de uitvoering van deze nog uit te voeren groepswerkzaamheden zo strak mogelijk kunnen organiseren? Zo blijven we volgend jaar niet opnieuw met restmiddelen zitten. Als tweede, welke concrete aanvullende stappen bent u bereid nog te zetten om de capaciteit, het tempo en de uitvoering van specifiek deze regio te versterken binnen de macht die we daarin hebben?
Voorzitter, het is prima om incidenteel geld te reserveren, zolang we er maar voor zorgen dat het niet incidenteel op de plank blijft liggen, maar structureel in de wijk bij inwoners en in onze duurzame ambities terecht komt. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Janssen nog in de eerste ronde.

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Voor ons is het een stukje korter. Wij hebben die behandeling tijdens de WFA en tijdens de commissie gehad. We hebben best wel wat goede antwoorden gekregen op de vragen die we daar gesteld hebben. Het zal u niet verbazen dat wij met de voorgestelde beslispunten in kunnen stemmen, maar we vragen voor één beslispunt, namelijk 2B, nog wel wat specifieke aandacht voor de realisatie van de locatie voor beschermd wonen in de Deken Nicolaijestraat. Wij willen graag zo snel mogelijk vernemen wanneer dat dan is, welke doelgroep dat nu exact is en hoe dat nu zit met die investering. Vloeit die investering straks wel terug naar onze middelen zodra die locatie overgedragen wordt aan de daarvoor bedoelde partij en wanneer krijgen we dan een toelichting op de voorgenomen ontwikkeling? Moeten we dat dan zo zien dat wij dadelijk ruim 1,5 miljoen uitgeven en dat die zorgpartij of degene die het uit gaat baten dat bedrag weer aan ons overmaakt? Hoe zit dat nu precies in elkaar?
Voor het overige dank voor al het werk dat er in deze jaarstukken gestoken is, zeker aan de ambtelijke organisatie en de accountant. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Dan heb ik nu iedereen in de eerste ronde gehad volgens mij. Dan ga ik naar het college. Dan begin ik bij de wethouder die op dit moment financiën voor z'n rekening neemt. Dat is wethouder Peters en achtereenvolgens zullen wat inhoudelijke wethouders ook het woord voeren.

Wethouder Peters
Voorzitter, ik ben geen wethouder Theologie, maar vervangend wethouder Financiën voor in ieder geval de tijdelijkheid tot de installatie van de nieuwe wethouder. Misschien dat ik wil beginnen door onze collega Martin de Beer succes toe te wensen, ook in Den Haag. Hij verlaat ons op een mooi moment. Ik hoop ook dat hij meeluistert, meteen meeschrijft en ook meteen in Den Haag meters kan maken voor onze regio als het gaat om het verder versterken van onze financiële positie. Dat zou wel mooi zijn.
Over die jaarstukken was een levendig debat. Ik probeer alle vragen zo goed mogelijk te beantwoorden. Ik ga echt mijn best doen. Allereerst, ik hoorde ergens – dat viel me heel erg

op – dat iemand twijfelde aan de rechtmatigheid. Volgens mij is – ik kijk om mij heen en dan ook naar de heer Van den Berg, want hij is voorzitter van de WFA – het zelfs zo geweest dat de accountant een uitgebreide presentatie gegeven heeft en dat er nota bene een goedgekeurde verklaring ligt. Daarmee willen we dat fabeltje ook meteen uit de wereld helpen. Onze insteek is om met elke euro gemeenschapsgeld die ons hier ter beschikking staat, ook het maximale maatschappelijk resultaat te realiseren in deze stad voor haar, voor onze stad en voor onze inwoners. Daarbij is uw kritische kijk op de financiën heel erg goed, al zijn er tijdens deze bespreking vandaag wel een aantal dingen genoemd, waarvan wij dachten: hoe strookt dit nou precies met de waarheid? Daar komen we dadelijk nog op.
Dan begin ik bij de heer Damen. Hij heeft ook een aantal vragen gesteld. Hoe bereiden we ons voor op het ravijnjaar? Zoals u dadelijk ook in de kaderbrief kunt lezen, staat daar dat hele proces wederom mooi uitgestippeld dat wij een sluitende begroting conform kadernota willen voorleggen. Met de positieve meicirculaire hebben we dit ook al in een memo toegelicht. De basisopgave voor komend jaar is, als ik het uit mijn hoofd doe, 8,2 miljoen die we in ieder geval moeten gaan ombuigen en het uitgangspunt dat wij een nieuwe raad en een nieuw college niet gaan opzadelen met tekorten. Dat betekent dat het proces waar wij op dit moment inzitten en dat we de komende jaren tot aan het presenteren van de begroting verder op ons nemen, een zorgvuldig proces is, een diepgaand proces is en een proces is waarbij – ook daar kunt u overigens in de kadernota het één en ander over teruglezen – zaken die in de vorige jaren naar voren zijn gekomen, ook niet onbesproken worden gelaten en tegelijkertijd ook volgens de Ladder van Lodewijks wederom bekeken wordt hoe wij de juiste keuzes kunnen gaan maken en waar we op het moment dat dat vervolledigd is, uiteraard ook met uw aanvulling en uw overwegingen zoals dadelijk ook bij de kadernota wordt gevraagd, uiteindelijk weer bij u terugkomen.
U heeft ook nog een vraag als het gaat over de lijst met afkortingen. Volgens mij is dat een hele goede opmerking, want dat kan inderdaad een stuk beter. We gaan in ieder geval kijken of we daar ook een lijst van kunnen gaan toevoegen en ook het eerste gebruik kunnen gaan uitschrijven, waarbij het in ieder geval duidelijk is voor degenen die het lezen.
De post onvoorzien: die staat beschreven in de paragraaf onvoorzien op pagina 131 van de jaarrekening. U ziet trouwens ook – dat pleit voor onze financiële huishouding of de kracht van onze financiële huishouding – dat er één post gedekt is uit de post onvoorzien. Dat laat in ieder geval zien dat niet te pas en te onpas moet worden aangeboord om zaken te kunnen rechtbreien, maar dat het ook heel incidenteel is of uitzonderlijk is.
U had ook nog een inhoudelijke vraag over het handboek openbare ruimte. Dat is op dit moment nog niet klaar. Wij zijn op dit moment nog bezig met het formuleren van de kaders om te komen tot dat handboek. Het idee is dat wij in ieder geval op een niveau en het liefst zo tastbaar mogelijk, daar richtlijnen in opnemen van hoe wij bijvoorbeeld de openbare ruimte en het aanzicht van onze wijken liefelijker maken, warmer maken, sfeervoller maken, groener maken en klimaatbestendiger maken. Dit is het kader dat door het gehele gemeentelijke apparaat zal worden gebruikt, ook mede in navolging van de nota zoals u die heeft vastgesteld, Waardevolle buitenruimte, daar wordt de verbinding mee gelegd.

De voorzitter
Interruptie van de heer Damen.

De heer Damen, Fractie Damen (interruptie)
Dank u wel, voorzitter. Wethouder, u zegt: het is nog niet klaar. Binnen welk perspectief qua tijdsbestek kunnen we deze nota dan wel verwachten? Is de bedoeling dat dit nog deze periode wordt afgehandeld of wordt dit doorgeschoven?

Wethouder Peters
De prognose op dit moment is dat die nog deze periode wordt afgehandeld. Dus het zit in de pijplijn.
Meneer Van Zutphen had het nog over de ja/ja-sticker. Daar heeft voormalig wethouder De Beer op geantwoord in de commissie. Het had natuurlijk ook niet moeten gebeuren dat dit daarin staat. Het huiswerk met betrekking tot GR'en is natuurlijk een enorme opgave, omdat we heel erg afhankelijk zijn van juist die samenwerking met die andere partijen binnen die GR'en om meerderheden te creëren en te bouwen om uiteindelijk daar ook besparing in te kunnen doorvoeren. Daar staan we op dat punt niet alleen.
Meneer Pauwels, begrotingsonrechtmatigheden voorkomen: een begrotingsonrechtmatigheid kan altijd voorkomen en helemaal met een begroting van ongeveer 500 miljoen. Dat is wel iets dat kan gebeuren. Tegelijkertijd pleit dat ons zeker niet vrij om alles eraan te doen – dat doen we ook – om dit soort zaken te voorkomen. Op het moment dat het voorkomt, moeten we wel in ieder geval duidelijker zijn en wellicht ook sneller communiceren als het gaat over wat die onrechtmatigheden dan precies inhouden en dus uw suggestie zoals u die schetst om daar een stuk informatie aan te koppelen en om daar meer duidelijk over te geven nemen wij van harte aan.
Op de vraag van meneer Jacobs, daar heeft ook voormalig wethouder Van Zutphen, maar nu raadslid Van Zutphen, al het antwoord op gegeven. Bestemmingsreserves zijn er inderdaad om zaken waarvoor ze zijn weggezet te realiseren. In de jaarstukken op dit moment laat het, als je kijkt naar de staat van de algemene reserve, nota bene nog een plus zien. Dus er wordt extra geld in de algemene reserve gestort. Het klopt dat bestemmingsreserves dalen, maar de inzet daarvan is dat we de zaken waarvoor dat geld bestemd is, realiseren met elkaar in het belang van onze stad.
GroenLinks zie ik dan. Bij de fractie van de PVV kon ik helaas geen vraag ontdekken. Bij GroenLinks om er juist voor te zorgen – dat is in ieder geval mijn interpretatie – dat die post nog niet uitgevoerde werkzaamheden zo klein mogelijk te houden. Dat is ook onze insteek. Het zijn, zoals je nou ook ziet bij die post, twee soorten middelen die daarin staan. Enerzijds zijn dat regiogelden. Anderzijds zijn dat incidentele middelen. Dat is ook precies de reden waarom we gekomen zijn tot die post op de manier zoals die hierin staat. Op het moment dat het gaat over structurele middelen, daar hebben we al samen met u eerder van gezegd: wij willen dat zo centraal mogelijk doen en zo transparant mogelijk doen. We proberen dat ook zo goed als we kunnen terug te laten vloeien naar de algemene reserve op het moment dat dit noodzakelijk is.
Meneer Janssen heeft het nog over de Deken Nicolaijestraat. Het is zeker de bedoeling dat de middelen die daarvoor aangewend zijn, terugvloeien. We zijn in overleg met een corporatie om dat construct verder vorm te geven.
Volgens mij heb ik hem dan, meneer de voorzitter.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter?

De voorzitter
Ja?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Het laatste wat de wethouder vertelt, begrijp ik niet helemaal. De wethouder zit inmiddels op zijn plek, maar u staat mij toch toe om die vraag te stellen, neem ik aan?

De voorzitter
Ja, u heeft een interruptie.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Daarom. Bij punt 2B op pagina 3 van 7 staat: door het incident op het terrein van Mondriaan, kunnen we geen middelen inzetten ten bate van het realiseren van die 21 woonunits. Ik ging ervan uit dat dit over de Skaeve Huse ging. Naar aanleiding van de inbreng van de heer Janssen en de opmerking die de wethouder nu maakt, zie ik dit in een heel ander daglicht en zou ik toch graag willen dat daar wat verder op ingegaan wordt. Als hier nieuw beleid uit voorligt, dan ben ik in ieder geval naar aanleiding van deze info even het spoor bijster.

De voorzitter
U wordt op uw wenken bediend en krijgt antwoord van de wethouder.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, de Skaeve Huse is toch echt iets anders dan het concept van beschermd wonen op de Deken Nicolaijestraat. Het zijn twee verschillende dingen en daarin dus ook twee verschillende doelgroepen.

De voorzitter
Dank u wel. Nog een interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter, voor de duidelijkheid: als je het raadsvoorstel leest – daar nemen wij dadelijk een besluit over – dan staat onder punt B op pagina 3 dat vanwege het incident op het terrein van Mondriaan geen middelen kunnen worden ingezet ten bate van het realiseren van de 21 woonunits. Ik ging ervan uit dat de 21 woonunits dan de Skaeve Huse waren. Als dat niet zo is en dat begrijp ik uit de opmerking van de wethouder, wat zijn die 21 woonunits dan wel?

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, daar kom ik schriftelijk op terug als u dat goed vindt.

De voorzitter
Wanneer? Deze week hoor ik.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter, we nemen dadelijk een besluit over iets waar later nog schriftelijk op teruggekomen wordt. Ik neem aan dat zelfs na de wisseling van de portefeuille, iemand die hier aanwezig is, al is het in de tweede termijn, moet kunnen duiden waar het hier om gaat. Als dat iets heel anders is dan die Skaeve Huse …

De voorzitter
Ik hoor net dat we hier in de tweede termijn op terugkomen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Oké. Dank u wel.

De voorzitter
Is er nog een wethouder voor de eerste termijn? Er is één opmerking van mijn kant, want meneer Dragstra maakte een opmerking over de Woo en zijn zorgen daarover. Ik deel de

zorgen niet voor het invoeren ervan, want dat loopt in de organisatie echt heel goed, maar ik deel uw grote zorgen, als u die ook met mij deelt, over de uitvoering van de Woo, want dat loopt af en toe de spuigaten uit qua kosten, omdat het zo arbeidsintensief is.

De voorzitter
Wie mag ik noteren voor een tweede termijn? Meneer Van Zutphen.

Tweede termijn

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, voor wethouder Peters is het vanavond zweten nu hij het moet overnemen. Het is overigens helemaal niet erg. Laat hem maar eens flink werken. Ik las toevallig vanmiddag het Bijbelboek Genesis hoofdstuk 3. Ik zou vers 16 niet voorlezen, want dan worden alle dames hier in de zaal ontzettend boos, maar in vers 19 staat: "in het zweet uws aanschijns zult gij brood eten." Laat de tijdelijk wethouder Financiën maar eens flink zweten vanavond. Volgens mij heeft hij het tot nu toe goed gedaan. Op de oprispingen uit de hoek van de PVV is voldoende gereageerd.
Ik ben echt teleurgesteld in meneer De Groot van de OPH dat hij nota bene vindt dat bestemmingsreserves opgepot moeten worden. Als je kijkt op pagina 244, dan staat daar het hele lijstje bestemmingsreserves. Die zijn gedaald van 25,7 naar 19,5 miljoen. Die daling is voor het overgrootste deel doordat de bestemmingsreserve reeds genomen besluiten opgemaakt is. Dat is 7,4 miljoen. Dan de kan de heer De Groot niet serieus menen dat de reeds genomen besluiten niet uitgevoerd moeten worden. Tot zover.

De voorzitter
Het levert vanzelfsprekend een reactie op van de heer De Groot. Hij heeft een interruptie. Gaat uw gang.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Jazeker voorzitter. Dank u wel. De aard van mijn opmerking zat hem veel meer in datgene wat de heer Van Zutphen met betrekking tot reserves uit. Hij heeft zojuist een opmerking gemaakt dat we wel op het randje zitten en dat we wel heel erg voorzichtig moeten zijn, maar dat we hier wel op moeten doorgaan. Ik denk dat je in algemene zin een beetje voorzichtig moet zijn met je centen, zeker in de periode waarin we hier zitten. Dat was ook de aard van mijn opmerking. Dat is niet meer en niet minder.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Voorzitter, de algemene reserve is de spaarpot. Die is gestegen. Die moet overigens niet te veel stijgen, want we moeten investeren in de stad. De bestemmingsreserves zijn ervoor om op te maken.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik naar meneer Damen van de Fractie Damen.

De heer Damen, Fractie Damen
Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog een tweetal vragen gesteld in de eerste termijn die niet beantwoord zijn. Het zouden eigenlijk vragen moeten zijn die ook in de commissie gesteld hadden kunnen worden. Dat heb ik toen niet gedaan. Misschien mag ik ze nog herhalen. Misschien dat het college daar ook antwoord op kan geven. Het heeft te maken met het sociale domein. Mijn vraag was: waarom en welke redenen er waren om geen aanbieders voor de huishoudelijke hulp te hebben. Bij de bestemmingsplannen was de vraag welk risico we lopen door de achterstand in de actualisatie van de bestemmingsplannen.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u wel, voorzitter. Ik heb even een korte opmerking. Ik snap het verschil natuurlijk tussen de algemene reserve en de bestemmingsreserve, alleen je kunt er stickertje A op plakken of je kunt er stickertje B op plakken. Het feit blijft dat ik ruim 7 miljoen heb ingeteerd op m'n reserves. Daar kan iedereen en ook de wethouder heel luchtig over doen dat ik het niet goed zie, maar zo is het gewoon. Dat is gewoon een feit en daar het blijft het bij.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Dank voor de zomernota. In de commissie hebben we hier ook al een hoop vragen over gesteld. We willen er nog een paar punten uitlichten. Wat zegt u? Zomernota ja.

De voorzitter
We zitten nog in de jaarrekening.

De heer Dragstra, D66
Sorry.

De voorzitter
Het is de tweede termijn. *(Gelach in de zaal).* Ik ben het wel eens met het tempo van de heer Dragstra. Dat is lekker. Dus laten we dat volhouden. Mevrouw Géron in de tweede termijn rondom de jaarrekening.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Dank u. Ik heb de vraag gesteld waarom dierenwelzijn niet in de jaarstukken is opgenomen met een voortgangsrapportage. Dank u.

De voorzitter
Dank u wel.

Wethouder Gelderblom
Omdat we die apart evalueren en die evaluaties ook al doen toekomen. Dat is de belangrijkste reden.

De voorzitter
Interruptie.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Interruptie via de voorzitter. Als ik het goed begrijp, komt dit nooit in de jaarstukken te staan. Dit wordt apart los geëvalueerd.

Wethouder Gelderblom
Dat is wel wat we met de raad hebben afgesproken, maar als u het ontzettend op prijs stelt, dan kunnen we ook een verwijzing in de jaarrekening opnemen.

De voorzitter

Is er nog behoefte aan beantwoording in de tweede termijn? Eerst wethouder Vrusch en dan is daarna wethouder Peters ook nog.

Wethouder Vrusch
Even over het stukje de woonunits: die 21 zijn de woonunits van de Skaeve Huse. Een deel is al opgeleverd en voor een deel zijn we nog aan het kijken wat we daar nog mee kunnen, maar dat zit in het bredere ontwikkelingsplan. Dus dan hebben we separaat de aankoop van het pand op Deken Nicolaijestraat en dan hebben we separaat de Skaeve Huse die deels voor de doelgroep en deels voor andere doelgroepen nu worden ingezet verspreid door Parkstad.
Om de vraag van de Fractie Damen te beantwoorden met betrekking tot de hulp bij het huishouden: we hebben er juist uitgebreid over gesproken dat we met dezelfde aanbieder wilden doorgaan. Dat heeft te maken met dat de mensen die dat werk jarenlang hebben uitgevoerd zo graag willen behouden voor onze vaste inwoners. Juist omdat we die koppeling prevaleren, hebben we gekozen voor een ander inkoopprocedureproces dan de reguliere aanbesteding.

De voorzitter
Dank u wel. Interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Dank u wel, voorzitter. Wethouder, bedankt voor de nadere toelichting op mijn vraag wat betreft die woonunits. Nu hoor ik ook dat de opmerking wordt gemaakt over het pand aan de Deken Nicolaijestraat. Even voor mijn duidelijkheid en misschien ook voor de duidelijkheid voor anderen, die units die nog niet gerealiseerd zijn, een deel van die Skaeve Huse of hoe die in de toekomst ook mogen gaan heten of waar ze door vervangen zullen gaan worden en het pand aan de Deken Nicolaijestraat, zijn de enige locaties waar dit bedrag onder B, die 1.584.000 euro betrekking op hebben of gaat het dan ook nog om andere locaties? Zo ja, welke zijn dat of zijn dat mogelijk?

Wethouder Vrusch
Volgens mij zijn hier geen andere locaties bij betrokken.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter, volgens mij mag ik daaruit begrijpen dat dit alle locaties zijn. Dat is zo en niet dat we later in het ergste geval nog horen: ik ben die en die vergeten. Het zijn die locaties en daar is het mee af of zegt u: ik zoek het nog even uit en tijdens het betoog van wethouder Peters kan ik eventueel nog aanvullen, mocht die volgens mij toch meer betekenen. Ik hecht er toch waarde aan.

Wethouder Vrusch
Nee, dat bedrag is voor de Deken Nicolaijestraat.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Oké en die 21, het resterende van die units. Duidelijk. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder Peters nog. Er is nog één vraag voor wethouder Peters en dan gaan we richting de stemming.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, dat zweten … Het is hier warm. Mij was nog één vraag gesteld. Die had betrekking op de bestemmingsplanactualisatie en welke risico's we daarbij lopen. Het is ons streven om daar zo snel mogelijk meters in te blijven maken. We zijn wel afhankelijk van –

laten we eerlijk zijn – krapte op de arbeidsmarkt. Die specialisten die daarvoor aan de lat staan zijn schaars en veel gevraagd. Laat ik het zo zeggen. Het risico dat je loopt als je daar niet de snelheid kunt maken die je zou willen maken is ook dat voor een gedeelte je ambities ook vertragen. We hebben dadelijk op de agenda staan het stuk grond bij de Professor Tinbergenstraat. Voordat daar de overdracht van dat stuk land kan gaan plaatsvinden, zal eerst een omgevingsplanwijziging moeten plaatsvinden. Het proces voor dergelijke planologische maatregelen moeten we wel op snelheid houden. Dus er is weldegelijk risico.

De voorzitter
Dank u wel. Dan gaan we over tot stemming. Wenst iemand stemming over de jaarrekening of kan ik hem vaststellen met de fracties van PVV en Forum voor Democratie geacht te hebben tegengestemd? Dan hebben we dat zo gedaan.

6. Zomernota 2025

De voorzitter
Dan gaan we over naar agendapunt 6 de zomernota 2025 inclusief een amendement van de VVD en een motie van GroenLinks, SP en de PvdA. Dus neem die vooral mee in uw betogen. Ik geef het woord aan de heer Kockelkorn.

Eerste termijn

De heer Kockelkorn, VVD
Dank u, voorzitter. De VVD heeft de inhoudelijke feedback op de zomernota al in de commissie gegeven, maar wat wel nog voor ons ligt, is inderdaad een amendement van onze hand. Heerlen staat de komende jaren voor grote opgaven. Ondanks dat de meicirculaire iets van verlichting bracht, blijft de opgave voor de komende jaren immens. Daarmee staat als een paal boven water dat we scherpe keuzes dienen te maken. Als we die keuzes maken geholpen door de Ladder van Lodewijks, dan vindt de VVD het van belang dat we kijken naar de speerpunten van dit college. Denk aan wonen, economie en verduurzaming. Nu 1,1 miljoen investeren om paaltjes terug te brengen die we in het verleden willens en wetens hebben weggehaald, past daarin niet naar onze mening. Er staan geen inkomsten tegenover. Het is een stuk service naar mensen die nu de fout ingaan. Laten we dan eerst onderzoeken of we niet met betere bebording, andere systematiek of een andere creatieve oplossing paal en perk kunnen stellen aan het foutief inrijden in het centrum. Of we ook een besparing kunnen realiseren is maar de vraag, want er blijft toezicht nodig op Heerlerheide en op de Schaesbergerweg waar de systematiek wel werkt.

De voorzitter
U heeft een interruptie van mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Dank u, voorzitter. Meneer Kockelkorn, naast elke inrit staat heel groot links en rechts een bord. Welke borden wilt u daar nog neer gaan zetten? Wilt u dat ergens op gaan hangen? Ondanks dat, hebben we nog – ik weet niet hoeveel – honderden bekeuringen waar wij eindelijk vanaf willen om een beetje stadsvriendelijk voor onze burgers te zijn.

De voorzitter
Meneer Kockelkorn.

De heer Kockelkorn, VVD
Dat er een bord staat met heel veel tekst, wil niet zeggen dat dit bord duidelijk is en voor iedereen begrijpelijk is. We hebben bijvoorbeeld ook de situatie op Heerlerheide waar de wethouder zelf zegt: daar krijgen we de mensen wel eraan geconformeerd. Als het lukt om een Hèdsjer zich aan de verkeersregels te laten conformeren, dan moet dat in het centrum toch zeker lukken. Ik mag dat zeggen, als Hèdsjer.

De voorzitter
Nog een interruptie van mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Bent u het dan wel met me eens dat volgend jaar dat contract is afgelopen voor het digitale stuk? Dan moeten we daar ook weer een nieuw contract voor afsluiten. Dat is dan lood om oud ijzer. Dat kost ook weer geld. Dan kunnen we er beter palen neerzetten.

De voorzitter
Mensen, via de voorzitter. Er was ook nog een interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Dank u wel, meneer de voorzitter. Nu laat mijn geheugen me af en toe in de steek. Dit is zo'n moment, dus ik vroeg me af: heeft de VVD toentertijd bezwaar gemaakt tegen het plaatsen van die camera's en het trekken van die lijnen als vervanging voor die zakpalen? Ik weet dat ik toentertijd heb aangegeven: volgens mij komen daar problemen van. Ik weet niet hoe de VVD er toen in zat, want om geld te besparen had je natuurlijk beter kunnen voorkomen dat het werd ingevoerd. Dan was er niks veranderd en was er misschien nu ook geen probleem geweest.

De voorzitter
Meneer Kockelkorn.

De heer Kockelkorn, VVD
Volgens mij hebben wij daar toen voor gestemd, maar wij stemmen er niet voor om nu weer terug te gaan naar de vorige systematiek.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Dat op Heerlerheide mensen wonen die zich houden aan de voorstellen van de gemeente Heerlen en zelfs aan de wetgeving, dat is harstikke mooi, maar ik heb ook vaker uit Heerlen begrepen dat vooral mensen van buitenaf, bijvoorbeeld uit de regio Aken of van nog verder, helemaal niet door hebben wat er op die Nederlandstalige borden staat en daardoor tot in den treure denken: wat een vriendelijke stad. Totdat ze de rekening krijgen en zeggen: dat nooit meer en Heerlen de rug toekeren. Ik neem aan dat u die signalen ook hebt gekregen.

De heer Kockelkorn, VVD
Jazeker. Sorry.

De voorzitter
Weer via de voorzitter, want ik heb ook nog een interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u, voorzitter. Ik heb naar aanleiding van de interruptie van de heer Leers toch een vraag aan hem: als ik op vakantie ben, dan ben ik ook wel eens vaker een straat ingereden, waarvan ik dacht: ik had niet eens in de gaten dat dit helemaal niet mocht. Dat is heel erg jammer, maar dat wil niet zeggen dat ik dan nooit meer op vakantie ga in Italië. Even terug, de vergelijking tussen de mensen in Heerlerheide: dat zijn ook Heerlenaren. De klachten die nu met name komen, zijn niet de mensen uit Aken. Dat zijn niet de buitenlanders. Het zijn de Heerlenaren die zich daaraan storen. Dat is de essentie. Dat is een kwestie van dat als de mensen op Heerlerheide het kunnen, dat de mensen in Heerlen centrum het net zo goed kunnen. We zijn het dan ook volledig eens met het voorstel van de VVD. Het gaat om veel geld, namelijk 1,1 miljoen euro. Het is echt niet nodig om dat op deze manier te doen.

De voorzitter
Ik heb natuurlijk een reactie van de heer Leers, want u werd aangesproken.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik ben al heel wat jaren Heerlenaar. Ik weet dat niet alleen de Heerlenaren zich eraan storen, maar ook veel mensen van buiten onze stad. Ik zal u toch willen meegeven om te zorgen dat die zakpaaltjes weer terugkomen in plaats van deze onzalige situatie nog lang te laten voortleven, want elke dag levert het een hele hoop ellende en scheve gezichten op en mensen die Heerlen daardoor zelfs de rug toedraaien. Dat is hetgeen wat ik in ieder geval zeker niet wil bereiken.

De voorzitter
Nu gaan we toch echt terug naar meneer Kockelkorn. Gaat u verder.

De heer Kockelkorn, VVD
Dank u, voorzitter. Inderdaad, ik wil even terugkomen op de mensen uit Aken en andere buren. Wij vragen juist ook aan het college te onderzoeken om te kijken of er iets aan de huidige bebording gedaan kan worden, misschien compacter en misschien ook tweetalig. We vragen juist om dat ook te onderzoeken. We hebben daar weldegelijk geluisterd. Als puntje bij paaltje komt, dan stellen wij als VVD in ieder geval voor het geld nu niet in te zetten voor deze zakpaaltjes, maar dan eerder te kijken naar een sportveld, een gemeenschapshuis of het dempen van de bezuinigingen voor de mensen die het echt nodig hebben. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Janssen met een interruptie.

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Meneer de voorzitter, ik wilde even meneer Kockelkorn uit laten spreken. Dat leek me net zo gemakkelijk. Ik heb dat amendement ook gelezen. De Jongerenpartij heeft in de commissie ook al aan het college gevraagd: kunnen we niet gewoon die camera's uitzetten en die investering in die zakpalen even laten voor wat het is totdat al die grote verbouwingen en bouwwerkzaamheden in het centrum op diverse plaatsen achter de rug zijn? Dan moet je misschien voor lief nemen dat je af en toe daar een BOA naartoe stuurt om te kijken of het goed of fout gaat. Alleen wat ik aan de VVD wil vragen, is: u schrijft niet in het amendement of u nu wel of niet die camera's aan de gang wil houden, want wij zijn alleen maar voor een amendement waarin dat ook ziet op het in ieder geval weghalen van die vermaledijde camera's waar niemand vrolijk van wordt.

De voorzitter
Meneer Kockelkorn.

De heer Kockelkorn, VVD
Dank u, voorzitter. Wij geven juist het college nog wat ruimte om te bekijken of de huidige camera's geoptimaliseerd kunnen worden of inderdaad met een voorstel te komen om helemaal tot een andere methodiek van handhaving te komen, zodat beide investeringen niet nodig zijn. We willen die ruimte nog graag aan het college geven om daarnaar te kijken.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik nu voor de eerste termijn naar de heer Nefjodov. Nog een interruptie.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Naar meneer Janssen, die camera's helemaal uitzetten klinkt heel mooi in de oren, maar je zit natuurlijk ook 's middags met het winkelend publiek. 's Middags terwijl de winkels open zijn, kun je die camera's natuurlijk niet uitzetten, want dan rijdt iedereen de stad in. Dus dat is geen optie.

De voorzitter
Meneer Janssen.

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Meneer de voorzitter, mij verbaast het een beetje dat mevrouw Heine daar zomaar van uitgaat, want dat is natuurlijk wel een hele zwartgallige kijk, alsof iedereen lak heeft aan een verboden in te rijden bord. Je ziet dat de camera's nu in veel gevallen ook geen effect hebben. Ik zie het verschil niet zo in het wel of niet aanwezig zijn van die camera's. Mochten ze die borden zien die wijzen op die camera's en ze weten dat er een boete aan vasthangt, dan zouden ze nu ook stoppen. Dus in mijn beleving zou het weghalen van de camera's en de situatie zo laten zijn zoals die is, niet heel veel impact hebben op het aantal mensen dat dan de straat inrijdt. Ik denk dat dit ook een kwestie is van het misschien ervaren.

De voorzitter
Nog een interruptie van mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Bent u het dan wel met me eens dat een paal dan veel praktischer is? Als een paal voor je neus staat, dan kun je er gewoon niet doorheen.

De voorzitter
Bent u het daarmee eens, meneer Janssen?

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Ik snap dat zakpalen sowieso in brede zin tot misverstanden leiden. Ik wil het ook niet te groot maken, maar ik hoor graag van het college of zij misschien iets langer de tijd willen nemen om daar goed over na te denken. Dan hebben wij wat meer tijd om die centen wel of niet uit te geven.

De voorzitter
Nog een interruptie van meneer Van den berg, maar dan stel ik er ook echt paal en perk aan, want ik vind het lang genoeg duren over paaltjes.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Voorzitter, toch een interruptie in de richting van mevrouw Heine. Zijn die paaltjes niet weggegaan, omdat er ontzettend veel storingen waren? Er stonden juist toeleveranciers voor die paaltjes en daardoor konden ze niet de stad in. Dat was altijd een hele hoop gedoe. Deelt u die mening?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Nee, die mening deel ik niet.

De voorzitter
Dan ga ik nu naar de eerste termijn van de heer Nefjodov. Gaat uw gang.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Voorzitter, an sich is de zomernota prima. De zomernota is bedoeld om ons een helder en volledig beeld te geven van waar we staan en welke financiële keuzes eraan komen. Wat GroenLinks, de PvdA en de SP mede betreft, is dat beeld niet compleet, zolang een afspraak die zwart op wit vastligt simpelweg niet is uitgevoerd. Het urban sportpark is geen vrijblijvende wens. Het is vastgelegd in het coalitieakkoord, een breed aangenomen amendement en herhaaldelijk onderstreept in en door deze raad, juist omdat het hard nodig is voor onze jeugd in een stad waar jongeren te vaak te weinig ruimte en kansen krijgen. We wilden financiering implementeren in de begroting van 2025, doch hebben we op nadrukkelijke wens van voormalig wethouder De Beer de deadline nogmaals opgeschroefd naar deze zomernota. Tot onze teleurstelling zien we nu opnieuw dat er geen dekking is geregeld in de zomernota, ondanks de heldere opdracht. Dat is niet alleen slordig, maar ook in strijd met wat we samen hebben afgesproken. Daarom zetten we met deze motie de opdracht absoluut en concreet vast. Geen uitstel, geen ambtelijk geschuif, maar daadkracht. Zodoende rekenen wij erop dat het college nu snel levert wat het belooft. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Van Zutphen. Interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik heb even een vraag voor de duidelijkheid. Het overkomt mij weleens dat ik gedurende de dag de website van de gemeente Heerlen bekijk. Ik meen dat er vandaag een raadsinformatiebrief geweest is naar aanleiding van het urban skatepark en dat naar aanleiding daarvan volgens mij juist hetgeen allemaal geregeld gaat worden zoals de heer Nefjodov dat graag wil. Alleen dat begreep ik volgens mij niet uit zijn betoog. Dus ik heb of het één niet goed gelezen of uw betoog zojuist verkeerd begrepen. Het kan zijn dat u die raadsinformatiebrief die pas van vandaag is, nog niet gelezen hebt. Even voor mijn duidelijkheid, hoe zit het nu?

De voorzitter
Meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Het hele punt hierachter is dat dit al meerdere keren door het college was toegezegd, zowel informeel als formeel. Meerdere keren is aangehaald dat het origineel in deze begroting zou plaatsvinden en daaropvolgend de zomernota zou plaatsvinden. Het is een keertje benoemd dat het in de begroting van vorig jaar zou plaatsvinden. Tot dusverre is dit altijd uitgebleven. Enerzijds, het college kan dit zeggen. Anderzijds, het college had ook al toegezegd dat het in deze zomernota verwerkt zou worden. Het enige wat ze nu zeggen is dus dat het verwerkt gaat worden in het volgende stuk. Ergens moet het ophouden. Met deze motie trekken we daarbij de grens.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter? Dan zou eventueel de vraag kunnen luiden: hebt u dan nog wel vertrouwen in dit college? Want als je dat stuk van vandaag leest en de conclusie die ik eruit trek, en dat u zegt dat het maar loze woorden zijn, dan zou je je moeten afvragen: hoe sta ik in het spel?

De voorzitter
Meneer Nefjodov. Het is aan u gericht.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Zoals de motie zelf ook al benoemd: het handelen ten aanzien van het urban sportpark had beter gekund. Dat is betreurenswaardig in die zin. We hebben vertrouwen in de toekomstige portefeuillehouder die als het goed is volgende week gaat worden benoemd, dat hij het naar behoren zal uitvoeren.

De voorzitter
Interruptie van de heer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Het is een hele korte aanvulling, namelijk waar ook de heer Leers op duidt en meneer Nefjodov op duidt. Dat is dat in die raadsinformatie staat: "Bij afronding van de werkzaamheden in 2025." Ik wil straks een antwoord hebben van de wethouder: gaan we nu dit jaar dat ding aanleggen? Zo ja, waar is de dekking dan gebleven? Dat is namelijk hetgeen wat we missen. In de rib staat letterlijk en ik citeer: "Bij afronding van de werkzaamheden in 2025 starten de kapitaalslasten dus in 2026." Ik concludeer daaruit dat dit jaar dat ding wordt aangelegd. Graag daarop een toelichting van de wethouder.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Meneer de voorzitter, volgens mij staat dat daar ook in. Ik kan u alleen gelijk geven.

De voorzitter
Meneer Leers, wilt u wel via mij spelen? Dank u wel.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Daarom zeg ik ook meneer de voorzitter.

De voorzitter
Meneer Jacobs met een interruptie.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik wacht in deze op het antwoord van de wethouder, want dat borduurt daarop voort.

De voorzitter
Dan ga ik nu naar meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, ik wil allereerst even voortborduren op wat meneer Nefjodov en meneer Verreck al gezegd hebben. We hebben heel groot vertrouwen in dit college, maar af en toe ergeren we ons wel als dingen niet goed gebeuren. Wat mij betreft had boven deze motie ook kunnen staan: motie van ergernis. Meneer Nefjodov heeft al geschilderd hoe het college toch een aantal keer tekort is geschoten bij het nakomen van de toezeggingen. Vandaar ook dat wij deze motie mee ingediend hebben. Sterker nog, een beetje voortbordurend op wat de heer Verreck zegt: in de betreffende rib die vanmiddag pas kwam – dat is weer zo laat – lezen we dat het opgenomen wordt in de begroting 2026. Dat betekent eigenlijk dat daarin staat dat het ding in 2025 gerealiseerd wordt. Op 31 december 2025 moet het klaar zijn, want anders hoort het helemaal niet qua kapitaallast in de begroting 2026 thuis.

De voorzitter

Interruptie van de heer Dragstra. Meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)
Dank u wel, voorzitter. Ik heb niet de gelegenheid gehad om het even op te zoeken, maar in mijn herinnering wordt de vertraging van dit skatepark ook veroorzaakt door de herontwikkeling van het Oranje Nassaupark. Wij snappen wel dat er misschien wel wat ergernis door kan ontstaan, maar er zijn wel bepaalde ontwikkelingen die samenvallen waardoor dit veroorzaakt wordt. Ziet de heer Van Zutphen dat ook zo?

De heer Van Zutphen, SP
Dat kan, maar dan had je dus als je belooft: ik kom er in de zomernota op terug, in de zomernota een alinea kunnen wijden: om die en die redenen lukt het nu niet. Daar kan de raad dan tevreden of ontevreden mee zijn, maar het thema is genegeerd. Het staat er niet in. Niet impliciet en niet expliciet. Het zit er helemaal niet in.
Dan de rest van de zomernota. De tussenstand is veel positiever dan de afgelopen jaren in de zomernota was, dus we hebben best wel vertrouwen dat we ook financieel dit jaar goed door zullen komen. Tegelijkertijd zijn de noden in onze stad hoog, dus wij herhalen bij deze de oproep om waar nodig en mogelijk ons beleid te intensiveren dit jaar of dingen naar voren te halen waar het nodig is in de stad.
Dan over het amendement van de VVD. Je zult het mij niet vaak horen doen, maar ik zou even willen proberen het milde midden te vertegenwoordigen. Ik denk dat het huidige systeem met bizar veel boetes voor mensen die voor 90 of 99 procent niet de bedoeling hebben gemaakt een fout te maken en dan toch een bizar hoge boete krijgen, moeilijk houdbaar is. Tegelijkertijd delen wij ook de vraagtekens: moet je nu zomaar 1,1 miljoen neerzetten voor weer een nieuw zakpalensysteem? De vraag is ook: een tussenvariant, bijvoorbeeld de camera's weghalen en wel verbodsborden laten staan en waar nodig fysiek te laten handhaven door boa's of politie, of dat een optie is. Ook daar zitten nadelen aan. Dat begrijpen we heel goed, ook naar mevrouw Heine toe. Er gaan misschien toch meer mensen onbevoegd door de stad rijden. Dat willen we ook allemaal niet, maar er wordt nu wel al 1,1 miljoen vrijgemaakt in de begroting, waarbij er geen weg terug meer is. Kan het college of beter gezegd de wethouder die net ook al peentjes aan het zweten was niet toezeggen aan de raad dat die voor welke maatregel dan ook genomen wordt, de opties voor ons op een rijtje zet? Dan maakt het niet eens zo veel uit of je die 1,1 miljoen nu in een aparte pot stopt of in de algemene reserve, maar dat je die wel beschikbaar houdt om iets te doen. Als er dan geld over blijft, dan is het leuk en als het allemaal nodig is, dan heb je het geld ook gereserveerd. Maar het is wel heel erg hard. Het is een belangrijk thema voor bezoekers in onze stad. Het leeft ook ergens in deze raad. Moeten wij nu al een beetje met de oogkleppen op voorsorteren op het zoveelste zakpalensysteem? Ik wil graag het standpunt van de wethouder.

De voorzitter
U wilt in de eerste ronde mee, begreep ik. Dan ga ik nu naar meneer Pauwels.

De heer Pauwels, CDA
Dank u, voorzitter. Onze visie op de zakpalen en de eventuele borden is al genoeg toegelicht door mevrouw Heine zojuist. Ik heb toch nog een kleine bijdrage van het CDA over de zomernota.
Voorzitter, de inleidende tekst van de zomernota roept helaas geen zomers gevoel op. Gelet op de voorspelling van het college van een op handen zijnde tekort van 1,3 miljoen euro. Gelukkig volgt nog de septembercirculaire die naar verwachting een positiever beeld laat zien. Het college noemt dat zelfs alertheid. Om de heer Van Zutphen met een retorische term tegemoet te komen: dat is het credo. Dank u wel.
Wij kunnen instemmen met de zomernota, waarbij ons als CDA nog één vraag leeft, namelijk met betrekking tot het Maankwartier. Door het vertrek van het UWV over ongeveer een

halfjaar, ontstaat er een nadeel van 150.000 euro aan huuropbrengsten. Kan dit college ons informeren of het gebouw in het vizier is bij eventuele potentiële huurders? Heeft al iemand interesse? Hoe actief is het college om al dan niet met de partners in het Maankwartier een nieuwe huurder te vinden? Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Ik ga naar mevrouw Schreurs.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang
Dank u, voorzitter. We bespreken vandaag de zomernota en de kaderbrief 2026. Wij hadden onze bijdrage in elkaar geschoven tot één stuk, omdat we anders veel te veel herhaling zien. Gezien de lengte van de agenda leek het ons het wel passend om dat in één te doen. Hij staat er wel ietsje langer.
De kaderbrief is een sobere en verstandige brief, passend bij het jaar waarin we op weg zijn naar verkiezingen en een nieuw college, maar ook een brief die tot zorg stemt, vooral als je kijkt door de bril van de inwoners van Hoensbroek. Hoewel er sprake is van zichtbare stappen in Hoensbroek Centrum in 2026, blijft het onduidelijk wat die precies zijn en vooral hoe stevig ze zijn geborgd. De volledige transformatie zou in 2034 zijn voorzien. Dat is nog negen jaar. Dat is negen jaar waarin er veel kan gebeuren en ook veel kan misgaan. De bewoners en ondernemers in Hoensbroek hebben de afgelopen jaren veel geduld gehad. Het vertrouwen groeit, maar het is kwetsbaar. Een visie is mooi, maar zonder concrete tussenstappen, middelen en heldere sturingsstructuur, dreigt deze ambitie te vervagen in het bredere stedelijk beleid.
Tijdens de commissievergadering is er door diverse partijen opgeroepen om duidelijk aan te geven wat er in 2025 nog precies gaat gebeuren en wat er in 2026 gaat gebeuren. Wij hebben met name aandacht gevraagd voor participatie. De teleurstelling was dan ook groot dat wij gisteren een raadsinformatiebrief van de wethouder mochten ontvangen waarin slechts kort een antwoord stond inzake de stand van zaken Hoensbroek Centrum en een doorkijk naar de toekomst. Er stond: "Er volgt nog een raadsinformatiebrief." Dat was het hele antwoord. Dit roept de vraag op: wanneer komt die raadsinformatiebrief? Maar nog belangrijker: wanneer horen inwoners en ondernemers weer iets van ons college omtrent de aanpak in Hoensbroek Centrum? Concreet gaan we ervan uit dat in de raadsinformatiebrief duidelijk komt te staan wat er in 2025 nog gaat gebeuren en wat er in 2026 in de planning staat. Ook gaan wij ervan uit dat u in de begroting van 2026 duidelijk gaat aangeven hoeveel geld besteed gaat worden aan Hoensbroek Centrum. Nog belangrijker vinden wij dat u zich laat zien en horen zoals belooft. Het is nu al veel te lang stil.
We hebben net nog een raadsinformatiebrief gekregen van de middelen die binnen zijn gehaald in het kader van de woningbouw: de 22,6 miljoen. Proficiat daarmee, want dat is een mooi resultaat. Daar zien we echter ook dat er meteen een plaatje bij zit met heel veel stipjes waar dingen gepland zijn en dat toegelicht. Het gaat heel veel onrust geven als dit nu al naar buiten gaat, want er is niet over gecommuniceerd op bepaalde plekken. Dan komt nog die participatie om de hoek kijken. Hoe geven we dat vorm? Ik heb een klein voorbeeld. Ik weet dat wij een hele tijd geleden eens vragen hebben gesteld over de wijk Maria-Gewanden waar de oude Limburgwoningen op dit moment door Maximus worden bezet. Als Woonpunt een woning vrij krijgt, dan gaat het naar Maximus. De inwoners hebben daar heel veel onrust over. Wat gaat er met onze woningen en het hart van onze wijk gebeuren? Wij zien nu dat de Breedstraat bovenaan staat in dat lijstje. Als die mensen dit morgen in de krant lezen, dan hebben we weer een hele hoop onrust die misschien voorkomen had kunnen worden als aan de voorkant door dit college beter was gecommuniceerd.
Gisteren mochten we van het college veel antwoorden ontvangen op onze overige gestelde vragen. We zijn blij met de aanpak van de Montfoortstraat, de Julianastraat en vooral de Klinkerstraat, omdat die in de basis heel slecht is ingericht. Er is in de basis een grote fout gemaakt die gelukkig in 2025 nog wordt gerepareerd, aldus die raadsinformatiebrief. Ook zijn

we blij met de aanpak van de veiligheid rondom basisschool De Vlieger, het wegonderhoud van de St. Jansstraat en de Pastoorskuilenweg waar ook heel veel klachten over zijn binnengekomen. We zien dat de wethouder vlijtig aan de slag is met de vergroening in Mariarade Noord, wat samen met inwoners kort wordt vormgegeven. Chapeau voor de participatieaanpak in deze wijk, want daar zien we dat er wel goed vooroverleg en communicatie plaatsvindt.
De antwoorden riepen wel nog enkele vragen op. U gaf antwoord op de vraag inzake de financiering voor de speelplekken. Het was fijn om te lezen dat hier geen sprake is van bezuinigingen of investeringsluwte. We willen wel in deze aandacht vragen voor de inrichting onder de Parkstadroute. In Maria-Gewanden worden de inwoners wel heel goed bedeeld met allerlei aanleg. Er is een basketbalveld. Er is een voetbalveld. Er zijn beweegtoestellen en speeltoestellen. Vandaag zelfs is de jeu de boules baan aangelegd. Dat alles op een paar vierkante meter. Dat terwijl verderop aan de Parkstadroute heel veel verzoeken zijn van inwoners of er geen voorzieningen voor hun kinderen en voor hun ouderen getroffen kunnen worden. Zij krijgen iedere keer te horen dat daar geen middelen voor zijn. Wij vragen ons af of er niet beter gekeken kan worden naar de spreiding van dit soort voorzieningen in plaats van alles op een paar vierkante meter te realiseren.
Verder lazen we ook dat de vrachtwagenparkeerplaatsen bij sporthal In de Biessen wordt verwijderd. Daar zullen een aantal omwonenden heel blij mee zijn, maar de vraag is wel: waar gaan de vrachtwagenchauffeurs dan wel parkeren?
Tijdens de commissievergadering hebben we gesproken over onze sportvoorzieningen. Daar heeft meneer De Beer trouwens netjes antwoord op gegeven, maar we maken ons wel nog steeds zorgen over de planning van de actualiteit in sporthal In de Biessen. Het antwoord is dat de planning vanaf 1 augustus bekend zou zijn. Er waren geen klachten bekend. Wat schetst onze verbazing dat we dus wel weer benaderd zijn door onder andere de vereniging Victoria met dat zij weer onduidelijkheid hebben. Nogmaals willen wij verzoeken om na te gaan of dit soort planningen niet voor een zomervakantie gereed kunnen komen, zodat verenigingen met een gerust hart op vakantie kunnen gaan en niet moeten twijfelen of ze wel ruimte hebben om te sporten als ze in het najaar weer opstarten.
Tot zover de bijdrage voor deze termijn.

De voorzitter
Dank u wel. Interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u, voorzitter. Ik heb mevrouw Schreurs netjes laten uitspreken. Ik dacht dat het niet zo lang duurde, maar ik wil even terugkomen op het eerste deel van uw betoog, mevrouw Schreurs en dan met name rondom de centrumontwikkeling van Hoensbroek en wat u daarover zegt. U vraagt: ik wil wel graag nog dit jaar concrete stappen zien en ook volgend jaar. Wat bent u concreet van plan? U noemt ook participatie als een belangrijk aspect. Dat is geheel terecht. Dat geldt altijd, maar heeft u niet het idee – ik praat voor mezelf en ik zou graag willen weten hoe u ertegenaan kijkt – dat het college met betrekking tot, ik noem het maar even de krappe beurs, toch op de één of andere manier Hoensbroek Centrum voor zich uit aan het schuiven is? Hoe kijkt u daartegenaan? U noemde zelf: er is vertrouwen, maar het is wel heel erg broos. Die mensen verdienen dat centrum. Dat zijn we volledig met u eens. Hoe kijkt u daartegenaan?

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang
Ik heb wel vertrouwen dat we het gaan realiseren en ik zie ook dat het college heel veel moeite doet om de middelen overal vandaan te halen. Dat zie ik wel, maar ik merk wel dat we erg moeten duwen en trekken voor het participatieverhaal. Op het moment dat er dan geduwd en getrokken wordt, dan zie ik dat er wel actie wordt ondernomen. Dus die sessies die er allemaal zijn geweest om de visie tot stand te laten komen. Daar hebben best veel mensen

aan bijgedragen. Die zijn goed bezocht. Dus dat is goed, maar ik merk dat we iedere keer moeten vragen: jongens, kom nou, het is te lang stil. Totdat er weer ergens een bom ontploft en er onrust is. U heeft zelf schriftelijk vragen gesteld over het Gebrookerplein. Daar is nu weer onrust, van tevoren was het de Hoofdstraat waar onrust was. We hebben een inspreker gehad bij de commissie MW die met name over Op Mezelf kritische geluiden liet horen. Iedere keer als het misgaat, dan merk ik dat er actie wordt ondernomen, maar ik heb niet het gevoel dat het bewust vooruit geschoven wordt. Het heeft ook wel een lange tijd nodig voordat zo'n visie daadwerkelijk gerealiseerd kan worden. Daar hebben we ook wel begrip voor, maar blijf communiceren en blijf mensen betrekken. Daar zit met name onze zorg.

De voorzitter
Interruptie van de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Voorzitter, ik help toch ook wel mevrouw Schreurs in herinnering brengen dat in maart een meerderheid van deze raad een motie had ingebracht waar we juist het college huiswerk hebben gegeven om dit jaar met de planvorming te komen en ook een financiële onderbouwing daarin. Juist die vragen die noodzakelijk zijn om ook hier goede afwegingen te maken. Hij was overigens niet mede ingediend door Partij Hoensbroeks Belang. Ik zou graag van mevrouw Schreurs willen weten: hoe kijkt zij tegen haar bijdrage aan die zij doet over het centrum van Hoensbroek, de oproep dat er te weinig gebeurt en de onderbouwing in relatie tot de motie die door deze raad is aangenomen?

De voorzitter
Mevrouw Schreurs.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang
Nee, ik weet zeker dat we die moties hebben ingebracht en ook één van de moties hadden gesteund. Er waren twee moties op dat vlak. Wij houden met name als pleidooi: we zijn het eens met de visie die hier is vastgesteld, maar we willen dat je blijft communiceren. Het kan niet zo zijn dat we hier een plan in de raad vaststellen en dat we dan vervolgens meer dan een halfjaar geen enkel geluid laten horen naar de achterban die het betreft. Alleen maar bij incidenten en als er iets is, krijgen we pas een reactie. Dat is wat ik ook zeg: we hebben er best begrip voor dat het een tijdje duurt voordat het college het één en ander heeft uitgewerkt en voordat je een visie handen en voeten kan geven, maar blijf communiceren daarover. Laat mensen het duidelijk zien. We zijn er het allemaal over eens in deze raad dat er een plan moet komen en dat die financiën er moeten komen, want er waren ook heel veel partijen die in de commissie daar vragen over stelden en opmerkingen over maakten. Maar het gaat er ook om dat die achterban niks hoort. Dat duurt te lang. Dat vind ik het belangrijkste punt.

De voorzitter
We gaan verder met de eerste termijn met de heer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Inderdaad, het is wel de zomernota. Daar hebben we erg naar uitgekeken, zoals u net merkte. Wij behandelen de zomernota wel apart, dus we komen dadelijk nog wel op de kaderbrief terug. Over de zomernota hebben we in de commissie al de nodige vragen gesteld, maar we willen wel nog een aantal zaken belichten daarnaast.
Het werd net al genoemd. We maken ons ook zorgen over het geprognosticeerde tekort van een miljoen. We zien ook de stijgende kosten in het sociale domein. Het kwam net al terug bij de jaarstukken, maar dat dreigt dit jaar ook weer te ontstaan rond de 3 miljoen. Daar maken we ons zorgen over. We vinden wel de samenwerking positief tussen Maastricht University en Zuyd Hogeschool die nu is ingezet. We zien daarin veel kansen in het verder investeren in

onderwijs in onze binnenstad. We hopen dat daar de samenwerking tussen UM en Zuyd Hogeschool een hele mooi vliegwiel gaat zijn, zeker ook op de toekomst van Heerlen en de toekomst van het centrum, het aantrekkelijk blijven voor jongeren, voor kenniswerkers en voor ondernemers. Op dat gebied is het fantastisch dat er vorige week een Jongereninformatiepunt Enne is geopend. Dat is een heel mooi punt en een mooi resultaat waar jongeren ook terecht kunnen gaan komen voor informatie en voor veel andere zaken die hen bezighouden.
Daarnaast is het erg positief dat er veel voortgang is op het gebied van vergroening. Dat wordt ook in de zomernota aangegeven. In de buurt van Eikenderveld en Hoensbroek zijn al mooie resultaten geboekt. Wij vragen ook om – het gebeurt voor een deel ook al – dat deze ruimtelijke plannen met sociale doelen zoals leefbaarheid en inclusiviteit worden gekoppeld, zodat er op dat gebied meer kan gaan gebeuren in het welzijn van de bewoners die daar gebruik van maken.
Misschien daarnaast tot slot op het gebied van bedrijfsvoering dat er al stappen gezet worden op het gebied van robotisering en AI. We willen graag nog een keer meegeven dat we dat ondersteunen, maar dat ook vooral die menselijke maat voorop moet blijven staan. We worden graag op de hoogte gehouden hoe dat zich verder blijft ontwikkelen. Dat was het.

De voorzitter
Dank u wel. Het woord is aan meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Ik wil graag ingaan op zowel het amendement als ook de motie. Ten aanzien van het amendement heb ik daar net al het één en ander over gezegd. Wij steunen dat amendement om de hele eenvoudige reden dat ... Veiligheid moet voorop staan. Laat dat helder zijn. In dit geval zeg ik dat veiligheid hier niet de boventoon voert in de zin van dat er dan opeens hele onveilige situaties gaan ontstaan. Daarom ben ik ook blij dat zelfs de heer Van Zutphen van de SP kritisch is op de uitgaves van het college en al een aantal voorzetten geeft hoe het ook anders kan. Ik ben heel benieuwd naar de mening van de wethouder in deze, want het gaat toch weer over 1,1 miljoen in relatie tot datgene wat ons te wachten staat. Daar gaan we in het kader van de kaderbrief ook nog wel het één en ander over zeggen. Trouwens nog richting mevrouw Heine: ik snap ook wel dat je moet oppassen dat je niet onveilige situaties gaat creëren, want het is en blijft een voetgangersgebied. Laten we wel wezen, fietsers mogen ook op bepaalde uren niet door het centrum fietsen en ook daar staan geen blokken en geen camera's. Laten we daar ook een beetje reëel in zijn. Het gaat hier vooral om de investering die hiermee gemoeid is en die wat ons betreft onverantwoord is, zeker in deze tijd. Dat is één.
Dan de motie van ergernis, want zo noem ik het. De motie met betrekking tot datgene wat voorligt rondom die kapitaallasten van het urban sportpark. Ik ben echt benieuwd naar de reactie van de wethouder in deze. Ik kan me daar wel iets bij voorstellen, maar ik zeg er verder nog niks op. Enkel de ergernis die dan zou overblijven, zou moeten leiden tot een motie in stemming te brengen. Dat vraag ik me af. Als er een duidelijke toezegging komt van de kant van het college, dan kan ik me toch bijna niet voorstellen dat als je vertrouwen hebt in het college, dat je dan deze motie zou moeten doorzetten. Wij zullen daar in ieder geval, nogmaals afhankelijk van de reactie van de wethouder – tegenstemmen. Daar ziet het naar uit.

De voorzitter
Dank u wel. Het woord is aan meneer Janssen.

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Ook die zomernota hebben we uitgebreid besproken. Daar is later die meicirculaire nog bij gekomen. Die bood een iets positiever beeld van de lopende financiën.

Toch denken wij dat het noodzakelijk blijft om in Heerlen scherp te sturen op de balans tussen investeringen en afgesproken ombuigingen, want dat lukt ook nog niet altijd op alle vlakken even goed. Daar hebben we nog wat werk te verzetten. Wellicht hierover iets meer in het volgende agendapunt. Wij zijn wel blij dat er met name in de lopende periode nog wat extra capaciteit is bijgekomen. We hoorden gisteren weer goed nieuws op het ondersteunen van woningbouwprojecten en vergunningverlening. Dit zien we als een positieve ontwikkeling, omdat daar de nood ook ontzettend groot is. Er ligt een amendement voor. Eigenlijk vind ik het heel erg mooi als socialisten en liberalen elkaar treffen. Dan staan wij daar graag tussenin in het midden en zeker als de SP en de VVD ook nog eens de opmerkingen die wij in de commissie gemaakt hebben omarmen en verder uitdragen. Dat hoor ik net de OPH ook zeggen. Dus wat de zakpalen betreft denken we daar nog goed over na en steunen we in eerste instantie ook dit amendement. Dan gaan we er ook van uit dat het college ruimschoots de tijd neemt om misschien met een nog beter plan te komen, maar we besparen ons voor nu de centen en de moeite.
We zijn niet over alles wat de SP naar voren brengt qua toon direct enthousiast. Dat gold met name voor de toon van de motie realiseer het urban sportpark met geen uitstel meer. Let op, dat gaat dan niet om de toon: realiseer het zo snel als mogelijk, want de Jongerenpartij is niet voor niets de aanstichter van in ieder geval het realiseren van een sportpark in deze gemeente. Alleen wij kijken met toch meer vertrouwen tegen de toezeggingen van het college aan, te meer ook omdat we lopende dat proces gezien hebben dat het college in nauwe afstemming met de potentiële gebruikers en de groep eromheen continu in gesprek is om van wat in eerste instantie bedoeld was als een simpel skatepark, iets heel moois te maken.
Het laat niet onverlet dat als je heel precies bent en je zegt: we hebben toegezegd dat we het in de zomernota opnemen, dat je dan ook heel precies kunt zijn in je motie. Alleen al om die reden zouden we zeggen: dan snappen wij het als u zegt dat wij vragen dat het college dit opneemt en op tijd zijn verplichtingen en toezeggingen nakomt. Dan vind ik hem heel begrijpelijk. Ik zou wellicht anders met m'n eigen college omgaan als ik u was, maar dat is aan u. In die zin omdat wij het net zo belangrijk vinden dat het skatepark gerealiseerd wordt en dat wij ook vertrouwen hebben, zeker naar aanleiding van de raadsinformatiebrief die we over het sportpark hebben mogen ontvangen. Dan is het aan de indieners om hem overeind te houden of om tevreden te zijn met de toezeggingen die er zijn. Houden ze hem overeind, dan is het puur en alleen omdat wij met volle verstand achter dat sportpark staan. Dan steunen wij de motie. Als u denkt: we hebben dadelijk vertrouwen in de reactie van het college, dan kan die net zo goed in de ijskast wat ons betreft. Dan concentreren we ons daarna weer op de toekomst.

De voorzitter
Interruptie van de heer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Voorzitter, ik heb net al aangegeven zelfs heel veel vertrouwen te hebben in dit college. Dat neemt niet weg dat ze niet foutloos zijn. In dit dossier zijn ze keer op keer toezeggingen niet nagekomen. Vandaar deze motie van ergernis.

De voorzitter
Interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u, voorzitter. Ik heb een vraag aan de heer Van Zutphen. Uw coalitiegenoot de heer Dragstra heeft nog niet zo lang geleden een toelichting gegeven. Volgens mij is dat hier ook duidelijk naar voren gekomen met betrekking tot de reden van vertraging. In die Varenbeuk is een groot complex in wording … Daar wordt … Dat is Stadpark Oranje Nassau. Excuseer, ook daar is een groot plan in ontwikkeling. Meneer Dragstra heeft daar de toelichting op gegeven.

Dat vergt nou eenmaal wat meer tijd. Dan zullen een aantal zaken qua realisatie moeten worden uitgesteld. Zo werkt dat nou eenmaal. Hoe kijkt de heer Van Zutphen ertegenaan?

De voorzitter
Sorry mensen. Even via mij. Ik heb ook nog een interruptie van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Ik snap de redenering van de heer Groot. Wat dat betreft kan ik in het verlengde daarvan de heer Dragstra daarin volgen. Maar wat ik niet snap, is waarom het college nadat al bekend was dat er enige vertraging zou optreden – dat is überhaupt de reden dat het niet in 2024 is gerealiseerd – zelf kwam met de toezegging, als ook advies aan mij ter verwerking in het amendement, dat het in de zomernota verwerkt zou worden. Dus nadat bekend was dat die vertraging zou intreden, heeft het college mij gezegd: verwerk in je amendement dat het dan in de zomernota komt. Daar zorgen wij voor. Dus het college was al bekend met dat feit en heeft alsnog toegestemd om het in de zomernota te verwerken en heeft daar zelfs op aangedrongen. Ik vraag me af hoe de heer De Groot daartegenaan kijkt.

De voorzitter
Meneer De Groot, dan meneer Van Zutphen en dan meneer Janssen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Heel simpel en heel kort: ik denk dat niemand anders dan het college hier een toelichting op kan geven. Dan hoop ik dat daar duidelijkheid over komt.

De voorzitter
Laten we dat daar ook neerleggen. Meneer Van Zutphen nog.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Voorzitter, het is een beetje merkwaardig dat de heer De Groot als het gaat over uitleg waarom iets niet gebeurd is, niet verwijst naar het college, maar naar een raadslid. Nu had ik me kunnen voorstellen dat de heer Dragstra volgende week voorgedragen zou zijn, maar dat is in ieder geval niet het geval. Ik heb hem met belangstelling dingen horen zeggen, maar het had in de zomernota moeten staan. Er had in de zomernota moeten staan: het wordt vertraagd om die en die goede reden. In plaats daarvan stond er helemaal niks.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Janssen, was u klaar met uw betoog? Dan ga ik naar de heer Damen van de Fractie Damen.

De heer Damen, Fractie Damen
Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. Ik heb alleen nog een aantal vragen en opmerkingen met betrekking tot het amendement en de motie. Voorzitter, de post onvoorzien in de zomernota geeft aan dat het bedrag 1,5 miljoen is, maar in de jaarstukken hebben we kunnen lezen dat dit is opgehoogd naar 2 miljoen. Dus ik vraag me af waar die 5 ton dan zijn gebleven. Misschien kan het college daar antwoord op geven.
Voorzitter, met betrekking tot de gemeenschappelijke regeling hebben we iedere keer in de commissie heel duidelijk kunnen lezen dat er een bezuiniging van 5 procent zou plaatsvinden op de gemeenschappelijke regelingen. Als ik op pagina 21 in de zomernota kijk, dan staat bij de gemeenschappelijke regelingen nul en dus helemaal niets. Dus ik vraag me af, wat is daar nu inderdaad de zin van en op welke wijze wordt dan toch inderdaad die 5 procent gehaald of niet gehaald? Dan moet je ze ook weghalen.
Dan, voorzitter, het valt ons op dat iedere keer opnieuw geprobeerd wordt om de Stadskrant weg te bezuinigen. Iedere keer opnieuw en ieder jaar opnieuw staat het in de zomernota als

één van de mogelijkheden. Waarom altijd die Stadskrant? Ik kan me misschien ook wel voorstellen dat er een keer bezuinigd wordt op het blad Plussen & Minnen. Misschien is dat ook een idee wat het college mee kan nemen.
Dan, voorzitter, met betrekking tot het amendement: wij steunen het amendement. Dat is helder en duidelijk, want 1,1 miljoen voor een aantal paaltjes die op en neer gaan in de grond, vinden we toch wel een behoorlijk bedrag. Ik denk het inderdaad zoals de heer Kockelkorn ook uitgesproken heeft: een priortering met betrekking tot zulke bedragen is beter op z'n plaats. Voor de motie, voorzitter, ga ik ervan uit dat naar aanleiding van de raadsinformatiebrief die we vandaag hebben gelezen en gekregen hetgeen wat er inderdaad afgesproken is, ook gehaald is. Ik wacht even de reactie van het college af. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Dan is als laatste in de eerste ronde de heer Hoogers. Nee, die maakt geen gebruik van de eerste termijn. Dan ga ik het woord geven aan het college. Ik wil u er wel op wijzen dat ik dit onderwerp afmaak en dat we daarna pauzeren om even wat te eten. Ik denk dat dat goed is, maar met het tempo wat u nu heeft gaat het lekker hoor. 4:00 uur of 5:00 gaan we ook wel redden. Met alle respect, u interrumpeert zich het rotje. Dat is prachtig, maar u interrumpeert op degene die aan het interrumperen is. Ik ga zelfs ervan stotteren. Zo erg interrumpeert u ons allen. Ik vind het prima. Het is uw vergadering, maar weet dat dit echt heel lang gaat duren. Het woord is aan wethouder Peters.

Wethouder Peters
Voorzitter, dank voor de breed gedragenheid van de zomernota, want daar ging het helemaal niet zo veel om tijdens deze bespreking.
Laat ik beginnen bij een onderwerp dat door velen van u ook is aangesneden. Dat is de kentekentoegang. Ik hoor een aantal van u in ieder geval het argument financiën gebruiken, zowel in het raadsvoorstel behorende bij de zomernota als ook in de raadsinformatiebrief van 21 mei waarin een hele analyse uitgewerkt is met een evaluatie van het huidige systeem en de doorontwikkeling van het systeem naar wederom die constructie met zakpalen. Voor de kosten die daarmee gemoeid zijn staat tot twee keer toe ook dat uiteindelijk de kosten van het nieuwe systeem overeenkomen met de besparingen die wij realiseren door het opheffen van het huidige systeem.
Ik licht dat toe, want het huidige systeem heeft in principe twee kostenelementen. Kostenelement één is het contract voor het leasen of het huren van de camera's. Kostenelement twee zijn de extra fte's voor mensen die achter de camera's zitten en die hiervoor zijn aangenomen. Die twee elementen resulteren in hetzelfde bedrag als de kapitaallasten van het nieuwe systeem. Dat betekent dus dat je met een extra investering van nul het systeem zoals wij dat voorstellen, kunt realiseren. De discussie zoals die hier gevoerd wordt, gaat bij bijna iedereen over 1,1 miljoen en heel veel geld. Daarin wordt niet genoemd en niet vermeldt dat wij de kosten van het huidige systeem daarmee besparen. De kosten van het huidige systeem per jaar zijn hetzelfde als de kapitaallasten van het nieuwe systeem.

De voorzitter
Ik heb drie interrupties. Meneer Leers, dan meneer De Groot en dan meneer Kockelkorn. Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Meneer de voorzitter, dank u wel. Ik hoor de wethouder vertellen dat kosten gemoeid gaan met mensen die aangenomen zijn om die camera's in de gaten te houden vanwege het registreren van die kentekens, maar ik meen mij te herinneren dat het vorige kermisseizoen een kermisexploitant met een autootjesbedrijf kort bij die camera's stond en op een gegeven moment honderden brieven kreeg vanwege een autotootje dat door het systeem was gegaan. Nu kan ik me niet voorstellen dat een medewerker die achter zo'n camera zit daar werk van

gemaakt heeft. Dus ik heb het idee dat het gewoon een automatisch systeem was waar geen medewerker voor nodig was. Als die medewerker er wel voor nodig was, dan vraag ik me af wat die in die tijd heeft gedaan, want onder andere is het toen misgegaan met die kermisattractie. Het één klopt niet of het ander. Dus ik heb graag nog nadere verduidelijking hoe het nu in elkaar zit.

De voorzitter
Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dus als ik de wethouder goed begrijp, dan … Net werd de suggestie gedaan: haal die camera's weg. Het contract kan opgezegd worden en ook de mensen die het bedienen hoeven dan niet meer daaraan te werken. Ik hoor u dan zeggen dat het één het ander opheft als je in plaats daarvan dan die paaltjes neerzet, maar begrijp ik dan goed dat je dan in totaal 2,2 miljoen zou besparen. Nee?

De voorzitter
Het wordt zo uitgelegd. Meneer Kockelkorn.

De heer Kockelkorn, VVD (interruptie)
Dit is puur verduidelijking op dit moment richting de wethouder, maar begrijp ik het dan goed als u zegt: de besparing op het huidige systeem is dan de besparing van puur het gedeelte voor Heerlen Centrum en met in stand lating van de kosten van het systeem? Want het contract moet er nog steeds zijn voor Heerlerheide en de Bredastraat.

De voorzitter
Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Wat de wethouder zegt over die kosten, dat klopt. Dat staat zowel in het raadsvoorstel van de zomernota als in de raadsinformatiebrief. Maar als wij hier zomaar mee instemmen, dan heeft de raad er verder helemaal niks over te zeggen, want een raadsinformatiebrief informeert de raad. We zouden straks dit besluit nemen. U ziet dat dit de gemoederen hoog doet oplopen. Kan het niet zo zijn dat u nu toezegt: ik ga eerst de raad een stem geven over wat de toekomst is van de toegankelijkheid in de stad en pas daarna neemt het college maatregelen om oftewel die camera's af te schaffen, oftewel een zakpalensysteem te installeren, oftewel geen zakpalensysteem te installeren? Dan loopt dat bedrag van die 1,1 miljoen niet weg en is niet eens zo heel erg spannend. Zou de wethouder dat nou eens kunnen toezeggen?

De voorzitter
Meneer Janssen nog.

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u wel, voorzitter. Ik mis de enige logische redenatie dat je dat abonnement voor die cameratoezicht kan opzeggen, die camera's kan weghalen en dan voorlopig niks kan doen. Dan realiseren we … U zegt: we mitigeren de ene kosten met de andere. Als u die investering voorlopig niet doet, dan leveren wij daarmee ook in ieder geval een bijdrage aan de korte termijn ombuigingen voor volgend jaar. Die kapitaallasten landen dan nog niet voor een eventuele nieuwe investering. Dan neemt u iets langer de tijd voor een definitieve oplossing. Dat werkt dan wellicht heel goed voor alle lopende investeringen die in de binnenstad gedaan worden en de nieuwbouwprojecten. Dan kun je misschien wat langer nadenken over hoe die afsluiting van die stad er in de toekomst uit moet zien. Dan heb je weer een jaar kapitaallasten op z'n minst gespaard. Dat zou het meest zinvolle voorstel zijn. Dan ben ik uiteraard later wel

benieuwd wat die besparing van die kapitaallasten in een jaar dan zal zijn en of u in staat bent om dat lopende contract te termineren voor het moment dat daar ook niet gelijk een andere voorziening tegenover staat.

De voorzitter
Wethouder Peters.

Wethouder Peters
Voorzitter, ik vind toch dat een aantal van u hier heel makkelijk overheen gaat. Er is een reden waarom er een afsluiting is in het centrum. Dat is om ervoor te zorgen dat de voetgangerszone ook een echte voetgangerszone kan zijn. Een voetgangerszone die aantrekkelijk is om te kunnen wandelen, of je nu alleen loopt, of dat je nu met je gezin loopt, maar waar je niet op elk moment ook nog eens door auto's van je sokken gereden kunt worden.
Laten we eerlijk zijn, 1.700 auto's per maand – dat ziet u ook wederom in de raadsinformatiebrief zoals u die op 21 mei ontvangen heeft – is het aantal auto's dat nu op dit moment buiten de venstertijden het centrum in rijdt. We hebben hier heel vaak de discussie over fietsen op de Saroleastraat of fietsen in andere gedeeltes van het centrum. Dezelfde partijen die de grootste pleitbezorger zijn voor veiligheid en het reduceren van fietsen in het centrum, pleiten wel voor een gedeelte ook voor dat we het systeem maar uit moeten zetten en dat we auto's maar de mogelijkheid moeten geven om naar binnen te rijden. Dat is geen oplossing. We hebben een hele uitgebreide evaluatie gehad. Als het gaat over veiligheid, aantrekkelijkheid, gastvrijheid en al die verschillende elementen, zowel als het gaat over de karakteristieken van een goede voetgangerszone, als ook dat je mensen die je stad bezoeken, niet onnodig wil opzadelen met potentiële boetes, nopen ons om het inhoudelijke voorstel te doen zoals we dat ook op die 21 mei met u hebben medegedeeld middels de rib. Dat is dus ook de discussie die we op dit moment voeren.

De voorzitter
Interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Sorry, voorzitter. Ik moet toch even afstand nemen van de woorden van de heer Peters. Ik snap heel erg goed waar hij op doelt. Wij hebben destijds gepleit voor dat fietsverbod en daar hangt ook aan vast dat je op een fatsoenlijke manier moet handhaven. Dat geldt ook hiervoor. Het zou echt niet zo zijn dat als daar een bord staat dat je daar niet mag inrijden, dat de auto's dat massaal gaan negeren. Dat is niet zo. Dat is ook niet op een ander onderdeel van ons wegennet. Daar houden de meeste mensen zich aan. Het is toch lariekoek wat u nou vertelt? Waar het om gaat, is dat u een ander systeem wat ook de nodige problemen heeft gekend in het verleden – sommige mensen kunnen zeggen: dat liep allemaal als een tierelier – niet voor niks veranderd is. Dit systeem blijkt ook de nodige negatieve kanten te kennen, maar het gaat hier om weer een investering van miljoenen.

De voorzitter
Interruptie van mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Meneer De Groot, als al die mensen dat wisten en zich eraan hielden, dan hadden we niet al die honderden bekeuringen. Mensen rijden de stad in, ondanks dat die camera's er zijn. Het is ons er alleen maar om te doen dat die bekeuringen er niet meer zijn. Er moet een ander systeem komen. Zoals de wethouder zegt, kost het niet extra. Het is het ene bedrag in plaats van het andere bedrag. Je zult iets moeten, dus dan lijkt ons de zakpalen en de palen de enige manier om die auto's tegen te houden. Van mij mogen de camera's weg en dat is prima, maar je kunt niet niks hebben. Dat gaat niet.

De voorzitter
Dank u wel.

Wethouder Peters
Misschien toch even: ik hoorde net het woord lariekoek. Ik weet niet hoe lariekoek smaakt, maar volgens mij zijn het 1.700 auto's met het huidige werkende systeem. Je zet vervolgens camera's uit. Wat heeft dat voor een effect? Dat meer mensen zich aan de regels gaan houden? Dat er minder auto's door het stadscentrum zullen rijden? Dat lijkt me sterk. Ik wil het ook niet uitproberen trouwens, maar wat ik wil zeggen, is dat we uiteindelijk allemaal gebaat zijn bij een veilige oplossing die ervoor zorgt dat het voetgangersgebied in ons stadscentrum veilig en aantrekkelijk is en dat het systeem tegelijkertijd ook rekening houdt met al die bezoekers. Op het moment dat er een paal staat, dan kom je er niet door en dan krijg je dus ook geen boete.

De voorzitter
Twee interrupties.

Wethouder Peters
Mag ik die zin afmaken?

De voorzitter
Maak uw zin maar af.

Wethouder Peters
Er is op dat punt nog iets: ja, het oude systeem zoals het hiervoor actief was, was fraudegevoelig vanwege die passen. Maar in de nieuwe variant – dat heeft u ook kunnen lezen in die raadsinformatiebrief – staat duidelijk dat de kentekencontrole automatisch plaatsvindt middels een camera. Dus die is ook niet meer fraudegevoelig.

De voorzitter
Meneer Van Zutphen en daarna meneer Kockelkorn.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Voorzitter, ik heb net getracht een handreiking te doen aan de wethouder door het voorstel... Ja, daar gaat u nog op reageren. Als u die handreiking doet door eerst te praten in de commissie, waardoor de raad er een oordeel over kan vellen en dan pas investeringen doet enzovoort, dan is het niet zo heel spannend of die 1,1 miljoen nou in de kapitaallasten al verstopt zitten of dat dit in de algemene reserve zit. Hebben wij nog op enig moment zeggenschap als raad?

De voorzitter
Meneer Kockelkorn.

De heer Kockelkorn, VVD (interruptie)
Kan de wethouder reflecteren hoe het op Heerlerheide dan wel werkt? Is er een evaluatie? Wat is nou het verschil waarom het op Heerlerheide wel werkt en in het centrum niet? Wat is uit uw evaluatie gekomen?

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Peters

De kern daarvan heeft u ook kunnen teruglezen in de beantwoording zoals die aan u verstrekt is naar aanleiding van de commissievergadering. Het is daar veel overzichtelijker. Je hebt maar één winkelstraat, in ieder geval een verkeersluwe winkelstraat. Dat is voor heel veel mensen heel erg duidelijk. Je ziet tegelijkertijd dat juist in Heerlen Centrum … Daar hebben we de afgelopen tijd veelvuldig verschillende maatregelen op getroffen om juist ervoor te zorgen dat die toegang op die verschillende punten ook duidelijker wordt. Attentieborden en extra drempels bij de plekken waar het het lastigst is. Dus het gaat daarin om de ruimte en hoe het is ingericht.
Meneer Van Zutphen, ik denk dat wat u voorstelt een prima voorstel is. Daarmee kan het voorstel van de huidige zomernota blijven zoals die is, maar wij geven de raad, de commissie, u of hoe we het ook vormgeven, een extra moment. Ik zou zeggen: laten we dat dan meteen in de commissievergadering van september doen om hier verder over te spreken. Het is belangrijk dat het op een goede manier geregeld wordt. Wij willen dat heel graag als college met u allen doen.

De voorzitter
Ik zag een interruptie van meneer De Groot, maar ik zie ook dat de indiener van het amendement wil reageren. Misschien is dat wel even goed. Heel kort dan.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Heel kort op datgene wat de wethouder heeft aangegeven: we moeten de discussie wel zuiver houden. Hij heeft het over 1.700 autobewegingen. Dat klopt, maar tot twaalf uur mag je daar gewoon door rijden. Toch?

De voorzitter
Ja. Geef daar maar een reactie op voordat we naar de heer Kockelkorn gaan.

Wethouder Peters
Die 1.700 – dat heb ik zojuist aangegeven – zijn buiten de reguliere venstertijden. Hetgeen tijdens de venstertijden gebeurt, wordt op dat punt niet geregistreerd. Dus het zijn 1.700 voertuigen na twaalf uur en tot ’s ochtends 9.00 uur, maar in ieder geval buiten de venstertijden.

De voorzitter
Meneer Kockelkorn.

De heer Kockelkorn, VVD (interruptie)
Dank u, voorzitter. De VVD is heel gecharmeerd van het mooie midden wat de heer Van Zutphen opzoekt. Wij voelen daar ook wat voor, maar volgens mij is dan technisch, ook in het voorstel van de heer Van Zutphen, een amendement nodig om het nu in de algemene reserve te parkeren. Het onderdeel is nu al geoormerkt om vervolgens open die discussie te kunnen voeren. Zo lees ik hem.

De voorzitter
Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Dat klopt niet. Het geld zit in de kapitaallasten. Stel dat de commissie in september zegt: wij laten Gods water over Gods akker lopen en we doen helemaal niks meer, alleen een bordje dat het niet mag, dan vallen die kapitaallasten vanzelf vrij. We hoeven daar nu geen besluit te nemen. Het is niet zo dat er extra geld wordt gevraagd. Het is alleen zo dat kapitaallasten wel of niet vrijvallen.

De voorzitter
Dat is uiteindelijk weer een raadsbesluit. Ik denk dat het goed is dat de wethouder verder gaat met de beantwoording.

Wethouder Peters
Dat was onderwerp één. Het tweede onderwerp doe ik ook als waarnemend portefeuillehouder sport. We gaan het specifiek over de motie hebben. De raadsinformatiebrief – dat hoop ik – hebben we gisteren als college vastgesteld. Die heeft u hopelijk ook al bereikt. Daarin hebben we in ieder geval echt zwart op wit met geen weg terug aangegeven dat het investeringskrediet ook in de begroting voor 2026 meegenomen wordt. Investeringskredieten werken volgens een bepaalde methodiek. Op het moment dat een project gerealiseerd is, wordt dit het jaar erna geactiveerd. We komen nu na de zomer bij u terug met een inhoudelijke verdieping van hoe het skatepark eruit kan komen te zien. We willen zo snel mogelijk meters maken om dan ook te beginnen met de start daarvan.

De voorzitter
Interruptie van de heer Verreck en ook de heer Jacobs.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Meneer de voorzitter, kan de wethouder het met mij eens zijn dat de gekozen formulering zoals die in de rib staat, niet correct is? Want in de rib staat letterlijk dat in 2025 na oplevering van het skatepark de kapitaallasten in 2026 verdisconteerd worden. Dat staat er letterlijk in. Daaruit zeg je toe dat die in 2025 gerealiseerd wordt. Dat staat er letterlijk in.

Wethouder Peters
Er staat in: "De investeringen in het urban sportpark leiden in het jaar na afronding tot kapitaallasten."

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Daar heb ik het niet over. U moet de alinea verder lezen. Daar staat letterlijk in: "In 2025 wordt die afgerond en dan wordt die in 2026 …"

Wethouder Peters
Er staat letterlijk: "Bij afronding van de werkzaamheden in 2025 starten de kapitaallasten dus in 2026."

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Wat leest u nu voor? "Bij afronding van de werkzaamheden in 2025 starten de kapitaallasten in 2026." Dus dan zegt u toch: wij ronden nu af en we gaan volgend jaar de kapitaallasten starten. Dat is een toezegging dat die dit jaar wordt opgeleverd. Dat is wat er letterlijk staat.

Wethouder Peters
Misschien mag ik die toch nog even duiden. In het geval van afronding.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Dat staat er niet.

De voorzitter
Jongens, even via de voorzitter. Dit gaat wel echt een gesprekje worden.

Wethouder Peters
De interpretatie hiervan is dat in het geval van afronding van de werkzaamheden in 2025 de kapitaallasten starten in 2026. Wat ik u zojuist heb toegezegd, ook in overeenstemming met

hetgeen dat in de eerste alinea van de raadsinformatiebrief staat, is dat wij na de zomer u informeren of in ieder geval voorstellen u te informeren over hoe het er inhoudelijk uit komt te zien. Het is daarbij ook heel relevant: het is zwart op wit met geen weg terug. In de begroting 2026 zit het erin.

De voorzitter
Meneer Verreck, laatste interruptie.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Ik laat dadelijk mijn collega meneer Nefjodov reageren op dat stukje, maar het staat er letterlijk zwart op wit. Het is niet te interpreteren. Het staat er letterlijk in en volgens mij praat ik geen Frans, geen Grieks en geen Italiaans. Er staat in: bij afronding in 2025. Er staat niet: bijvoorbeeld bij afronding in 2025. Als u dat bedoeld had, dan had u dat moeten opschrijven. Dat heeft u niet gedaan. Daarom zegt u eigenlijk: we gaan in augustus de eerste steen leggen en in december is die klaar. Dat staat er.

Wethouder Peters
Volgens mij kunnen we hier ook een discussie houden over de interpretatie van woorden in de Nederlandse taal, maar volgens mij willen wij hetzelfde, meneer Verreck. Wij willen volgens mij net zo goed als u dat het urban sportpark zo snel mogelijk gerealiseerd wordt. Ons voorstel is zoals gezegd om na de zomer met een raadsinformatiebrief te komen met een verdere inhoudelijke verdieping om te kunnen laten zien hoe het eruit komt te zien. We proberen wel te heksen daarin. We proberen het zo snel mogelijk te doen. Ik snap uw ongeduld en ik snap ook wel bepaalde ergernis.

De voorzitter
De verduidelijking zit hem in dat u uw best gaat doen om in het najaar met duidelijkheid te komen over hoe het plan eruit kan zien, maar dat betekent niet dat u het in 2025 gerealiseerd heeft. Het zou best wel eens 2026 kunnen worden. Dan gaan de kapitaallasten pas in 2027 in. Dit is nu de uitleg die de wethouder eraan geeft. Dan gaan we dat aanpassen bij die commissievergadering in september of oktober waar we meer toelichting geven over de inhoud van het sportpark.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Sorry, meneer.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Voorzitter?

De voorzitter
Even meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Voorzitter, het valt de heer Peters ook wel moeilijk kwalijk te nemen, aangezien hij een portefeuille moet verdedigen met een bepaald gevoerd beleid waar hij ook maar tot in beperkte mate over is gegaan. Dus in die zin kan ik het hem niet kwalijk nemen. Ik vind het wel een beetje tegenstrijdig wat ik net hoorde, namelijk dat we hetzelfde zouden willen. Waarom vind ik dat tegenstrijdig? Om het feit dat vorig jaar precies hetzelfde werd gezegd in die zin dat we vorig jaar, omdat we hetzelfde wilden, werd toegezegd dat het in deze zomernota zou worden verwerkt. Dat heeft niet plaatsgevonden, terwijl het al bekend was – dat zeg ik nadrukkelijk, omdat de OPH dat in zijn stemgedrag wil meenemen – dat het Oranje Nassaupark vertraagd werd. U had al toegezegd dat u het in de zomernota zou verwerken, terwijl het al bekend was dat er een vertraging was. Kunt u die tegenstrijdigheid verklaren voor zover u dat kan?

De voorzitter
We gaan ook nog naar de anderen. Meneer Dragstra en meneer Van Zutphen, want die zag ik ook al lang.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)
Voorzitter, voor de helderheid: ik hoor ook de wethouder toezeggen dat het skatepark in de begroting voor 2026 staat. Daar heeft de wethouder net ook de toelichting gegeven hoe de raadsinformatiebrief geïnterpreteerd moet worden, dus in principe willen we daarin wel hetzelfde. De vraag aan de wethouder is of dat helemaal juist is op deze manier.

De voorzitter
Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Voorzitter, het verhaal wat de wethouder hier vertelt is een beetje dat als mijn tante m'n oom was, dan hoefde ze geen BH te dragen. Daar komt het op neer. Als we de investering doen in 2025, dan nemen we de kapitaallasten mee in 2026. Alleen ik beloof u niet dat we het in 2025 gaan realiseren, terwijl het wel in de raadsinformatiebrief staat. Ik moet zeggen: er moet niet hier boven de motie komen te staan: motie van ergernis. Er moet boven komen te staan: motie van grote ergernis. Dit is echt geen manier van doen. Wat u nu zegt, is in strijdt met wat u vanmiddag heeft opgeschreven.

De voorzitter
Meneer Janssen.

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Voorzitter, het begint een beetje ingewikkeld te worden. Misschien om het wat makkelijker te maken, heel concreet: gaat de tijdelijke portefeuillehouder nou die motie van de SP, GroenLinks en PvdA in die zin omarmen? Kan hij dan ook leven met het dictum wat daar staat? Want dat zegt hij eigenlijk: ik kom in september bij jullie terug. Als dat zo is, dan is de discussie platgeslagen en is die klaar. Dan hebben we het er in september over. Dan kijken we dan uit naar een mooi sportpark, zo snel als mogelijk. Dan hoeven we het daar vandaag niet meer over te hebben.

De voorzitter
Meneer De Groot nog met een kleine interruptie.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Zou het probleem niet opgelost worden door de rib tekstueel enigszins aan te passen? Dan zijn we volgens mij klaar. Dan is alle onduidelijkheid weg.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder.

Wethouder Peters
Nogmaals, excuus voor de aanleiding die deze rib geeft voor interpretatieverschil. De beeldspraak van meneer Van Zutphen was, denk ik, treffend. Als het gaat over de motie: het concrete dekkingsvoorstel zit in de begroting. De begroting is er, denk ik, met alle waarschijnlijk nog niet op 1 oktober. Ik wil u vragen of u daarmee kunt leven, want 1 oktober … Wanneer in oktober hebben we hem normaal gesproken? Dat moet ik aan de waarnemend portefeuillehouder Financiën vragen. Die staat ook hier.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Volgens mij moet het college uiterlijk 30 september toch wel een raadsvoorstel voor de begroting klaar hebben.

De voorzitter
Ik zag meneer Jacobs al heel lang met een interruptie.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik wil er nog één opmerking over maken. Ik wil niet lastig gaan doen, maar de wethouder zei net: het is een verschil in interpretatie. Dat is het niet. Het staat verkeerd in de rib, want kapitaallasten … Ik weet niet of u zich dat nog kan herinneren. Dan heb ik meteen de vraagstelling gehad. Kunt u zich nog herinneren dat u een aantal maanden geleden mij tijdens een raadsvergadering heeft uitgelegd dat kapitaallasten pas na het jaar van oplevering van gereedkoming gaan lopen? Dus wat u zegt in die rib dat de kapitaallasten in 2026 gaan lopen, is onjuist. Dus ik ben het hier eens met de heren dat je die rib moet gaan aanpassen, want kapitaallasten kunnen niet lopen in 2026 als het project niet is afgerond in 2025.

Wethouder Peters
Die rib willen we sowieso aanpassen. Dat is geen enkele issue. Alleen vragen wij ons wel af dat op het moment dat wij na de zomer komen met een inhoudelijk voorstel en een inhoudelijk beeld van hoe het moet zijn, of we wel kunnen voldoen aan hetgeen dat hier in de motie staat. Dit is best concreet. Je hebt het over een concreet dekkingsvoorstel met een uitgewerkt plan voor 1 oktober 2025. Die onderbouwing voldoet aan de in eerder genomen amendement gestelde specificaties. Dit kunnen wij op deze manier niet omarmen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Voorzitter, dit is milder.

De voorzitter
Volgens mij geef ik het woord en ik had hier al twee mensen die al heel lang zaten. Meneer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Dit is een project dat volgens mij al drie jaar loopt. Gaat u mij nu nog vertellen dat daar nog de eerste pennenstreek voor op papier gezet moet worden? Dat kan ik me niet voorstellen, dus – even los van de discussie of de rib taalkundig wel of niet correct is – denk ik: het moet toch mogelijk zijn dat voor 1 oktober dat verhaal op papier staat. Dat moet dan al voor 80 procent klaar zijn. Als u zegt dat u eind oktober met de begroting komt, dan moet dat ook klaar zijn. Als u in september hierover wil komen praten in de commissie, dan moet dit ook al klaar zijn. Ik begrijp niet waarom u, u nu terugtrekt dat het allemaal niet haalbaar is. Ik snap het niet.

De voorzitter
Meneer Nefjodov, meneer Van Zutphen en dan ga ik weer naar de wethouder.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
In het verlengde van wat de heer Verreck terecht zegt, heb ik nog steeds geen antwoord gekregen op de eerdere vraag, namelijk dat het college eerder ook al had toegezegd in lijn met het amendement, dat die in de huidige zomernota zou worden verwerkt. Dus nogmaals de vraag waar ik geen antwoord op heb gekregen: u wist al van de vertraging over het Oranje Nassaupark. U zei het alsnog toe en u ging akkoord met het feit dat het in de zomernota verwerkt zou worden. U heeft daar heel ruim de tijd voor gekregen. Hoe zit dat?

De voorzitter

Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Voorzitter, volgens mij is de motie qua verzoek aan het college milder dan wat in de raadsinformatiebrief staat. In de raadsinformatiebrief staat de facto: het wordt uiterlijk gerealiseerd op 31 december. Hier staat heel lief en heel vriendelijk: we willen voor 1 oktober een concreet dekkingsvoorstel. Er staat helemaal niet in 2026 of wat dan ook. Het is een hele lieve aardige motie waar we wel onze grote ergernis over de lankmoedigheid van het college op dit onderwerp weergeven.

De voorzitter
Wethouder, een lief en aardig antwoord.

Wethouder Peters
Lief en aardig spreekt mij ook wel aan. Wij willen best wel ons best doen om dat deze manier te doen. Het is erg ambitieus, maar op het moment komen wij sowieso met een investeringskrediet. Wij proberen zo snel mogelijk na die zomer te komen met een zo concreet mogelijke uitwerking van wat het urban sportpark wordt. We proberen om dat voor 1 oktober te doen. Het abstractieniveau daarvan … We proberen het zo concreet mogelijk te doen, maar of het allemaal al in kannen en kruiken is voor 1 oktober, dat kan ik op dit moment niet beloven.

De voorzitter
Dat is wat de wethouder toezegt. Jongens, ik stop echt met de interrupties, want volgens mij hebben jullie er allemaal zes gehad in plaats van drie. Heeft u andere antwoorden die u moet geven?

Wethouder Peters
Ja, ik heb nog wel een paar onderwerpen.
We begin met ook één van mijn favoriete onderwerpen: Hoensbroek Centrum. Daar krijgt u nog voor het reces een raadsinformatiebrief van, waarbij bij elk van de zeven mijlpalen die voor dit jaar op het programma staan, ook de stand van zaken staat. Ik kan u vertellen dat er een aantal concrete maatregelen in de maak zijn, zoals bijvoorbeeld op het gebied van het afschalen en spreiden van doelgroepen. Daar zijn we al aan de slag. Als het gaat over de verschillende gebieden waar wij woningbouwontwikkeling zien in het centrum, dan wordt ook daar op dit moment gewerkt aan stedenbouwkundige onderwerpen. We zijn voornemens om dit najaar te kunnen starten met het opknappen van gevels in het nieuwe compacte winkelgebied van Hoensbroek en nog een aantal andere zaken.
In de tussentijd is er dus hard gewerkt. We hebben in de tussentijd ook niet stil gezeten als het gaat over zichtbaarheid, aangezien er middels de reuringregeling ook een aantal evenementen zijn georganiseerd. In de tussentijd zijn er ook studenten van de RWTH aan de slag gegaan met juist de leefomgeving in Hoensbroek Centrum. In september komt de oplevering van hun opdracht. Dus daar wordt u te zijner tijd ook over geïnformeerd met ook wat we daarin verder gaan doen. Als het heel concreet gaat over participatie: de mensen die zich hebben aangemeld in het voortraject om ook betrokken te blijven, worden uiteraard samen met u op de hoogte gesteld van wat we allemaal aan het doen zijn. Het klopt. De afgelopen twee en een halve maand is het wellicht een beetje stil gebleven op dat gebied, maar de meters die we hebben kunnen maken, zijn ook flink geweest. We hebben het fundament wat we aan het leggen zijn, ook als het gaat over de financiële uitwerking, waarin ook vanuit de motie gevraagd werd in maart tijdens de raadsvergadering …

De voorzitter
Interruptie van mevrouw Schreurs.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)
Participatie is meer dan alleen maar informatie verstrekken. Het is goed dat er informatieverstrekking komt, want daar hebben we ook naar gevraagd, maar participatie is ook meedenken aan de concrete plannen. Hoe krijgt dat vorm?

Wethouder Peters
Ik was ook nog niet uitgesproken. In principe is bij alle verschillende onderwerpen participatie voorzien, zodat de mensen in het gebied ook betrokken zijn en mee kunnen denken. Laten we eerlijk zijn: je wil dat juist in zo'n centrumontwikkeling iedereen zich ook eigenaar voelt van die ontwikkeling en dat die terug kan kijken op iets waar die zelf ook mee aan de lat voor gestaan heeft.
Voorzieningen verderop op de Parkstadroute, daar kom ik schriftelijk op terug als u dat goed vindt. Voor de plan als het gaat over de verenigingen in sportaccommodatie In de Biessen, geldt hetzelfde. Voor het eind van volgende week.
Dan heb ik nog twee vragen van de Fractie Damen. Waar zijn die vijf ton in die post onvoorzien? In 2024 was die incidenteel opgehoogd. Als het gaat over GR'en, wat was dan uw vraag daarover, meneer Damen?

De heer Damen, Fractie Damen (interruptie)
Via de voorzitter, in de commissie hebben we voorstellen gehad, ook met betrekking tot de gemeenschappelijke regeling. Wat stond daar? Daar stond dat men verzocht om 5 procent bezuiniging op te nemen binnen de gemeenschappelijke regelingen binnen die instanties. Als ik nu naar bladzijde 21 in de zomernota kijk, dan zie ik GR'en staan. Dan staat er: bezuinigingen, nul. Dus dat wordt niet gehaald. We geven ze wel de opdracht om die 5 procent inderdaad in te leveren. Wat is dan inderdaad daar nog de waarde van?

Wethouder Peters
Die waarde is er wel degelijk. We zijn op dit moment echt wel in gesprek, juist bij die GR'en om tot die reductie te komen, maar dat is niet altijd even makkelijk. We hebben het daar ook in het vorige agendapunt bij de jaarstukken over gehad. Je bent heel erg afhankelijk van juist ook de andere deelnemers in de GR om te komen tot een meerderheid die een dergelijke besparing ook mogelijk maakt. Het is, denk ik, één van de lastigere opgaves op dit moment als het gaat om onze financiën in het realiseren van die besparingen.
Dat was hem, meneer de voorzitter.

Tweede termijn

De voorzitter
Is er behoefte aan een tweede termijn? Meneer Kockelkorn. Gaat uw gang, meneer Kockelkorn.

De heer Kockelkorn, VVD
Ik kan kort zijn, voorzitter. Nog even over het amendement: waar wij nog mee zitten, is beslispunt twee, want de uitleg van de heer Van Zutphen toen straks en niet van de wethouder Financiën in dit geval, ging over de kapitaallasten. Maar hier creëren we echt een investeringskrediet waarmee we het toch al oormerken. Waar het mij om gaat, is dat we na het reces vrij de discussie kunnen voeren en dan met een voorstel komen met een gedragen dekking erin namens de commissie en namens deze raad. Daar zit ik nog wel een beetje mee, want hier geven we het geld al weg en dan gaan we daarna een discussie voeren over de inhoud en over eventuele dekking. Dan moeten we het dan dus alsnog terug naar de algemene reserve storten. In die zin wacht ik nog even het antwoord af om toch het amendement in stemming te brengen.

De voorzitter
Ik zag meneer Van Zutphen nog.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, volgens mij geven we niks weg. Als we het raadsvoorstel volgen, dan blijft het geld staan waar het stond. We kunnen later altijd beslissen om het weg te halen. Als die interpretatie juist is, dan steunen wij het amendement niet.

De voorzitter
We checken dat even bij de wethouder. Meneer Leers ook nog.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter, dank u wel. Ik begrijp het zo dat als we het er na de zomer nog eens over hebben, dat dan niet blijkt dat die paaltjes inmiddels al besteld zijn.

De voorzitter
Dank u wel. De wethouder. Twee opmerkingen. Eerst de interpretatie.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, om ook het comfort aan uw raad te geven, had ik het niet beter kunnen verwoorden dan de heer Van Zutphen. Op het moment dat u er niet mee instemt om het te gaan doen op de wijze zoals wij het voorstellen na het reces tijdens die bespreking, dan valt het uiteraard vrij. We gaan echt niet zonder uw toestemming paaltjes bestellen en aan de slag. Dan zou u terugkomen van uw vakantie en dan zouden ze er ineens allemaal staan.

De voorzitter
Volgens mij was de wethouder duidelijk. Ik kijk naar meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)
Ik heb nog een interruptie aan de wethouder. In het raadsvoorstel over de zomernota staat bij beslispunt 2 een investeringskrediet van 1,1 miljoen te vormen voor de stadsafsluiting in Heerlen Centrum. Dus dan vormen we daarmee een investeringskrediet op dit moment als we het raadsvoorstel ongeammendeerd vaststellen.

Wethouder Peters
Dus, meneer de voorzitter, u maakt zich toch een beetje zorgen dat wanneer u terugkomt uit Italië, opeens het centrum vol met palen staat. Nee, we maken de afspraak met u dat we dat niet doen. Dus wij gaan eerst de discussie samen met u voeren voordat er een beslissing over wordt geveld. Dat punt binnen de zomernota rechtvaardigt daar dus niet mee dat we dat zomaar gaan doen.

De voorzitter
Meneer Kockelkorn.

De heer Kockelkorn, VVD (interruptie)
In mijn optiek hadden we het punt dan ook kunnen weglaten. Ik wil het vertrouwen geven aan dit college voordat we hier na de zomer op terugkomen dat we hiermee niks hebben weggegeven en dat we dan open de discussie over het budget ervoor en eventuele terugstorting van dit bedrag gaan voeren.

De voorzitter
Zo is het volgens mij ook uitgelegd. Daarmee is het amendement voorlopig ingetrokken.

De heer Kockelkorn, VVD (interruptie)
Klopt.

De voorzitter
Hij is ingetrokken. Dan ga ik over naar de stemming voor de zomernota. Wenst u stemming over de zomernota? Dat is niet het geval. Dan is die aangenomen. Dan de motie over de zomernota en over het urban sportpark van GroenLinks, SP en PvdA. Wenst u daar stemming over?

De heer Dragstra, D66
Een stemverklaring.

De voorzitter
Een stemverklaring van meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Voorzitter, wij gaan tegen de motie stemmen, omdat er mede door de wethouder is toegelicht dat het skatepark in de begroting van 2026 gaat komen. Het college heeft onzorgvuldig gecommuniceerd door het niet in de zomernota te vermelden. Daar heeft het college excuses voor aangeboden, maar wat ons betreft is een motie daarin te vergaand.

De voorzitter
Meneer Kockelkorn.

De heer Kockelkorn, VVD
Ik heb een stemverklaring. Idem dito.

De voorzitter
Idem dito. Dank u wel. Meneer Daamen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Wij sluiten ons daarbij aan.

De voorzitter
U sluit daar ook bij aan. Meneer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Voorzitter, ik stem voor de motie. Het heeft nu lang genoeg geduurd en er moet nu eens een eind aan komen.

De voorzitter
Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, ik zal er niet mee instemmen vanwege het feit dat ik altijd gepleit heb om de locatie achter de indoor skatehal te gebruiken. Als ik hiermee in zou stemmen, dan zou ik daarmee m’n eigen voorstel tenietdoen.

De voorzitter
Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Wij zijn ook tevreden met het antwoord van de wethouder. We steunen de motie niet.

De voorzitter

Dan breng ik nu de motie in stemming. Wie is voor de motie? Dat zijn de fracties van de SP, de Jongerenpartij, PVV, Forum voor Democratie, PvdA, GroenLinks en Partij voor de Dieren. Wie stemmen ertegen? Dat zijn de fracties van D66, VVD, Partij Hoensbroeks Belang, Fractie Damen, Fractie Hart-Leers, OPH en CDA. Dan zijn er 16 voor en 18 tegen. De motie is verworpen. Dan is het nu tijd om te eten. Er komt een halfuurtje schorsing. Dan schors ik de vergadering voor een halfuur. Tot 20:00 uur.

Schorsing

7. Kaderbrief 2026

Eerste termijn

De voorzitter
Dames en heren, ik heropen de vergadering. Het schiet al lekker op. We zijn bij agendapunt 7 de kaderbrief, dus dat gaat helemaal goed komen. We zitten op schema, dus we gaan het doen. Meneer De Groot, aan u het woord. Meneer De Groot, gaat uw gang.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Voorzitter, voor ons ligt de kaderbrief 2026. Dit is bedoeld om ons inzicht te geven langs welke kaders de nieuwe begroting 2026 vorm gaat krijgen en niet onbelangrijk, tevens een inkijk naar de begrotingsjaren. Naast de verstrekte antwoorden in en na de bespreking in de commissie hebben we nog enkele vragen over aanvullende zaken om dingen onder de aandacht te brengen.
De keuze om deze kaderbrief vorm te geven middels een viertal pijlers is goed. Wij onderschrijven de thema's basis op orde, streven naar bestaanszekerheid voor iedereen, ontwikkeling centrum en doorontwikkeling arbeidsmarkt. De OPH onderschrijft de ambitie van de doorontwikkeling van de stad en haar inwoners. We weten allemaal dat de komende jaren niet gemakkelijk zullen zijn. Het ravijnjaar, ietwat doorgeschoven, hangt nog steeds als een zwaard van Damocles boven ons hoofd. Grote bouwprojecten kosten uiteindelijk altijd meer dan begroot. Financieel lopen we dan ook grote risico's. Ik krijg niet de indruk dat ons college voldoende rekening houdt met die risico's. Ik ga daar straks nader op in, voorzitter.
Laten we beginnen bij het begin: de basis op orde. Dat is thema één. De basis op orde is het nog lang niet. Neem de leefomgeving in de wijken. Het groenonderhoud is al jaren bron van ergernis van bewoners in bijna alle wijken. Onderhoud kost geld. Alle zeilen bijzetten, denk je dan. Wat is dan de gedachte bij de rigoureuze vergroening van steeds meer wijken? Wat kost naast de initiële kosten dan niet ook het onderhoud daarvan? We krijgen het binnen het bestaande budget al amper geregeld om de buurten netjes te onderhouden.
Een ander onderdeel van de basis op orde betreft de ontwikkeling van buurten en wijken. Ons valt op dat steeds meer buurtorganisaties moeite hebben met functioneren en te weinig mensen kunnen optrommelen en zelfs op verschillende plekken daarom helemaal verdwijnen. Mensen die de smeerolie zijn in de buurten. Ook verenigingen hebben moeite om te overleven. U legt in dit kader veel verantwoordelijkheid bij buurtteams, buurtschakels en buurtregisseurs. Onze vraag is: zijn zij wel voldoende in staat om deze belangrijke taak goed uit te voeren? Investeert u voldoende in kwaliteit en kwantiteit om hen te faciliteren hun werk naar behoren uit te kunnen voeren?
Een andere basiseis die u formuleert, is veiligheid. Het gaat in veel wijken gewoon niet goed. We kennen de landelijke restricties op ons politiecorps. Er wordt zeker aan gewerkt, maar volgens de OPH moet er meer gebeuren. Zichtbaarheid is een belangrijk onderdeel om mensen een veiliger gevoel te geven. Al eerder hebben wij gevraagd om uitbreiding van het korps

boa's. Hoe staat het er nu in aantallen voor ten opzichte van het moment dat wij samen met het CDA middels een motie hebben gevraagd om uitbreiding met 15 fte's?
Als laatste onderdeel van de basis op orde noem ik toch nog even het aspect dienstverlening. Ondanks dat in dit kader goede stappen worden gezet, krijgen wij nog steeds te veel signalen binnen dat de dienstverlening naar burgers, ondernemers, investeerders en belangengroeperingen fors te wensen overlaat. Kortom, de basis op orde? Nee, zeker niet.
Maar wat geeft u in deze kaderbrief aan? De basis op orde ziet u als de kapstok voor uitvoering van ander gemeentelijk beleid. Eerst de basis op orde en pas dan aan de slag met andere plannen en projecten in de stad. Dat staat letterlijk in deze kaderbrief, voorzitter. Dit college wil alles te snel en te veel en neemt daarmee enorme risico's. Niet alles kan worden uitgevoerd zoals wij dat graag zouden willen.
U voert een bezuiniging door op de kwantiteit van de ambtelijke organisatie. Wat betekent dit voor de uitvoeringskracht? Ik geef in dit kader enkele praktische voorbeelden. De uitvoering van ons woonbeleid: we nemen daar nota bene vandaag weer enkele raadsvoorstellen voor aan. Het legt een groot beslag op de uitvoering daarvan. Volgens mij heeft de wethouder zojuist ook dit probleem nog aangekaart. Hoe zit het met de verwerking van wooninitiatieven? De 'aanmeldbalie' is recent zelfs gesloten, omdat de vraagbehoefte groter was dan datgene wat de gemeente aankon. De uitvoering van de recent ingevoerde Omgevingswet zal vast en zeker ook veel capaciteit vragen. Zo kan ik nog wel even doorgaan, maar omwille van de tijd doe ik dat uiteraard niet.
Het zijn grote uitvoeringsrisico's. Dan heb ik het nog niet eens gehad over de financiële risico's die we lopen met onze megacentrumprojecten. De OPH stelt dan ook voor om even op de rem te trappen. Kijk nog eens goed naar alle ambities die we hebben, de bezuinigingen die eraan komen en de financiële risico's die ons boven het hoofd hangen. Maak vervolgens keuzes in de prioritering van die ambities, waardoor u qua uitvoering en financiën straks verantwoorde resultaten kunt voorleggen aan deze raad, welke toch per slot van rekening de inwoners van onze stad vertegenwoordigd. Voorzitter, deze insteek zouden we graag verwerkt willen zien in de begrotingsvoorstellen 2026.
Als laatste en dan sluit ik af, heel concreet, verzoek ik dit college om ons uiterlijk op 1 augustus een recent duidelijk financieel matrixoverzicht te verstrekken van de projecten Romeins Museum, Royal en zwembad kerk. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Het woord is aan de heer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, ik wil het allereerst hebben over de meicirculaire. Dat is het geld dat wij van de Rijksoverheid krijgen als gemeente. De resultaten daarvan laten zien dat het heel verstandig was van de gemeente Heerlen om niet te doen wat sommigen hier eerder bepleit hebben. Dat is namelijk rücksichtsloos bezuinigen, omdat er een ramp op ons afkomt van 26 miljoen en we moeten de stad kapot gaan bezuinigen. Die meicirculaire betekent voor het komend jaar een plus van 16 miljoen en voor 2027 een plus van 15 miljoen. Bij een eerder voorspeld tekort van 8 miljoen zou je zeggen: dan houd je zelfs 8 miljoen over. Dat is natuurlijk niet zo. Er wordt nog steeds een tekort van 8 miljoen voorspeld. Nu hebben we gisteravond wel een duiding gekregen van hoe dat zou komen. Ons werden allerlei tegenvallers gepresenteerd. Als ik dat lees, dan vraag ik me af of er hier mensen rondlopen die iedere tegenvaller structureel noemen en iedere meevaller incidenteel noemen. Zo kun je jezelf altijd arm rekenen. Het college is verantwoordelijk, maar lopen die mensen hier nou rond die dat als hun mindset

hebben? Het is de taak van het college de komende maanden dat toch te schiften. Wat van die tegenvallers is echt structureel en zijn die meevallers niet ook structureel?
Wat het college ook zou kunnen meenemen, is dat ook in de meicirculaire niet alleen de algemene uitkering fors verhoogd wordt, maar dat we ook bij decentralisatie-uitkeringen, bijvoorbeeld de Participatiewet, structureel 1,5 miljoen extra krijgen. Daar doet het college vooralsnog niks mee. Je kunt nu al op een bierviltje uitrekenen dat dat voor de komende jaren, jaar in, jaar uit, bijvoorbeeld voor onze prima gemeenschappelijke regeling WOZL-WSP een meevaller gaat betekenen. Kunt je dat niet nu al bij voorbaat incalculeren? Datzelfde geldt bijvoorbeeld ook voor zover het geld van de decentralisatie-uitkering voor beschermd wonen. Dat gaat ook fors omhoog. Voor zover dat niet echt nodig is voor het doel – daar moet je altijd eerst naar kijken – kan dat niet alsnog als meevaller voor een deel aan de begroting worden meegenomen? Hoe dan ook moet het college aan de slag met goede voorstellen in de raad voor de begroting 2026 en de volgende. Wat ons betreft moet het college onverkort vasthouden aan de investeringen in de sociale infrastructuur en de ondersteuning van mensen die het nodig hebben en het moeilijk hebben. Daarop beknibbelen is op de eerste plaats slecht voor de mensen, maar dat betekent op de eerste plaats financieel ook dom beleid, omdat je daarmee voor de toekomst de kosten alleen maar ziet opleveren.
Wat wij ook echt in de begroting opgenomen willen hebben, is de eerder toegezegde investering in het centrum van Hoensbroek. U zou voor de begrotingsbehandeling komen met een invulling van het bedrag wat nodig is. Wat ons betreft, moet u dat ook leveren.
Het Nationaal Programma Heerlen Noord: gelukkig hebben we gisteren bericht gekregen van heel fors extra geld voor in ieder geval de woningbouw. Wij verwachten van alle alliantiepartners dat ze hun financiële bijdrage leveren, maar als die dat doen, dan moeten wij ook als gemeente onze verantwoordelijkheid nemen en zorgen voor structurele financiering.
Het zwembad in de kerk moet zonder meer geregeld worden. Voor de noodzakelijke investeringen voor de strijd van het behoud van het ziekenhuis hebben we ook de motie die aan het eind van de vergadering aan de orde komt. Die past daar heel goed binnen. En onderwijs. Onderwijs is de toekomst van onze stad. Dat is de toekomst van onze kinderen.
Dan wil ik nog één aspect benoemen. Dat is dat er toch weer in die kaderbrief – hoe druk je het netjes uit? –de ontlasting van een stier terecht is gekomen. Vertaal dat maar in het Engels. Er staat namelijk: "Bij onverwachte negatieve financiële tegenvallers hanteren we deze volgorde voor oplossingen. Eén, eerst zoeken we de oplossingen binnen het kernthema." Dat is logisch. "Twee, daarna binnen de portefeuille." Wat is dat toch voor een echte onzin? Dat is staatsrechtelijke onzin. Degene die dat heeft opgeschreven moet echt een cursus staatsrecht voor beginners volgen, want bij de Rijksoverheid heb je de ministeriële verantwoordelijkheid. Binnen de gemeente mag de burgemeester bij rijkstaken ik zeggen, maar een wethouder moet altijd wij zeggen. Alles wat het college doet, is wij. Het kan nooit zo zijn dat als één wethouder een tekort heeft – ik noem maar wat: wethouder Peters zou een tekort hebben bij Beheer en Onderhoud – dat we dan gaan zeggen: dat moet jij maar oplossen bij Ouderenbeleid. Of wethouder Gelderblom heef een tekort bij Dienstverlening, dan moet hij dat maar bij Volkshuisvesting gaan halen. Dat zou overigens andersom betekenen dat als een wethouder ergens een meevaller heeft, dat hij ook z'n eigen feestje mag gaan vieren. Wat mij betreft, ik ken dit college als een echt college dat collegiaal samenwerken en collegiaal verantwoordelijkheid nemen. Zo staat het ook in de wet. Dat betekent dus ook dat als er een tegenvaller is, dat het college die met z'n allen oplost en dat het 'sop het zelf maar op en zoek het maar in je eigen portefeuille' niet aan de orde kan zijn. Ik vind het teleurstellend dat dit soort onzin is opgeschreven en het college daar zelfs een klap op heeft gegeven. Ik zou het college willen vragen om hierop terug te komen.

De voorzitter
Interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Meneer de voorzitter, dank u wel. Ik heb de heer Van Zutphen zijn betoog laten afmaken, maar ik heb één vraag aan hem: hoe hij de zin op pagina 8 zal duiden. Dat is de volgende zin: "Dat betekent dat de bezuinigingsvoorstellen in de begroting 2026 pijnlijker zullen zijn dan voorgaande jaren en mogelijk meer de kern van coalitieafspraken zullen raken." Hoe duidt hij die zin?

De voorzitter
Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Ik heb net aangegeven wat ons betreft de prioriteiten zijn. Daar zullen we in oktober of november het college op afrekenen.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Janssen.

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Dank je wel, voorzitter. We zitten er nu eenmaal voor om bij zo'n kadernota onze prioriteiten kenbaar te maken richting het najaar. Namens de Jongerenpartij Heerlen spreken wij onze waardering uit voor het voornemen van het college om de komende periode beleidsluw te opereren. De kaderbrief hebben wij dan ook met aandacht gelezen: hoewel wij kansen zien, blijven we ons zorgen maken over de structurele bezuinigingsopgave van de stand van de laatste memo van 8 miljoen ongeveer. Mogelijk is het dan ook onvermijdelijk dat het college dan kritisch moet kijken - dan kom je in die lastige fase te zitten - naar de Ladder van Lodewijks en in november met concrete voorstellen komt om dit structurele gat dicht te lopen. We wachten dit dan ook vooral af. We gaan vandaag wat accenten meegeven die voor ons van belang zijn, zeker richting de aanstaande algemene beschouwingen.
Wij begrijpen beleidsluw als eerst uitvoering geven aan bestaande prioriteiten en voorlopig terughoudend zijn met nieuw beleid. Dat lijkt logisch. Er ligt al veel vastgesteld beleid en de focus moet wat ons betreft ook al liggen op uitvoering en hopelijk zien we dit terug in de koers van het college. Toch roept de uitspraak geen nieuw beleid vragen op. Betekent dit dat plannen waarvoor al middelen zijn begroot worden uitgesteld als blijkt dat het budget niet toereikend is? Worden investeringen doorgeschoven tot na de coalitievorming van maart volgend jaar? Wat betekent dit voor beleidsvoorstellen die gepland waren om binnenkort aan de raad te worden voorgelegd? Meneer Van Zutphen heeft er een aantal aangestipt. Kunt u tijdig inzicht verschaffen in projecten die u wenst te vertragen of niet? Wij geven graag in ieder geval onze prioriteiten voor de stad mee en hopen vandaag al op enkele antwoorden of in ieder geval op een toezegging richting november.
Voorzitter, onderwijs in de binnenstad. Wij verwachten dat de gesprekken met de Open Universiteit, Zuyd Hogeschool en de Universiteit Maastricht ook leiden tot concrete stappen en vervolgstappen. Kan het college dit jaar duidelijkheid geven over bijvoorbeeld mogelijke locaties en de tijdlijn die hiermee gemoeid gaat? Ook de realisatie van de nieuwbouw van het Herlecollege, het Grotiuscollege en de Vrijeschool blijft voor ons essentieel naast alle andere onderwijsinvesteringen. Wanneer en waar worden met name de laatste twee scholen gehuisvest en gaan deze investeringen onverkort door? Wat ons betreft, uiteraard wel.
Dan het stukje woningbouw en herstructurering. Er moet versneld worden gebouwd en herontwikkeld. Dit moet niet alleen door subsidies binnen te halen, maar vooral door deze

effectief in te zetten. Het college moet hierbij handelen in lijn met het woonfundament. Een evenwichtige voorraad is cruciaal voor de aantrekkelijkheid van de stad. Wij vragen daarom specifiek aandacht voor Hoensbroek Centrum, maar ook voor een concretisering van het Nassaupark met een integraal plan. Daar hebben we zojuist al wat over gehoord. Wij willen wel wat meer licht en duidelijkheid krijgen over de ontwikkelingen rondom het Willemskwartier. We vinden ook dat het langzamerhand tijd wordt voor duidelijkheid voor Versiliënbosch en Meezenbroek en dan met name dat concreet duidelijk wordt gemaakt welke woonprogrammering en welke gemeentelijke investeringen gemoeid zijn met de buitenruimte.
Dan ten aanzien van het versnellen: de woontopafspraken hebben daar al iets over gezegd. Het is dan met name de nog te ontvangen realisatiestimulans van betaalbare woningen. Wij willen graag een voorstel ontvangen van het college dat die realisatiestimulans ook ten behoeve komt van alleen maar zaken die direct te relateren zijn aan woningbouw en dat het college die bijvoorbeeld bij voorkeur laat landen in een reserve transformatiefonds. Daar kunnen ze bijvoorbeeld de buitenruimte voor die ontwikkelgebieden mee organiseren.
Dan hopen wij nog duidelijkheid te krijgen in de verdere concretisering van de scenario's rondom de Varenbeuk. Het is erg belangrijk dat die sportverenigingen weten waar ze aan toe zijn.
Als we het dan toch over de locaties in Noord hebben, dan verdient het Nationaal Programma Heerlen Noord wat ons betreft een structurele langdurige ondersteuning en de programmalijnen moeten leiden tot zichtbare resultaten. Hoe borgen we dit structureel financieel? Maak dat in november graag duidelijk.
Dan als laatste, die positieve positionering van Heerlen viel ons in de stukken wel ontzettend op. Wij steunen de inzet op een positieve profilering van alle wijken van Noord tot Zuid. Dit markeert een omslag van afwachten naar zelf regie nemen. Te vaak werd pas achteraf gereageerd op het vertrek van bedrijven of instellingen. Dat moet anders. Geen zelfmedelijden, maar zelfvertrouwen. Heerlen moet aantrekkelijker worden voor mensen, bedrijven, jongeren en organisaties die we hard nodig hebben.
Tot slot, klopt de analyse van de Jongerenpartij dat het college met deze kaderbrief een nieuwe grondhouding neerzet richting de toekomst van de stad en kunt u dat nader toelichten? Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Pauwels.

De heer Pauwels, CDA
Voorzitter, agendapunt 7 de kaderbrief. De kaderbrief is in feite een affaire tussen hoopvolle informatie en sombere prognoses. Hoopvol wat betreft dat als je de krant leest, dat het weer beter gaat met de economie. De burgers laten hun euro's weer rollen. Zo kopte de krant vandaag. Maar ook het feit dat we vandaag bericht kregen van het Rijk via de raadsinformatiebrief dat we eindelijk mogen gaan bouwen. Ik ga ervan uit dat het college in de startblokken staat om hiermee te beginnen.
Het is inmiddels bekend en helaas is het ook al een keer genoemd dat het ravijnjaar 2026 wordt uitgesteld met twee jaar. Op het eerste gezicht denk je: dat is hoopvol. Dat zou wat lucht gaan scheppen, maar aan de andere kant is er ook nog de vrees dat de jeugdzorg nog harder getroffen zal worden. Nu hebben we als gemeente 2,4 miljoen euro ontvangen om de gevolgen van het ravijnjaar – ik heb het dan over 2026 – op te vangen. Wat gaat hiermee gebeuren? Claimt het Rijk dit wellicht terug of indien niet, wat doet het college er dan mee wat betreft de begroting? Is een nieuwe post overbrugging gevolgen 2028 misschien wel te overwegen? Simpel gezegd: is er de mogelijkheid een nieuw potje te maken?
Dan het grootste zorgenkindje: de jeugdzorg. Heerlen staat erom bekend grote aandacht te hebben voor dit probleem. Ik citeer een wethouder van enkele jaren geleden: "Wij laten geen enkel kind aan zijn lot over in Heerlen." Desondanks hangt er een donkere wolk boven de jeugdzorg. Door de besparing van het Rijk zou dit kunnen oplopen tot een tekort van bijna

1 miljard landelijk. Voor een nieuwe raad en college ligt er vanaf 2026 een duidelijke uitdaging gebaseerd de begroting die wij in november zullen vaststellen. Daarom bij deze conform de opdracht van de volgende kaderbrief, alvast het advies aan het college te anticiperen op het doorgeschoven ravijnjaar en het beleid van de jeugdzorg nogmaals te bezien, heroverwegen en opnieuw te bekijken.
Dan voorzitter – de heer Damen kwam er al mee – de gemeenschappelijke regelingen. Ik benader het vanuit een breder perspectief over toezicht van de provincie zoals uitvoerig toegelicht in de kaderbrief. Middels een memo uit december 2024 heeft de provincie een taakstelling opgelegd van 3,6 miljoen euro op onze gemeenschappelijke regelingen voor de jaren 2026 – 2028. Het is in de stukken van de diverse GR'en, bijvoorbeeld het zorg- en veiligheidshuis wat vandaag op de agenda staat – te zien dat deze hier ook daadwerkelijk gevolg aan geven. Desalniettemin, niet elke GR benoemt expliciet waarmee ze bezig zijn om hun taakstelling te realiseren. Kan het college informeren of op we op koers liggen met de GR'en? Oftewel, is het een reële aanname dat de taakstelling wordt gehaald door de te nemen maatregelen vanuit de GR'en? Ik breng hierbij de alinea's in herinnering die wij communiceren richting de GR'en. Houd er rekening mee, we moeten bezuinigen en we moeten besparen. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, begroten is vooruitkijken, maar vooruitkijken zonder terugblikken is als sturen zonder spiegels. Wie goed kijkt, ziet dat we op een tweesprong staan. Doorgroeien of terugvallen. Kansen benutten of vertragen. De VVD kiest voor het eerste, altijd, maar dan wel op een verstandige en verantwoorde manier. Toch willen we iets benoemen en willen we het college graag iets meegeven.
Dit is het laatste begrotingsjaar van deze coalitieperiode. Het is niet de bedoeling dat we als raad of college alvast over ons graf heen regeren. Dit is geen moment om visies op te leggen aan een volgend bestuur. Dit is een moment om richting te geven en niet om plannen dicht te timmeren voor anderen.
Voorzitter, wat de VVD betreft zijn er drie harde uitgangspunten. We willen een sluitende begroting. We willen dat die begrotingen ook meerjarig houdbaar zijn. We willen realisme in ambities en geen luchtkastelen. De kaderbrief die voorligt is wat dat betreft een reality check. Vanaf 2026, 2027 of 2028 dreigt het ravijnjaar. Dit is niet omdat Heerlen slecht financieel beleid voert, maar laten we eerlijk zijn: omdat het Rijk zijn zaken nog niet op orde heeft. De herverdeling van het gemeentefonds treft vooral gemeentes zoals de onze, terwijl we eindelijk weer perspectief hebben. Terwijl de stad eindelijk begint te groeien, worden we met de handrem erop gedwongen terug te schakelen. Dat is niet uit te leggen aan onze ondernemers en aan onze inwoners. We moeten dus keuzes maken. Het zijn pijnlijke keuzes, maar ook slimme keuzes.
Voorzitter, de vergrijzing komt eraan. Dat is geen verrassing. Dat is een zekerheid. Meer ouderen betekent meer zorg, meer aangepaste woningen en meer ondersteuning. Daar moet je als gemeente op anticiperen. Dat moet niet volgend jaar, maar vandaag. Dat kan alleen als je financieel de zaken op orde hebt. De VVD zegt dan ook: begroten met een calculator en een kompas. Weten waar je heen wilt en weten wat het kost. Dat betekent dat we soms op de rem moeten trappen, want ambitie is prachtig, maar niet als het een crash tot gevolg heeft. Het gaat erom het juiste snijvlak te vinden tussen dromen en doen en tussen willen en kunnen. We zijn dan ook kritisch op het tempo van sommige ambities, want er ligt veel op tafel: 5.000 tot 7.000 woningen erbij, een groeifonds en onderwijsinstellingen naar het centrum. Het zijn mooie plannen en grote woorden, maar let op: we worden afgerekend op onze daden. Als VVD willen we woningen, niet weer visies. We willen kranen in de lucht en geen praattafels. We willen studenten en bewoners in onze binnenstad en geen stapels haalbaarheidssubsidies.

Voorzitter, de VVD zegt al jaren: werk moet lonen. Ondernemen moet lonen en onderwijs moet aansluiten op de arbeidsmarkt. Dus ja, we juichen de samenwerking met Zuyd Hogeschool en de Universiteit Maastricht toe. Niet als prestigeproject, maar als strategische zet. Hoger onderwijs in de binnenstad versterkt namelijk de economie, de levendigheid en het vestigingsklimaat als het goed gebeurt met kwaliteit voorop. Niet alleen gevels vernieuwen, maar inhoud toevoegen.
Over inhoud gesproken, als het gaat om bezuinigingen, willen we dat met beleid doen. De Ladder van Lodewijks is een prima instrument, mits juist toegepast. Het begint bij efficiëntie, schrappen waar het kan en versimpelen waar het moet. Pas als laatste moet je snijden in wat mensen direct raakt. De VVD is helder. Kwetsbare inwoners mogen niet het kind van de rekening worden, omdat Den Haag faalt. We moeten ook niet naïef zijn. Iedereen in deze stad gaat het voelen. Juist daarom moet die verdeling eerlijk zijn. Ook gelieerde partijen en gesubsidieerde instellingen zullen een bijdrage moeten leveren. Een generieke korting van 5 procent is dan niet onredelijk, maar noodzakelijk.
Voorzitter, de gemeente zelf moet ook in de spiegel kijken. De eigen organisatie ontzien, terwijl we anderen korten. Niet met de VVD. Taken die niet meer passen, moeten we durven afbouwen. Projecten die niet renderen, moeten we stoppen. Als afdelingen efficiënter kunnen, dan moet dat ook gebeuren. We verwachten van onze inwoners dat ze meebewegen en dan mogen ze dat ook van hun bestuur verwachten.
Tot slot, voorzitter. De kaderbrief bevat een waarschuwing en een uitnodiging. De waarschuwing is helder. De financiële ruimte wordt kleiner. De uitnodiging is uitdagender. Durf te kiezen. Kies voor groei, maar wel met gezond verstand. Kies voor de ambitie, maar wel met discipline. Bovenal, kies voor beleid dat werkt. De VVD kiest niet voor tijdelijke lapmiddelen, maar voor structurele oplossingen. Niet voor politiek profileren, maar voor bestuurlijke verantwoordelijkheid. En ja, dat betekent soms dat we nee moeten zeggen tegen mooie plannen, omdat er belangrijkere dingen zijn die we kunnen. Laat deze kaderbrief geen papieren verplichting zijn, maar een springplank naar serieuze keuzes. Laat 2025-2026 het jaar worden waarin Heerlen niet terugvalt in het verleden, maar doorpakt naar de toekomst. Succes, college.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Voor ons ligt de kaderbrief die de toon zet voor een bijzonder begrotingsjaar. 2026 is niet alleen het jaar van het doorgeschoven ravijnjaar, maar ook een verkiezingsjaar. D66 sluit volledig aan bij het voornemen van het college om een financieel gezonde uitgangspositie over te dragen naar een nieuw bestuur. Dat getuigt van bestuurlijke verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd schetst deze kaderbrief een zorgelijk beeld en een negatief beginsaldo van minimaal 8 miljoen euro. De marges om te bezuinigen zijn flinterdun.
D66 vraagt nadrukkelijk om bestaanszekerheid en kansengelijkheid leidend te laten zien bij alle keuzes die gemaakt worden, ook als we gedwongen zijn om hoger in de Ladder van Lodewijks te opereren. De fundamenten van het sociaal domein moeten behouden blijven. De recent gepresenteerde scenarioanalyse onderstreept hoe cruciaal het is om structurele financiële afwegingen te maken. De toenemende kapitaallasten maken het noodzakelijk om scherp te prioriteren tussen instandhoudings- en ontwikkelingsinvesteringen, ook na 2029. D66 dringt aan op een zorgvuldig afwegingskader zoals ook in de motie toekomstige financiën die we toentertijd bij de begroting samen met de VVD hebben ingediend, zodat toekomstige generaties niet worden belast met onhoudbare keuzes.
We zijn ook positief over – dat noemden we net ook al – de ambities rond dit kennis- en onderwijslandschap. De samenwerking tussen Maastricht University en Zuyd biedt kansen om Heerlen duurzaam te versterken als kennisstad. D66 wil dat deze plannen daadwerkelijk tot concrete opleidingen en aansluitingen op de arbeidsmarkt leiden.

De beleidsluwte verder in de kaderbrief is begrijpelijk, maar mag geen vrijbrief zijn voor stilstand. Projecten als Heerlen Centrum, het Nieuw Heerlens Woonfundament, de herontwikkeling van Sportpark Varenbeuk en de verduurzaamheidsopgave moeten continuïteit krijgen. D66 vraagt aan het college om juist in dit jaar duidelijkheid te bieden over de borging en de voortgang van deze strategische ontwikkelingen en gebiedsontwikkelingen. Te meer, omdat dit type ontwikkelingsinvesteringen direct van invloed zijn op toekomstige begrotingsruimte zoals ook in de scenarioanalyses staat.
Voorzitter, tot slot vindt D66 het belangrijk om de inzet op duurzaamheid structureel in onze begroting op te nemen. Juist in deze financieel krappe tijden moeten we voorkomen dat duurzaamheidsinvesteringen het kind van de rekening gaan worden. D66 roept het college op om hiervoor met meerjarige dekking te komen en dit te waarborgen. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Voorzitter, deze kaderbrief zegt terecht: 2026 wordt een jaar voor voorzichtigheid. Er is aandacht voor een solide basis, voor bestaanszekerheid, voor het versterken van het centrum en voor een robuustere arbeidsmarkt. Dat steunen wij, maar één ding valt op: het woord klimaat duikt in deze kaderbrief alleen op in het woonbeleid en verder niet. Buiten de woonvoorraad lezen we vrijwel niks over natuur, ons ecosysteem, vergroening, hittestress en wateroverlast voor de meest kwetsbare inwoners. Dat terwijl extreme hitte, droogte en piekbuien geen pauze nemen, omdat wij wel even op de rem trappen. Wat GroenLinks betreft, mag financiële rust niet betekenen dat de klimaatopgaves stilvallen. Juist nu kun je met kleine ingrepen veel doen. Een boom extra in een versteende straat, meer groene pleinen en speelplekken, slimme regenwateropvang in wijken, het onderhouden van wadi’s en groenstroken en meer biodiverse planten. Onze oproep is: houdt de basis op orde, ook de groene basis. We zijn al mooi op weg. Voor de toekomst mag dit ook zo blijven, want zonder dat fundament bouwt geen enkel nieuw college straks verder. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Dank u, voorzitter. Ook Partij voor de Dieren begrijpt de noodzaak van investerings- en beleidsluwte, maar een aantal belangrijke zaken mogen niet tot stilstand komen. Midden voor de ingang van de raadszaal staat de stoel van de toekomst. Daar wil ik aandacht voor vragen. Deze is in 2022 hierheen gebracht door leerlingen van het Broeklandcollege om hier in deze raad in te brengen dat we rekening moeten houden met hun toekomst en hun leefwereld. Daarom vraagt Partij voor de Dieren om tot een begroting te komen die de rechten van dieren, natuur, mensen nu en toekomstige generaties serieus neemt en als een fundament van gemeentelijk beleid hanteert. Dit vraagt keuzes die verder reiken dan economische winst op korte termijn.
Bij de groeiambitie naar 100.000 inwoners zetten wij een paar vraagtekens, maar één expliciet verzoek daarbij is dat deze groei niet ten koste mag gaan van natuur- en landschap. We pleiten voor een biodiversiteitsparagraaf bij ruimtelijke plannen en een nulmeting biodiversiteit.
Tot slot, we grijpen de noodzaak van pijnlijke keuzes, maar willen de inwoners echte zeggenschap krijgen in het bepalen van de bezuinigingsrichting, dan mag participatie geen formaliteit zijn. Geef burgers instrumenten om alternatieven aan te dragen en te kiezen via bijvoorbeeld burgerpanels of digitale raadplegingen. Zorg voor draagvlak middels een democratisch proces als het aankomt op bezuinigingskeuzes. Tot zover, dank u.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Dank u wel, voorzitter. Het voordeel als je als laatste praat, is dat alles al is verteld. Mevrouw Schreurs heeft net tijdens de zomernota het één en ander aangekaart, dus ik ga niet in herhaling vallen. Over Hoensbroek Centrum is het nodige gevraagd en gezegd. We zijn blij om te horen dat andere partijen de prioriteit daarvan ook erkennen en daar achterstaan. De zorgen over buurtorganisaties zijn uitgesproken. We hebben het ook gehad over verenigingen en ruimtes, over de beschikbaarheid van de sportvoorzieningen.
Het Veiligheidshuis is wel een puntje dat we eindelijk dit jaar kunnen aftoepen Verder moet dan de spreiding van de woningbouw op het gebied van sociale huur, middenhuur en hooghuur de nodige aandacht blijven houden en krijgen. We moeten zorgdragen voor een juiste spreiding. Over de GR'en en de taakstellingen zijn ook al de nodige vragen gesteld. Natuurlijk is het ziekenhuis ook een belangrijk item.
Projectbureau Heerlen Noord heeft weer een aangetoond dat ze op de goede weg zijn en blijven. Ik ben ook blij om te horen dat verschillende partijen daar nu ook volledig overtuigd zijn van de positieve inbreng van dat bureau. 22,6 miljoen is weer een mooie stap wat wij binnengehaald hebben. Hopelijk volgt er nog veel meer.
Kansen benutten is wat ik het college wil meegeven. Laten we niet verzanden in onderzoeken, maar pak door, toon lef en niet investeren is later de rekening gepresenteerd krijgen. Tijd is niet te koop, dus maak er gebruik van. Blijf vooral lef tonen.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. Wat ik een beetje mis in de kaderbrief en dit is nu mijn derde kaderbrief, dat is – dan begin ik weer – een visie, misschien dat het college daar straks iets op kan zeggen, op onze schuldenpositie. Als ik naar de jaarrekening 2024 kijk, dan hebben we als gemeente 309 miljoen aan schuld. We rekenen op dit moment met 1,5 procent rente, dus dat betekent dat er al 4,8 miljoen van ons geld niet besteed kan worden aan iets anders. Stel je voor, die rente stijgt naar 3 procent, dan hoef ik niet voor te rekenen wat voor risico's dat voor de gemeente inhoudt.
Tijdens de laatste begrotingsbehandeling in november was geprognosticeerd dat we in 2018 zouden toegaan naar een schuld van 424 miljoen. Als je gaat rekenen wat dat al voor een rentelast met zich meebrengt … Ik heb een concrete vraag aan het college: is in die zin voor het college – ik heb die vraag al eens vaker gesteld, dus ik denk niet dat ik daar een antwoord op krijg – er nu een bepaald bedrag waarbij je zegt: dit is een maximum? Boven dit maximum gaan we niet, want dan wordt ons risico vele malen te groot, zeker omdat we niet weten – we rekenen nu met 1,5 procent rente – wat het over drie of vier jaar is. Wellicht dat de interim wethouder van financiën daar een visie van het college over kan geven.
Ik hoorde net de jeugdhulp voorbijkomen. In de kaderbrief wordt er ook op geattendeerd dat we extra kosten voor de jeugdzorg hadden. Als je kijkt bij een toelichting bij de jaarrekening, dan staat er: wachtlijsten capaciteitsgebrek bij JENS. Ik citeer even: "Zorgaanbieders hebben te maken met financiële tekorten, waardoor continuïteit van zorg onder druk staat. Er zijn risico's op het gebied van wachtlijsten en onvoldoende passend aanbod." Nu vroeg ik mij af als ik die zinsneden lees: op dit moment kan heel veel zorg niet worden uitgevoerd, omdat de partijen zitten met een tekort. Stel je voor dat die tekorten worden opgelost en dat elke jeugdige kan worden geholpen, dan zou dat betekenen dat de kosten voor de jeugdzorg toch nog meer uit gaan dijen? Want we hebben het nu alleen maar op basis van de huidige capaciteiten. Dus als iedereen zou kunnen worden geholpen in de jeugd op dit moment, zou de wethouder daar dan een inschatting van kunnen geven? Stel je voor dat alle wachtlijsten nou

opgelost zijn, wat zouden dan de totale extra kosten van de gemeente Heerlen zijn? Ik weet niet of ze daar ongeveer een antwoord op kan geven. Dat was het wat mij betreft.

De voorzitter
Dank u wel. Volgens mij zijn er we erdoorheen voor de eerste termijn. Dan geef ik het woord aan het college. Ik begin bij wethouder Peters.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, dank u wel. Allereerst dank voor al uw inbreng die ons verder helpt in het proces om te komen tot de volgende begroting. Laten we eerlijk zijn: de discussie vandaag rondom deze kadernota heeft dit voornamelijk als insteek. Ik hoorde een aantal van u spreken over lef. Dit college doet ook niet anders dan zeilen op het scherpst van de snede, juist ook om – daar hebben we het net bij de jaarstukken ook even over gehad – het maximale maatschappelijke rendement op al onze financiën voor onze stad te kunnen realiseren. Dat blijven we dus ook doen. Dat verklaart ook de grondhouding richting de toekomst van onze stad, waar we tegelijkertijd – een aantal van u refereerde daar wederom aan - afsteven op en jaar waarin ook verkiezingen zijn. Dat is ook een jaar waarin we hebben dat we dat voor de komende raad en het toekomstige college op een goede manier willen achterlaten, zodat ook daar de juiste keuzes worden gemaakt en ze niet worden opgezadeld met veel onmogelijkheden. Er zijn nog een aantal inhoudelijke vragen gesteld. Ik pak ze even samen vanuit zowel financiën als ook van de andere deelportefeuilles.
Meneer De Groot van de OPH, u heeft het over het groenareaal en het onderhoud. We hebben met u een afspraak gemaakt over het kwaliteitsniveau. Dat kwaliteitsniveau kan verschillen per soort. Bijvoorbeeld de centra zijn een bepaald kwaliteitsniveau. Woonwijken zijn een bepaald kwaliteitsniveau. Bedrijventerreinen ook, et cetera. In de basisbegroting beweegt het groenareaal daarin mee. Het is niet zo dat als er een getal x voor onderhoud is, dat op het moment dat er meer groen is, er minder geld per vierkante meter is. Dat wordt daarna opgeplust op basis van het aantal vierkante meters dat er in dat jaar bijgekomen is. Daarmee houden we ons aan de afspraak. Ik herken ook voor een gedeelte wat u schetst. Wij beoordelen dat dus niet kwantitatief, maar kwalitatief.
De intaketafel waar u het ook terecht over heeft, is inderdaad drie maanden dicht geweest. Die intaketafel is op dit moment weer open, dus op het moment dat er initiatiefnemers zijn met initiatieven, dan kunnen die zich daar weer melden. We hebben in die tussentijd best wel alle zeilen bijgezet om juist ook de prioriteiten op een fatsoenlijke manier te kunnen stellen op basis van woningbouwprojecten met de grootste impact die we ook hebben kunnen koppelen aan de capaciteit die wij aanwezig hebben om zo de komende tijd het snelst meters te kunnen maken, wat we volgens mij allemaal graag willen zien in deze stad. Het college wil ook graag meer bouwkranen zien.
Dan het financieel overzicht voor het Romeins Museum, het zwembad en de Royal. Die zeg ik u bij deze toe. Alleen 1 augustus zal moeilijk gaan. Dat zal in september zijn, maar we gaan in ieder geval die matrix zoals u die vraagt, aanleveren.
Dan meneer Van Zutphen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Sorry, voorzitter. Mag ik heel even?

De voorzitter
Interruptie met de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Voor de duidelijkheid, betekent dat in plaats van 1 augustus, 1 september?

Wethouder Peters

Meneer de voorzitter, ik heb zojuist gezegd: in september wordt die aangeleverd.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
In september.

Wethouder Peters
We doen ons best om die zo vroeg mogelijk in september aan te leveren.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dat kan dus ook de laatste dag in september zijn. Dan is het al oktober.

Wethouder Peters
Ik vind het prima dat u ook daar zo scherp op bent. Wij gaan ons best doen om dat zo snel mogelijk in september en het liefst in de eerste helft van september klaar te krijgen, maar we zijn wel afhankelijk van de voorbereiding die daarin zit.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Het is een momentopgave. Het is toch cijfers bij elkaar harken?

Wethouder Peters
Dat zou u zo kunnen zeggen, alleen gaat daar vaak meer achter schuil om een fatsoenlijk financieel overzicht ergens …

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Als ik het goed begrijp, is het in de eerst helft van september.

De voorzitter
We doen een poging om in de eerste helft van september dit op te lossen.

Wethouder Peters
Dan meneer Van Zutphen. Ik herinner hem graag aan zijn eigen uitspraak: "Een wethouder alleen is niets." Daarmee heeft u ook volkomen gelijk als het gaat over de regel die hij benoemt dat … Binnen dat kernthema lijkt ons dat ook logisch. Dat het binnen de portefeuille zou moeten worden opgelost is pertinent onwaar. Het feit dat het daar in staat is ook niet correct. Als college zijn we een eenheid en niet als wethouder.
Dan het financieel overzicht Hoensbroek Centrum. Daar heb ik zojuist ook al aan gerefereerd dat we daar op dit moment druk mee bezig zijn om dat rond te krijgen. We hebben beloofd dat we dat ook het liefst zo snel mogelijk, maar in ieder geval voor de begrotingsbehandeling richting u kunnen aanleveren. Daar wordt hard aan gewerkt.
Het derde waar u het over heeft, zijn tegenvallers en meevallers. Dan met name over die meevallers en die realistische kijk daarop waar u op hamert. Naar onze inschatting hebben onze mensen die realistische kijk, maar het kan nooit kwaad om daar ook kritisch op te blijven.
Dan meneer Janssen van de Jongerenpartij. Het proces om te komen tot deze begroting is wel bijzonder in dat kader, want u heeft het over het beleidsluwe karakter. U heeft het over het vertragen van projecten et cetera. Dat zijn allemaal afwegingen die wij maken, samen met feit dat er een aantal topprioriteiten zijn die wij in die integrale afweging meenemen. Ik hoorde hier bijvoorbeeld heel vaak Hoensbroek centrum voorbijkomen. Dus waar wij aan de ene kant – dat heb ik volgens mij ook reeds gezegd – aan de slag gaan met zaken die we de afgelopen jaren ook al in beeld hebben gebracht om te kijken of we daarop kunnen besparen, werken we volgens de Ladder van Lodewijks, waarin onder andere ook het vertragen van projecten … Volgens mij is het stap 3. Dat komt in die integrale afweging ook aan bod. U vraagt ook om versnelling. U vraagt versnelling voor onder andere Hoensbroek Centrum, het Willemskwartier,

Versiliënbosch en Meezenbroek. Voor die twee laatste trajecten hebben we ook vernomen dat in Meezenbroek nu een officiële bewonerscommissie is opgericht. Hopelijk helpt dat ook om dat proces daar in een versnelling te kunnen krijgen. Het zijn ontwikkelingen met elk een ander karakter en ook met een andere positie. Ik kan u wel al verklappen dat wij er alles aan gaan doen om fase 1 in het Willemskwartier voor het eind van het jaar daar in ieder geval de schop in de grond te hebben. Die oproep als het gaat over het versnellen, hadden wij voor vandaag ook al begrepen, maar het is goed dat u die nogmaals herhaalt.
Dan heeft u het over de Varenbeuk en over de ontwikkeling daar. Op 13 mei is dat volgens mij ook in de raadscommissie geweest en heeft u het daarover gehad. Naar aanleiding daarvan is op 2 juni ook richting uw raad een memo gekomen met daarin de uitleg dat er op dit moment twee verschillende scenario's worden onderzocht. Die stap zal ergens in januari of februari worden afgerond, waarna wij ook weer richting u zullen komen. In de tussentijd is er met stakeholders en verenigingen goed contact, dus die betrekken we in dat proces verder. De komende tijd zullen we daar ook nogal mee bezig zijn.
Dan meneer Pauwels van het CDA. De GR'en laten we terugkomen bij de begroting. Halen we het totaal? Wij denken dat het moeilijk gaat zijn om 100 procent van de beoogde besparing te halen. We gaan er wel voor. Zoals we het zojuist geschetst hebben, is de positie van ons niet altijd dat wij solitair kunnen kiezen om opeens minder te gaan betalen. We hebben daar ook echt wel de instemming van anderen voor nodig in een GR. Zoals u ook vraagt, dat overzicht komt ook later dit jaar in het begrotingsproces.
Meneer Van den Berg heeft in dat kader niet direct vragen richting mijn gedeelte van de portefeuille.
Meneer Dragstra van D66, de borging van meerjarige duurzaamheid. Dat nemen we uiteraard mee in het proces om te komen tot de begroting. Het kan niet zo zijn dat er ergens geen geld voor is. Dat is in ieder geval niet als het een belangrijke ambitie van ons is, dus daar komen we op terug.
Meneer Nefjodov van GroenLinks: klimaat komt één keer voor in het stuk. Laat het dan een goede keer zijn, want volgens mij ziet u ook dat wij zeker de zaken die u allemaal benoemt in bijvoorbeeld de openbare ruimte en ook vanuit duurzaamheid waar we allemaal mee bezig zijn in het kader van klimaatadaptie. Die voorbeelden zijn legio. Wij priorteren daar als stad flink op en zetten daar flink op in.
Meneer Daamen had het over Hoensbroek Centrum. Daar heb ik het zojuist over gehad.
Ten slotte meneer Jacobs: de visie op de schuldenpositie. We hebben u vandaag een raadsinformatiebrief gestuurd waarin een scenarioanalyse staat voor toekomstige investeringskeuzes waar ook verder wordt ingegaan op die schuldenpositie. Kan ik een maximum noemen? Nee, dat kan ik niet. Het is in ieder geval onderdeel van de integrale afweging om ook wederom weer te komen tot een begroting waar we op het scherpst van de snede zeilen.

De voorzitter
Interruptie van de heer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
In principe zegt u daar expliciet mee: dat wentelen we af op de volgende generatie? Daar komt het eigenlijk op neer.

Wethouder Peters
Nee, meneer de voorzitter. Dat zeg ik daar niet mee. Volgens mij zeg ik daarmee dat de keuze om te bepalen wat onze schuldenpositie is richting de toekomst dat wij dat integraal bespreken en dat we op basis daarvan een keuze maken. De woorden zoals u die gebruikt zijn wat ons betreft een aanname.

De voorzitter

Ik kijk nog even of er andere collegeleden zijn. Wethouder Vrusch.

Wethouder Vrusch.
Ik zal nog heel even reageren op de vragen die gesteld zijn omtrent de jeugdzorg.
Om te beginnen bij het CDA: de jeugdzorg is een landelijk probleem. Niet alleen over dat we het toe zien nemen dat die jeugd steeds meer problemen heeft met maatschappelijke druk, maar het is ook een stukje kosten. Dat is ook bevestigd. Als we kijken naar de rapporten van afgelopen november en naar de kosten van de jeugdzorg, dan zijn die enorm gestegen, omdat het vaak crisis complexer is, cao's gestegen zijn enzovoort. Maar je ziet het ook in het rapport keihard terugkomen. De conclusie van het Rijk tot nu toe is geweest: beste gemeente, jullie hebben inderdaad niet genoeg vergoeding gekregen en jullie moeten inderdaad zelf bijleggen op de jeugdzorg. Alleen het Rijk heeft nu maar de helft ervan vergoed. Daar zijn nog wel gesprekken en discussies over aan te gaan. Daarom moeten we eerst wachten tot augustus of september. Augustus worden de gesprekken gevoerd intern dan bij het Rijk. In september hopen we in de circulaire daar resultaat van terug te zien. Ze hebben nu de eerste stappen gezet. Ook bij het VNG is duidelijk: dit is voor ons nog lang niet genoeg. Dat geluid hoor je ook terug bij gemeentes. Dus we hopen daar nog wat betere compensatie op te krijgen gezien de kosten landelijk die gemeentes ook daarvoor maken.
Dan het tweede deel.

De voorzitter
Interruptie van de heer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Die vraag heb ik ook weleens vaker gesteld. Ik meen dat u toen heel stellig was dat het Rijk 100 procent van die kosten zou vergoeden. Zo is dat volgens mij toen ook in de begroting verwerkt, dat 100 procent en dus die meerkosten, ons niks zouden kosten. Tenminste, zo heb ik het begrepen. Als het niet goed is, dan hoor ik dat.

Wethouder Vrusch
Dat is meerkosten JENS. Die zijn van ons. Ik heb het over de landelijke vergoedingen die wij krijgen voor de jeugdzorgkosten vanuit het Rijk. Daarvan heeft het Rijk maar de helft ongeveer betaald wat gemeentes landelijk aan extra kosten hebben en investeringen daarin. Als we het nog even hebben over de wachtlijsten die u aanhaalde …

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter?

De voorzitter
Interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Nu komt constant voorbij: kosten en geldtekort en hopelijk krijgen we nog meer geld. Ik meen mij te herinneren dat vorige week of de week ervoor groot in het nieuws was dat op jaarbasis 10 miljard aan uitgekeerde zorgkosten niet terecht waren c.q. zelfs gebaseerd waren op fraude. Die 10 miljard is nogal een bedrag. Nu kan ik die niet precies terugleiden naar onze stad, want daar zal dat dan ook gebeuren. Ik ben wel benieuwd op enige termijn hoe wij daar winst kunnen halen en geld dat voor de zorg bedoeld is, ook echt aan zorg wordt uitgegeven en niet wordt opgevoerd voor iets wat helemaal niet uitgevoerd is.

De voorzitter
De wethouder.

Wethouder Vrusch
Fraude in de zorg is sowieso nooit goed. Laten we dat vooropstellen. Weet wel, als het de Wmo betreft dan gaan er altijd Wmo-consulenten langs, juist om te kijken hoe we het goed doen voor onze inwoner, maar ook om een beeld van de situatie te krijgen. Als het jeugdzorg betreft, dan is altijd ons eigen team toegang in de eerste plek ook betrokken, net zoals JENS, om te kijken: hoe zit het bij de situaties thuis en hoe gaat het eraan toe? Ik durf niet te zeggen of de kosten waar u op doelt Wmo, jeugdzorg of zorgkantoor Wlz zijn. Het is ook nogal een systeem wat we met ons allen hebben. Laten we dat ook maar even vooropstellen. Er wordt uiteraard altijd aandacht aan gegeven. Dat is ook noodzakelijk als gemeente zijnde. Waar ik me vooral zorgen maak bij de wachtlijsten, is het stukje wat we op Zuyd Limburg hebben geregeld. Dan heb ik het over crisis en GIK-J. Dat is echt het intramurale deel met de meest complexe zorg. Het is waar dat als daar wachtlijsten zijn – die zijn er – dat dit dan ook tot meer kosten leidt. Kinderen moeten zeker als ze door de huisarts worden doorverwezen en zeker wanneer ook Veilig Thuis of anderen in het belang zijn, maatwerk worden ingezet of extra ambulante inzet. Dat leidt tot kosten zolang kinderen ook in het wachtlijstsysteem zitten. Dan hebben we nog de situaties omtrent XONAR, Mutsaers en anderen partijen die we maar even niet zullen noemen die ook nog financiële uitdagingen hebben. Als wij als gemeente worden gedwongen daaraan mee te betalen, dan leidt dit ook tot hogere gemeentelijke kosten, terwijl wij daar eerst niks in de organisatie konden doen. Dat is dus wel wrang. Ik ben het er wel mee eens dat als het systeem vastloopt, dat dit ook leidt tot hogere jeugdzorgkosten en nog belangrijker, dat onze jongeren niet direct altijd de passende hulp en zorg kunnen krijgen die zo hard nodig is. Daar zetten we uiteraard wel op in. Dat doen we niet alleen binnen gemeente Heerlen, maar ook binnen heel Zuid-Limburg om daar zo goed mogelijk op in te zetten.

De voorzitter
Interruptie van de heer Pauwels.

De heer Pauwels, CDA (interruptie)
Voorzitter, er is sprake vanuit het Rijk van een hervormingsagenda jeugd. Is de wethouder daarmee bekend? Zo ja, hoe staat de wethouder dan tegenover die aanpak? Want alles is erop gericht om de instroom zo veel mogelijk te beperken. Er is zelfs sprake van een eigen bijdrage.

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Vrusch
Wat mooi is, is om een keer de exercitie te doen over alle jeugdhervormingsagenda's van de afgelopen jaren. Wat we dan zien, is dat dezelfde woorden worden gebruikt. Het moet dichtbij. Het moet goed geregeld zijn en gebaseerd op ZIN! zijn. Dat is heel mooi. Die komen elke keer net in een andere constellatie en een andere zinsvorm terug. Maar als we dan even de rekening erbij zullen pakken, dan is er in elke jeugdhervormingsagenda ook minder of geen geld beschikbaar om die transformatie te maken met ons allen. Dus we doen wat we kunnen met de middelen, capaciteit en handen die we hebben. Dat is dus meer naar het voorliggend veld, minder labeltjes, minder zorg en meer hoe we dingen gezamenlijk oppakken. Maar zolang het Rijk de volgende jeugdhervorming aankondigt, maar niet daadwerkelijk investeringen maakt op het gebied van transformatie en op gebied van vrijheid van medewerkers om echt het werk uit te kunnen voeren ... ja fantastisch, de volgende jeugdhervorming.

De voorzitter
Interruptie van de heer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Even in aansluiting op de heer Pauwels. Is dat nou een aanbod van de wethouder om dat te gaan doen of is het meer dat we dat eens zouden moeten gaan doen? Ik zou het wel op prijs stellen en ik denk dat wel meer mensen het op prijs stellen. Er gaat heel veel geld van de gemeente naar die verschillende onderdelen. Dat is heel terecht overigens. Alleen het is wel eens goed om te kijken: hoe komen we hier nu terecht? Dan kunnen we ook vooral kijken: hoe kunnen we dan binnen de gemeente daarin sturen? Hoe kunnen we beleidsvrijheid creëren binnen de gemeente, zodat wij los van die landelijke regels daar wat meer ruimte kunnen krijgen.

Wethouder Vrusch
Mag ik zo vrij zijn om daarop te reageren? De heer Karremans heeft in de tijd dat hij nog staatssecretaris jeugd was hier een bezoek bij JENS afgelegd. Dat was niet voor niks. Wat zij trachten te bereiken, deels met die hervormingsagenda, is wat we hier in Heerlen al grotendeels hebben neergezet. Dat is dat voorliggend veld erbij. Neem één van die voorbeelden: we weten dat de ouders gaan scheiden van een kind. Dan kan je wachten totdat het kind in de problemen komt of je zorgt dat je vooraf meteen dat kind gaat helpen om het niet te laten escaleren. Dan kijken zij naar ons als vernieuwend. Wij kijken: dat doen we toch al een aantal jaar? Het is goed dat we daarin stappen zetten. Dat betekent niet dat we daarmee de kosten allemaal ingeteugeld hebben. Dat heeft ook echt te maken met de instroom van jeugdigen en alles wat daarvoor nodig is.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer Pauwels en ook eentje van de heer Verreck.

De heer Pauwels, CDA (interruptie)
Voorzitter, hoor ik de wethouder nu zeggen: de heer Karremans is hier geweest en heeft gekeken naar hoe het hier allemaal werkt en hoe het hier functioneerde. Neemt het mee, maar desondanks komt er toch weer diezelfde hervormingsagenda in een andere vorm en in een ander jasje weer terug. Wat komt hij dan hier doen? Dat vraag je je dan af.

De voorzitter
Meneer Verreck dan ook maar even meteen. Dan kunnen we dat in één keer doen.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Dank voor de antwoorden, maar heb ik nu wel of geen toezegging gehoord? Dat is voor mij onduidelijk gebleven.

Wethouder Vrusch
Er zijn twee zaken. Hij kwam en zag dat het goed was. Nu moet de rest van het land nog. Daar geldt ook die hervormingsagenda voor. Als de heer Verreck nog eens zijn vraag wil herhalen … Dank u wel.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Op het antwoord van de heer Pauwels begon u te vertellen dat het goed zou zijn om eens een keer een overzicht te maken van hoe we in deze chaos terecht zijn gekomen. Het is niet dat u chaos creëert, maar de landelijke overheid creëert chaos. Maak daar eens een overzicht van en kijk daar eens naar over hoe we nu in Heerlen daarin vrijheid kunnen creëren om daarin te sturen. Het is aan de ene kant een soort papieren exercitie om een soort tijdlijn paraat te zetten met dat iets gebeurd is en wat daar de uitkomst van is. Van daaruit: wat levert ons dat nu op in die beleidsvrijheid. Wat levert ons dat in de financiële schade op? Wat moeten wij als gemeente bijleggen ervoor?

Wethouder Vrusch
Bedoelt u dan aan de hand van wat wij wettelijk krijgen en wat wij moeten uitvoeren of aan de hand van een nieuwe hervormingsagenda?

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Dat laatste.

Wethouder Vrusch
De laatste.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Het is een ingewikkelde vraag.

Wethouder Vrusch
Het is een hele open vraag. We kunnen een poging wagen die exercitie te maken. Ik durf niet te zeggen wat dan het antwoord gaat zijn, want het is appels en peren vergelijken in de jeugdzorg. Iedereen voert het op z'n eigen manier uit. Het is een weg die we kunnen bewandelen. Zeker.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Dank.

De voorzitter
Wethouder Gelderblom voor enkele antwoorden nog.

Wethouder Gelderblom
Voorzitter, er waren vragen over de woontop, de middelen die daarmee samenhangen, platgezegd hoe we die gaan uitgeven de komende tijd en wanneer we daarop terugkomen. Het verzoek was om een toezegging te doen– althans, daar leek op gezinspeeld te worden – of we in november duidelijk kunnen maken hoe dat bijvoorbeeld een bestemming gaat krijgen en wat een bestemmingsreserve gaat worden. Ik wil bij deze toezeggen dat we daar in november op terugkomen. We hebben sowieso even tijd nodig om ook goed met partners nu dit enorm goede nieuws bij ons geland is, te kijken hoe we dat willen gaan doen. Die tijdlijn klopt helemaal.
Het is goed om nu al even te benadrukken dat dat bedrag wat ook in de media is gekomen, op een bepaalde manier uit elkaar valt. Het ging in de vraagstelling ook over, in mijn woorden, zaken die direct ten goede komen aan woningbouw. Die wil ik even nuanceren in die zin dat wij ook nadrukkelijk hebben gevraagd om middelen een ook middelen hebben gekregen ten bate van de uitvoering van ons woonbeleid en ook waar het gaat over Grip op Wonen. Ik denk ook dat dit cruciaal is en ontzettend belangrijk is voor de aantrekkelijkheid van ons woonklimaat. Dus ja, uiteraard moeten zaken verband houden met die woningbouw, waarbij het Rijk ook expliciet in de geest van de NPOV vraagt om te kijken naar voorzieningen en naar omgevingskwaliteit en niet alleen naar die woningen zelf. Het gaat ook over uitvoeringskracht. Dus even met dat voorbehoud desalniettemin de toezegging om in november hierop terug te komen over hoe dat precies gaat landen. Die kan ik heel graag doen.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder Clemens.

Wethouder Clemens
Voorzitter, er zijn een aantal vragen over onderwijs. De best mogelijke inleiding tot die beantwoording heeft volgens mij de heer Van den Berg net in zijn bijdrage gegeven toen hij namelijk zei dat we met z'n allen een verhaal aan het bouwen zijn. Dat is het verhaal van het

Heerlen van straks. Als iets daarin de basis gaat vormen, dan is het natuurlijk onderwijs op alle mogelijke manieren in onze stad. Daarom hebben wij u eerder dit jaar ook al uitgebreid geïnformeerd over hoe wij onder andere met de basisscholen in onze stad aan allerhande ontwikkelingen bezig zijn. We hebben u ook geïnformeerd over hoe we daar vanuit onderwijshuisvesting in bijdragen. Vandaag werd onder andere gevraagd naar de voortgang bij het Herlecollege en het Grotiuscollege. Daarover gaan we u ook graag informeren. Ik stel voor dat we dit gaan doen in dezelfde vorm als bij het basisonderwijs, namelijk met een raadsinformatiebrief waarin we u een volledige update geven over het IAP voor het voortgezet onderwijs. Die komt in de tweede helft van dit jaar naar u toe. Dan werd er ook gevraagd naar …

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter?

De voorzitter
Interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Er werd gesproken over raadsinformatiebrieven aangaande het onderwijs. Er is een raadsinformatiebrief met betrekking tot de komst van de hogeschool op de Promenade toegezegd rond de zomer. Dus ik neem aan dat die inmiddels in de maak is en binnenkort op de mail gaat. Ik zie u knikken. Misschien kunt u daar wat concreter over zijn. Volgende week hebben we hem bijvoorbeeld.

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Clemens
Dat vind ik echt een uitstekende formulering. Volgende week heeft u hem. Dat is zo.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Dat is dan toch die glazen bol.

Wethouder Clemens
Voorzitter, meer in het algemeen daarover, want een aantal partijen en onder andere de Jongerenpartij, de SP, de VVD en D66 hebben verwezen naar het hoger onderwijs in onze stad en het belang daarvan, maar hebben ook gevraagd op welke manieren we op dit moment nu toewerken naar die verdere verbinding met die onderwijsinstellingen. Daar zou ik graag uw eigen rol willen benadrukken, namelijk door de afgelopen jaren ook vanuit de gemeente te zeggen: we zoeken nadrukkelijk de verbinding op met die onderwijsinstellingen. Dus niet alleen maar op het vlak van huisvesting, maar ook op inhoud en ook op allerhande beleidsterreinen waar we als gemeente dat onderwijs en dat onderzoek raken. Daar hebben wij steeds meer een klimaat gecreëerd waarin deze instellingen ons opzoeken en wij die instellingen opzoeken. Daarmee bieden we nieuwe kansen voor ontwikkeling voor jongeren in onze stad, maar ook voor tweede-, derde-, vierde- en vijfdekansers creëren we nieuwe economische kansen in onze regio, onder andere op het vlak van techniek en zorg in verbinding met de mogelijke komst van de Einsteintelescoop, maar ook bijvoorbeeld op het vlak van smartservices en cybersecurity. Dat zijn namelijk onderwerpen waarop wij steeds vaker worden opgezocht door zowel het bedrijfsleven als door die onderwijsinstellingen. We creëren met dat onderwijs een katalysator voor onze stedelijke economie en de stedelijke dynamiek. We zorgen ervoor dat de investeringen die we op andere fronten doen in alle buurten van onze stad en in het centrum, vermenigvuldigen in impact, want dat is wat deze medewerkers, deze onderzoekers, deze studenten en deze jongeren voor onze stad

betekenen. In dat licht moet u ook de gesprekken zien die wij op dit moment met al die instellingen voeren. Die gaan niet alleen maar over waar welke steen komt te staan, maar die gaan ook over betekenis voor stad en regio. Om die reden zijn de gesprekken met Zuyd – die kent u - over de huisvesting hier aan de overkant bij de Geleenstraat steeds meer ook in inhoudelijk daglicht komen te staan, namelijk: hoe kunnen we die ontwikkeling ook koppelen aan die inhoudelijke ontwikkeling op die onderwerpen die ik net schetste. Met de OU gaat het steeds vaker over: hoe kunnen we die regionale netwerken verbinden aan landelijke netwerken waarin de OU opereert? Daarom is het voor hen van belang om zich ook in deze stad en in deze regio te blijven ontwikkelen. Met andere woorden, we zijn ook met hen in gesprek over hoe zij tot in lengte van jaren in onze stad gehuisvest kunnen blijven. Over de UM hoef ik niet zo heel veel te zeggen, want die hebben zelf hier een ontzettend enthousiast verhaal gehouden. Daar heeft u zelf gehoord dat zij kansen zien, of het nou gaat om stedelijke ontwikkeling, techniek of zelfs robotica om zich juist in deze stad en deze regio te ontwikkelen. Daarom zou ik willen besluiten, voorzitter, met een 'ga zo door' tegen deze gemeenteraad die dat mogelijk maakt.

De voorzitter
Dank u wel. Dan nog een paar antwoorden van mijn kant op een aantal vragen. Meneer De Groot maakt zich zorgen over de buurtorganisaties, buurtvrijwilligers, de inzet daarvan en organisaties die soms stoppen. Dat klopt. Soms stoppen organisaties. Er worden ook weer een aantal nieuwe in het leven geroepen. Soms fuseren ze. Dat heeft u recent ook weer gezien. We zitten daar bovenop. Sterker nog, we vergaderen maandelijks met een delegatie van die buurtorganisaties, met buurtgericht werken om ervoor te zorgen dat die ondersteuning en facilitering voldoende blijft. Het grappige is dat met het nieuwe beleid en met name de nadruk die we hebben gelegd op buurtinitiatieven en dus ook op echt dingen te doen in de buurten, zien we dat dit jaar een enorme toename van buurtinitiatieven plaatsvindt. Dus we zien iets minder georganiseerd, maar veel meer activiteiten in de buurten.
Daar hebben inderdaad de buurtregisseurs en de mensen die met buurtgericht werken bezig zijn echt een hele kluif aan, maar ik zie nog steeds dat die mensen dat met enorm veel plezier doen, dat de buurtregisseurs enorm bekend zijn in de wijken en buurten, dat we ze waar mogelijk faciliteren, ondersteunen, kijken hoe we die buurtinitiatieven van de grond kunnen krijgen en verbinding leggen naar het gemeentehuis als er dingen in de buurt fysiek georganiseerd moeten worden. We zien met de Buurthelden hoeveel schoonmaakacties gedaan worden en hoeveel opruimacties we doen. Kortom, we zitten er vol bovenop. Er wordt heel veel gedaan. Ik heb de indruk dat we dit nog steeds aankunnen.
U vroeg terecht naar de boa's naar aanleiding van de motie. We hebben het aantal boa's uitgebreid. We zitten nu op 41 boa's. Dat is los van de toezichthouders. Dat varieert zich van boa's in uniform tot een aantal boa's die je bewust niet in uniform ziet, vier boa's in het interventieteam, drie jeugdboa's en twee horecaboa's. Dat zijn mensen die op andere manieren hun controles doen. Dus daar hebben we toch echt wel een inhaalslag gemaakt naar een behoorlijke hoeveelheid. Het is en blijft veel werk. Ze kunnen niet alles oplossen. Daarom doen we ook bewust heel veel met het interventieteam in aanvulling op dingen die de politie doet. Onderzoeken doen in garageboxen. Ook onderzoeken doen samen met BMB, bodem, milieu en bouwen naar woningen rondom arbeidsmigranten, hoe er geleefd wordt en de controles. U heeft laatst nog een presentatie gehad over wat we hebben gecontroleerd met hoarding en met prostitutie. Kortom, we zitten echt in een gigantische hoeveelheid werken, maar het is ook wel een veld waar altijd wat te doen is. Ik zag een interruptie.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Voorzitter. Inderdaad, er gebeurt heel veel. Laat dat duidelijk zijn, met name op dat laatste punt. De vraag die ik had met betrekking tot de uitbreiding van het aantal boa's heeft sec betrekking op de uitbreiding van de mensen die op straat gaan en blauw zijn. Ik weet dat er bepaalde interventieteams zijn die zich gespecialiseerd met onderdelen bezighouden. Prima

dat dit ook gebeurt. Waar het mij vooral om gaat, is: hoe heeft dat verzoek dat we destijds hebben ingediend toen geleid qua aantallen? Hoeveel meer boa's zijn er nu daadwerkelijk op straat terechtgekomen vanaf het moment dat we daar om gevraagd hebben? Heeft u die cijfers bij de hand?

De voorzitter
Ik zorg dat die voor het reces nog bij u liggen. Dat is geen enkel probleem.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u wel.

De voorzitter
U heeft ook opmerkingen gemaakt over wat de basis op orde voor de ambtelijke capaciteit betekent met deze bezuinigingen. Meneer Van den Berg zei: we mogen de ambtelijke organisatie niet ontzien. Dat zijn ongeveer twee kanten van één medaille en niet dezelfde medaille, denk ik weleens. We ontzien de ambtelijke organisatie niet, want zoals u weet hebben we voor dit jaar netto 5 miljoen bezuinigingen op de organisatie aangekondigd. Dat kunnen we alleen maar doen op een verantwoorde manier doordat we ook 2 miljoen hebben vrijgemaakt om te zeggen: dit gaan we realiseren door veel meer te werken met kunstmatige intelligentie, met chatbots, met digitalisering en met kijken hoe je processen sneller en beter kan laten verlopen. Ik kan alleen maar zeggen dat we daar op de goede weg zitten en dat het af en toe echt wel piept en kraakt, maar het niet onverantwoord is voor zover we tot nu toe kunnen zien.
Tot slot Partij Hoensbroeks Belang over het Veiligheidscentrum in Hoensbroek. U weet ook vanuit de rib - we zijn nu voor de vakantie – dat we net na die vakantie nog die controle samen met de provincie moeten doen op de vleermuizen. Ik hoop dat ze er niet zitten, want dan kunnen we full speed verder. Daar ben ik wel van afhankelijk helaas.
Dat was het. Wie heeft er behoefte aan een tweede termijn? Ik begin met meneer Dragstra.

Tweede termijn

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Ik heb even mijn interrupties opgespaard voor de tweede termijn in het kader van de tijd ook. Allereerst is het goed om het verhaal te horen wat wethouder Clemens houdt. Het is heel goed om te horen wat voor onderwijsklimaat op dit moment gecreëerd wordt. Dat zien wij ook in samenwerking met Zuyd, Maastricht University, RWTH en de Open Universiteit. Dat is heel mooi. Hopelijk kunnen we daar op afzienbare termijn ook echt die resultaten van gaan zien. Daarnaast heb ik nog twee vragen aan wethouder Peters. Allereerst over het zorgvuldige afwegingskader in de motie toekomstige financiën waarnaar gevraagd is. Daar wordt natuurlijk wel ook al een matrix gestuurd, maar kunnen we dat ook met name richting toekomstige investeringen en dan vooral na 2029, dat afwegingskader verwachten?
Tot slot, het Willemskwartier. U noemde daar even vragen van de heer Janssen dat uiterlijk eind dit jaar de schop de grond in gaat. Eerder werd daar aangegeven dat dit in september zou gaan gebeuren. Graag heb ik daar een toelichting op. U schudt nee inderdaad, dus graag daar een toelichting op.

De voorzitter
Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, ik ben heel erg blij met de beantwoording van het college. Er zit behoorlijke kwaliteit in het college. Er zijn allemaal goede antwoorden gegeven. In het bijzonder zijn we blij om te horen van wethouder Peters dat die ene zin waar eigenlijk staat: sop het maar op in

je eigen portefeuille, van de baan is. Een wethouder mag ‘ik’ zeggen als die bijvoorbeeld naar huis belt en zegt: schat, zet de aardappelen maar vast op. Ik ben zo thuis. In dat soort gevallen mag een wethouder ‘ik’ zeggen en anders is het altijd wij.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Wij zijn helemaal niet tevreden met de antwoorden van het college. Laat dat even duidelijk zijn. Wij hebben net een pleidooi gehouden voor de basis op orde. U heeft daar onder andere antwoord op gegeven, onder andere wethouder Peters. Ik denk dat de zaken toch iets rooskleuriger worden voorgesteld dan ze daadwerkelijk in de praktijk zijn, maar laten we dat even rusten. Dus ik denk dat daar echt nog wel investeringen voor nodig zijn. Onlangs dat AI en chatbots heel snel gaan, moeten we het in praktijk nog even zien. Maar wat net ook al in de eerste termijn aan de orde is gekomen, naast de grote megaprojecten wat door verschillende mensen genoemd is, het noodzakelijke extra geld voor Hoensbroek. Ook dat is de basis op orde. Die leefomgeving daar moet echt vele malen beter. Dat hebben die mensen verdiend. Dat is nodig.
Maar ook het structurele geld voor Heerlen Noord. Ook dat heeft te maken met de basis op orde, dus dat kost gewoon veel geld. Dat betekent een investering. Als je dan weet dat we ook nog eens een behoorlijke structurele bezuiniging voor de kiezen hebben van volgens mij 8 miljoen als ik me niet vergis … Wat ik eerder al zei: wij kunnen niet alles. Wij zullen toch keuzes moeten maken. Het college geeft mij niet het comfort met de antwoorden, met name vanuit degene die nou even tijdelijk verantwoordelijk is voor het financiële deel, dat er dadelijk ook echt keuzes gemaakt moeten gaan worden. Voor die basis op orde zijn we het erover eens dat je eerst overal fatsoenlijk moet zorgen voor de mensen in onze stad, het centrum, maar ook zeker in de wijken.
De oproep en de vraag die ik wil doen richting het college is concreet: maak keuzes. Ik krijg nog steeds niet het idee dat er ook daadwerkelijk naar geluisterd wordt. Weliswaar pijnlijke keuzes, maar die zullen gemaakt moeten worden. Het kan gewoon niet anders. Dus wij zijn heel erg benieuwd naar de begrotingsvoorstellen, maar wij denken dat het niet anders kan dan dat er echt keuzes gemaakt moeten worden. De manier waarop nu met de vragen rondom deze kaderbrief wordt omgegaan, geeft ons echt onvoldoende comfort op dat gebied. We zullen dan ook tegenstemmen.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Pauwels.

De heer Pauwels, CDA
Voorzitter, u miste net een interruptie van mij.

De voorzitter
Gelukkig hebben we een tweede termijn.

De heer Pauwels, CDA
Als u het goed vindt, dan kom ik er nou even op terug. Dat was richting de heer Verreck bedoeld. Hetgeen dat hij bepleitte over de jeugdzorg is precies wat ik had willen aangeven via mijn reactie op de kaderbrief. Dan voorzitter, is er nog een vraag onbeantwoord gebleven, namelijk met de beschikbaar gestelde middelen voor de ouderen in het ravijnjaar met die 2,4 miljoen. Daar had ik een vraag over gesteld hoer hiermee om te gaan. Daar heb ik geen antwoord op gehad.

De voorzitter

Dank u wel. Dan ga ik weer naar wethouder Peters voor de laatste paar antwoorden.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, dank u wel. Ik heb nog een aantal vragen hier in de tweede termijn. Laat ik ze even per partij aflopen. Dan begin ik bij meneer Dragstra van D66. U heeft een aantal goede vragen gesteld. Dat afwegingskader richting toekomstige investering ook na 2029 gaat in essentie niet anders. Waar we het zojuist over hadden, is die integrale afweging waarin prioriteit een hele belangrijke rol speelt, waarin schuldpositie uiteindelijk ook een belangrijke rol speelt en waarin – laten we eerlijk zijn – de financiële positie in het algemeen ook een hele belangrijke rol speelt. Dus in de rib zoals het verwoord staat, gaat het over de investeringen voor nu, voor volgend jaar, voor het jaar daarna, voor over vijf of over tien jaar. In essentie gaat het niet het niet heel veel anders zijn. Ik wil u wel comfort proberen te geven, maar het is van hetzelfde laken een pak.
Het Willemskwartier. Het zijn twee onderdelen waar wij dit jaar zichtbaar in gaan zijn. In september is dat het groen. Dat is dus de vergroening op de Kempkensweg, de Willemstraat en hopelijk moet het niet gevroren hebben, want dan kom je met een schop niet heel veer. In ieder geval voor het eind jaar kunnen we een schop in de grond zetten als het gaat over de fase 1 van de woningbouw aan de Spoorsingel. Dus het zijn twee dingen die er dit jaar aankomen en het zou geweldig zijn als wij daarmee bij die plek aan de Spoorsingel eindelijk het lint kunnen afmaken, zodat het weer een aantrekkelijk gebied kan worden, ook aan die kant van het Maankwartier.

De voorzitter
Interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u, voorzitter. Ik heb een vraag aan de wethouder. Maken die twee activiteiten in het Willemskwartier onderdeel uit van een integrale aanpak binnen dat gebied?

Wethouder Peters
Mag ik meneer de voorzitter?

De voorzitter
Ja.

Wethouder Peters
Jazeker. Uw raad heeft in december 2022 de gebiedsvisie Willemskwartier vastgesteld. Die gebiedsvisie ziet toe op alles binnen de stoepranden van de Kempkensweg, de Willemstraat en Spoorsingel. Daarbinnen is een bepaalde fasering als het gaat over de woningbouw. We willen heel graag uiteindelijk – daarvoor heb je ook de inzet, de toestemming en de medewerking van eigenaren in het gebied nodig – het liefst in dat hele gebied een mooie woningbouwontwikkeling realiseren. Dat gaat in fases. Ik denk dat dit van beide kanten op die manier gewenst is, zodat we ook fase 2 en 3 – dat is meer richting de bebouwing Kempkensweg bijvoorbeeld – op een goede manier kunnen voorbereiden en dus ook de tijd kunnen pakken om die gesprekken met eigenaren en ontwikkelaars te voeren.
Wat daarin ook een heel belangrijk onderdeel is – daar zijn we ook al mee bezig – is om te kijken of je dat kunt laten groeien tot in de Willemstraat zelf. Je hebt er best wel wat panden. Als het gaat om de kwaliteit van die panden die op dit moment niet altijd even rooskleurig zijn. Daar zouden we ook heel graag een kwaliteitsverbetering willen doorvoeren door bijvoorbeeld een andere woontypologie, door bijvoorbeeld inponden, door daar vervolgens samen met een corporatie te kunnen doorpakken en daar een goed woonconcept neer te zetten. Dus we zijn daar op verschillende punten actief bezig. We hebben u daar ook al over geïnformeerd als het gaat over de financiën en dat die er zijn. Wij maken ook gebruik van de

startbouwimpulssubsidie dit jaar, zodat we ook die versnelling kunnen aanbrengen in een realisatie. Tegelijkertijd pakken we de leefomgeving aan, dus het is een compleet plaatje. Dan de Ouderenpartij met leefomgeving in Hoensbroek Centrum. Dat is ook zoals u ziet één van de mijlpalen die ook voor dit jaar benoemd staan en waar we mee aan de slag zijn. U krijgt heel vlot een raadsinformatiebrief waarin we dus ook verder uitdijen op die verschillende mijlpalen, wat we tot nu toe hebben bereikt, wat het perspectief is voor de rest jaar van het jaar en dus ook wat u kunt verwachten. Dit is daar een onderdeel van.
Als het gaat over u het comfort geven dat wij daar richting de begroting de juiste afwegingen maken, dan heeft niemand gezegd dat begroten makkelijk is. Het is een heel ingewikkeld proces. Het is een ingewikkeld proces waarin je vandaag de kaders stelt als het gaat om de topprioriteiten. Ja, Hoensbroek Centrum valt daar onder andere ook onder. Daarin moeten we wel ook rekening houden met de financiële positie en dus ook waar ik net mee begonnen ben en waar ik nu ook weer mee afsluit: wel op het scherpst van de snede moeten we zorgen dat we dat geld op een goede manier besteden. Ook in een periode waarin het financieel lastig is met de opgaves die wij hebben en de ambitie die wij met elkaar hebben, kunnen we toch ervoor zorgen dat we meters kunnen maken. Volgens mij vraagt u dat van ons en dat krijgt u ook. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Interruptie van de heer Pauwels nog.

De heer Pauwels, CDA (interruptie)
De miljoenen van het ravijnjaar.

De voorzitter
Heeft u iets meer context?

De heer Pauwels, CDA (interruptie)
Komt dit antwoord dadelijk? Ik heb gevraagd naar de besteding van de miljoenen die u heeft vrijgemaakt vanuit het Rijk voor het ravijnjaar voor de tegemoetkoming. Wethouder Peters knikt al.

Wethouder Peters
Ja, als u het goed vindt, meneer de voorzitter. Ik word ingefluisterd door hele goede mensen, waarvoor enorme dank na negen uur waarnemend portefeuillehouderschap financiën. Meneer Leers, kijk maar eens goed achter u. Misschien dat u ze herkent. De demping van het ravijnjaar was in de eerste berekeningen 2,4 miljoen. Die is ook meegenomen in de raadsinformatiebrief over de meicirculaire. Die zit dus ook in het totale begrotingssaldo dat desondanks toch nog leidt tot een tekort van 8,2 miljoen. Dat was het, meneer de voorzitter. Dank voor de goede ondersteuners.

De voorzitter
Dan gaan we nu naar de stemronde. Super. Dank u wel allemaal op de tribune. Wie wenst er stemming?

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Even voor de orde, meneer de voorzitter, volgens mij stemmen we niet over de kaderbrief. Volgens mij nemen we die ter kennisneming aan gezien de gemaakte opmerkingen. Dat lijkt mij logisch.

De voorzitter
De kaderbrief vast te stellen staat hier toch echt. We stellen echt de kadebrief vast. Dat staat in het voorstel. Wie is er voor het vaststellen van de kaderbrief? Dat zijn de fracties van het

CDA, de SP, Hart-Leers, Jongerenpartij, Fractie Damen, Partij Hoensbroeks Belang, VVD, D66, PvdA, GroenLinks en Partij voor de Dieren. Wie is ertegen? Dat zijn de fracties van de Ouderenpartij, PVV en Forum voor Democratie. Dan het is met 28 voor en 7 tegen aanvaard.

8. Verhuurverordening Heerlen 2025 en Beleidsregel bestuurlijke boetes goed verhuurderschap Heerlen
9. Leegstandverordening
10. Aanpassen BP "Woningsplitsing en kamerbewoning"

De voorzitter
Ik begin bij mevrouw Heine.

Eerste termijn

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dank u, voorzitter. Deze drie verordeningen zijn uitvoerig besproken in de commissies. Wij gaan dat niet overdoen. Onze fractie vindt het heel belangrijk dat deze nu vastgesteld worden en gaan met alle drie akkoord.

De voorzitter
Super. Dat is nog eens kort en krachtig. Volgt u graag. Meneer Ermers.

De heer Ermers, Ouderenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. In de commissie ROLO zijn inderdaad de onderwerpen huurverordening, leegstandsverordening, de woningsplitsing en de kamerbewoning uitgebreid aan de orde geweest. Dit zijn drie enigszins samenhangende onderwerpen. De OPH denkt dat wat inhoud betreft bemoedigende stappen worden gezet om het woonklimaat in onze wijken en met name wijken die laag scoren op de Leefbaarometer en op de SES-WOA-scores, te verbeteren. Het zijn maatregelen die voor deze buurten echt het verschil kunnen maken.
De OPH wil echter ook een belangrijke kanttekening maken en dat sluit wel een beetje aan op het verhaal dat we eerder op de avond hebben verteld. We vragen hoeveel het invoeren van het handhaven van de voorgestelde maatregelen aan mankracht en geld gaat kosten. Kan de gemeente deze voorstellen überhaupt wel verwerken? De bestaande leegstandsverordening uit 2016 gold voor Heerlen Centrum en Hoensbroek Centrum. Wie door deze centra loopt, zal zien dat de leegstand substantieel niet echt een halt is toegeroepen. De vraag doet zich dus voor: wat zijn de inspanningen met betrekking tot deze verordening geweest en wat heeft deze maatregel in 2016 specifiek opgeleverd? Met andere woorden, als we de werkingsgebieden en soorten vastgoed ook nog eens fors gaan uitbreiden, wat gaat dit dan betekenen? Wat denken we dan dat het gaat opleveren? Kunnen we dit wel aan?
Wethouder Gelderblom, sorry, het college dus, heeft in de commissie daar terecht over genoemd dat we een wooncrisis hebben en dat de leegstand onlosmakelijk is verbonden met verloedering van wijken en buurten met alle gevolgen van dien. Het zijn goede redenen om er iets aan te doen. Ook heeft de wethouder in de commissie aangegeven dat er wordt gelobbyd bij het Rijk om meer middelen ter beschikking te krijgen. De wethouder gaf aan dat er op zeer korte termijn iets over gemeld kan gaan worden. Dat stelt ons toch niet gerust. Graag een korte reflectie op mijn betoog en dan met name: wat heeft die lobby van het Rijk eigenlijk opgeleverd? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter

Dank u wel. Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, dank u wel. In grote lijn over de drie voorstellen zo uit mijn blote hoofd: als je ziet dat de vraag is – als het überhaupt nodig is – dat er capaciteit is en als de nood aan de man komt en het komt voor de rechter of het allemaal standhoudt, dan vraag ik me toch af of we niet wat te snel in het diepe springen, want de voorgaande spreker had het daar ook al over.
De leegstandsverordening, dat is het middelste voorstel van de drie, dateert al uit 2016. Dat is ook uit mijn blote hoofd. Zeg een kleine tien jaar. Het kan niemand ontgaan zijn dat die leegstand in onze stad nog steeds welig tiert. Als je dan gaat over het tegengaan van leegstand en het aanpakken van verloedering, dan zou je denken: in die 10 jaar moet je toch wel een formule hebben gevonden om lege winkelruimte, bovenwoningen, kantoorruimte en noem het maar op - daar hebben we er meer dan genoeg van - om te turnen in bruikbare concepten.
Op de één of andere manier lukt dat dus niet. Lukt dat alleen niet in Heerlen of lukt dat in ons hele land niet? Want als je om je heen kijkt, zelfs in je eigen woonwijk, dan zie je mogelijkheden genoeg waar woonruimte zou kunnen worden toegevoegd door leegstand van bepaalde locaties aan te pakken. Op de één of andere manier krijgen we dat niet voor elkaar. Heeft het te maken met regelgeving? Heeft het te maken met kosten? Heeft het te maken met wetgeving? Ik denk dat je dit soort zaken eerst in kaart moet brengen voordat je allerlei stokken achter de deur gaat zetten en mensen gaat aanpakken die wellicht wel willen, maar er geen heil in zien. Want ik denk dat mensen het te moeilijk vinden om er iets aan te doen, dat het financieel niet interessant is of een combinatie van allemaal. Als we er al zo veel jaar mee bezig zijn om steeds meer regels op te leggen op dit moment waarvan we hopen dat het stand houdt bij de rechter en we ook hopen dat als het nodig is om iemand erop af te sturen, we ambtelijke kwaliteit aanwezig hebben, dan denk ik dat dit niet het oplossen van problemen is, maar het vooruitschuiven van problemen.
Ik heb de wethouder de suggestie gedaan in de raadscommissievergadering om een soort leegstandsdag te houden in onze stad. Dat is dan niet met een negatieve benadering, maar vooral met een positieve benadering waar we vanuit allerlei kanten met allerlei mensen, voor mijn part, met de voeten op tafel spreken met: jongens, is dat nu echt een Heerlens probleem? En zo ja, hoe komt dat dan? En als dat niet zo is, hoe kunnen we het in Heerlen anders doen en van dit nadeel een voordeel maken? Ik denk dat we veel meer die kant op moeten dan met allerlei regeltjes proberen iets te forceren, wat we, denk ik, met die regeltjes helaas niet alleen opgelost krijgen. Ik ben benieuwd hoe de wethouder mij gaat overtuigen om zijn voorstellen te aanvaarden. Ik denk dat dat het vooruitschuiven van het probleem is in plaats van de koe bij de hoorns vatten. Dat laatste moet nu echt gebeuren.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, 50 jaar nadat we hier beneden uit de hal werden geslagen met gummiknuppels en bijtende politiehonden toen we als actiegroep het dure kippenhokje demonstreerden tegen uitbuiting van kamerbewoners, is het verschil nu echt dag en nacht. De gemeente stond toen aan de kant van de huisjesmelkers en nu staat de gemeente aan de kant van de huurders, de buurten en natuurlijk ook van de bonafide verhuurders. Het is ook heel noodzakelijk. De uitbuiting die nog steeds plaatsvindt, slechte woonomstandigheden, de belasting van de

omgeving en de buurt door overlast van fout woongedrag en tegelijkertijd de enorme verdiensten die er nog steeds zijn voor huisjesmelkers en voor de uitzuigbureaus. Het is hartstikke noodzakelijk dat er nu een ambitieus pakket ligt, er een goed pakket ligt en het maximaal haalbare pakket er ligt. We zouden liever gehad hebben dat we meer konden. Wat we kunnen en mogen, dat doen we. We zagen tot onze grote vreugde dat er ook landelijke aandacht is voor Heerlen. Als je de landelijke site van de huurcommissie opent, dan kom je de wethouder van de gemeente Heerlen tegen met een prima verhaal over welk beleid we hier voeren. Daarvoor alle complimenten.

De voorzitter
Interruptie van de heer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u wel, voorzitter. Via de voorzitter aan meneer Van Zutphen. Ik heb die vraag al tig keer aan hem gesteld, maar de huisjesmelker met een tweede woning die dat netjes verhuurt, daarvan beseft u dat die ook onder deze regeling valt en dat alle bonafide verhuurders over één kam gescheerd worden? Hoe staat u tegenover die bonafide verhuurder die nu met allerlei administratieve lasten en verhuurvergunningen wordt opgezadeld? Hoe staat u daar tegenover of is dat in uw ogen ook een ordinaire huisjesmelker?

De voorzitter
Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, ik ben twee weken geleden op een situatie gestuit van een verhuurder die één woning verhuurde, maar die 300 euro per maand meer huur vraagt dan wat wettelijk mag. Daar treedt deze maatregel tegen op. Daar treedt gelukkig ook de landelijke wetgeving nu tegen op. Van bonafide verhuurders heb ik net gezegd: prima, die zijn er ook. Die worden hiermee juist ondersteund en geholpen. Je hebt heel veel kleine huisjesmelkers en je hebt ook de BlackRocks van deze wereld. Dat zijn de miljoenenuitbuiters. Die heb je ook. Dat zijn helaas de verhuurders van de meeste panden.
Ik had het al over de landelijke aandacht die er is voor de maatregelen die we nemen.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Aan meneer Van Zutphen, via de voorzitter gaat het altijd, heeft u daar parate cijfers? Want u zegt dat altijd heel stellig: de malafide verhuurders zijn in Heerlen in de overgrote meerderheid. Zijn daar cijfers van bekend? Ik ken die cijfers niet. Wellicht dat u gelijk heeft, maar is het nou zo dat het overgrote deel van de verhuurders hier in Heerlen malafide is?

De heer Van Zutphen, SP
Ik heb gezegd dat het overgrote deel van de malafide verhuurders de BlackRocks en de institutionele boeven zijn. Er zijn ook keurige institutionele verhuurders en er zijn ook keurige bonafide mensen die toevallig één huis verhuren.
Voorzitter, ik heb al gezegd: we doen het maximaal haalbare. Dat is best veel. Heerlen creëert een tijger tegen uitbuiting, wantoestanden en overlast, maar het moet geen tandeloze tijger

worden. Dus zorg via handhaving en uitvoering dat die tijger ook tanden krijgt en zo nodig ook kan bijten.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter. Het zijn maar drie agendapunten. Met eentje kunnen wij zonder meer instemmen. Dat is punt 10, maar punt 8 en 9 zijn toch wel twee verschillende zaken en als zodanig heb ik ze ook voorbereid. Die wil ik toch ook wel aan u allen kwijt.
Ik zou willen beginnen met de verhuurverordening. Voorzitter, de nieuwe verhuurverordening en zowaar ook een bijbehorend boetebeleid. Dat doen wij tegen de achtergrond van wat wij allemaal willen bereiken in Heerlen: goed verhuurderschap, leefbare buurten en betaalbare huur.
Voorzitter, dat doen wij ook met het gezonde verstand dat bij een liberale partij past met oog voor fatsoenlijk ondernemerschap met waardering voor wie daadwerkelijk bijdraagt aan onze stad en met een kritische blik op overbodige regels. Want voorzitter, ik wil hier ondanks dat het stuk onze instemming zal krijgen, stilstaan bij een paar kritische aspecten die we naar onze mening niet uit het oog mogen verliezen.
Voorzitter, als wij de stukken goed tot ons nemen, dan zien wij wat veel mensen ons ook op straat vertellen: het speelveld wonen is geworden tot een snoepwinkel voor regelfetisjisten. Links Nederland – dat zien we ook hier in de raad – lijkt niet te kunnen wachten om iedere verhuurder, groot of klein, te overspoelen met vergunningen, kwaliteitseisen en torenhoge boetes. In de commissie hoorden we zelfs de SP oproepen om het beleid nog scherper, zwaarder en vervelender te maken. De boetes kunnen niet hoog genoeg zijn, werd er bijna gejuicht. Voorzitter, het is die houding die ons zorgen baart. Regels zijn nodig om excessen tegen te gaan. Dat begrijpen we bij de VVD heel goed. We zijn immers allemaal voor goed verhuurderschap tegen malafide praktijken en tegen intimidatie van huurders, maar we moeten voorkomen dat goedwillende verhuurders het kind van de rekening worden van bureaucratische dadendrang.
Goed beleid is helder, uitvoerbaar en proportioneel. In die proportionaliteit missen wij vaak wat nu op tafel ligt. Niet iedere verhuurder in de buurten die genoemd zijn, zijn schurken en niet ieder huis is slecht onderhouden. We moeten voorkomen dat wij met onze goed bedoelde regelgeving verhuurders ontmoedigen om nog in Heerlen te investeren. Wat zien wij in de praktijk? Meer leegstand, minder aanbod en dus nog hogere huurprijzen. Dat is het paard achter de wagen spannen, voorzitter. Daarnaast lezen wij in het boetebeleid dat boetehoogtes bij herhaling fors oplopen. Natuurlijk willen wij recidive aanpakken, maar we vragen ons af of wij hiermee niet het signaal afgeven dat verhuurder zijn in Heerlen gelijk staat aan verdacht zijn tot het tegendeel bewezen is. Dat is een verkeerd vertrekpunt. Onze stad moet aantrekkelijk blijven voor ondernemers, verhuurders en investeerders.
Voorzitter, laten wij ook het bredere plaatje niet vergeten. De Wet goed verhuurderschap en de Wet betaalbare huur hebben landelijk al gezorgd voor diverse kaders. Die wetgeving is recent ingevoerd. Wij vragen ons af of u dat …

De voorzitter
Meneer Van den Berg, u heeft een interruptie van de heer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)

Voorzitter, ik ken de VVD toch als partij van streng straffen en stevig handhaven. Is dat opeens bij verhuurders die de regels overtreden niet meer het geval? Een verhuurder die zich netjes aan de regels houdt … Als u niet harder dan 50 rijdt waar je niet harder dan 50 mag, dan heeft u ook geen maatregelen te vrezen. Maar als je 80 gaat rijden waar je 50 mag, dan krijg je een stevige boete. Daar hoor ik de VVD altijd: het moet altijd snoeihard zijn. Snoeihard straffen, behalve huisjesmelkers die mensen uitbuiten.

De voorzitter
Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Daar heeft meneer Van Zutphen helemaal gelijk in. Keihard, law en order, dat is ons motto van de VVD daarin. Waar de heer Van Zutphen echt de mist ingaat – ik hoop dat hij dat goed uit mijn betoog heeft geluisterd – is dat er ook ruimte moet zijn voor goed ondernemerschap. Daar waar het niet goed gaat, daar moet je mensen ook op aanspreken. Daar mag je ze ook best wel beboeten daarin. Let op: we moeten niet doorslaan in datgene wat we voor ogen hebben. Voorzitter, ik ga door.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Wat bent u een softie geworden zeg. *(Gelach in de zaal).*

De heer Van den Berg, VVD
Ja. Geweldig. Ik zal vanavond in mijn dagboek schrijven: lief dagboek, wat me vanavond toch weer is overkomen. *(Gelach in de zaal).*

De voorzitter
Als u zo doorgaat met z'n allen, dan wordt dat morgenavond. *(Gelach in de zaal).*

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, ik ga door met mijn betoog. Wij vragen ons af of datgene wat de wetgever ons nu gevraagd heeft om te doen we nu ook al praktisch ingericht hebben. Is dat team dat die uitvoering op zich moet nemen op orde? Het kan dus niet zo zijn – ik refereer aan het liedje van Sjra Puts van 't keske nao de moer – dat dat bewaarheid wordt als iemand hier in deze stad aanklopt voor een vergunning.
Voorzitter, zoals aangegeven stemmen we in met dit stuk en tegelijkertijd roepen we op om te koersen op maatwerk in plaats van telkens nieuwe generieke uitbreidingen en daarbij zuinig te zijn met nieuwe verplichtingen en tegelijkertijd op te treden tegen hen die misbruik maken van hun positie. Dat vraagt om precisie en niet om een allesomvattend vergunningscircus dat Heerlen dichttimmert.
Voorzitter, dat is mijn bijdrage als het gaat over de verhuurverordening. Aangezien u alle drie de agenda's tegelijk wil behandelen, wil ik nu overstappen naar datgene wat er staat over de leegstandsverordening.
Voorzitter, een verordening die leegstand moet tegengaan en de leefbaarheid in onze wijken zou moeten verbeteren. Het is een doel dat wij als VVD steunen. Wij maken ons wel grote zorgen over de manier waarop het college dit wil bereiken.
Voorzitter, ten eerste vragen wij ons af waarom er niet eerst een evaluatie is gedaan van de vorige leegstandsverordening uit 2016. Negen jaar aan beleid zonder een duidelijke evaluatie. Ons is namelijk niet duidelijk geworden wat de resultaten zijn geweest en wat we hiervan geleerd hebben. Door nu al nieuwe regels in te voeren zonder die lessen op tafel te krijgen,

lijkt het erop dat we beleid maken op basis van aannames in plaats van feiten. Daarmee vrezen wij dat deze verordening weer een overdaad aan regels oplevert. Als liberalen vinden wij dat regels dienend en niet belemmerend moeten zijn. De meldplicht, de leegstandslijst, bestuurlijke boetes en het voordragen van gebruikers. Het klinkt allemaal mooi op papier, maar wat betekent dit nu in de praktijk? Eigenaren krijgen meer administratieve lasten opgelegd, terwijl we juist willen dat de leegstand snel opgelost wordt en niet dat mensen verstrikt raken in een bureaucratie.
Voorzitter, wij twijfelen aan de uitvoerbaarheid. Het college schrijft zelf dat het met pilots wil starten om te zien hoeveel ambtelijke capaciteit nodig is. Dat baart ons zorgen. Je kunt niet eerst beleid vaststellen en dan nog moeten onderzoeken of je het wel kunt uitvoeren. Ook vragen wij ons af hoe het college wil borgen dat eigenaren hun leegstand daadwerkelijk melden. De verordening regelt veel plichten, maar handhaving lijkt lastig. Als wij niet scherp controleren, dan wordt de meldplicht een wassen neus. Intussen weten we dat er ruim 500 woningen leegstaan in Heerlen. Heeft het college in de afgelopen jaren al actie ondernomen richting de eigenaren? Zijn er concrete resultaten geboekt? Die cijfers missen we volledig in het stuk wat er voorligt. Een ander onderdeel dat bij ons veel vragen oproept, is het voordragen van gebruikers. Het college kan na 12 maanden leegstand iemand voordragen. De eigenaar moet dan meewerken. Hoe gaan we dat praktisch uitvoeren? Zonder een helder plan dreigen we onszelf vast te draaien in juridische trajecten.
Voorzitter, ik rond af. Leegstand aanpakken is nodig, maar we willen beleid dat gebaseerd is op feiten, dat uitvoerbaar is en niet meer regels creëert dan nodig zijn. Kan het college ons overtuigen dat dit een verstandige verordening is en dat het daadwerkelijk uitvoerbaar is? Zoals we er nu tegenaan kijken, gaan we iets vaststellen, net als in 2016, ondanks de beste intenties, dat gaat struikelen op de uitvoerbaarheid. Toch, voorzitter, geeft de VVD u het voordeel van de twijfel. Ga aan de slag. Informeer de raad waar u over uiterlijk twee jaar wil staan. Voorzitter, dit is een oproep om een toezegging van het college. Durf aan de raad toe te zeggen dat als het over twee jaar niet dat oplevert wat u hebt aangegeven, u de raad vervolgens zult voorstellen om de leegstandsverordening weer in te trekken. Ik ben benieuwd naar de reacties. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Met het oog op de tijd ga ik proberen om ook snel hier inbreng op te geven. In de commissie is het uitgebreid behandeld. De wethouder heeft daar antwoord op gegeven en wat ons betreft is die afdoende. We steunen deze stukken, alleen hebben we wel zorgen over de handhavingscapaciteit. Dat willen we wel vermelden. Het is in de commissie uitgebreid behandeld, maar we gaan het zien in de praktijk.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, dank u wel. Voor de duidelijkheid, ik heb twee stemverklaringen gegeven, omdat ik het ook net zoals de VVD als twee losstaande stukken heb gezien en ook ga bespreken. Ik zal beginnen met het verhuurbeleid, want wat hier vandaag wordt besproken is de verhuurverordening Heerlen 2025 en het bijbehorend boetebeleid. Dat is een schoolvoorbeeld van een doorgeslagen overheid. Wie een woning wil verhuren in bijvoorbeeld Eikenderveld en

Zeswegen, moet straks een vergunning aanvragen, allerlei documenten aanleveren en door een toetsing heen. Dit is niet vanwege concrete klachten, maar op basis van postcodebeleid. Maak je één fout in het aanvraagformulier …

De voorzitter
Het wordt erg gezellig hier trouwens.

De heer Hoogers, PVV
Vergeet je een bijlage of staat er een vergissing in je huurovereenkomst, dan riskeer je een boete. Ik voel me bijna vereerd met de muziek.

De voorzitter
De vakantie naar Parijs is geboekt mensen, dus dat is geregeld. Gaat u verder, meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Helemaal goed. Dit college noemt dat evenredige handhaving en maatwerk, maar wij noemen dat wat het werkelijk is: een boetejacht op de eigen mensen. Het zijn mensen die netjes verhuren en die proberen bij te dragen. Ze stellen een woning beschikbaar, terwijl er woningnood is. In het voorstel staat letterlijk dat er geen harde cijfers zijn die de maatregel onderbouwen. Er is geen data en geen onderzoek, alleen incidenten en vermoedens, maar er is wel een nieuw vergunningsstelsel, wel een boetecatalogus en wel een handhavingsapparaat dat genadeloos op pad wordt gestuurd. Voorzitter, daar zegt de PVV duidelijk nee tegen.
Nu over de leegstandsverordening en weer tevens voor de duidelijkheid …

De voorzitter
Meneer Hoogers, sorry. Interruptie van de heer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Voorzitter, zo kennen we de PVV of leren we de PVV dus kennen als niet een partij voor de gewone Heerlenaar, maar de partij van de huisjesmelkers.

De voorzitter
Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Ik denk dat de heer Van Zutphen het dan verkeerd begrepen heeft, want wij zijn de partij van die anti-regelzucht, de anti-bureaucratie, het vertrouwen hebben in onze eigen mensen en vooral …

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Huisjesmelkers, die moeten kunnen doen en laten wat ze willen.

De heer Hoogers, PVV
... en tegen de betutteling.

De voorzitter
Meneer Van Zutphen. Gaat u verder, meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, dank u wel. Weer even ter duidelijkheid: dit is weer een stemverklaring over de leegstandsverordening, want de gemeente Heerlen heeft weer iets nieuws bedacht. Zoals de PVV het graag noemt: de ik-weet-wat-goed-is-voor-uw-huis-verordening. Heeft u een pand dat even leegstaat? Dan moet u zich melden. Dat is alsof u een misdrijf begaat. Staat het een jaartje leeg, dan komt de gemeente gezellig een huurder voor je uitzoeken. En zegt u: nee, dank u wel, dan volgt daar een boete waar u een kleine auto van kunt kopen. Voorzitter, het klinkt als satire, maar dit is echt beleid. Dit is dan ook een directe aanval op het eigendomsrecht. Dit college gebruikt 3 procent leegstand als excuus om mensen hun eigendom af te pakken. Alsof het normaal is dat de overheid jou vertelt wie jij in jouw huis moet laten wonen. Dat doen wij alsof het netjes geregeld is: een lijst, een overleg en een voordracht, maar het blijft dwang. Het levert vooral een papieren bureaucratiemonster op en geen woningen. De PVV zegt: stop met deze flauwekul en bemoei je vooral met je eigen panden. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Dan heb ik volgens mij iedereen gehad. Nee, meneer Hendriks zie ik nog, meneer Daamen en meneer Jacobs.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Jacobs of Hendriks?

De voorzitter
Gaat uw gang.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen
In de commissie hebben we van het college, ondanks dat de tijd tussen het indienen van de vele vragen en het beantwoorden erg kort was, zeer uitvoerig antwoorden gekregen op alle vragen die we gesteld hebben, waarvoor nogmaals onze dank. Ik zal nu ook nog kort onze visie geven op de volgende stukken, maar daarbij hebben we nog paar korte aanvullende vragen.
Allereerst over agendapunt 8. We staan achter het doel om misstanden aan te pakken en huurders te beschermen. We zullen dit voorstel dan ook steunen, maar wel met een kritische blik op de uitvoerbaarheid. Naar aanleiding van de commissie hebben we nog een paar laatste aanvullende vragen ter verduidelijking. Klopt het dat verhuur aan eerste- of tweedelijnsfamilievergunningsvrij blijft? Zo niet, is het college bereid dit alsnog aan te passen? Het zou wat ons betreft namelijk niet wenselijk zijn als ouders een vergunning nodig hebben om hun kinderen te helpen.
De wethouder gaf aan dat er slechts drie handhaafbare meldingen zijn binnengekomen via het meldpunt goed verhuurderschap. Is dat aantal niet opvallend laag in verhouding tot het beeld dat wordt geschetst? Hoe duidt het college dit verschil? Waarom is er tot nu toe zo beperkt gebruik gemaakt van de Wet aanpak woonoverlast met slechts zeven brieven en geen enkele tijdelijke sluiting? Zijn er mogelijke knelpunten in de uitvoering of zijn er capaciteitsproblemen? Daarom zouden we willen vragen of het college zou kunnen toezeggen dat we uiterlijk bij de algemene beschouwingen een overzicht ontvangen van de personele inzet en de prioriteiten binnen deze beleidsuitvoering.
Dan voorzitter, om aan te sluiten bij het vorige punt, willen we kort ingaan op de voorgestelde leegstandsverordening. We steunen deze verordening in de basis, omdat het belangrijk is om verloedering en onnodige leegstand aan te pakken. Tegelijkertijd willen we benadrukken dat

het effect op de woningvoorraad mogelijk wat overschat wordt. We zien vooral kansen in het omzetten van leegstand in winkels of kantoren en woningen, mits het zorgvuldig gebeurt. We willen daarnaast voorkomen dat deze verordening leidt tot onnodige druk op situaties waarin leegstand juist verklaarbaar is. Zoals toegezegd in de commissie, verwachten we dan ook geen boetes bij bijzondere omstandigheden zoals verbouwingen, zorgopnames en overlijden. Tegelijk hopen we dat het college in schrijnende gevallen, zoals bij sterk verloederde panden, voortaan wel effectief kan optreden.
We hebben naar aanleiding van de beantwoording in de commissie ook hier nog een paar aanvullende vragen. Worden eigenaren met lopende vergunningaanvragen of verbouwplannen actief geïnformeerd over deze verordening? Worden hun panden opgenomen in de leegstandslijst? De wethouder gaf aan dat de gemeente haar eigen leegstaande panden goed in beeld heeft. Dat is positief, maar wij vinden dat de gemeente daarin het goede voorbeeld moet geven. We zijn dan ook blij met de toezegging dat u binnenkort inzicht geeft in welke panden worden afgestoten of herbestemd. We willen u in het bijzonder vragen om daar zo snel mogelijk en concreet op terug te komen. Ook hier maken we ons zorgen over de uitvoerbaarheid. Hoe garandeert het college dat deze verordening niet verzandt in bureaucratie en dat het handhaven op termijn ook echt haalbaar blijft?
Tot slot, voorzitter, bij agendapunt 10 kunnen we kort zijn. We stemmen in met het voorstel. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u wel, voorzitter. Ik ben iets langer van stof dan u van mij gewend bent, maar dat is omdat het om de verhuurverordening gaat en om de leegstandsverordening. Dit is toch iets essentieels voor ons, dus vandaar is mijn bijdrage iets langer. Ik probeer het iets rapper voor te lezen.
Voorzitter, op het eerste gezicht klinkt deze verordening misschien als een praktische maatregel voor leefbaarheid en toezicht, maar wat hier voorligt, is naar onze mening een vergaande aantasting van het eigendomsrecht. Een vergunningsplicht voor verhuur, dus voor het gebruiken van je eigen woning op je eigen grond betekent in feite dat de gemeente bepaalt of jij je eigendom mag benutten. Dat is een fundamentele grens die we niet zomaar mogen overschrijden.
Het eigendomsrecht is niet slechts een juridische formaliteit. Het is een morele hoeksteen van een vrije samenleving. Wie het eigendomsrecht, hoe beperkt dan ook, inperkt, tast de vrijheid aan om zelfstandig keuzes te maken, om verantwoordelijkheid te dragen en om op een eerlijke wijze eigendom te verwerven en te gebruiken.
De verordening behandelt alle verhuurders en ook de bonafide, goedwillende burgers als potentiële overtreders. Het uitgangspunt lijkt te zijn: u mag pas verhuren als wij het goedkeuren. Dat is geen vrijheid, dat is toestemming vragen aan de overheid voor wat van jezelf is. En ja, voorzitter, ik ben me bewust van misstanden die soms voorkomen, maar daarvoor bestaat er al wetgeving, het Burgerlijk Wetboek, de Wet goed verhuurderschap en de Woningwet. We hoeven het eigendomsrecht van alle burgers niet collectief te ondergraven, omdat een enkeling zich misdraagt. Dat is principieel onjuist en bestuurlijk lui.
Voorzitter, het eigendomsrecht moet niet alleen verdedigd worden als het ons uitkomt. Het moet met hand en tand worden verdedigd, juist wanneer het onder druk komt te staan door goedbedoelend beleid.

Wij stemmen tegen dit voorstel, omdat het een vorm van collectieve bestraffing inhoudt. Door een brede vergunningsplicht op te leggen aan alle verhuurders in aangewezen gebieden, behandelt de gemeente bonafide burgers alsof zij verdacht zijn, louter op basis van het feit dat zij bezit hebben en dit willen verhuren.
Dit druist in tegen een fundamenteel principe: een overheid mag naar onze mening slechts optreden tegen wie daadwerkelijk schade toebrengt aan anderen en niet tegen wie vreedzaam en wettig handelt. De gedachte dat goedwillende individuen vooraf toestemming moeten vragen om hun eigendom te gebruiken, is een ondermijning van hun autonomie. Voor onze partij is het eigendomsrecht heilig. Dit is de basis, zoals gezegd, van een vrije samenleving waarin individuen verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen leven en hun eigen bezittingen. Overheidsmacht hoort dienstbaar te zijn aan deze vrijheid en niet aan controle. Laat de gemeente optreden tegen wie de regels overtreedt, met volle kracht en zonder aarzeling, maar zij moet de rest met rust laten. Dat is niet alleen efficiënter, maar dit is moreel naar onze mening het enige juiste.
Dan de leegstandsverordening, voorzitter. Deze verordening stelt dat wanneer mijn pand mijn eigendom een bepaalde periode leegstaat, ik dat moet melden. Daarna mag de gemeente me opdragen om met haar in overleg te treden. Vervolgens kan ze mij zelfs verplichten om een huurder te accepteren die zij voordraagt. Dat is geen leefbaarheidsinstrument. Dat is bemoeizucht op het niveau van persoonlijke zeggenschap. Het eigendomsrecht betekent dat ik zelf bepaal wat ik met mijn pand doe binnen de grenzen van de wet, maar vrij van bemoeienis met mijn intentie, mijn timing en mijn oordeel over wie ik wel of niet wil binnenlaten. Ja, voorzitter, ik wil het recht houden om te discrimineren. Niet op basis van willekeur of haat, maar op basis van redelijkheid, vertrouwen, ervaring en verantwoordelijkheid. Als ik twijfel over iemands betaalgedrag, omgangsvormen of onderhoudsmentaliteit, dan moet het mijn recht zijn om nee te zeggen. Als de overheid mij dwingt om iemand als huurder te accepteren, dan ben ik geen eigenaar meer, dan heb ik beheerder van gemeentelijk beleid in mijn eigen huis.
Wie beslist wie geschikt is? Is dat een ambtenaar op afstand op basis van een beschikking? Het eigendomsrecht is dan geen recht meer, maar een tijdelijk privilege onder voorbehoud van ambtelijke goedkeuring.
De leegstandsverordening is gebaseerd op een probleem dat zeker in sommige gevallen bestaat, maar de reactie is naar onze mening disproportioneel en generaliserend. Het is alsof we iedere autobezitter verplichten z’n auto uit te lenen, alleen omdat sommige mensen hun auto jarenlang laten staan. Het zal u duidelijk zijn, voorzitter, dat wij tegen dit voorstel stemmen, omdat dit naar onze mening indruist tegen een fundamenteel beginsel: het eigendomsrecht als hoeksteen van de rechtstaat. Dat recht geldt onverminderd, ook wanneer een pand leegstaat. Het idee bijvoorbeeld dat de overheid een gebruiker mag voordragen aan de eigenaar, hoe vrijblijvend het ook wordt gepresenteerd, is een glijdende schaal. Het schept ruimte voor druk en verwarring over contractvrijheid en ongewenste inmenging in private eigendomsverhoudingen. Voor ons is het heel helder, voorzitter. Het is niet aan de overheid om te sturen op het gebruik van andermans bezit. De eigenaar beslist. Hij of zij is vrij om een pand te verhuren of niet en aan wie dan ook, zonder enige overheidsbemoeienis. De gemeente mag adviseren, maar nooit bepalen. Alleen op die manier beschermen we het eigendomsrecht, bevorderen we rechtszekerheid en voorkomen we spanningen tussen overheid en particulier. Vrijheid begint bij eigendom en dat hoort onaantastbaar te zijn. Het zal u duidelijk zijn, voorzitter, dat wij u niet het voordeel van de twijfel geven in deze.

De voorzitter
Interruptie van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Ik heb een vraag aan de heer Jacobs: vindt hij niet dat het eigendomsrecht in bepaalde gevallen moet kunnen wijken voor het gemeenschappelijk belang? Wanneer het gemeenschappelijk belang te maken heeft met een bepaalde hoogstaande crisis zoals de wooncrisis, hoe kijkt de heer Jacobs dan aan tegen het eigendomsrecht? Want ook de heer Jacobs zal weten, als het goed is, dat het eigendomsrecht niet ongelimiteerd is.

De voorzitter
Meneer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Wat is algemeen belang? U geeft nou het woningtekort aan als algemeen belang. Wat is morgen het algemeen belang? Wat is overmorgen het algemeen belang? Wat ik net aangeef, voor onze partij – dat is echt – is het eigendomsrecht heilig. Daar kom je niet aan en ook niet in het algemeen belang. Dat is een glijdende schaal. Morgen is A aan de macht en zegt: dit is algemeen belang. Morgen is B aan de macht en zegt: dit is algemeen belang. Dus nee.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Via u aan de heer Jacobs. Meneer Jacobs, denkt u niet dat met name die regels de hele wooncrisis in de hand hebben gewerkt door andere de stikstofcrisis, bouwvergunningen en noem het maar op, al die zaken en dat juist daar wellicht meer de oorzaak van het probleem ligt dan het vastleggen en stringenter regelen? Dat het juist aan de kant van de overheid ligt in plaats van aan de kant van de markt?

De voorzitter
Meneer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Meneer Leers, dat ben ik 100 procent met u eens. De overheid creëert bepaalde problemen en lost dat weer op met nieuwe regelgeving. We krijgen een stapeling van regelgeving op regelgeving, creëren een vervolgend probleem en krijgen dan weer nieuwe regelgeving. Zo gaan we kapot aan onze regelgeving.

De voorzitter
Dank u wel. Nog een interruptie van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Terugkomend op net: de heer Jacobs schetst inderdaad een terechte vraag, namelijk: wat is gemeenschappelijk belang? Nog een stapje daarin terug: de heer Jacobs heeft het heel erg vaak over het individueel eigendomsrecht en het individueel belang, maar erkent de heer Jacobs de mogelijkheid en de noodzaak dat het eigendomsrecht en het individueel belang soms behoort te wijken voor het gemeenschappelijk belang?

De voorzitter
Meneer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie

Nee. Ik ken mij op dit moment geen situatie voorstellen dat het eigendomsrecht niet mag prevaleren boven het algemeen belang. Nogmaals, dan krijgen we een glijdende schaal. Wie bepaalt? Het is mijn eigendom. Dat is duidelijk, maar wie bepaalt het algemeen belang? Bepaal ik dat? Het algemeen belang is voor mij iets heel anders dan u bijvoorbeeld. Wat is algemeen belang? Algemeen belang is zo'n collectivistische term. Dat gebruiken we tegenwoordig voor alles. Dus nee.

De voorzitter
Laatste interruptie van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Wat algemeen belang is, is volgens mij een vrij dynamisch begrip dat wordt ingevuld door de wetgevende macht en de rechtsprekende macht. In die zin dat het met de tijd kan meegaan. Misschien dat het 150 jaar geleden niet in het algemeen belang was om zo veel mogelijk mensen in woningen te kunnen stoppen, maar op het moment er zo'n groot woningtekort is, wat ook door FVD wordt erkend, dan kun je er niet meer omheen.

De voorzitter
De laatste keer.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Daar wil ik graag antwoord op geven en dat sluit ook een beetje aan op wat meneer Leers net aangaf: wie creëert nou die tekorten op de woningmarkt? Wie creëert dat? Vervolgens moet de eigenaar van een pand daaronder lijden in het algemeen belang. Er is maar één iemand die een woningtekort heeft gecreëerd en dat is de overheid.

De voorzitter
We gaan naar de wethouder toe voor de beantwoording. U was nog niet geweest. Sorry. Excuus. Meneer Daamen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Dank u wel, voorzitter. Ik zou het heel kort houden dan.

De voorzitter
Gewoon uw eigen tijd. Klaar.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Het is feit, ook zeker als je kijkt naar de wijken in Heerlerheide en Hoensbroek, dat er heel veel woningen leegstonden die als investering gezien werden. Leegstand en verpaupering noem ik glijdende schaal. Het is de fysieke leefomgeving die daardoor achteruitgaat. Wij zijn op zoek gegaan naar instrumenten om dat onder controle te krijgen. Dat de goeden daaronder moeten lijden is ook een feit. Daar kunnen we niet omheen, maar wat ik ook begrepen heb, is dat het college al vaak de toezegging heeft gedaan dat ze echt wel kijken naar de individuele gevallen en daarop gaan handelen. Daar wil ik het even bij laten. Dus wij steunen alle drie de punten.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik nu echt naar wethouder Gelderblom.

Wethouder Gelderblom
Komt er nog een pauze, voorzitter?

De voorzitter

Die heeft u nog niet verdiend. We gaan nog even door.

Wethouder Gelderblom
Ik vroeg dat voor een vriend.

De voorzitter
Dat is aardig van u.

Wethouder Gelderblom
Dan gaan we hopelijk snel door de beantwoording. Er waren een aantal dingen die ook al in de commissiebehandeling aan de orde waren gekomen, dus ik ga bij wijze van uitzondering dan ook wel verwijzen waar dat zich voordeed naar de commissiebehandeling.
Ik begin bij de Ouderenpartij, want het CDA had niks dan steun. De Ouderenpartij vroeg in mijn woorden – er waren een aantal vragen die met elkaar samenhingen – gaat dat hele Grip op Wonen, maar dan in het bijzonder de dingen die we nu vaststellen, wel werken op het moment dat de capaciteit beperkt is? Daaraan gerelateerd: het college had aangegeven tijdens de commissiebehandeling dat er gelobbyd wordt om in het kader van capaciteit enige steun te gaan ontvangen. Hoe staat het daarmee?
Ik heb het aangedurfd, dus het college heeft het aangedurfd destijds, om iets te zeggen over die lobby, omdat wij het sterke vermoeden hadden dat op 24 juni de woontopafspraken zouden worden bestendigd. Dat was dus gisteren. U heeft gezien dat dit inderdaad gebeurd is. Zoals eerder aangegeven, hebben we in de woontopafspraken in uitvoerig overleg met het Rijk, ook inderdaad middelen opgenomen voor de uitvoering van Grip op Wonen. Dat hebben we – dat is wel belangrijk om te benadrukken en dat raakt aan meerdere handhavingszorgen of uitvoeringszorgen die ter sprake zijn gekomen – heel bewust opgehangen aan het integrale woonhandhavingsteam dat is opgenomen in het jaarplan van het Nationaal Programma Heerlen Noord. Dat is integraal niet alleen omdat het raakt aan verschillende disciplines binnen het bredere speelveld van woonoverlast dat er helaas is, maar ook integraal, omdat je veel vormen van woonoverlast en misstanden hebt die er zijn op de woningmarkt. Die raken niet alleen de gemeente en niet alleen dat de gemeente heeft daar een rol in, maar bijvoorbeeld ook woningcorporaties of welzijnsorganisaties die dat tegenkomen. Vergeet de politie niet. Wat we aan het doen zijn, is in nauw overleg zijn met die partijen die ik net noemde en wellicht een aantal andere om samen te kijken naar hoe we tot zo'n integraal woonhandhavingsteam kunnen komen, voortbordurend op het geweldige werk dat onze eigen mensen van team BMB al doen. Dat heb ik de vorige keer ook aangehaald. Daar hebben we dus ook inderdaad met succes gisteren vele tonnen voor binnengehaald om capaciteit te kunnen uitbreiden. Sterker nog, de capaciteitsmiddelen in totaal die de burgemeester en ik gisteren hebben opgehaald, lopen op tot 4,3 miljoen. Daar kun je echt wel wat mee in de uitbreidende sfeer als je grip wil krijgen op wonen. Dus dat is het goede nieuws dat ik kan melden.
De vraag die ook vaker terugkwam – ik noem het nu even in beantwoording van vragen van de heer Ermers, maar daarmee ook meteen andere vragen die erover gesteld zijn – is: wanneer gaan we zicht krijgen op hoe je precies keuzes gaat maken in de personele bezetting en de prioriteitsstelling waar het in de stukken ook over gaat. De Jongerenpartij vroeg dat bijvoorbeeld ook.
De plek – dat is ook in de commissiebehandeling aan de orde gekomen – waar we dat doen, is inderdaad het handhavingsuitvoeringsplan. Dat komt ook uw kant op en dan kunt u precies zien hoe we prioriteiten stellen en hoe we met weliswaar beperkte capaciteit toch invulling geven aan het beleid dat wij vaststellen, want – dan blik heel even vooruit op een vraag die volgens mij bij de VVD vandaan kwam en dat is een beetje een suggestie in de vraagstelling – we zouden nu beleid gaan aannemen dat we vervolgens pas gaan onderzoeken als het ware. Dan zouden we pas na vaststelling gaan kijken of we het kunnen invoeren, maar laat het heel duidelijk zijn dat dit niet aan de orde is. Wat we wel gaan doen, is kijken hoe je het invoert en

daarmee beginnen we met een duidelijke prioriteitsstelling en deels ook met pilots, omdat dit uiteindelijk die uitvoering ten goede komt. Dan kun je dus ook richting dat handhavingsuitvoeringsplan veel concreter aan gaan geven wat nou de meest effectieve manier is om het beleid dat we met elkaar vaststellen inderdaad optimaal te handhaven. Dat daar een prioriteitsstelling bij hoort, is verslagen normaal, want dat geldt altijd. Deze manier van denken zal ook zo meteen terugkomen in enkele andere beantwoordingen. Dit is in ieder geval een directe reactie op de vraag van de heer Ermers over de capacitaire beperkingen, maar ook de lobby die we succesvol hebben ingezet en wat we sinds gisteren – gelukkig, want anders was het vandaag moeilijker geweest om antwoord te geven – hebben kunnen vieren. De heer Leers stelde: als je om je heen kijkt, dan zie je woonruimte genoeg, ook in Heerlen en juist in Heerlen. Dat hebben we ook met elkaar vastgesteld, kijkend naar de CBS-cijfers. Toch krijgen we het niet voor elkaar met elkaar en dan ook niet met die eigenaren, maar wellicht ook de gemeente niet en zelfs woningzoekenden niet, om die beschikbare woonruimte beter te benutten. Hoe kan dat nou? De vraag was ook: moet je niet dat eerst uitzoeken voordat je maatregelen neemt?
Het antwoord is dat we aan de lopende band proefondervindelijk vaststellen wat er misgaat in leegstaande panden. We zien verloedering op allerlei mogelijke manieren. Eén van de kernproblemen die we signaleren is dat wij weliswaar vaak op basis van signalen via bijvoorbeeld Sociaal Veilig of anderszins er bepaalde overlastgevende panden bij ons in beeld komen. Het zou heel handig zijn als je een meldingssysteem zou hebben, zodat je zicht krijgt op waar de leegstand zich daadwerkelijk voordoet. Dat voor de goede orde is precies wat er in die leegstandsverordening staat. Daar staat in dat je je leegstand moet melden. Dan gaat bij de gemeente het licht aan, want dan kun je zien: daar is een pand en dat is nu gemeld. Dan kunnen we inderdaad ook in gesprek treden met de eigenaar om precies te bezien wat de heer Leers vraagt, namelijk … Kijk, fantastisch. Het is heel moeilijk om door te praten onder dit gesternte.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter, is dat om mij milder te stemmen of is dat voor iedereen bedoeld?

De voorzitter
Dit is om u gunstig te stemmen om snel klaar te zijn, want we doen er alles voor, maar laten we wel proberen te blijven doorgaan.

Wethouder Gelderblom
De tweede vraag van de heer Leers was namelijk: hoe gaat het college de heer Leers overtuigen om toch voor te stemmen? Quod erat demonstrandum, wij halen zelfs bitterballen erbij.

De voorzitter
Mensen, wel even op blijven letten. Die dingen kunt u gewoon naar binnen gooien, maar u moet wel luisteren. Daar hoeft u niet voor te praten.

Wethouder Gelderblom
Ik wacht wel even, want dit heeft geen zin. Hier kan ik niet tegenop. *(Gelach in de zaal).*

De voorzitter
Dat is ook waar.

Wethouder Gelderblom
Dan ga ik ook weer een inhoudelijke poging doen om de heer Leers te overtuigen, namelijk inderdaad – want de vraag was dus nogmaals, ook vanuit de heer Leers – hoe kan het nou dat het niet lukt om beter te benutten? Moet je daar niet eerst achter komen? Ik draai hem om. Ik

zeg: juist als je beter wil benutten, dan moet je ook grip krijgen op de data. Dan moet je grip krijgen op: waar zijn de leegstaande panden nou? Want op basis van die informatie kun je gesprekken aangaan met eigenaren. Het kan heel constructief overleg zijn waarin je in eerste instantie eens vraagt: wat gebeurt hier eigenlijk? Daar kunnen allerlei vormen van samenwerking ook uit voortkomen. Misschien kunnen we slimmer verbindingen leggen met partijen waarvan we weten dat ze geïnteresseerd zijn in transformatie. Dat kan een corporatie zijn of anderszins. Maar daar hoort ook bij dat als iemand niet thuisgeeft en op geen enkele manier – hoewel het een geschikte locatie zou zijn om bijvoorbeeld te wonen – daar helemaal niks aan doet, omdat het de prioriteit niet heeft of omdat iemand gericht is op bijvoorbeeld ander woningbezit, misschien wel anders in het land, wat we vaak tegenkomen, dan hoort er ook bij dat de overheid een instrumentarium heeft om te zeggen: maar dat vinden we moreel, in tijden van woningnood, niet acceptabel en dus willen we kunnen ingrijpen. Daar komt het tweede aspect van die verordening om de hoek kijken, namelijk de leegstandsbeschikking. Dan kun je zeggen, dus niet noodzakelijkerwijs: we hebben een goed gesprek gevoerd met elkaar. We hebben geconstateerd dat iets al lange tijd leegstaat, zeker in tijden van woningcrisis te lang. We komen er niet uit op basis van een goed gesprek. Dan behouden we ons het recht voor – dat kun je inzetten – om dan daadwerkelijk een gebruiker toe te wijzen aan een geschikte woning.

De voorzitter
Interruptie van de heer Askamp.

De heer Askamp, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u wel, voorzitter. Begrijp ik het goed dat de wethouder zegt: op het moment dat een woning leegstaat van iemand die elders in het land ook een woning heeft, na een bepaalde tijd verplicht is om het via de gemeente te gaan verhuren?

Wethouder Gelderblom
Nee, dat laatste niet.

De heer Askamp, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Want ik ken een situatie dat iemand een woning heeft en die woont in het buitenland vanwege z’n werk, maar die is langer dan een jaar weg.

Wethouder Gelderblom
Nee. Om verwarring te voorkomen: het was slechts een voorbeeld. Het is überhaupt niet relevant waar iemand woont, eerlijk gezegd. Dat doet er helemaal niet toe. Het gaat over die woning. Staat die na zes maanden leeg, dan vragen we dat mensen dat melden, want dan kun je in beeld gaan brengen hoe dat kan. Is daar een goede reden voor? Dan even goede vrienden. Is er daar geen goede reden voor? Dan willen we bepaalde instrumenten tot onze beschikking hebben. Dus ik kan u geruststellen: het gaat niet over mensen die in het buitenland bivakkeren en dat we daar een bijzondere focus op zouden hebben. Daar gaat het niet om. Ik haalde dat voorbeeld aan om te illustreren dat er ook mensen zijn die het simpelweg niet belangrijk vinden om een invulling te zoeken voor die woning. Wij vinden dat in tijden van woningnood moreel niet goed te verantwoorden.
De SP had grotendeels ook warme woorden voor wat we hier met elkaar doen, maar deed ook een terechte oproep om ervoor te zorgen of erop toe te zien dat het pakket Grip op Wonen wat we nu vaststellen en uitbreiden, ook echt tanden heeft. Die oproep ondersteunen wij van harte in die zin dat we daar ook heel erg op sturen. Zoals ik net al zei, we zijn heel blij dat het Rijk ons daar ook bij helpt door met ons mee te denken overigens, dat mag ook weleens gezegd worden aan de voorkant bij de totstandkoming van bijvoorbeeld die leegstandsverordening, maar dus ook door middelen ter beschikking te stellen om die uitvoering strakker te krijgen. Voor de rest zijn we het gewoon roerend met elkaar eens.

De VVD had een aantal stellingen, maar ook een aantal vragen. Ik wilde even in herinnering roepen in het kader van proportionaliteit die werd aangehaald dat er een motie is vastgesteld om zelfs te kijken of we een leegstandsbelasting kunnen invoeren. Daarvan hebben we gezegd: dat gaat ons op dit moment op het moment dat de wetgever dat amper tot niet toestaat, wel erg ver. We kiezen voor een veel mildere vorm, namelijk inderdaad voor de leegstandsverordening die nu voorligt. Volgens mij zegt dat alles over onze hang naar proportionaliteit als college.
Een vraag was: we hebben al bijvoorbeeld die Wet betaalbare huur landelijk, dus waarom nou al die regels? Zoals u heeft kunnen lezen, is juist niet een onaanzienlijk gedeelte van die verhuurverordening erop gericht om juist invulling te geven aan dat wat de Wet betaalbare huur van ons vraagt. Dus het is juist zo dat die regels daarmee in overeenstemming zijn. Inderdaad, daar waar wij dat nodig achten in een stad met notoire veel woonoverlast, voegen we daar ook accenten aan toe.

De voorzitter
Interruptie van de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Voorzitter, de vraag concreet was: hebben we het nu goed ingeregeld zoals dat ook in de wet staat? Dat is een beetje de vraag. Want anders gaan we iets wat we nog niet georganiseerd hebben, er nog eens een keer iets bovenop leggen. Als het antwoord ja is, dan is het helemaal goed.

Wethouder Gelderblom
Sterker nog, als we het niet vaststellen vanavond, dan zijn we in gebreke, want wij moeten op basis van de Wet betaalbare huur een aantal dingen uit de vorige verhuurverordening actualiseren. Dat is ook wat in dit voorstel zit, dus het is noodzakelijk dat als u wil dat we ons fatsoenlijk aan de Wet betaalbare huur houden en zaken inrichten zoals daar van ons gevraagd wordt, dat we inderdaad vanavond die verordening als zodanig vaststellen. Dus ik denk dat ik u daarin alleszins gerust kan stellen.
Dan een opmerking – dat kwam net al even terug – dat handhaving erg belangrijk is. Dat is helemaal terecht. Dat heeft ook onze belangstelling. Ik heb al een aantal woorden gewijd aan hoe we dat willen inrichten, maar dat was een zinssnede die me in het bijzonder trof als zijnde heel terecht, namelijk dat effectiviteit vraagt om precisie. Dat is ook zo. Precies om die reden kijken wij heel scherp naar waar we prioriteren en waar we pilots uitvoeren, want dan kun je veel preciezer aan de slag met die handhaving. Dat kan je dus ook beter omgaan – dat is het eerlijke verhaal – met je beperkte capaciteit. Dat komt de effectiviteit van de inzet ten goede. Als je bij wijze van spreken eindeloze capaciteit kan inzet en overal gaat aanbellen om te kijken of iemand toevallig onder die regelgeving valt, dan slaat dat nergens op. Je moet wel aanleiding hebben en je moet bewust kiezen voor de plekken waar je prioriteert. Dat is helemaal in lijn met hoe wij ook naar deze materie kijken.
Nogmaals, ik heb al wat woorden gewijd aan de notie dat we eerst beleid invoeren en daarna kijken of je het kunt uitvoeren. Nee, we kijken naar hoe we het precies willen uitvoeren. De plek waar dat landt is het HUP, het handhavingsuitvoeringsplan. Er was een toezegging gevraagd, namelijk of we na twee jaar van dit beleid bereid zijn om de verordening in te trekken als het beleid niet naar tevredenheid uitwerkt in de praktijk. Ik heb de heer Van den Berg vandaag zeer terecht horen zeggen dat wij vooral niet als college en raad over ons graf moeten willen regeren, dus ik durf die toezegging op basis van die wijze woorden niet aan. Ik zou daaraan toe willen voegen dat een andere reden waarom ik hem niet aan zou willen – dat is misschien een heel klein beetje flauw – is dat je juist als beleid niet goed werkt, iets niet per se moet intrekken, maar moet kijken hoe je het beter kunt doen. Dus we kijken wel naar evaluaties en hoe dingen dan verbeterd kunnen worden. Dus ik wil wel die toezegging doen dat we Grip op Wonen – dat hebben we eerder ook al met elkaar afgesproken – wel blijven

evalueren. Het is een iteratief proces met een deftig woord, dus je komt er ook een beetje achter wat wel goed werkt en wat niet goed werkt. Dat betekent ook dat er aspecten van Grip op Wonen af kunnen vallen als je ziet dat je iets niet meer nodig hebt, maar het kan ook betekenen dat je dingen aanscherpt. Dus dat is afhankelijk van wat we met elkaar vaststellen. Zo'n evaluatie doen we uiteraard niet alleen binnen dit huis – althans, in de organisatie – maar juist ook in de raad, want via deze weg landt het dan ook weer in de stad. Het is heel belangrijk dat mensen weten waarom we doen wat we doen en welke afwegingen daarbij een rol spelen.
Dan naar de PVV, voorzitter. De PVV had het over allemaal regels voor verhuurders in Eikenderveld. Ik zou bijna zeggen: stel je voor. Komt u weleens in Eikenderveld, was de vraag die bij mij opkwam, want ik denk dat er absoluut aanleiding is, juist in een buurt als Eikenderveld waar de leefbaarheidscijfers in alle relevante indicés echt knalrood uitslaan dat er wat regels bijkomen, eerlijk gezegd. Dus dat zou mijn reactie zijn op die vraag. Vervolgens werd er gesteld vanuit de PVV dat er sprake is van een jacht op de eigen mensen. Toen bleek in de uitleg van die frase dat de eigen mensen brave verhuurders zijn. Daar zou ik graag tegenover willen zeggen dat onze eigen mensen vooral ook die huurders zijn die last hebben van woonoverlast en die last hebben van allerlei vormen van misstanden op deze woningmarkt. Zij verdienen eerst en vooral onze bescherming. Er zijn ook heel veel verhuurders bij die – dat werd terecht al gezegd – netjes op hun zaak letten. Dat zijn de bonafide verhuurders, maar er zijn ook malafide verhuurders bij. Dat zijn heel erg vaak helemaal niet onze mensen, maar die zitten op afstand. Die kunnen we heel moeilijk aanspreken. Precies om die reden hebben we strakkere regels nodig.
Ten tweede had de PVV het over geen cijfermatige basis, omdat het openlijk in de stukken zou zijn. Op die basis hebben we eerder een keer een uitwisseling gehad in deze zaal. Het is pertinent niet waar dat er geen cijfermatige basis zou zijn voor deze stukken. Pertinent niet waar. Er zit tal van bijlage met CBS-data. Dat ligt ten grondslag aan het beleid. Dat is meegenomen in de bijlage. De heer Hoogers sloot af met de recensie dat het beleid wel op satire lijkt. Ik vind het een satirische karikatuur van het voorstel om te zeggen dat er geen cijfermatige basis is op het moment dat er meerdere bijlagen op basis van CBS-data ten grondslag liggen aan het voorstel dat we doen en dat we ook in de commissievergadering uitgebreid met elkaar gedeeld hebben.
De Jongerenpartij vroeg naar eerste- en tweedegraadsfamilierelaties en of het zo is dat die uitgezonderd zijn onder de verhuurvergunning. Ook dat hebben we in de commissievergadering aan de orde gesteld. Het antwoord was toen en is nog steeds dat familierelaties geen criterium zijn – dat vind ik ook zuiver – in de verhuurvergunning, maar – dat is wel belangrijk – dat het in de opkoopbescherming wel zo is. Dat betekent dus dat als iemand een woning zou kopen voor eerste- of tweedegraadsfamilie om in te wonen, dat dit vaker het geval is dan dat je zegt: ik ga hier verhuren. Ook als dat niet zo is, dan verwijs ik graag naar de opkoopbescherming, want daar is het inderdaad wel op die manier geregeld. Dat lijkt me eerlijk gezegd ook relevanter, dus dat is het antwoord op die vraag met een kleine uitbreiding en misschien wel met een kleine tegemoetkoming in ieder geval qua sfeer ten opzichte van de commissievergadering.
De tweede vraag vanuit de Jongerenpartij was: is het aantal behandelde verhuurvergunningen dat ook in de commissiebeantwoording terugkwam niet erg laag? Daarover is het goed om ook weer even in herinnering te roepen wat tijdens de commissievergadering daarover qua toelichting aan de orde is gekomen, namelijk dat het misleidend zou zijn om enkel te kijken naar dat aspect van de handhavingscijfers, omdat het heel vaak zo is dat daar waar je handhaaft en de vergunningen die je al dan niet verstrekt of die je afwijst, maar het topje van de ijsberg is van de manier waarop je de doelgroep tegemoet treedt. Je organiseert ook veel gesprekken. Er gebeuren veel controles. Op die manier worden ook veel zaken die niet helemaal kloppen, hersteld. Dus in algemene zin is het ook belangrijk om te blijven onthouden dat het erg vaak zo is dat dit type cijfers inderdaad slechts het sluitstuk is van een breder proces dat je met zo'n doelgroep doorloopt.

Hetzelfde geldt voor de vraag over het woonoverlastinstrumentarium en of we dat niet te weinig inzetten. Daar geldt hetzelfde voor en ik zou willen zeggen: er zijn wat woonoverlast betreft allerlei wegen die naar Rome leiden. Daar kun je een veelheid aan instrumenten voor inzetten. Als je kijkt naar – ik geloof dat die deze week gedeeld is, maar anders gebeurt dat zeer snel of is dat enige tijd geleden gebeurd, dat weet ik niet – de rapportage vanuit team BMB, dan kun je alleen maar onder de indruk zijn van de hoeveelheid controles die plaatsvindt in verschillende categorieën. Vanuit Sociaal Veilig zijn er de eerste helft van het kalenderjaar 2024 200 controles gedaan. De tweede helft van 2024 zijn er 120 controles op kamerverhuurpanden gedaan. Er waren 3.500 controles bij nieuwbouw en verbouw. Daar zit een hele hoop in dat ook gerelateerd is aan woonoverlast, dus we moeten ons ook niet blindstaren op slechts één instrument als we er juist ook met elkaar voor kiezen om een fijnmazig net samen te stellen op basis waarvan je de misstanden waar we allemaal tabak van hebben op de puinhoop van de geschiedenis wil plaatsen.
De vraag van de Jongerenpartij over inzicht in personele inzet en prioriteit en wanneer dat gaat gebeuren, heb ik al beantwoord. Dat is dat handhavingsuitvoeringsplan. Daar gaat die landen. De tweede set van vragen van de Jongerenpartij betrof de leegstandsverordening. Kunnen we proactief contact opnemen met eigenaren op wie dit van toepassing zou zijn? Als ik me niet vergis, hebben we dat in de commissievergadering ook wel besproken. Maar als dat niet zo is, dan wil ik bij deze zeggen: daar waar het logisch is – want je wil ook niet al je contacten in de stad platgooien met informatie die voor hen niet heel erg relevant is – en waar we aanleiding hebben om te veronderstellen dat een eigenaar inderdaad te maken zou kunnen krijgen met zo'n leegstandsverordening, vinden wij dat het in de rede ligt om hen daar dan ook van op de hoogte stellen.
In algemene zin doen we erg ons best om zo breed mogelijk informatie te verstrekken over ons woonbeleid, zodat zo veel mogelijk mensen dat weten, want die duidelijkheid aan de voorkant scheelt enorm voor mensen die ook iets met hun pand willen. Als je weet waar je aan toe bent en wat de gemeente van je verwacht, dan gaat alles een stuk soepeler. Wat dat betreft is de vraag ons uit het hart gegrepen.
De tweede vraag was een soort rappel over de toezegging die ik al heb gedaan rondom de lijst met vastgoed dat wij zelf gaan afstoten en dat misschien nu al dan niet leeg staat. Die wil ik graag herhalen. Even voor de zekerheid – want ik dacht dat ik die toezegging al heb gedaan en zo werd die ook geciteerd – dat als ik daar nog geen datum aan heb verboden, dat ik dan bij deze graag zou willen toezeggen dat we die informatie uiterlijk 30 september verstrekken.
De laatste vraag van de Jongerenpartij betrof ook handhaving en volgens mij heb ik daar inmiddels voldoende over gezegd. Ik zie geknik.
Dan kom ik bij Forum voor Democratie tot slot, voorzitter. Daar waren vooral stellingen geponeerd, dus ik heb niet zo veel vragen om te beantwoorden, maar ik vind het wel aardig om er twee elementen uit te lichten, gewoon qua gedachtegang. Dat was aardig, want op een geven moment zei de heer Jacobs: de verordening is ook van toepassing op bonafide verhuurders, alsof dat iets negatiefs is. Later in zijn betoog haalde hij grappig genoeg een verkeersparallel aan, want ik had het woordje verkeersparallel opgeschreven bij die opmerking. Waarom? Omdat we ook van iedereen, of het nou een goede autobestuurder of een slechte automobilist is, vragen dat die z'n riem omdoet. Van iedereen verwachten we dat ze niet door rood rijden. Dat zijn ook regels die we aan iedereen opleggen. Op het moment dat iemand zich eraan houdt, dan is er verder ook geen probleem. Dan heb je toch je riem om moeten doen, maar dat is in je eigen belang. Als je je er niet aan houdt, dan volgt inderdaad die handhaving. Volgens mij is dat helemaal terecht. Dus volgens mij komen we juist via de logica van de verkeersparallelen uit bij het belang van het type beleid dat hier wordt voorgesteld.

De voorzitter
Interruptie van de heer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik snap die parallel niet, maar dat mag, neem ik aan.

Wethouder Gelderblom
Ja, dat staat u helemaal vrij.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik kan hem niet volgen.

Wethouder Gelderblom
Onbegrip is u in alles gegund. Het tweede aspect dat u aanhaalde – dit is even een parafrase – is dat algemeen belang zo'n typisch collectivistisch begrip is. Als ik het zou uitspreken, dan zou dat zwijmelend zijn. Ik vind een collectivistisch begrip iets moois, maar in het geval van de heer Jacobs was het niet heel positief. Wat ik daar alleen maar bij wilde aanstippen, was de eigendomskwestie die ook in een uitwisseling van gedachten naar voren kwam. Ik denk dat het in dat opzicht – dat was de vraag: hoever gaat eigendomsrecht nu – dat we wat ons betreft, ten eerste niet fundamenteel raken aan het eigendomsrecht, maar belangrijker dan dat en belangrijk om te benadrukken is een vraag die gesteld werd. Wat is het algemeen belang? In onze Grondwet in artikel 22 lid 2, overigens met dank aan kabinet Den Uyl, is opgenomen dat wonen een sociaal grondrecht is. Dat betekent ook dat dat sociale grondrecht in heel veel opzichten het eigendomsrecht kan ontstijgen. Voorzitter, op die noot kan ik afsluiten met de beantwoording.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Wij zullen het daar nooit over eens worden, maar uiteindelijk staat in die leegstandsverordening dat het uiteindelijk zover zou kunnen zijn of kunnen komen dat de gemeente zegt: Jantje moet bij jou in de woning komen. Dat staat er gewoon. Dat is toch een fundamentele inbreuk in het eigendomsrecht? Dat iemand zegt: in mijn woning komt Jantje daar te zitten of je dat nu wil of niet. Dat kan ik niet anders zien dan een inbreuk op het eigendomsrecht. Dan hebben wij, denk ik, toch een andere definitie van het begrip eigendomsrecht, maar dat mag.

Wethouder Gelderblom
Precies, dat kan. Volgens mij kun je er op twee manieren anders naar kijken, namelijk één dat je nog steeds eigenaar bent en ook als er iemand gebruik van maakt. Dat is alleen maar gunstig. Laat het een aanmoediging zijn om van je bezit beter gebruik te maken. Dat is precies wat John Locke, toch een liberale denker, altijd bepleitte. Ten tweede zou ik wil zeggen dat inderdaad puur privaat eigendom ontstegen kan worden als het gaat over het sociale grondrecht wat in Nederland stevig verankerd is in onze meest fundamentele wetgeving, dat wonen inderdaad een algemeen universeel sociaal grondrecht is.

De voorzitter
Dank u wel.

De voorzitter
Is er behoefte aan een tweede termijn? Meneer Jacobs.

Tweede termijn.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie

Ik heb één hele korte opmerking. Dat kunt u misschien een beetje flauw vinden, maar ik vind het een beetje: als ik naar de leegstandsverordening kijk op pagina 3 van de 7 met de tegenargumenten en risico's, dan denk ik: is dat nou nodig? Er staat: "De effectiviteit en de werking van de verordening kan worden gefrustreerd door pestmaatregelen door de eigenaar." Ik vind dat soort taalgebruik niet nodig. Dat is alsof per definitie verhuurders pestertjes zijn en dat ze de bully zijn op de school die de mindere kinderen wil pesten. Ik vind dat taalgebruik – maar dat is een stellingname en daar hoeft u ook niet op te reageren – onnodig en overbodig.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Dank u wel, voorzitter. Ik denk toch dat de wethouder en de PVV in ieder geval van mening verschillen en ook hier hoeft u wederom niet op te reageren, maar ik wil wel even benadrukken over de boetejacht. Dat is de beleidsregel op pagina 5 artikel 4 boetetabel bijlage 1 raadsvoorstel pagina 3 met de harde cijfers waarop u ook refereerde bij het raadsvoorstel op pagina 3 onderaan. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, wat mij betreft is dit agendapunt een soort ontmaskering. Van Forum verwachten we niks anders. Dat zijn een soort neoliberalen tot de tiende macht, maar dat de PVV, de partij die beweert op te komen voor de gewone Heerlenaar … Het gaat nu alleen maar om de gewone huisjesmelker. Of die nu in Heerlen, in Dubai of in Groningen woont en hier huizen verhuurt. Al die huurders die hier in Heerlen een huis zoeken en hem niet kunnen vinden, alle mensen die hier uitgebuit worden in een pand en alle mensen die last hebben van overlast door huisjesmelkerspanden, worden door u in de kou gezet. Huizen zijn er om in te wonen en zijn er niet om te melken. Wie geld wil verdienen, moet maar koeien gaan melken.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Hoogers wil natuurlijk even reageren.

De heer Hoogers, PVV (interruptie)
Dank u wel, voorzitter. Nogmaals, via u voorzitter, ik denk dat de heer Van Zutphen niet goed heeft geluisterd, want ik benadrukte al dat we anti-regelzucht, anti-bureaucratie, voor minder regels, voor minder ambtenaren en voor minder overheid zijn. We zijn juist voor méér vertrouwen in eigen mensen. We willen juist de goedwillende burgers, de kleine particuliere verhuurders, de ouders en gepensioneerden die door deze regeling worden behandeld als verdachten. Daarover is de PVV-boodschap wel heel duidelijk, want de overheid moet er zijn voor hun eigen mensen en niet tegen ze. Het gaat om het privébezit. Je mag met je eigendom doen wat je wil, zolang je maar niemand kwaad doet. Nu komt u op het volgende punt. We zijn ook hard op misbruik, maar we zijn wel selectief en gericht hard op misbruik. We zijn niet voor collectieve straffen, maar voor gerichte handhaving. Dank u wel.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, we constateren dat de PVV echt lak heeft aan huurders die uitgebuit worden. Dat u lak heeft aan de woonoverlast in zo veel wijken in onze stad, want eigendom is heilig.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Voorzitter, mag ik een punt van orde maken?

De voorzitter
Ja.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Er blijven constant meningen herhaald worden. Ik denk dat dit niet zou moeten.

De voorzitter
Ik laat ook net zoals bij iedereen twee interrupties toe, dus ik geef meneer Hoogers nog een keer het woord. Volgens mij heeft u geen enkele vraag meer gekregen in de tweede termijn, dus daarna gaan we stemmen. Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, ik kan dit wel blijven herhalen, maar ik heb het idee dat hier toch Oost-Indische doofheid nu te parten gaat spelen, dus ik blijf bij de woorden die ik heb gezegd. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. We gaan stemmen, mensen. Dan begin ik met agendapunt 8, de verhuurverordening en de beleidsregel bestuurlijke boetes. Wenst u stemming over dit onderwerp of wenst u geacht te hebben tegengestemd? Geacht te worden hebben tegengestemd zijn de fracties Hart-Leers, Forum voor Democratie en PVV. Dan is het voorstel aangenomen.
Dan breng ik agendapunt 9 de leegstandsverordening in stemming. Ook hier worden dezelfde drie fracties geacht te hebben tegengestemd. Hart-Leers, Forum voor Democratie en PVV. Voorstel aanvaardt.
Agendapunt 10 aanpassen bestemmingsplan “Woningsplitsing en kamerbewoning”. Ook hier dezelfde stemming. De fracties van Hart-Leers, Forum voor Democratie en PVV hebben tegengestemd. Dan is die aanvaard.
Dan stap ik door, want ik ga er nog een paar doen voordat we heel even pauze nemen.

11. Zienswijze Jaarrekening 2024, begrotingswijziging 2025 en begroting 2026 inclusief meerjarenperspectief GR Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad
Hamerstuk.

12. Zienswijze begroting 2026 en jaaroverzicht 2024 GR GGD Zuid Limburg

De voorzitter
Mevrouw Hendriks.

Eerste termijn

Mevrouw Hendriks-Berg, SP
Dank u wel, voorzitter. Het is te triest voor woorden: bezuinigen op de zorg, ondanks vele mooie woorden van de PVV voor de verkiezingen om niet te bezuinigen op de zorg. De GGD Zuid-Limburg heeft nu de komende jaren te maken met 20 procent bezuiniging van de totale begroting. Afhankelijk van waar je wieg staat, kunnen mensen vijf jaar korter leven of dertien jaar minder goede gezondheid hebben. Door de komende jaren 20 procent te korten op het budget, komt preventie in de knel. Met aandacht voor gedrag en levensstijl van mensen, hun fysiek omgeving en sociaaleconomische omstandigheden kun je gezondheid voor driekwart beïnvloeden. Daar wordt nu op bezuinigd. Dat is echt onacceptabel. Onze SP-fractie in de Tweede Kamer heeft een motie ingediend om deze bezuinigingen terug te draaien. Deze is ook aangenomen. De SP blijft het volgen of de motie ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

Het is wel top dat wij nu in de raad ervoor kiezen om de GGD niet extra te raken om verder op de GGD Zuid-Limburg te bezuinigen, maar dat neemt onze grote zorgen echt niet weg. Door alle bezuinigingen staat bijvoorbeeld vaccineren onder druk. Daar zouden eigenlijk, gezien de vaccinatiegraad, juist extra investeringen op moeten komen. Kunnen wij de vaccinatiegraad agenderen voor de volgende commissie, zodat we dan de inhoud hiervan en de inzet van de gemeente kunnen bespreken? Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dank u, voorzitter. Wij gaan natuurlijk akkoord, maar onze fractie is ook erg geschrokken door het artikel in de Limburger waarin de directeur van de GGD vertelt wat er door de landelijke bezuinigingen allemaal in onze zwakke regio niet meer kan. Wij hopen dan ook dat er een nieuw kabinet gaat komen dat ook rekening gaat houden met onze regio wat betreft de GGD en het ziekenhuis.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder Vrusch.

Wethouder Vrusch
Dank u wel. We zijn allemaal geschrokken van die bezuinigingen op de zorg en wat de doorvertaling daarvan is naar alle lokale GGD's, zeker die hier in Zuid-Limburg en zeker die ook in andere grensregio's waar de uitdagingen nou eenmaal groter zijn. Waar gaat het kabinet dan op bezuinigen? Dat heeft juist te maken met die preventie en dat heeft juist te maken met het voorkomen dat de zorg nog groter en nog erger wordt. Het is dus heel fijn dat landelijk de SP-motie is aangenomen om dat tegen te gaan, maar we moeten wel zorgen dat dit ook wordt opgevolgd.
Daarin heeft mevrouw Heine weer een punt: ja, het nieuwe kabinet. Daardoor roep ik altijd iedereen op tot de lobby, niet alleen hier in de raadszaal, maar ook altijd binnen de GGD om te zorgen dat dit hoog op de agenda komt om te zorgen dat we niet verder gaan bezuinigen op de zorg, want juist dat is nodig.
De vaccinatiegraad is inderdaad ook een specifiek zorgpunt. We zien nu ook weer in de landelijke kranten en ook de lokale dat de vaccinatiegraad aan het dalen is, ook op punten waar dat echt zorgelijk wordt, dus het lijkt met juist een heel goed voorstel om dit na de zomer te agenderen voor de commissie, zodat we dan uitgebreid bij dat thema kunnen stilstaan. Dus in dat voorstel kan ik me helemaal vinden, meneer de voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Wenst u stemming over dit onderwerp. Dat is niet het geval. Dan is het aanvaard.

13. Zienswijze jaarverslag en jaarrekening 2024, eerste begrotingswijziging 2025 en ontwerpbegroting 2026 en meerjarenperspectief 2027-2029 GR Omnibuzz
Hamerstuk.

14. Zienswijze (concept)begroting 2026 GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg inclusief uitwerking van een bezuinigingsopdracht
Hamerstuk.

15. Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024 GR Reinigingsdiensten Rd4
Hamerstuk.

16. Zienswijze begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 (Ondernemingsplan 2026) GR Historisch Centrum Limburg
Hamerstuk.

17. Toestemming tot toetreding en wijziging GR Historisch Centrum Limburg (GR HCL)
Hamerstuk.

18. Zienswijze Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg

De voorzitter
Meneer Bayraktar, gaat uw gang.

Eerste termijn

De heer Bayraktar, SP
Voorzitter, afgelopen woensdagavond heeft het college in de commissie Maatschappij en Welzijn aangegeven dat huidige plek van de brandweerkazerne in Heerlen ideaal is. Hij is goed bereikbaar met een optimale dekking met de snelste aanrijtijden van de hele regio. Er zijn vijf à zes alternatieve locaties onderzocht, maar met al die voordelen van de huidige plek is verhuizen niet nodig. Het college heeft dan ook gezegd de voorkeur te geven aan een renovatie op de huidige plek. De SP is het daar helemaal mee eens. Wij vinden het belangrijk dat de brandweer blijft in het markante gebouw van de Maastrichtse architect Theo Boosten. Dit pand verbindt Maastricht en Heerlen. Het ligt niet alleen strategisch goed, maar heeft ook betekenis voor de stad. Dit hoort bij Heerlen en bij de brandweer. Daarom aan het college de vraag van ons van de SP: mogen wij ervan uitgaan dat het college er alles aan doet om de brandweer op de huidige locatie te behouden en inzet op renovatie en verduurzaming van de kazerne? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter
U mag van het college aannemen dat wij er alles aan doen. Wij hebben deze discussie ook in het college gehad. We hebben ook duidelijk onze voorkeur uitgesproken. We hebben ook gezegd dat we mee willen werken aan de mogelijkheden om in dat gemeentelijk monument te kijken wat er kan en wat er niet kan. Heel formeel moet ik wel zeggen: formeel gaat het bestuur van de veiligheidsregio uiteindelijk over het besluit, maar wij zetten alles in het werk. Wij zijn voor deze locatie, dus we doen ons stinkende best.

De heer Bayraktar, SP
Dank u wel. Voorzitter, de SP is daarmee hartstikke blij. Het is met deze toezegging dat u gaat voor de brandweer op de huidige plek te behouden dat wij instemmen in met het voorliggend raadsvoorstel.

De voorzitter
Dank u. Wenst u stemming over dit voorstel? Dat is niet het geval.
Dan stel ik voor dat we nu wel even tien minuten schorsen tot 22.45 uur voor de nodige benen strekken, want we hebben nog een paar dingen te gaan. Van meneer Scherder hadden we al veel eerder moeten gaan bewegen en staan, maar dat lukt in deze avond niet. Ik schors tot 22.45 uur.

Schorsing

19. Toestemming treffen GR 'CentrumRegeling VVTH RegioVerte'
Hamerstuk.

20. Heerlens Ouderen Akkoord 2025-2030

De voorzitter
Ik heropen de vergadering. We zijn bij agendapunt 20. U kunt het nog vandaag redden om meneer Van den Berg de ruimte te geven om zijn dagboek nog in te vullen, maar dan moet u opschieten. Dan begin ik bij mevrouw Heine. Gaat uw gang.

Eerste termijn

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dank u, voorzitter. Dit Ouderen Akkoord is een heel uitgebreid akkoord met heel veel zaken die er echt toe doen en voor langere tijd. In de commissie kwam de vraag of er ook zaken uit het vorige beleid voortgezet werden, maar hier staan heel veel nieuwe zaken in waar de ouderen echt wat aan hebben. Onder andere woningen voor ouderen en zeker levensloopbestendige woningen voor ouderen zijn hard nodig. Niet alleen appartementen, maar ook patiowoningen met een klein tuintje. Samen met de woningcorporaties en andere initiatieven moet het heel vlug opgepakt worden.
We zijn ook blij met de seniorentelefoon waar iedereen over allerlei zaken informatie kan krijgen. Dat is voor ouderen die digitaal niet zo handig zijn, heel belangrijk. Senior Actief, het gratis deelnemen aan Arriva, dementie, eenzaamheid, de Seniorenacademie en valpreventie; alles staat erin. Vooral de buurtteams spelen bij heel veel zaken een grote rol. Er is met de burgers en allerlei seniorenverenigingen en KBO gesproken.
Voorzitter, wij hebben nog één vraagje: zou er ook gekeken kunnen worden in het centrum naar parkeerplaatsen voor zorgmedewerkers van onder andere Meander? Speciale plaatsen voor hen, omdat het in het centrum vooral tijdens de winkelopeningstijden vaak lastig is.
De CDA-fractie staat volledig achter dit akkoord. Dank u, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Laat ik beginnen door te stellen dat het heel goed is dat er aandacht is voor het ouderenbeleid in deze gemeente. Dat is niet nieuw. Dat is een paar jaar geleden onder aanvoering van mevrouw Keulen extra vormgegeven. Ik merk ook dat heel veel van datgene wat opgenomen is in dit akkoord, voortborduurt op datgene wat al is geïnitieerd. Dat is een goede zaak. Wat goed is, moet je zonder meer continueren.
Wat we echter missen in dit beleid en dit document, zit hem met name in de uitvoering hiervan. Want laten we wel wezen, je kunt zo'n mooi groot visiestuk leggen op bijna elke gemeente in dit land. Daar zal niemand op tegen zijn. Er zijn ook wel een heleboel initiatieven die lopen en waar ook heel erg veel mensen, zeker ouderen, al gebruik van maken. Dat is alleen maar goed. We willen dat dit meer wordt.
Zoals gezegd, met name de uitvoering is voor ons toch een belangrijk punt. In dat kader hebben we ook al in de commissie een aantal vragen gesteld. Alleen de antwoorden vielen ons wel behoorlijk tegen. Ik wil ze toch nog even onder de aandacht brengen bij de wethouder. De

eerste vraag die we daarover willen stellen, is: hoe garandeert het college de betaalbaarheid van de in het akkoord opgenomen grote hoeveelheid voornemens? Want zonder financiële onderbouwing, voorzitter, is een akkoord slechts symbolisch en sterft dat in die voornemens. Uiteraard hebben we respect voor de vele gesprekken die er met de inwoners gevoerd zijn, maar er wordt in dit akkoord niet en ook niet in een bijlage, expliciet aangegeven dat er gebruik is gemaakt van ervaringen elders en ervaringen met het Heerlense verleden, zoals dat door mijn buurvrouw al eens is geïnitieerd, en zelfs wetenschappelijke inzichten op effectiviteit van die maatregelen. Er zijn ook geen verwijzingen naar. Het gevaar ligt dan ook op de loer dat er publiek geld naar niet effectieve maatregelen gaat. In het naderende ravijnjaar vinden wij dat het toch zeker een niet te verwaarlozen aspect.
Op welke wijze garandeert de wethouder dan ook op het gebied van samenwerking binnen het college dat er doelen gerealiseerd worden? Want we hebben vastgesteld, heel veel overlap rondom ouderen zit in die verschillende portefeuilles. Dus niet alleen hoe ze gerealiseerd worden, maar ook waar die doelen meetbaar geformuleerd worden en op welke wijze monitort men, in dit geval het college, dan ook systematisch de voortgang ten behoeve van het inzicht? Voorzitter, de algemene conclusie is dat het akkoord drijft op voornemens die ten uitvoering gebracht moeten worden, maar een solide onderbouwing en uitwerking op beleidsniveau ontbreekt. De participatie van inwoners, zoals gezegd, is een positief element, maar het lijkt daarentegen dat het akkoord uit gaat monden in een lange verlanglijst van diensten. Niet alles is om meerdere redenen mogelijk of op de schaal die in het akkoord wordt gesuggereerd. Er wordt niet geselecteerd op haalbaarheid binnen de gestelde periode tot aan 2030. Dat zou eerlijk naar de participerende inwoners zijn geweest om dat wel te benoemen.
Tot zover, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Hendriks.

Mevrouw Hendriks-Berg, SP
Dank u wel, voorzitter. In Heerlen zijn we een sociale stad met goede sociale voorzieningen. Terwijl heel veel gemeentes bezuinigen op het sociaal domein, kiest Heerlen voor goede sociale voorzieningen en buurtvoorzieningen waar iedereen aan mee kan doen, ongeacht de leeftijd. Door onze goede sociale voorzieningen is het ook mogelijk om een goed ouderenbeleid neer te zetten.
De SP zal zeker instemmen met dit ouderenbeleid, maar we zijn ervoor om zo weinig mogelijk mensen in doelgroepen weg te zetten en echt alleen als er specifieke redenen voor zijn. Voor het overige moet ook het ouderenbeleid zo veel mogelijk een onderdeel zijn van beleid en voorzieningen die we ook voor anderen aanbieden. We zijn dan ook heel blij dat we op pagina 4 lezen en ik citeer: "Ons ouderenbeleid is nadrukkelijk geen eiland, want iedereen moet in onze stad mee kunnen doen, ongeacht de leeftijd." Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Janssen of mevrouw …

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen
Maakt niet uit. Het is allemaal een pot nat. Dank u wel, voorzitter. Afgelopen commissievergadering hebben we daar al uitvoerig over gesproken. Wij waarderen de positieve insteek van de wethouder in zijn presentatie over het Heerlense Ouderenakkoord. De intentie om commerciële sportinstellingen erbij te betrekken, getuigd van ambitie. Vanuit de Jongerenpartij willen wij de suggestie doen om een stap verder te gaan door ook nadrukkelijk de bestaande wijkgerichte sport- en gemeenschapsvoorzieningen in te zetten. Deze accommodaties bieden namelijk ouderen de kans om dicht bij huis te bewegen, sociale

contacten te onderhouden en zich echt thuis te voelen. De gemeente beheert immers een aanzienlijk netwerk van sporthallen, gymzalen en buurtsportaccommodaties die speciaal bedoeld zijn voor buurtbewoners. Tegelijkertijd stimuleert het GALA-akkoord nadrukkelijk de koppeling van preventieve programma's met het lokale beweegaanbod. Door deze twee programma's te verbinden, ontstaat een krachtig lokaal netwerk waarin ouderen in hun eigen wijk kunnen deelnemen aan regelmatige en laagdrempelige sport- en bewegingsactiviteiten, georganiseerd in samenwerking met buurtinstellingen en commerciële aanbieders.
Daarom stellen wij aan de wethouder nog één concrete vraag: bent u bereid om in de komende periode te onderzoeken hoe bestaande wijkaccommodaties zoals buurtsportzalen en gymfaciliteiten, maar ook sportaccommodaties, structureel betrokken kunnen worden bij het ouderenbeleid? Daarbij denken wij aan het stimuleren van seniorenfitness, wandelgroepen, dansmiddagen of het meer bewegen voor ouderengroepen direct in wijken. En een samenwerking onderzoeken met niet alleen de commerciële, maar ook de maatschappelijke partijen en sportaccommodaties in Heerlen, waarbij de gemeente huur, promotie en begeleidingskosten ondersteunt. Op deze manier versterken we niet alleen de fysieke en mentale veerkracht van ouderen, maar bevorderen we ook de sociale verbinding in hun eigen wijk. Kortom, kunt u de omarmde suggestie van de Jongerenpartij ook daadwerkelijk toezeggen en meenemen in uw ouderenakkoord? Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, Heerlen vergrijst en dat is niet zomaar een constatering, maar een uitdaging waar we als gemeente niet omheen kunnen. Als VVD staan wij vooral voor realistisch en toekomstbestendig beleid dat niet uitgaat van betutteling, maar van eigen kracht en samenwerking. Onze ouderen verdienen het om zelfstandig, vitaal en met regie over hun leven ouder te worden. Dat is niet alleen sociaal wenselijk, maar ook economisch verstandig.
Het Heerlens Ouderenakkoord biedt een goede basis. Het is goed dat dit beleid samen met ouderen en partners tot stand is gekomen, maar wij vragen ons af of het wel ambitieus genoeg is. De vergrijzing stopt namelijk niet in 2030. Sterker nog, hij zal accelereren. Juist daarom vinden wij dat we verder vooruit moeten durven kijken. Het beleid moet niet in beton gegoten zijn, maar wendbaar en toekomstgericht zijn. Onze ouderen van 2040 vragen om andere oplossingen dan de ouderen van nu. Die realiteit moeten we nu al meenemen.
Daarnaast pleiten we ervoor om het akkoord dynamischer in te richten. We willen niet om de zoveel jaar achteraf vaststellen wat wel of niet werkt. Wat ons betreft nemen we vaste evaluatie- en bijstuurmomenten op. Elke twee jaar toetsen we het beleid en wat ouderen echt nodig hebben. Daarbij hanteren wij niet alleen zachte indicatoren, maar ook concrete cijfers over effectiviteit en kosten, want goed beleid is meetbaar beleid. Kunt u dat als college toezeggen?
Ook roepen wij op tot meer samenwerking met ondernemers, woningcorporaties, sportverenigingen en vrijwilligers. De gemeente kan en moet niet alles willen oplossen. Door juist de ruimte te geven aan initiatieven van onderop, van sportclubs tot sociale ondernemers, creëren we een sterk netwerk rondom ouderen. De gemeente faciliteert, stimuleert en jaagt aan, maar het eigenaarschap ligt bij de samenleving. Dat is wat wij verstaan onder samenredzaamheid.
Voorzitter, wij willen daarnaast serieus werk maken van levensloopbestendige woningen. Ouderen willen zelfstandig blijven, maar de doorstroming op de woningmarkt stagneert. Laten we harde prestatieafspraken maken met corporaties en marktpartijen om ervoor te zorgen dat ouderen makkelijk kunnen verhuizen naar een passend huis, zodat grotere woningen vrijkomen voor jonge gezinnen. Zo houden we de stad leefbaar en dynamisch. Durft u die missie aan? Ten slotte vragen wij om bij elk initiatief kritisch te blijven op kosten en effectiviteit. De vergrijzing brengt uitdagingen met zich mee die wij niet kunnen oplossen door

steeds meer geld uit te geven. Wij moeten slim, dan wel slimmer investeren in preventie, bewegen, sociale ontmoeting en digitale vaardigheden, zodat ouderen niet alleen langer thuis kunnen blijven wonen, maar dat ook willen. Dat is niet alleen goed voor hen, maar ook voor onze stad.
Voorzitter, ouderen in Heerlen mogen rekenen op ons als VVD, niet met vage beloftes, maar met helder beleid dat hen helpt om vitaal, veilig en zelfstandig ouder te worden. Dat is onze verantwoordelijkheid. Dat is wat de VVD bedoelt met vrijheid in verbondenheid. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. D66 ondersteunt de ambities van het Ouderen Akkoord en is blij met de brede participatieve aanpak die eraan voorafging. De inzet op de vier B's: bewegen, betrekken, boeien en bewonen, bieden een helder raamwerk en sluit goed aan bij het gedachtegoed van positieve gezondheid. Tegelijkertijd willen we een aantal accenten leggen. Allereerst van een aanbod naar een deelname. De gemeente heeft via partijen als Alcander al een goed aanbod op het gebied van bewegen en participatie, maar het aanbod alleen is niet genoeg. Het gaat er ook om of ouderen daadwerkelijk meedoen. D66 vraagt daarom ook aandacht voor de vraagzijde: wie wordt bereikt en wie niet en wordt de deelname gestimuleerd? Vooral voor ouderen die zich minder aangetrokken voelen: verleiden in plaats van benaderen. We pleiten er ook voor dat ouderen niet alleen als kwetsbare doelgroep worden benaderd, maar ook als actieve medevormgevers van de samenleving. Intergenerationele initiatieven zoals de voorgestelde seniorenacademie waar ouderen hun kennis kunnen delen met jongeren, sluit daar goed op aan.
Tot slot, zelfredzaamheid en wonen. D66 vraagt om de transparantie in de uitvoering van het Wmo-beleid, met name bij woningaanpassingen. Tegelijkertijd is het belangrijk dat de gemeente niet overreguleert in het dagelijkse leven van de ouderen. Stuur vooral op passende en betaalbare seniorenwoningen.
Het akkoord is pas waardevol als het echt wordt beleefd in de wijk, bij de huisarts, bij het Buurtpunt en op andere plekken in de wijk. De oproep aan het college is om onze raad te blijven meenemen hoe dit mooie akkoord in de praktijk ingepast gaat worden.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Dank u wel, meneer de voorzitter. In de afgelopen drie jaar heeft de wethouder veel gesprekken gevoerd en de gemeente overspoeld met rechtenvrije foto's. Wij kregen even de indruk dat de wethouder bezig was met een persoonlijke campagne en niet met het onderzoek naar ouderenbeleid, dus we waren wel erg benieuwd naar het resultaat van deze uitgebreide inspanningen die de wethouder heeft geleverd. Wij zijn nog niet helemaal overtuigd. Ik vraag me af na de eerdere discussie hoe ik de tekst moet interpreteren. Zoals het er staat of moet ik hem dan toch weer anders gaan lezen?
Maar we lezen nog te vaak in dit stuk dat we zaken gaan onderzoeken, terwijl wij ons afvragen: waarom gaan we nog meer onderzoeken en waarom niet al realiseren? Er is al voldoende onderzocht, dus ga aan de slag.
Het is goed dat de plannen eindelijk zwart op wit staan. We zien wel vele plannen die er bestaan, lokaal of landelijk. Bijvoorbeeld bij de pijler Bewegen, dat we gaan aanhaken op landelijk beleid Doortrappen tot je 100e. Dat is een landelijke aanpak. De aanpak valpreventie is geborgd in IZA en GALA en dat is ook al niet nieuw. In de pijler Betrekken hebben we het over een welzijnscoach. Waar is die coach gepositioneerd? Wat kan die doen? Wat kan die

teweegbrengen? Waar zit zijn beslissings- en bewegingsbevoegdheid? Zou de wethouder daar dadelijk een toelichting op kunnen geven?
In de pijler Boeien is het ontstaan van die Seniorenacademie, wat we toejuichen. We hebben wel altijd begrepen van de wethouder dat het een idee is dat hij al een aantal jaren heeft en dat dit niet nieuw is. Dan vragen we ons toch af: waarom is het nog niet van start gegaan? Zeker ook bijvoorbeeld met een Museumdag die hier ook vermeld is als een activiteit en toch ook al in uitvoering is gegaan. Daarmee is niet gewacht totdat we dit akkoord hebben vastgesteld.
We zijn zeer tevreden over het feit dat er meer rustpunten in de stad gaan komen, zoals beschreven op pagina 18 onder dementieactiviteiten. Ik was dinsdagavond op de avond van de academie voor sociale stedelijke ontwikkeling. Daar was in ieder geval de voorzitter ook. Het onderwerp was het Nationale Beweegcongres. Dat was erg interessant. Naast dat het een boeiende avond was, was er ook de heer Luyendijk. Hij sprak over het creëren van een actieve buitenruimte. Hij heeft onderzoek gedaan naar een fijne stad en een gezonde leefomgeving. Ik heb geen aandelen in zijn boek, maar het is volgens mij wel een boek dat een stadsplanner gelezen moet hebben of in zijn kast moet hebben staan. In het boek staan voorbeelden hoe we de inrichting van de buitenruimte vooral beter en anders kunnen doen. Als we dan toch de buitenruimte dementievriendelijk gaat maken, wandelroutes gaan aanleggen en rustpunten gaan aanleggen, dan zou ik u echt willen adviseren om dat boek er als inspiratie bij te pakken. Het is echt een aanrader.
In de pijler Bewonen zien we dat de kosten voor de Wmo stijgen doordat mensen langer thuis blijven wonen. Vanuit mijn optiek is het volstrekt logisch dat we ons gaan koersen op levensloopbestendige woningen. De belangrijkste vraag is wel: hoe gaan we de kosten ondervangen in de periode die we moeten overbruggen totdat de levensloopbestendige woningen er zijn, want het zou twee à zes jaar duren voordat we daadwerkelijk voldoende aanbod hebben op die levensloopbestendige woningen.
Ik heb nog één vraag: u sluit af met dat het uitvoeren van het Heerlens Ouderenakkoord in de begroting is vastgesteld tot 2028. Dan is onze vraag alleen: is dat nu voor alle gelden die benodigd zijn voor de uitvoering van deze plannen of alleen voor de capaciteit van mensen die voor het Ouderenakkoord iets gaan doen? Ik ben even heel benieuwd: voor wie is nu dat geld gereserveerd? Dank.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Dank u, voorzitter. Er zijn al een aantal woorden gevallen waar ik ook bij aansluiting vind. Dat is: is dit ouderenbeleid - we zijn heel erg blij dat het er eindelijk is – ambitieus genoeg? Wat moet er gebeuren? Wij denken dat wij meer moeten inzetten op een veel bredere participatie. Nu worden veel ouderen weggezet als mantelzorgers. Het is bewezen dat als je een breed pallet aanbiedt, ouderen langer vitaal blijven.
Dan nog iets: toekomstig en vooruitstrevend beleid op het gebied van ouderen houdt in dat we ouderen zien als oplossing voor vergrijzing. Dat is een kans voor maatschappelijke vernieuwing en voor een samenleving die actieve ouderen bij de maatschappij betrokken houdt.
Dan zou ik willen aanstippen: ouderen stimuleren om actieve medebouwers te zijn in een raad van wijzen die op structurele manier mee ontwerpen aan het ontwikkelen en evalueren van beleid aan woonvormen en aan de publieke ruimte. Mijn collega hier naast mij noemde net de lezing van Vincent Luyendijk. Hij was ontzettend inspirerend. Ik gun Heerlen – al is het maar een klein deel – die openbare ruimte zoals hij die schetste.
De ervaring van de oudere mensen is geen last, maar een bron van kennis en veerkracht. Gemeenschapsgericht wonen en dan hebben we het over multigeneratie wonen, collectieve hofjes, coöperatieve woonzorgprojecten, plaatsen waar mensen elkaar dagelijks tegenkomen.

Daar creëer je ook een veel betere samenhang. Gedeelde tuinen, eetbare buurten, goed voor lichaam, geest en klimaat.
Dan, waarom niet jongerenwoningen koppelen aan ouderenhuisvesting? Waarom geen leerwerkplekken waar jong- en oud elkaar versterken? We hebben al veel sociale initiatieven, maar die zouden we met elkaar kunnen verbinden, opschalen en er beleid van maken. Dan hebben we een vette plus.
Technologie in dienst van menselijkheid. De menselijke waarden moeten we altijd in acht houden. Autonomie, privacy en zeggenschap. Het is nooit een vervanging voor menselijk contact, alleen een aanvulling.
Voorzitter, als we ouder worden blijven zien als een zorgvraagstuk, dan blijven we in rondjes draaien. Maar als we ouder worden erkennen als een waardevolle levensfase, dan kunnen we samen bouwen aan een Heerlen dat toekomstbestendig is, sociaal, ecologisch en rechtvaardig. Dat is waar de Partij voor de Dieren voor staat. Wat ook een geval is, is het woord veerkracht. Hoe denkt het college of de wethouder hoe hij de veerkracht van mensen in stand kan houden? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Heb ik dan iedereen gehad? Volgens mij wel. Dan ga ik naar wethouder Peters.

Wethouder Peters
Voorzitter, we zijn al zes uur aan de slag, maar ik heb toch het idee dat het college op dit moment de meeste energie heeft van de hele avond.

De heer Van Zutphen, SP
Eigendunk stinkt.

Wethouder Peters
Alle gekkigheid op een stokje …

De voorzitter
U lokt het uit.

Wethouder Peters
Ik moet eerlijk zeggen, maar ik denk: ik spreek in de wij-vorm, aangezien we toch het college zijn. Ik krijg er altijd heel veel energie van om met het ouderenbeleid bezig te zijn, maar dat terzijde. Tempo, ik hoor het al.
Dank voor uw bijdrages vanavond. Dank ook voor het feit dat we het in de commissie zo uitgebreid besproken hebben, want daar hebben we een hele brede discussie met elkaar gehad, waar de vragen die vanavond gesteld zijn daaraan overgebleven zijn.
Het participatieproces zoals het verlopen is, heeft meer waarde dan de input alleen die geleverd is. Want naast die meer dan 300 senioren die we gesproken hebben in zowel de categorie tussen 55 en 67, als ook de categorie die daarboven zit en dus ook al pensioengerechtigd is, als ook de maatschappelijke partijen waar we mee gesproken hebben van woningcorporaties, onderwijsinstellingen, zorgpartners et cetera, hebben we ook al afspraken met elkaar gemaakt. Die afspraak is dat wij – dan kom ik ook meteen op het regulerend vermogen van het ouderenbeleid uit – dat wij en dat is komende week dinsdag, hier samen een akkoord ondertekenen. Dus we bekrachtigen samen het nieuwe ouderenbeleid. Daarmee vormen we dus ook een netwerk en een samenwerking waarbij we de komende jaren met grote regelmaat samen het gesprek aangaan om te kijken hoe wij …
Ik hoorde iemand zeggen: in beton gegoten. Nee, het is inderdaad niet in beton gegoten. Het is juist op een dergelijk abstractieniveau op sommige punten geformuleerd, zodat je samen met die partners ook die verdere verdieping daarin kunt opzoeken.

Er zijn tegelijkertijd ook een aantal zaken en meneer De Groot had het daarover, als het gaat over de kern van het ouderenbeleid, want het is het continueren van hetgeen dat goed is, dat verdiepen en verder ook aansluiten op de noden en de actualiteit die er op dit moment is. Vandaar dat we gekozen hebben voor die vier pijlers.
De afgelopen jaren hebben we juist ook ingezet op het duurzaam wegzetten daarvan, dus ik noem maar wat: Seniorenactief - dat heb ik in de commissie ook al wel gezegd, maar ik herhaal het hier toch - waar elke week 1.100 senioren door de hele stad van tai chi tot aquajoggen, yoga en gym doen en in ieder geval in beweging zijn. Er is ook het bibliotheekabonnement waar inmiddels 3.200 nieuwe leden zijn van 65 plus die zich daar gratis voor hebben aangemeld. Ofwel de Museumdag één keer per jaar waar wij vorig jaar meer dan 1.100 55-plussers hebben mogen verwelkomen.
Die goede dingen nemen we over. Die gaan we blijven doen, maar er zijn ook thema's – meneer Verreck had het daar ook heel even over – die nog dergelijk in de kinderschoenen staan, dat we wel degelijk moeten onderzoeken om verder te komen. Dus ik noem maar wat: arbeidsparticipatie onder ouderen. We hebben het over vrijwilligerswerk. Dat is Buurtteams Heerlen. Arbeidsparticipatie onder ouderen is een redelijk onontgonnen gebied. Dat is best pionieren, want tijdens die hele sessies in de stad zijn we meerdere mensen tegengekomen die nog na pensionering werkzaam zijn. Dat kan verschillende redenen hebben, maar de mensen die wij getroffen hebben, deden het omdat ze het leuk vonden. De één stond in het weekend nog altijd met een frietenkar op een feest en de andere was taxichauffeur. Voor die manieren van betrokken zijn: als dat voor die mensen de manier is waar zij energie uit halen, dan willen wij dat uiteraard ook graag faciliteren en stimuleren.

De voorzitter
Interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u, voorzitter. De wethouder noemt nu een nieuw item: arbeidsparticipatie na je pensioenleeftijd en ook dat dit onontgonnen gebied is. Dat is duidelijk, denk ik. Hier en daar zijn er wat voorbeelden van mensen die waar wel bij varen. Ook dat is hartstikke mooi. Maar wat is uw plan om dat gegeven inhoud te gaan geven en om datgene wat je nu vaststelt: op dit moment zijn er twee of misschien zijn het er tien die dat doen. Wat is je doelstelling om bijvoorbeeld tot 100 te komen? Op welke manier ga je dat doen? Deze vraag geldt voor meerdere onderdelen die genoemd zijn.
U noemt weer een heleboel zaken op: zoveel mensen die naar tai chi, yoga en zwemmen gaan. Dat is prima en harstikke leuk, maar die mensen doen dat waarschijnlijk al jaren. Dat zijn met name ook de mensen die dat uit eigen beweging doen en die zelf in actie komen. Waar het vooral om gaat, is dat je die groep activeert die potentieel wel wil. Hoe doe je dat? Wat is het uitvoeringsplan? Dat mis ik in dat hele stuk, wethouder. Daar zou ik graag … Ik hoor dat ook toch wel door anderen genoemd worden hier en in de commissie waren er meerderen die daar kritische vragen over stelden. We hebben de antwoorden in de commissie in ieder geval niet gekregen en daarom stel ik ze nu nog een keer. Een overall plan met wat de ideeën zijn en wat we allemaal willen gaan doen, is prima, maar het gaat er ook om hoe je dat wil gaan doen en hoe je dat wil gaan meten.

De voorzitter
Wethouder, gaat uw gang.

Wethouder Peters
Heel duidelijk over dat laatste en over dat meten gesproken, hebben we in de commissie ook aangegeven dat we één keer per jaar hier bij u concreet terugkomen wat we hebben gedaan en wat dat heeft opgeleverd. Zo kunnen we het zelf allemaal zien wat het voor resultaat heeft. Dat doen we ook samen met onze partners. Dus waar u een belangrijke speler bent, zijn onze

maatschappelijke partners in die samenwerking om uiteindelijk samen die doelen te bereiken. Laten we eerlijk zijn, die dragen vanuit hun doelstellingen ook bij aan de doelstellingen van het ouderenbeleid. Die zijn daar ook heel belangrijk in. Op het moment dat u zegt: dat uitvoeringsplan, zoals gezegd, dan zijn er een aantal zaken die super concreet zijn. Ik noem maar wat. Als ik het heb over het uitbreiden van die buurtpuntbus – wat een geweldig initiatief is om dat verder uit te breiden richting Heerlerheide of Hoensbroek – daar zijn we concreet over mee in gesprek om dat vorm te geven en om dat te organiseren. Op het moment dat dit geregeld en concreet is – ik ben ervan overtuigd dat over een aantal maanden die tweede bus ook rijdt – dan komen we uiteraard bij u terug om te vertellen dat dit gerealiseerd is.
Er zijn ook thema's – ik had het toevallig net over arbeidsparticipatie – waar we zeker nog een verdiepingsslag in moeten maken. U kunt tegelijkertijd ook … Het realistische beeld is wel dat we in een plan voor vijf jaar – dit plan loopt vanaf dit jaar tot en met 2030 – niet alles tegelijk kunnen realiseren, dus dat er ook nog genoeg punten zijn waarbij een verdere uitwerking noodzakelijk is.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Uiteraard, niet alles kun je in één dag realiseren. Dat staat buiten kijf. Maar waar het wel om gaat, is – dat zie ik telkens weer terugkomen – toch weer terugkomend op dat arbeidsparticipatiestuk, dat er geen plan ligt. Het is er niet. U praat: dat moeten we ontwikkelen en daar moeten we over in gesprek gaan. Dat zijn allemaal dat soort standaard woorden. Ik wil graag concreet weten: wat gaan we doen? Wat is het plan om te komen tot, heel concreet ten aanzien van die arbeidsparticipatie na de pensioenleeftijd, zoveel mensen aan het werk te krijgen? Niet tegen hun wil in – dat moet geen doel op zich zijn – maar de inspanningen die je levert, hebben een doel.

Wethouder Peters
Heel makkelijk: we hebben de eerste aanzet al.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Sorry, om het heel even af te maken, wethouder, als dat mag: ook bijvoorbeeld die extra bus die dan moet rijden tussen de buurten is lovenswaardig en hartstikke goed. Het heeft z'n positieve zaak bewezen. Maar waar het om gaat, is dat je dus moet inzetten in die buurten. Ik hoor heel vaak en ook in dat stuk zie ik heel vaak, die Buurtteams en die buurtregisseurs. Ik heb het in het begin van deze avond al eens eerder aangegeven, ook richting de burgemeester die zegt dat we daar hartstikke goed mee bezig zijn. Maar daar komt nogal wat op af als die daar allemaal die belangrijke rollen …

De voorzitter
Het blijven interrupties, meneer De Groot.

Wethouder Peters
Concreet …

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Het gaat om realisatie.

Wethouder Peters
Mag ik ook antwoorden?

De voorzitter

Ja, gaat uw gang.

Wethouder Peters
U begint bij Buurtteams. Er is wel een reden waarom wij met Buurtteams zaken doen, aangezien het allereerst onze welzijnspartner is. Twee, we daarmee ook een heel aantal belangrijke onderdelen uit het ouderenbeleid op een duurzame manier kunnen wegzetten. Wij gaan niet hap snap iets organiseren. Wij gaan ervoor om iets voor een aantal jaar op een fatsoenlijke manier weg te zetten. Of dat Senioractief is, of dat het promoten van vrijwilligerswerk is, of het gaat om het binden wederom opnieuw van de ouderenadviseurs in combinatie met de KBO, of het nou gaat om het inzetten van verhuiscoaches, want ook daar zijn we mee bezig, dan heb je daar liever een vaste partner voor met wie je zaken in die sfeer sowieso oppakt en met wie je ook met grote regelmaat aan tafel zit en daarmee resultaten kunt bespreken, kunt zien hoe het gaat en kunt bijsturen. Dat was ook een vraag van een aantal anderen: hoe zorg je daarvoor? Enerzijds hebben we de jaarlijkse terugkoppeling of de jaarlijkse evaluatie met die concrete resultaten. Anderzijds, hebben we ook dat wij samen met in dit geval onze voornaamste welzijnspartner een heel aantal van die zaken binnen het ouderenbeleid die echt wel wat voorstellen, met regelmaat bespreken en sturing geven.

De voorzitter
Interruptie van de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, ik hoor van die hele fitte wethouder die daar staat – dat gaf hij net aan – gezonde ambitie daarin in datgene wat hij graag wil uitvoeren in dit beleidsdocument. Waarom durft hij niet daar een uitvoeringsprogramma aan te koppelen? Waarom durft hij niet te zeggen: weet u wat, ik hoor wat deze raad zegt en over een halfjaar kom ik bij u terug. Ik probeer daar een aanzet te doen in een soort uitvoeringsprogramma, want dan maken we hem ook concreet. Dan schrijft u de ambities die u nu zegt op en dan kunnen we daar ook goede indicatoren aan verbinden. Ik denk dat dat is wat de raad misschien wel van u vraagt.

Wethouder Peters
Volgens mij is dat een prima voorstel. Echter, hebben wij wel ook gezegd dat als we kijken naar de nieuwe initiatieven zoals ze er zijn, bijvoorbeeld de seniorentelefoon en de Heerlense Seniorenacademie, die overigens niet al jaren oud is. Wij geven daar de komende tijd prioriteit aan om dat op te pakken om vervolgens weer andere onderwerpen op te pakken. Dat hebben we ook samen met de mensen in de buurt besproken.
Dus als de vraag is: kan ik duidelijkheid geven of kan ik perspectief geven heel specifiek over de arbeidsparticipatie voor ouderen en hoe we dat kunnen organiseren, dan kan ik wel zeggen: we komen over een bepaalde tijd bij u terug met verdere stappen, maar we zijn ook met andere dingen bezig. Het heeft wel zijn tijd nodig om het zo maar te zeggen.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Ik ben nog niet helemaal tevreden over het antwoord. Het staat in het beleidsstuk, want zo noem ik het ook, maar ik noem het ook een beetje een kapstokdocument. U schrijft op wat uw ambitie is en hoe u dat ziet, maar u mag daar ook best wel toch een uitvoeringsprogramma geven. U mag best zeggen: die seniorentelefoons vinden we belangrijk, maar er moet wel tien keer per dag gebeld worden bij wijzen van spreken, want anders hoeven we dat ding niet te installeren. Zo zijn er nog een aantal andere dingen waarvan ik zeg: als je ze nou benoemt, ook wat je ambitie is en daar het uitvoeringsprogramma aan geeft, dan denk ik dat we daar ook concreet het gesprek met elkaar over moeten aangaan.

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Peters
Ik denk dat een goed voorstel zou zijn om inderdaad met een, in ieder geval per jaar, overzicht te komen met zaken waarmee we aan de slag gaan, waardoor u in positie bent om dat aan de orde te stellen, om dat te bediscussiëren en om vervolgens aan de achterkant na dat jaar ook te kunnen zeggen: waar staan we concreet? Wat hebben we gerealiseerd? Dat is prima.

De voorzitter
Interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik heb toch een vraag in het verlengde van de vraag van de heer Van den Berg, want ik vind het jammer dat u niet concreter wordt op dit punt, want zoals gezegd: je kunt niet alles tegelijk uitvoeren. Prima. Maar maak dan een keuze. Zeg dan: dit zijn de thema's waar we mee van start gaan. Daar gaan we nu mee starten. Dan gaan wij kijken naar prestatie-indicatoren. Vervolgens gaan we meten hoe dat verloopt. Over een halfjaar, een jaar of driekwartjaar komen we terug in de raad en dan geven we u een verslag van die uitkomsten.

Wethouder Peters
Ik heb zojuist ook gezegd, meneer de voorzitter: er zijn twee initiatieven waar we sowieso per direct mee aan de slag gaan. Dat zijn de seniorentelefoon en dat is de Heerlense Seniorenacademie. We gaan kijken wat we daar nog qua capaciteit aan kunnen toevoegen als het gaat over het jaar, beginnend vanaf nu. Wij komen in het najaar bij u met een uitvoeringsprogramma voor het jaar, dus vanaf nu tot over een jaar.
We hadden het ook nog over samenwerken in het college en in het verlengde daarvan het ouderenbeleid dat zeker geen eiland is. Het is de enige manier om het maximale resultaat voor onze senioren eruit te slepen, want die vergelijking hebben we in de commissie ook gemaakt. Samen met de burgemeester vanuit de portefeuille Veiligheid organiseren we preventieavonden, samen met wethouder Vrusch, Welzijn op Recept, dat mensen ook op de plek komen die het meest voldoet aan waar ze behoefte aan hebben. Ook wethouder Clemens waar we jaarlijks de Museumdag mee organiseren of het bibliotheekabonnement. Hetzelfde geldt voor wethouder Gelderblom waar we samen gaan voor ook realisatie van levensloopbestendige woningen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Wat heeft u dan met wethouder De Beer?

Wethouder Peters
Die arbeidsparticipatie, meneer Leers, en sport.
Er waren nog een aantal vragen gesteld. Daardoor is ouderenbeleid van ons allemaal. We zijn allemaal ouderenbeleid.

De voorzitter
Gaat u verder.

Wethouder Peters
Nog een aantal vragen die gesteld zijn bij het CDA als het gaat over de zorgmedewerkers in het centrum en de parkeervoorziening daaromtrent. Daar komen we schriftelijk op terug. We kijken hoe dat geregeld is en waar het verbeterd moet worden. Daar willen we dan trouwens

ook in dat netwerk van maatschappelijke partners over spreken om te kijken wat we daarin nog moeten verbeteren.
De OPH vroeg: hoe garandeert u de betaalbaarheid? Volgens mij is er meer budget voor senioren in onze stad dan ooit. We hebben ernaast ook heel duidelijk gezegd – dat heeft u in de zomernota kunnen lezen – dat we ook willen kijken hoe wij er nog meer uit willen halen. U heeft kunnen lezen dat wij inzetten op een koploperspositie samen met onderwijsinstellingen voor ons Heerlens seniorenbeleid en tegelijkertijd ook om te zien hoe wij externe middelen kunnen werven voor het ouderenbeleid. Daar hebben we het over gehad. Over de SP die nadrukkelijk geen eiland zei, hebben we het ook zojuist over gehad.
De suggesties van met name de Jongerenpartij en de VVD om juist ook die verbinding op te zoeken met verengingen, sportclubs, ondernemers, vrijwilligers en sportaccommodaties. Het zit er voor een gedeelte al in, zeker ook waarbij we de schifting maken enerzijds tussen activiteiten in buurthuizen et cetera en anderzijds waar we ook op willen inzetten, is met commerciële beweegaanbieders om te komen tot interessante concepten. Die wil ik graag toezeggen om er verder op terug te komen bij u om te kijken of we daar nog meer in kunnen doen, want laten we eerlijk zijn: de kracht van onze sportverenigingen daarin moeten we ook optimaal benutten.

De voorzitter
Wanneer komt u daarop terug?

Wethouder Peters
Die zal wel wat langer duren, meneer de voorzitter.

De voorzitter
Aan het einde van jaar?

Wethouder Peters
Ja.

De voorzitter
Dan heb ik een interruptie van mevrouw Keulen.

Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u wel, voorzitter. Aan de wethouder, ik vind het een hele goede vraag van mevrouw Butink om het bewegen nog meer te koppelen aan de buurtpunten, maar ik zou u dan ook wat willen vragen – dat is de vraag die wij al twee keer gesteld hebben en waar wij nog steeds geen antwoord op hebben gekregen – over de dameskegelclub. Het zijn allemaal concrete voorbeelden waarbij die mensen totaal niet ondersteund worden om bijvoorbeeld terug te gaan, in dit geval, naar een gemeenschapshuis om te bewegen, waarbij bewegen veel meer betekent dan bewegen alleen. Het bevordert ook de zelfredzaamheid en er wordt verbinding tot stand gebracht. Dan vind ik het ontzettend jammer als er zo'n beleidsstuk vol staat van allerlei acties, terwijl er dan concrete zaken zijn en daar niet op geacteerd wordt. Dan zou ik graag van u willen horen dat u dat meeneemt in deze toezegging.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, volgens mij heeft u daar artikel 33 vragen over gesteld en die krijgt u netjes beantwoord.

De voorzitter
Nog een interruptie van mevrouw Keulen.

Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Netjes beantwoord? Ik zeg dit met een wat verheven toon, omdat ik er ook een beetje boos over ben en de mensen ook een waarom willen. Ik heb al één keer en vraag gesteld. Daar heb ik een antwoord op gekregen wat geen antwoord was en ik heb weer een tweede vraag daarop gesteld. Het maakt me dan wel een beetje boos als ik dit allemaal hoor en bij ook zo'n vraag denk ik: dit is een inkopper. Regel het gewoon.

Wethouder Peters
Zoals gezegd, krijgt u antwoord op uw vragen.

De voorzitter
Mevrouw Butink had ook een interruptie.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u, voorzitter. Via de voorzitter aan u, meneer de wethouder. Ik hoorde zojuist de fractie van de PvdA zeggen over iets in het kader van de beweegruimte. Als het goed is, is in de aangenomen motie, opgesteld door de Jongerenpartij in het kader van de MIJNplek die beweegruimte ook opgenomen. Volgens mij heeft de PvdA die ook ondersteund. Mijn vraag is: wij gaan ervan uit dat dit ook integraal onderdeel uitmaakt van dit akkoord. Kunt u dat bevestigen?

Wethouder Peters
Dat kan ik niet zomaar bevestigen. Volgens mij was het onderdeel van herstructureringsprojecten. Volgens mij valt dat dan buiten de scope van dit ouderenbeleid. Los daarvan hebben we wel menig zaak opgenomen waarbij we beweging stimuleren en zeker heb ik u ook toegezegd dat wij komen met een antwoord om te kijken hoe we juist die verenigingen, sportclubs et cetera verder kunnen betrekken in het kader van de vitaliteit van senioren.

De voorzitter
Nog een interruptie van mevrouw Butink.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Met die toezegging zijn we al hartstikke blij. Het klopt inderdaad wat u zegt, maar kunt u dan ook toezeggen dat u in het kader van hetgeen wat u net zegt dat ook mee kunt nemen? Herstructurering is een punt, maar kunt u dit in het kader van de herstructurering ook op andere plekken wellicht meenemen?

Wethouder Peters
Mij ontgaat dan wat precies de vraag is.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
De vraag is nog steeds dat wij ervan uitgaan dat in het kader van de beweegruimte dat dit ook onderdeel is … Misschien nog in het kader van de herstructurering … Dat zetten we even aan de kant. Kunt u dit ook meenemen in dit akkoord?

Wethouder Peters
Ik kom daar in de tweede termijn even op terug.

De voorzitter
Er wordt op teruggekomen. Gaat u verder.

Wethouder Peters
Meneer Dragstra, het is terecht dat u zegt dat het pas echt waardevol is als het beleefd wordt bij de voorzieningen bij de huisarts et cetera in de wijk. Dat is dus ook de kern van het hele proces en hoe we dat hebben vormgegeven om te komen tot dit Heerlens Ouderenakkoord. Dat het ook door iedereen gedragen is. We moeten elkaar ook kunnen aanspreken op participatie daarin. Dat is dus niet alleen aan de voorkant, maar juist ook tijdens die jaren en tijdens de uitvoering daarvan.
Daarbij kom ik ook gelijk op mevrouw Géron. Die raad van wijzen hebben wij dus al, want wij zitten samen met al die partijen met wie we met regelmaat contact hebben. Komende dinsdag – u bent van harte welkom – wordt hier in deze raadszaal dat Heerlens Ouderenakkoord ondertekend. Er zijn een aantal maatschappelijke partners bij. Er zijn ook een aantal sleutelfiguren uit buurten en wijken bij qua senioren. Zij vormen daarmee – dus eigenlijk die raad van wijzen – datgeen wat u voor ogen heeft. Dat is het construct wat wij daarin voorstellen.
Over het realiseren versus onderzoeken, hebben we het zojuist ook gehad, meneer Verreck. Voor de welzijnscoach geldt hetzelfde, want dat wordt ook gedaan door Buurtteams Heerlen. We hebben het ook over de Seniorenacademie gehad.
Het laatste is volgens mij van mevrouw Géron over de woonconcepten. We hebben ook duidelijk aangegeven dat wij gaan kijken welke alternatieve woonconcepten passen bij de behoeften van senioren. Daar sluiten we heel erg aan op het Woonfundament en op de woonzorgvisie en in het najaar komen we nog bij u terug met het Masterplan Ruimte voor Woningbouw, zodat we die zaken ook op een fatsoenlijke manier aan elkaar kunnen koppelen om zaken te realiseren.

De voorzitter
Interruptie van mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Dank u, voorzitter. Het is prima. Ik weet dat dit er is, maar geef die ouderen daar een stem in, want we hebben bijvoorbeeld diverse woonconcepten, woonhofjes of wat dan ook. Die ouderen moeten daar een stem in krijgen om dat mee te ontwikkelen, want dat gaat de gemeente echt niet allemaal doen. Dat is ook goed. U zegt: die academie en raad van wijzen of ouderen zoals u ze noemt. Dat kan misschien daaraan gekoppeld worden. Ik ben wel erg benieuwd. Ik wil daar wel eens contact mee hebben met wie daarin zit en wat daar leeft.

Wethouder Peters
Ik zou zeggen: kom vooral op dinsdag langs. De ondertekening is om 15.30 uur hier in deze raadszaal.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Dank u wel.

De voorzitter
Interruptie van de heer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Of daar een rechtenvrije foto gemaakt wordt.

Wethouder Peters
Als daar een verzoek tot wordt gedaan …

De voorzitter

Is er behoefte aan een tweede termijn? Dat lijkt mij een zinnige vraag op dit tijdstip. Wie heeft er behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval. Zullen we die toezegging van u waar u nog naar moet zoeken schriftelijk doen op de vragen van mevrouw Butink?

Wethouder Peters
Eind volgende week.

De voorzitter
Eind volgende week proberen we bij u terug te komen. Wenst u stemming over het Heerlens Ouderenakkoord? Dat is niet het geval. Dan is het voorstel aanvaard.

21. Verkoop locatie "In ’t Wieër" aan Stichting Cicero Zorggroep en vaststellen Grondexploitatiecomplex

De voorzitter
Wie mag ik daar het woord over geven? Geen zin meer mensen? Ik vind het ook prima. Kunnen we deze afhameren dan? Dank u wel.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Hallo? Het wordt tijd voor een bril, denk ik dan.

De voorzitter
Ik heb het gevraagd. Agendapunt 22.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik was aan het zwaaien en daarna hamert u hem af.

De voorzitter
Echt niet. Agendapunt 22.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Dat kan echt niet. Dan moet u maar de beeldopname …

22. Adviesrecht raad aanvraag kind- en jeugdcentrum Mondriaanterrein

De voorzitter
Wie wil hier het woord over voeren? Mevrouw Heine.

Eerste termijn

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dank u, voorzitter. In de commissie was er een inspreker die over overlast heeft gesproken, maar hij was eigenlijk bang voor toekomstige overlast. Onze fractie heeft geen klachten gehoord. Naar onze mening had de tribune tijdens de commissie wel vol gezeten als er zo veel overlast was.
Er moet natuurlijk een beheersplan komen voor als er overlast is van alle soorten zorg die Mondriaan biedt, maar hier gaat het over andere zorg. Het CDA vindt het kind- en jeugdcentrum heel belangrijk. Dit was er al en is tijdelijk naar Maastricht gegaan. Opvang en zorg voor deze jeugdigen met problemen is heel belangrijk om te voorkomen dat zij in de

toekomst niet de psychopaten worden die misdaden plegen. Die directeur die ingesproken heeft was heel duidelijk en wij hebben daar vertrouwen in.
Voorzitter, er zijn al te veel verwarde personen in ons land en daar moet als ze jong zijn al de juiste zorg voor komen.

De voorzitter
Mensen, een beetje rustig houden nog, want zo horen we elkaar niet. Sorry. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dus het is heel belangrijk dat dit kind- en jeugdcentrum er weer volledig moet komen. Dank u, voorzitter.

De voorzitter
Dank u. Meneer Rozestraten.

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Tijdens de commissie is er inderdaad een inspreker geweest vanuit de buurt en vanuit de Vereniging De Doom. De inspreker vanuit Mondriaan, de directeur, is erbij geweest. Het ging, denk ik, vooral om de term burgerparticipatie waar nogal wat verschillen in inzicht in waren. De OPH maakt zich daar toch wel heel ernstig zorgen om, omdat ook wij vinden dat het jeugdcentrum daar zeker moet komen. Jeugd moet geholpen worden, maar wij zijn toch bang dat het op deze manier een langdurige procedure gaat worden. Dus we hebben in eerste instantie een aantal vragen aan het college.
De eerste vraag is: hoe kijkt het college aan tegen de term burgerparticipatie? Hoe vindt de wethouder dat dit traject hier gelopen is.
Dan is er recent nieuwe informatie naar ons toegekomen dat de architect met de buurtbewoners heeft gesproken. Dat is ook aan het begin van dit jaar geweest nadat de aanvraag is gedaan voor de bouwvergunning en voor de omgevingsvergunning. Er werden een aantal alternatieven aangereikt door de architect met betrekking tot de nieuwe ingang die gepland was. Die zouden zijn onderzocht. Die zouden zijn besproken en ook op de gemeente, maar het was allemaal onmogelijk en uiteindelijk was het enige alternatief de ingang via de Tichelbeekstraat. Ik heb dus een vraag aan de wethouder: klopt het inderdaad dat al die alternatieven besproken zijn? Omdat er inmiddels al twee ingangen zijn en dat er dus per se een derde ingang zou moeten komen.
De derde vraag is: op 3 juli aanstaande – dat is op zich heel positief – is er een gesprek tussen Mondriaan en de buurtbewoners. We hebben zelf het idee dat ze helemaal niet zo ver uit elkaar liggen. Bent u het met ons eens dat er nu eindelijk echt burgerparticipatie moet gaan plaatsvinden en er niet alleen maar gezonden wordt vanuit Mondriaan?
De laatste vraag is: bent u het met de OPH eens dat de gang naar de rechter absoluut voorkomen moet worden? Dan willen we heel erg graag weten wat uw inbreng daarin gaat worden om dat te voorkomen. Dat was het.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer voorzitter, dank u wel. Ik heb een kleine herhaling van dingen die ook al in de commissie gezegd zijn door onder andere mij. Ook ik had het idee dat zowel de initiatiefnemers van het plan de Mondriaan als de omwonenden en de buurtbewoners niks

inhoudelijks tegen het plan hebben, maar dat er wat komma's of punten anders gezet moeten worden.
Omdat het nu zo'n korte termijn is tussen die commissie en die raadsvergadering vanavond waar het besluit gaat vallen waarschijnlijk, vraag ik mij af of in die tussentijd nog iets gebeurd is. Ik begrijp dat er binnenkort een afspraak ingepland staat, maar heeft het college in de tussentijd in die kleine twee weken nog contact gehad of het initiatief genomen om partijen bij elkaar te brengen? Middels die manier zou het wellicht mogelijk zijn om niet een tijdrovend juridisch traject in te hoeven gaan. Ik denk dat er dan winst is aan twee kanten, zeker bij Mondriaan, maar ook bij de buurt. Want als buren ga je liever samen goed door een deur dan dat je tegenover elkaar staat in een zaak waar, denk ik dan, alleen maar verliezers zijn.
Dus ik vraag mij af of de afgelopen twee weken nog iets ondernomen is en zo nee, waarom niet. Als dat nog te gebeuren staat, hoe gaat het college er dan voor zorgen dat de punten aangedragen vanuit de omwonenden op een maximale manier gerealiseerd worden, zodat de buurt en Mondriaan die nu volgens mij redelijk goed samen door één deur kunnen wat betreft dit plan, ook in de toekomst als goede buren met elkaar kunnen en zullen blijven omgaan? Ik denk dat dit ook belangrijk is en niet dat alleen naar de inhoud wordt gekeken van hetgeen wat je bereikt met die bouw. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, ik hoor tot nu toe iedereen pleiten voor de voorziening als zodanig dat die erg belangrijk is. Ik zou dat wat minder negatief willen formuleren dan mevrouw Heine. Het gaat vooral ook om het levensgeluk van de kinderen en hun omgeving. Vervolgens is er bij dit soort voorzieningen altijd wel heel veel discussie dat het er wel moet zijn, maar moet dat op deze plek? Dan is de communicatie bij voorbaat al heel snel de gebeten hond, ook in dit geval weer. Maar als we kijken naar de uitgezette enquêtes in de omgeving, van de 150 enquêtes die teruggekomen zijn, geven maar 22 mensen aan dat zij niet tevreden zijn over de communicatie. We hebben ook afgelopen week een uitgebreide memo gekregen van het college over wat er allemaal gebeurd is in het hele communicatieverhaal en ook over de aard van de voorziening. Wat is het voor een voorziening? Om welke kinderen gaat het en wat is daarvan de impact of beter gezegd: de niet-impact op de omgeving?
Het gaat vanavond alleen maar om adviesrecht. Het college gaat - als wij positief advies afgeven - hier uiteraard mee aan de slag. Dan kan het nooit kwaad om te kijken of je sommige omwonenden die er nog niet gelukkig mee zijn en Mondriaan nader bij elkaar kunt brengen. Dat is altijd meegenomen, maar het is vooral van belang voor de kinderen om snel aan de slag te gaan.

De voorzitter
Interruptie van de heer Rozestraten.

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Via u naar de heer Van Zutphen. Ik heb een vraag aan de heer Van Zutphen of hij het ermee eens is dat communicatie en burgerparticipatie twee verschillende termen zijn.

De voorzitter
Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Het zijn twee verschillende termen, maar het sluit wel heel erg bij elkaar aan. Dit soort voorzieningen roepen bij sommige mensen een zekere huiver op. Dan hebben sommige mensen de neiging in de oeistand te schieten. Dat is allemaal heel begrijpelijk, maar Mondriaan heeft volgens mij – daar zijn we goed over geïnformeerd – daar wel uitgebreid de buurt bij betrokken.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Hendriks.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Zoals ook in de commissie aangegeven is, is de Jongerenpartij zeer positief over de komst van het nieuwe kind- en jeugdcentrum van Mondriaan. Jongeren met psychische problemen verdienen een veilige en toekomstgerichte plek dicht bij huis. Dit plan draagt bij op een passende manier bij het schalig, regionaal, goed gespreid en afgestemd op de behoefte van onze eigen omgeving. Wel vragen wij aandacht voor de communicatie en participatie zoals velen gezegd hebben met betrekking tot omwonenden. We roepen het college op om de omgeving actief te blijven betrekken en informeren en ook te zorgen dat Mondriaan dit blijft doen. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Ik kijk nog even verder. Heb ik iedereen gehad? Ja. Dan ga ik naar de wethouder die nog steeds fit is. Dus dat komt goed. Vitaal. Niet fit, maar wel vitaal.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter. We hebben hier best wel een uitgebreide discussie over gehad in de commissie en ik denk ook een goede discussie met elkaar. Ik hoor niemand twijfelen aan het gebruik. Dat is ook waar dit raadsvoorstel voor bedoeld is, overigens, om een zienswijze te geven op het gebruik. Wat we in de commissie ook hebben kunnen beluisteren, is dat Mondriaan zich juist heel erg constructief opstelt om samen met de buurt door een deur te kunnen. Daarom hebben zij meteen toen ook met de bewoners een afspraak willen maken die overigens door de kant van de bewoners is afgezegd, maar die tegelijkertijd ook weer opnieuw ingepland is. De intenties om samen door een deur te kunnen om daar ook op lange termijn aan te werken, zijn er. Zeker ook – die documenten heeft u ook gehad – als je kijkt naar het beheersplan zoals ze dat hebben aangeleverd, dan nemen ze het op dat punt ook serieus. Ik denk dat dit helemaal terecht is. Daarmee heb ik ook de vraag van de heer Leers beantwoord. Wat hebben wij gedaan om tot elkaar te komen?

De voorzitter
Interruptie van de heer Rozestraten.

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Voorzitter, dank u wel. Over de afspraak die u net benoemt die door de bewoners is afgezegd: dat is bijvoorbeeld een voorbeeld van burgerparticipatie zoals het niet werkt. Mondriaan doet eenzijdig een voorstel om de inwoners uit te nodigen. Binnen een aantal dagen moet iedereen komen. Volgens mij is dat ook weer net een voorbeeld van niet-burgerparticipatie. Je neemt samen met elkaar contact op. Je maakt samen een afspraak en dan kom je bij elkaar. Dus dat is in ieder geval een voorbeeld zoals het niet zou moeten. Dan legt u eigenlijk de zwarte piet bij de bewoners.

De voorzitter
De wethouder.

Wethouder Peters
Volgens mij heb ik het niet over zwarte pieten, maar u weet ook dat – dat document heeft u ook gehad – er tot het moment van de commissiebehandeling ook net zo goed zes momenten zijn geweest waarop Mondriaan nog met de buurt gesproken heeft, waaronder ook met de bewonersvereniging De Doom. Als we het dan toch hebben over de definitie van burgerparticipatie, dan is dat volgens mij absoluut niet dat je je zin per se krijgt, maar het is wel dat je betrokken bent. Dat is volgens mij ook precies wat er gebeurd is. Die discussie over die definitie hebben we dan ook meteen gehad.
Over de alternatieven: er zijn inderdaad ook alternatieven besproken voor die uitrit. Voor Mondriaan had die niet de voorkeur. Hij zou te duur en niet haalbaar zijn. Daarmee is de huidige vorm zoals die ook gepland is – daar heeft u ook het advies van gehad – door onze verkeersspecialist bekeken. Die weg heeft een flinke onbenutte capaciteit. De uitrit zoals die op de Tichelbeekstraat geprognosticeerd is, voorziet ook niet in een enorme verzwaring van het verkeer op die plek. Met andere woorden, die weg kan dat verkeer aan. Daarmee is het een goede variant. Volgens mij weerhoudt het nemen van een besluit over het voorliggend stuk helemaal niet dat Mondriaan en de buurt verder in contact kunnen blijven om samen op een constructieve manier vooruit te gaan.

De voorzitter
Interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter, dank u wel. Via u aan de wethouder. Wethouder, ik meen niet dat dit in het stuk staat. U weet dat misschien. Wanneer is het de bedoeling dat die bouwwerkzaamheden aanvangen? Is dat volgende week? Is dat in oktober? Weet u iets van wanneer men aan de slag zou willen daar naar aanleiding van dit besluit?

Wethouder Peters
Ik weet het eerlijk gezegd niet precies, meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter, wat ik daarmee bedoel te zeggen, is het volgende: binnenkort is er wederom een gesprek tussen Mondriaan en de buurt. Als bij wijze van spreken in oktober pas een start gepland staat van deze bouw, dan zou je zomaar kunnen zeggen: waarom nu een besluit forceren als we dat ook in september zouden kunnen doen zonder daarmee iemand in de wielen te rijden? In de tussentijd vinden hopelijk de buurt en Mondriaan elkaar. Dan heb je alleen maar win, win en win. Vandaar dat ik vraag: wanneer gaat het één en ander van start? Want dan vertraag je niks. We hebben in ieder geval het maximale gedaan om partijen bij elkaar te brengen.

De voorzitter
Dank u wel.

Wethouder Peters
Volgens mij heeft Mondriaan laten zien op een fatsoenlijke manier de buurt te betrekken en daarmee te communiceren nota bene op dit moment ook nog – dat zullen ze ook blijven – in contact te zijn met de buurt, open staan en begrip tonen voor de situatie, voor de zorgen van de mensen uit de buurt en ze willen daar ook een serieuze oplossing voor bedenken. Ik zie

geen reden om te zeggen: we houden het aan en laten we het uitstellen. Het is een hele belangrijke voorziening die in deze stad moet worden gerealiseerd. Dat is precies wat de heer Van Zutphen zegt: voor de ontwikkeling van onze kinderen en voor de levensvreugde van onze kinderen. Volgens mij kan dat niet snel genoeg beginnen.

De voorzitter
Interruptie van de heer Leers, de heer Damen van Fractie Damen en de heer De Groot. Meneer Leers en daarna meneer De Groot.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter, ik kan me voorstellen dat de wethouder niet weet wanneer men van plan is om te starten met de bouw. Het is misschien mogelijk om dat via uw backbenchers boven water te krijgen, waardoor het duidelijk wordt of hetgeen ik schetste een reëel of een irreëel scenario is.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Damen.

De heer Damen, Fractie Damen (interruptie)
Dank u wel, voorzitter. Het woordje participatie is al een aantal keren gevallen, maar als ik kijk naar de toelichting die ook bij dit stuk zit en ik kijk naar de inhoud van die toelichting die over participatie gaat, dan zeg ik tegen de heer Rozestraten: u kunt mij toch niet wijsmaken dat er niet inderdaad behoorlijk overleg is geweest tussen partijen die in gesprek zijn geweest met Mondriaan, zoals de buurtstichting, en dat die inderdaad heel duidelijk afspraken gemaakt hebben? Het is een hele opsomming van de wijze waarop er geparticipeerd is. Welten is toch iets groter dan De Doom. Ik vraag me af of de mensen die op De Doom wonen inderdaad een vertegenwoordiger zijn van de wijk Welten waarin dit plaatsvindt. Wat is daarvan de waarde? Dat is mijn vraag, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Rozestraten.

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Toch naar de wethouder en toch ook naar de heer Damen: burgerparticipatie betekent dat inwoners actief meedenken, meebeslissen of meedoen aan het beleid en de uitvoering van plannen van de overheid of de gemeente. Het gaat erom dat de stem van de burgers serieus wordt genomen en invloed heeft op wat er gebeurt in de buurt, wijk of stad. Ik heb tot nu alleen maar begrepen dat er gecommuniceerd is vanuit Mondriaan wat ze gaan doen. Dat is volgens mij een erg groot verschil ten opzichte van burgerparticipatie. Ook de bewoners van De Doom zijn volgens mij inwoners van onze stad.

De voorzitter
Dank u wel. Er staat hier nog uw interruptie, meneer De Groot. Gaat uw gang.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Graag, voorzitter. Daarnaast als aanvulling daarop weet ik ook dat de communicatiemomenten pas eigenlijk zijn ingezet, de contacten, nadat de plannen al voorlagen. Dat terzijde. Ik wil even reageren op datgene wat de wethouder zegt, want hij zegt dat we ervoor moeten zorgen dat het jeugd- en kindcentrum er zo snel mogelijk komt. Daar ben ik het helemaal mee eens.

Dat willen we allemaal, alleen moet u zich wel realiseren dat op het moment dat dat hele bezwaartraject dadelijk door die inwoners zal worden ingezet, dat dat nog wel eens tot aan de Raad van State kan gaan en dat dat het moment van realisatie behoorlijk kan frustreren. Terwijl dat als we nu even iets meer tijd nemen zoals de heer Leers suggereert en wellicht op een goede manier dat participatiestuk invullen – ik ben het met u eens dat niet iedereen z'n zin kan krijgen en dat weten we allemaal – dat je dan wel een onweerlegbaar participatiestukje alsnog hebt toegevoegd. Dan kan nog iedereen in bezwaar gaan en dat snap ik ook wel, maar de kans dat dan gebeurt, acht ik dan vele malen kleiner. Hoe kijkt u daartegenaan?

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, ik vind dat als ik het proces zie hoe dat tot nu toe gegaan is, dat daar een proces is van kwaliteit. Dat is een proces dat niet bestaat uit één moment. Dat is een proces dat bestaat uit meerdere momenten waarbij die mensen oprecht betrokken zijn. Binnen burgerparticipatie heb je heel veel verschillende stappen. Meebeslissen is volgens mij één uiterste. Informeren is het andere uiterste. Volgens mij hebben ze hier wel alles aan de dag gelegd om de zorgen van die mensen oprecht te begrijpen en om daar in ieder geval een oplossing voor te zoeken. Dat er dan nog mensen zijn die uiteindelijk zeggen: weet je wat, wij willen dat niet. Dat kan.

De voorzitter
Nog een korte interruptie van de heer Damen.

De heer Damen, Fractie Damen (interruptie)
Ik ben na gaan lezen wanneer de eerste bijeenkomst is geweest waar ook een gesprek is geweest met bewoners van De Doom. Dus men kan nalezen dat het eerste gesprek waar de bewoners van De Doom ook bij betrokken zijn, is geweest op 25 februari. Dus je moet nu niet zeggen dat ze niet betrokken zijn geweest bij het totaal. Dat vind ik in ieder geval niet juist.

De voorzitter
Dank u wel. Interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Meneer Damen, dan moet u ook weten dat het plan al daarvoor is ingediend. Het plan lag op dat moment al voor. Dan bent u niet goed geïnformeerd.

De voorzitter
Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede termijn? Meneer Leers heeft behoefte aan een tweede termijn. Gaat uw gang, meneer Leers.

Tweede termijn

De heer Leers, Hart-Leers
Ik heb de vraag gesteld of de wethouder via z'n backbenchers boven water kon krijgen wanneer de bouwstart gepland staat. Als dat na begin juni is – ik zeg bijvoorbeeld in oktober of nog later – dan zou het helemaal niet noodzakelijk zijn om vanavond te besluiten. In de

tussentijd in het beste scenario hebben buurt en Mondriaan zich gevonden en gaat er helemaal geen juridische procedure van start. Dat zou het allermooiste zijn in dit geval.

De voorzitter
Dank u wel. Ik kijk of de wethouder daar een antwoord op heeft.

Wethouder Peters
Ja. Ik heb begrepen dat Mondriaan graag in de gelegenheid zou zijn geweest om deze zomer te beginnen.

De voorzitter
Het gaat deze zomer beginnen. Prima. Dan gaan we naar stemming. Ik hoorde dat iemand een stemverklaring wilde afleggen. Hoor ik dat goed? Dan ben ik toch nog scherp mensen. Kom op. Gaat uw gang.

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Voor alle duidelijkheid, zowel de OPH als ook de inwoners van Welten, willen dat onze jeugd die in de problemen komen, optimaal worden ondersteund om weer zelfstandig te kunnen functioneren. Mondriaan speelt hierbij een belangrijke en een goede rol. Dat moet ook zo blijven. Daar is ook adequate accommodatie voor nodig. Toch stemmen wij tegen dit voorstel en wel op basis van de volgende argumenten: de wijze waarop Mondriaan en de gemeente omwonenden hebben meengenomen in de plannen, rammelt aan alle kanten. Er is wel met elkaar gesproken, maar veel te laat in het hele traject. Er is niet serieus naar bezwaren en aangedragen alternatieven geluisterd. Het gevolg is dat er zo goed als zeker een langdurige bezwaartrajectprocedure gaat volgen en misschien wel tot aan de Raad van State. Dit is trouwens onzes inziens niet het eerste. Dit zijn onnodige bezwaartrajecten tijdens de huidige coalitieperiode.
Ons advies aan het college en Mondriaan is dan ook om zo spoedig constructief in gesprek te gaan met omwonenden en zet in op maximaal participatieresultaat. Geef de term burgerparticipatie de inhoud zoals deze bedoeld is. Onze eigen analyse is dat er helemaal niet zo veel afstand is tussen beide partijen. Deze inspanning kost even iets meer tijd, maar bespaart uiteindelijk veel meer tijd om tot realisatie van het gebouw te komen.

De voorzitter
Dit lijkt meer op tweede, derde of vierde termijn dan op een stemverklaring.

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen
Tot die tijd adviseert de OPH om het raadsvoorstel in te trekken, maar dit is helaas niet gebeurd. Dit is een gemiste kans. Vandaar dat we tegen dit voorstel stemmen.

De voorzitter
Dank u wel. Wenst men stemming? Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, ik ben zeker niet tegen de strekking van dit voorstel en wat men hiermee beoogd te bereiken. Ik denk dat het van het grootste belang is, zowel voor de buurt als voor de Mondriaan, om een juridisch traject te voorkomen en daarmee ook te kunnen bereiken wat men voor ogen heeft. Ik denk dat het een slechte zaak is als we nu gaan forceren, terwijl er

hopelijk een betere optie is. Dus dat noopt mij ertoe om onder die omstandigheden niet ermee in te stemmen, hoe erg ik dat ook vind.

De voorzitter
Kunnen we dit voorstel aanvaarden met de stemmen van OPH en de fractie Hart-Leers tegen en ook de PVV? Ja. Dan is het met die stemmen aanvaard.

23. Adviesrecht raad aanvraag realiseren van een Mijnwater warmtebron HLH-GT-05

De voorzitter
Meneer Leers, gaat uw gang.

Eerste termijn

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, voor mij gaat het wat verder dan het slaan van die bron. Het Mijnwater hebben we jaren geleden van de hand gedaan. Na 30 jaar zal dat betaald worden. Gaandeweg werd aangegeven: het wordt een soort verwarmingstraject waar men bestaande warmte gaat herverdelen. Ik begrijp nu uit dit stuk dat er toch warmte uit mijngangen weer gebruikt gaat worden. Ik meen dat men daar inmiddels al vanaf gestapt was en meer een soort recycling van bestaande warmte ging doen. Dat tot daaraan toe.
We hebben in het verleden problemen gezien met mijnwater dat aan de oppervlakte kwam. Onder andere in een centrale in het Corneliushuis heeft een lekkage plaatsgevonden. Daar is een hele rotzooi achtergebleven van chemicaliën die onder de grond zijn achtergebleven in mijngangen. We gaan dit nu weer doen. Dit sluit niet uit dat dit in de toekomst weer gaat gebeuren. Ik vraag mij af of wij met dit hele Mijnwaterproject nog wel op een traject zitten waar we mee door moeten gaan of dat je niet een bron moet slaan die misschien wat dieper gaat en met gewone aardwarmte werkt, waardoor je wel het systeem kan benutten, maar niet fysiek met Mijnwater aan de slag gaat.
Voor mij is het een discussiepunt om nu te zeggen: gaan wij hiermee door of ronden we het af naar iets anders toe? Want niet ver hiervandaan werd een aansluiting gemaakt bij het voormalige VDL om daar warmte op te pikken en naar het zwembad te vervoeren om daar het zwembad mee te verwarmen. VDL is dicht. De warmte is weg. Ik kan me goed voorstellen dat men een alternatief nodig heeft, maar ik vraag me af of dit de weg is die we moeten inzetten en waar wij mee door moeten gaan.
Ik denk dat we wel op een moment gekomen zijn dat we het hele Mijnwaterproject op enig moment zullen moeten evalueren en eens tegen het licht moeten houden als gemeente Heerlen met wat we hiervan vinden, wat het geworden is, of we ermee door willen en of dit wel het meest optimale voor onze stad is en voor de regio. Dit heeft natuurlijk niet indirect met die bron te maken, maar als die bron eenmaal geslagen is, dan zijn we weer een stapje verder.

De voorzitter
Dank u wel. Niemand verder? Dan is het woord aan de gezegende wethouder.

Wethouder Peters
Volgens mij is Mijnwater helemaal niet meer van ons. Wat we daaraan zouden moeten evalueren, zou ik niet weten. Volgens mij hebben we gezegd: het wordt geagendeerd. Dat komt na de zomer. Dat doen dan de wethouder Duurzaamheid. Hij is er niet. Wij faciliteren

uiteraard uitbreiding van het Mijnwaternet, al is het maar omdat we achter die energietransitie staan en al is het maar omdat we het een manier vinden waarop we in ieder geval toch koploper zijn als het gaat over warmtenetten. Verder als het gaat over bedrijfsvoering van Mijnwater, dan moet u, denk ik, vooral bij Mijnwater b.v. zelf zijn.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Leers, nog behoefte aan een tweede termijn? Meneer Jacobs met een interruptie? Gaat u eerst.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Dank u, voorzitter. Ik vind die suggestie van meneer Leers wel heel erg goed, want we kunnen zeggen: Mijnwater is niet meer van ons, maar is het niet eens tijd om inderdaad te evalueren hoe dat nou met het Mijnwater werkt. Gaat dat goed in Heerlen? Ik hoor er heel veel klachten over, bijvoorbeeld dat het niet goed verwarmd is en noem maar op. Dan kunnen we wel zeggen: Mijnwater is niet van ons, maar het wordt wel bij onze bewoners aangelegd. Is het niet toch een idee om daar eens een keer over te spreken in bijvoorbeeld een commissie?

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Leers nog in de tweede termijn.

Tweede termijn

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, als wij hier weer met fysiek Mijnwater aan de gang gaan en weten wat ermee gebeurd is en gaandeweg, wat ik begrepen had, dat men van dat Mijnwater is afgestapt en het meer een transportsysteem voor warmte is geworden, vraag ik mij af of we hier op de juiste weg zijn. Ik denk van niet. Omdat ik denk van niet en voor mij het tegendeel nog niet vaststaat, denk ik ook niet dat het goed is om hiermee in te stemmen.
Er zijn bewezen trajecten om met aardwarmte aan de slag te gaan die op dieper gelegen afstanden ligt. Dat is gewoon bewezen. Ik denk dat we als stad daar beter aan doen en op langere termijn ook daar sneller rendement uit halen met minder gevaar. Dus ik vraag me af of het niet tijd wordt om het systeem verder om te gooien en misschien wel af te gaan leiden. Ik geloof dat het Limburgs Energie Fonds aandeelhouder is, gefinancierd door de provincie Limburg. De gemeente Heerlen heeft het toen voor 18 miljoen van de hand gedaan. Die 18 miljoen zouden over 30 jaar betaald worden. Volgens mij is er inderdaad wat van de hand. Het lijkt mij goed, zoals ik van de wethouder begreep, dat we na het zomerreces nog eens inhoudelijk dieper erop ingaan. Dat lijkt mij niet meer dan terecht.

De voorzitter
Interruptie van de heer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Via de voorzitter aan de heer Leers: kan de heer Leers het me eens zijn dat als uw buurman zijn auto verkocht heeft … De andere buurman dan. Ik zie de heer Rozestraten denken: heb ik m'n auto verkocht? Nee, maar uw buurman heeft zijn auto verkocht, waarvan u dacht: ik kan er iets over zeggen. Dan kunt u daarna er wel wat van vinden en dat erover zeggen, maar het is niet meer van ons. Dus u kunt vinden wat u wil, maar het is niet meer van ons. We gaan er niet meer over, behalve dan dat wij een vergunning moeten verlenen aan een aantal gebruiksmomenten die ze hebben, maar het is niet meer van ons. Dus u kunt een uur, twee

uur of drie uur lang discussiëren over iets wat niet van ons is. U heeft net zelf gezegd dat we het hebben verkocht. Waarom gaan we – dat meen ik serieus – tijd investeren in iets wat niet van ons is?

De heer Leers, Hart-Leers
Als ondertussen die auto nog steeds op mijn oprit geparkeerd staat, ik nog andere aansprakelijkheden heb die met die auto te maken hebben en ook de betaling van die auto nog moet geschieden, terwijl er van alles en nog wat op mijn eigendom gebeurt wat met die auto te maken heeft, dan denk ik wel dat het nog steeds zeer relevant is om het er eens met die buurman over te hebben. In dat geval zou ik in mijn geval dat zeker niet nalaten.

De voorzitter
Dank u wel. De wethouder heeft gezegd: het is niet van ons. De evaluatie is dus niet aan ons. We gaan in het najaar verder over deze voorziening praten met de andere wethouder over duurzaamheid. Dus ik breng dit in stemming. Wenst u hierover stemming of wenst de fractie Hart-Leers te hebben tegengestemd en Forum voor Democratie ook? Dan is dat het geval. Dan is daarmee dit stuk aanvaard.

24. Natuurinclusief bouwen

De voorzitter
Wie wil hier het woord over? Nee, we hebben geen pauze meer. Dan begin ik bij mevrouw Géron.

Eerste termijn

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Dank u, voorzitter. Als de raad zo meteen natuurinclusief bouwen als standaard vaststelt, dan is de Partij voor de Dieren opgetogen omwille van het welzijn in Heerlen. We noemden dit onderwerp in de begrotingsbehandeling van 2022 en nu ligt er een gedegen voorstel. Natuurinclusief bouwen is meer dan groen opnemen in een plan op het dak of aan de gevel. Het gaat om het creëren van fysieke ruimte voor groen en het beschermen en bevorderen van de biodiversiteit. Natuurinclusief is inmiddels domeinoverstijgend geworden. Met de koppeling van natuurinclusieve bouw en ruimtelijke ontwikkeling aan het domein gezondheid, creëer je kansen voor meer welzijn, leefbaarheid en biodiversiteit in onze stad.
Op de koppeling naar gezondheid wil ik heel even ingaan, voorzitter. Je hebt de milieufactoren, vermindering van hittestress en geluidsoverlast en de verbetering van luchtkwaliteit.
Dan bewegen: we hebben Erik Scherder maandag gehoord over hoe belangrijk het is. Bewegen in het groen stimuleert nog meer. Het is goed voor gezond gewicht. Het draagt bij aan verlaging van de bloeddruk, verbetert de hartslag, verlaagt de kans op onder andere hart- en vaatziektes, suikerziekte, kanker en depressie. Het draagt bij aan een groter zelfvertrouwen. Ontmoeten en ontspannen; een natuurlijke omgeving wordt als prettig ervaren en nodigt uit tot sociaal contact. Mensen voelen zich meer ontspannen en ervaren een betere gezondheid als ze uitzicht hebben op groen vanuit hun woning.
De zingeving. Verblijven in een natuurlijke omgeving draagt bij aan zingeving en verwerkingsprocessen. Dan natuurlijk ook de psychische gezondheid: in een wijk waar minstens 20 à 30 procent groenoppervlakte is, hebben mensen minder vaak last van stressklachten, depressie en angststoornissen.

Vanuit dit gezondheidsaspect zal ik dus willen weten of het college dit verband ziet om te kijken of er vanuit het gezondheidsaspect subsidies binnen te halen zijn om onze woonomgeving meer te vergroenen.
De bijlage over ecologische achtergronden in deze nota is zeer lezenswaardig voor iedereen met een tuin en onze mensen die betrokken zijn bij de openbare ruimte en het groenbeheer. Als we dat consequent gaan toepassen zijn dier en mens helemaal gelukkig. Dank u, voorzitter.

De voorzitter
Dank u. Meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Voorzitter, Heerlen groeit, maar de natuur groeit mee. Met dit plan zeggen we: wie bouwt, bouwt ook groen. Een groen dak, een nestkast, een haag in plaats van tegels. Het zijn kleine keuzes met een groot verschil. Minder hitte en minder wateroverlast leiden ook tot meer vogels en meer leven. Voor ons is één ding belangrijk: dit mag geen vinklijstje worden, maar moet leiden tot een zichtbaar groener Heerlen, straat voor straat. Bouwen met de natuur is bouwen voor de toekomst. Daar staan wij volledig achter. We rekenen op het college. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. D66 is enthousiast over het beleidskader natuurinclusief bouwen. Met de bouw van meer dan 7.000 woningen, met natuurlijk ook gisteren die 1.500 woningen erbij in het vooruitzicht, is dit het moment om fundamenteel anders te gaan bouwen: groener, gezonder en toekomstbestendiger. Natuurinclusief bouwen is geen last, maar een kans. Meer groen betekent koelere wijken, minder wateroverlast en een hogere leefkwaliteit. De praktische en betaalbare aanpak via het flexibele puntensysteem biedt ruimte aan maatwerk. Voorzitter, de brede steun onder bewoners, 1.400 inwoners, en de samenwerking met de bouwsector onderstrepen ook het draagvlak. D66 ziet in dit beleid een sociaal en economisch sterk verhaal. Het is investeren in gezondheid, welzijn en de toekomstwaarde van onze stad. Tot slot juichen we ook toe dat het beleid op termijn verankerd wordt in het omgevingsplan. We stemmen vol overtuiging voor dit voorstel, voor een Heerlen waarin mens, dier en natuur samen floreren.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, het beleidskader natuurinclusief bouwen is een ambitieus plan dat Heerlen groener, gezonder en leefbaarder moet maken. Als VVD ondersteunen wij dat doel van harte, maar wij vinden ook dat we niet uit het oog mogen verliezen wat bouwers, ontwikkelaars en onze inwoners van ons vragen, namelijk: helderheid, eenvoud en ruimte om betaalbaar en kwalitatief te bouwen.
Laat ik ook helder zijn: als VVD zijn we groot voorstander van STOER, namelijk het schrappen van tegenstrijdige en overbodige eisen en regels. Hetgeen is ook in ons coalitieakkoord als opdracht benoemd. We verwachten ook van dit college om dat ook in ogenschouw te nemen.

Voorzitter, het beleidskader dat we nu vaststellen, is pas het begin. De nadere uitwerking van de beleidsregels ligt straks bij het college, zo zegt het stuk. Als VVD vragen wij nadrukkelijk om die regels eerst aan de commissie en raad voor te leggen, voordat het college ze definitief vaststelt. Dat geeft ons als raad de kans om mee te denken en bij te sturen. Bent u bereid om dat toe te zeggen? Want natuurinclusief bouwen kan alleen slagen als het gedragen wordt door alle betrokkenen. Daar is onze inbreng essentieel in.
Voorzitter, ik rond af. Wij steunen de ambitie om natuurinclusief te bouwen, maar houdt het helder en stoer. Bewaak snelheid en betaalbaarheid. Betrek de raad bij de nadere uitwerking. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u wel, voorzitter. Ik ga er even vlug doorheen.
Voorzitter, op het eerste gezicht is het een sympathiek voorstel. Natuurinclusief bouwen: wie wil er nu geen groenere stad? Maar als we verder kijken dan de mooie bedoelingen, dan zien we hier iets anders gebeuren: een systeem van wederom gemeentelijke voorschriften en puntsgewijze eisen die straks bepalen wie wel of niet mag bouwen. Het klinkt vriendelijk, maar het is in wezen bureaucratisch dwangbeleid. Als je een serre of bijgebouw wil maken, moet je straks niet alleen bouwen volgens landelijke wetgeving, maar ook voldoen aan gemeentelijke eisen voor gevelgroen, groendaken, regentonnen en insectenhotels. Dat is niet als advies, maar als voorwaarde voor je vergunning.
Voorzitter, juist in een stad als Heerlen waar we moeten aanmoedigen dat er geïnvesteerd wordt in woningen, ondernemerschap en leefbaarheid, moeten we voorzichtig zijn met extra drempels en kostenverhoging. De extra eisen lijken klein, maar stapelen zich op. Nog belangrijker, dit beleid kiest niet voor een vrijwillige vergroening. Het kiest voor een verplichting. Dat is niet hoe je een duurzaam draagvlak bouwt.
Voorzitter, laten we niet bouwen aan een systeem waarin alles wordt voorgeschreven, afgetoetst en verplicht. Laten we bouwen aan een stad waarin mensen vrij zijn om te vergroenen en zich daartoe ook daadwerkelijk willen verbinden.

De voorzitter
U heeft een interruptie van mevrouw Géron. Gaat uw gang.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Dank u, voorzitter. Meneer Jacobs, u zegt het als allemaal verplichtingen, maar u weet toch wel dat als u groen bouwt, dat u korting op groene leges heeft?

De voorzitter
Meneer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Via de voorzitter aan mevrouw Géron. Ik zit niet te wachten op kortingen op leges. Daar gaat het niet om. Ik wil vrijwillig vergroenen en niet omdat de gemeente mij verplicht om nestkastjes te bouwen, geveldaken te vergroenen en noem maar op. Ik wil het op vrijwillige basis. Als je het hele programma vandaag ziet, dan is het dwang, dwang, dwang.

De voorzitter

Dank u wel. Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, dank u wel. Wederom, dit is een stemverklaring. We moeten het vandaag hebben over een nieuw plan van de gemeente Heerlen. Natuurinclusief bouwen klinkt op papier wel aardig: meer groen, meer nestkastjes en een vlindertuintje hier en daar, maar in de praktijk betekent dit: meer regels, meer kosten en meer gedoe. Als je een huis wil bouwen of verbouwen, dan moet je voortaan aan allerlei eisen voldoen: groene daken, hagen en insectenstenen. Daar hangt een puntensysteem aan. Heb je onvoldoende punten? Dan komt je vergunning in gevaar. Zo simpel is het.
Voorzitter, dit wordt toch de rode lijn van deze avond, maar dit is bureaucratie in optima forma. Terwijl er in Heerlen een enorme woningnood is, verzint de gemeente regels die het bouwen alleen maar ingewikkelder maken. We zouden nú moeten versnellen en niet vertragen. In plaats daarvan krijgen initiatiefnemers er een boekwerk aan voorwaarden bij. Bouwen wordt op deze manier alleen maar duur.
Even terug naar de actualiteit: vandaag stond zelfs nog in de Limburger dat zelfs betaalbare huizen voor veel Limburgers te duur zijn. Dat is zelfs nog zonder het natuurinclusief bouwen. Dan denk ik: voor wie doen we dit nu eigenlijk? Voor biodiversiteit? Alsof dat prioriteit nummer één is. Nee, voorzitter.

De voorzitter
U heeft een interruptie van de heer Oulad.

De heer Hoogers, PVV
Prima.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)
Bedankt, meneer de voorzitter. Ik hoor mijn collega praten over dat de kosten omhooggaan. Eigenlijk is het een duovraag: voor de wethouder en voor de collega. Heeft u ongeveer een idee met hoeveel procent die kosten dan stijgen? Is het 10 procent of is het 5 procent? Misschien heeft de wethouder hier ook al antwoord op.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Volgens mij staan de percentages genoemd vanaf pagina 11. Ik meende rond de 6 procent uit m’n hoofd, maar daarvoor zou ik terug moeten gaan naar pagina 11.

De voorzitter
Gaat u verder, meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Dank u wel. Nee, niet pagina 11. Nee, voorzitter. Prioriteit nummer één moet zijn: betaalbare woningen, veiligheid op straat en een leefbare stad voor mensen. En ja, groen is belangrijk, maar wel met gezond verstand. Dat betekent: geen dwang, geen verplichtingen met puntensystemen en geen extra kosten voor mensen die gewoon een huis willen bouwen. Laat mensen zelf bepalen of en hoe ze iets willen bijdragen aan de natuur. En als ze dat willen, dan is dit prima, maar maak het geen keurslijf.

Voorzitter, ik werd toch getriggerd door de cijfers die collega's van D66 opnoemden. U verwees hierbij naar een enquête onder 1.400 inwoners. Daaruit zou blijken dat bijna iedereen natuurinclusief bouwen belangrijk vindt, maar wat zeggen die cijfers echt? Hoeveel mensen begrijpen wat het beleid inhoudt en hoeveel mensen kunnen straks nog een huis betalen als al deze regels ingaan?
De PVV zal hier duidelijk over zijn. We willen geen groene regeldruk en geen puntensysteem dat bouwen frustreert. Geef de bouwers ademruimte. Laat Heerlen bouwen voor mensen. U begrijpt het: wij stemmen tegen dit voorstel. Dank u wel.

De voorzitter
Interruptie van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Ik heb een korte vraag. De PVV pleit over het algemeen wel voor veel meer regels. Het is een law en order partij. Dat zie je bijvoorbeeld goed bij immigratie: meer regels en meer onmogelijkheden. Hoe stelt de PVV nu ze zelf zeggen voorstander te zijn van meer natuur anders voor om die natuur die bedreigd is in Nederland te laten toenemen?

De voorzitter
Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
In ieder geval niet door ideologisch natuurbeleid dat woningbouw verder gaat vertragen en in ieder geval geen ecologische drempels die bouwen gaan vertragen en ieder geval geen puntenregels of dakvergroeningen als vergunningsvoorwaarden. In ieder geval wel door de focus te hebben op snel en betrouwbaar bouwen.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Ik hoor vooral hoe het niet moet, maar hoe moet het wel?

De voorzitter
Wilt u nog reageren, meneer Hoogers? U bent bij. Meneer Hendriks, aan u het woord. Goedemorgen, het zonnetje is al op.

Mevrouw De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen
Het is ook al kwart over twaalf. Ik zal het kort houden. Als Jongerenpartij Heerlen vinden we een groene en duurzame leefomgeving belangrijk. De korting op lezen en beschikbare subsidies maken verduurzaming bovendien aantrekkelijker. Wel is het zaak om goed te kijken welke maatregelen ook echt effectief en betaalbaar zijn.
Tegelijkertijd maken we ons zorgen over de uitvoerbaarheid en de samenhang met landelijke regelgeving. Landelijk zien we juist een beweging richting minder regels om woningbouw te versnellen. Lopen we met dit beleid als gemeente niet het risico om onbedoeld nieuwe woningbouw te ontmoedigen? Kunnen ontwikkelaars daar dan niet gaan uitwijken naar buurtgemeenten met minder verplichtingen? Daarnaast vragen wij ons af: is de openbare ruimte waar de gemeente zelf over gaat niet de plek bij uitstek om biodiversiteit te stimuleren? Hoe wordt daar regie op gevoerd? Kunt u verder voorafgaand aan de invoering toetsen of dit

beleid juridisch en praktisch voldoende afdwingbaar is? Hoe verhoudt dit beleid zich tot het programma STOER? Zijn er risico's dat keuzes daaruit straks gaan botsen met onze beleidsregels? Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, dank u wel. Waar bij nieuwbouw gemikt wordt op het planten van bomen, struiken, het ophangen van een nestkastje of het leggen van een sedumdak, vraag ik mij af of we niet ook beter kunnen kijken naar oudbouw, want op steeds meer plekken in onze stad zie je geveltuintjes. Dat is met een stoeptegel eruit of een halve stoeptegel eruit. Tegen de gevel aan ontstaan de leukste en de mooiste situaties. Nu vraag ik mij af en met mij zullen dat waarschijnlijk ook nog andere stadsgenoten zijn, hoe dit dan zit. Mag je zomaar zo'n tegel uit de stoep van de gemeente pakken en daar een plant in zetten en die tegel als een soort border gebruiken? Ik hoor hier van collega's al dat het geen probleem is en dat je het vooral moet doen. Zo'n hands-on mentaliteit is prima in de raad. Maar is dat ook zo? Hebben wij daar een vrijstelling voor of is er een meldingsplicht? Hoeft dat helemaal niet en mogen mensen gewoon aan de gang? Want we hebben natuurlijk veel meer oudbouw in de stad dan nieuwbouw. Dan hoef je niet te wachten met iets te veranderen, maar kun je dat gewoon doen.
Ik heb in het verleden eens gesuggereerd om de druk in de binnenstad waar heel veel hittestress is door te weinig groen op te pakken door ook gevelbeplanting en andere zaken te doen. Dat is vooralsnog niet opgepakt bij mijn weten. Dat zou vrij uniek kunnen zijn, maar geveltuintjes en een halve stoeptegel eruit gebeuren al in onze stad. Dus hoe zit dat nou? Kunnen we dat enthousiasmeren en tegen iedere Heerlenaar die dat wil, zeggen: u mag er gerust mee aan de gang en we wensen u veel succes of is dat allesbehalve zo?

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Voorzitter, dank u. Onze fractie was bang dat door al die maatregelen de bouw vertraagd zou worden of dat het veel duurder zou worden. Maar de wethouder heeft in de commissie toegezegd dat het niet zo was, dus daarom steunen we het voorstel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Ermers.

De heer Ermers, Ouderenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Het mag duidelijk zijn dat we in een internationale crisis, ook midden in een wooncrisis en in een klimaat- en natuurcrisis zitten. Leefgebieden krijgen het met de groei van industrieterreinen, distributiecentra, woonruimte, toerisme en recreatie steeds moeilijker. Tegelijkertijd is er dus een enorme behoefte aan woon- en ondernemersruimte. Als u die enorme opgaven naast elkaar legt, dan is de vraag legitiem: hoe gaan we beide uitdagingen integraal te lijf? Natuurinclusief bouwen is dan een interessante en voor de hand liggende optie.
Terecht werden in de commissie vragen gesteld: wat betekent dit natuurinclusief bouwen nu voor ontwikkelaars, woningeigenaren enzovoort? Waar we nog moeten gaan zien hoe één en

ander in de praktijk gaat uitpakken, hebben de antwoorden van de wethouder ons enigszins gerustgesteld. Hij gaf aan dat financiële inspanning in relatie tot de totale bouwprojectkosten relatief beperkt zijn en dat er ook subsidies klaarliggen en aangevraagd kunnen worden. Daarnaast – dat is denk ik wel een belangrijke – zijn bijvoorbeeld ook de bouwsector en de VNG steeds meer voorstander van natuurinclusief bouwen en gebruiken ze die methode ook al met – dat gaf de wethouder al aan en dat staat ook in de stukken – het externaliseren van kosten. Dat is dus het verleggen van de kosten die uiteindelijk de problematiek met zich meebrengen. Het is inderdaad een terecht punt wat de wethouder aannam. Het wordt zaak om dit specifieke aspect duidelijk te maken aan iedereen, anders wordt het wellicht niet begrepen. Dus in deze is het zaak om daar met name de gemeentelijke communicatie op af te stemmen. Ik zou ook willen voorstellen om te kijken op welk moment dat we dit kunnen gaan evalueren als het uiteindelijk effectief gaat worden.
Dat is eigenlijk op dit moment m'n stemverklaring, denk ik.

De voorzitter
Dank u wel. Dan is het woord aan wethouder Gelderblom.

Wethouder Gelderblom
Dank u wel, voorzitter. De VVD vroeg aandacht voor wat bouwers en inwoners eigenlijk willen. De suggestie was: willen die niet STOER? Dat is dat befaamde acroniem. Wat bouwers en inwoners willen, zien we ook duidelijk terug in de enquête. Zij steunen het principe van natuurinclusiviteit. We hebben via het woonberaad bouwers betrokken. We hebben – daar ben ik erg blij mee – steunbetuiging mogen ontvangen van bouwend Nederland. Zij kunnen zich hier ook in vinden.
Aangaande STOER, die kwam ook terug in een vraag van de Jongerenpartij, hebben we niet heel erg lang geleden in Parkstad verband Friso de Zeeuw op bezoek. Dat is de voorzitter van de landelijke STOER-stuurgroep die je zo zou kunnen noemen. Hij gaf aan – dat vind ik erg interessant – in een gedachtewisseling tussen hem toen ik hem naar dit beleid vroeg, dat het aardige is dat het hele STOER-traject een valse start heeft gekend, omdat Mona Keijzer als voorbeeld nestkasten noemde. Hij gaf aan: als voorzitter ben ik juist voorstander van die nestkasten, want dat is een hele kleine ingreep en dat maakt het niet heel veel ingewikkelder om het te bouwen. Dat geven bouwers ook aan. Precies met het type ingrepen waar we hier voorstaan, in de bescheiden omvang die we hier voorstaan met de flexibiliteit die we daarin hebben verwerkt, past het juist ook goed bij monde van het STOER-traject zelf, bij de STOER-gedachte.
Vervolgens is de vraag vanuit de VVD: kan de raad nader betrokken worden bij de uitwerking hiervan? Om daar even op in te zoomen met het vervolgproces: de beleidsregels zullen juist één op één het kader volgen dat u hier voor u heeft liggen. Dat is ook de reden dat we het zo secuur hebben uitgewerkt. Dus ja, in de vervolgstappen kunnen we zeker procesmatig de raad meenemen, maar aan de inhoud gaat niks wezenlijks meer veranderen, want precies om die reden is het detailniveau van dit voorstel zo hoog, omdat dit één op één doorgezet gaat worden.
Qua evaluatie hebben we al opgenomen in het stuk dat het na twee jaar gaat gebeuren, dus dan heb je ook een beetje kunnen merken met elkaar waar je al dan niet tegenaan loopt. Dan kun je ook net als bij dat Grip op Wonen-verhaal met elkaar vaststellen wat wel en niet werkt, waar wellicht wel aangescherpt moet worden of waar misschien wat vanaf geschaafd moet worden.
De PVV gaf aan dat de woningnood ze aan het hart gaat en dat ze om die reden tegen dit voorstel zijn. Het moet toch van het hart, voorzitter, dat als woningnood de PVV aan het hart

gaat, het vreemd is dat ze tegen een leegstandsverordening stemmen waar juist gekeken wordt hoe we de leegstand beter kunnen benutten om de woningnood te bestrijden, om maar een voorbeeld te noemen. Vervolgens gaven ze ook aan dat betaalbare woningen ze erg aan het hart gaan, maar de PVV heeft ook tegen de doelgroepenverordening gestemd waarin we de betaalbaarheid juist naar beneden hebben bijgesteld ten opzichte van de landelijke norm, omdat wij weten dat de betaalbaarheidsgrens in Parkstad wat lager ligt dan landelijk. Dus het is bijzonder dat de PVV consistent tegen zaken is die ze aan het hart gaan. Dat zien we, denk ik, nu ook weer gebeuren.
Wat extra spijtig is, is dat dit gebeurt op een misvatting iedere keer ten aanzien van de cijfers. Dat zagen we bij het vorige voorstel ook. Er wordt nu in een bijzin gezegd dat de kosten 6 procent zouden zijn op pagina 11, maar als de bladzijde zou zijn omgeslagen naar pagina 12, dan staat daar dat we om die reden de kosten naar beneden bijstellen, omdat we dat wat al te gortig vonden dat het onder de 1 procent blijft, waar ook terecht naar gevraagd werd.
Tot slot de vraag die ik enigszins aanmatigend vond naar onze inwoners: hoeveel mensen begrijpen de enquête? Volgens mij zijn mensen heel erg goed in staat om zo'n enquête te begrijpen in onze stad. Ik zou niet weten waarom niet.
De vraag die gesteld werd, was: hoeveel mensen kunnen nog een woning betalen met deze regels? Als die kosten onder de 1 procent blijven, dan is dat geen wezenlijke opwaartse druk op de woningprijs. Geheel terecht wat de heer Ermers nog even memoreerde: als je daar het effect van het externaliseren van kosten, zoals gezondheidskosten die de Partij voor de Dieren terecht aanhaalde, maar ook algemene kwaliteit die je niet hebt als je niet natuurinclusief bouwt, niet in ogenschouw neemt, dan kijk je ook niet redelijk naar wat een woningprijs precies is. Dat doen wij wel.
Vervolgens naar de Jongerenpartij, die vroeg: krijgen we niet al te veel regels op deze manier en hoe verhoudt dit zich tot STOER? Daar heb ik net iets over gezegd met verwijzing naar Friso de Zeeuw. Hij vroeg: is het niet beter – althans, zo verstond ik het – om dit te doen met meer natuurinclusiviteit in de openbare ruimte? Wat ons betreft is hetgeen of, of. We vinden dat je dit allebei moet willen. We kijken ook juist naar natuurinclusiviteit in de openbare ruimte. Mijn collega-wethouder Peters is daar hard mee bezig. Mijn collega-wethouder Clemens is dat ook. Kijk naar het centrum en wat daar allemaal voor moois gebeurt. Kijk naar de buurtvergroeningsplannen van wethouder Peters. Zo zijn we er wel degelijk flink mee bezig. Het is en, en.

De voorzitter
Interruptie van de heer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Via de voorzitter aan de wethouder, wat u net zei over dat het beter is voor mijn gezondheid, vindt u niet dat het een individuele keuze van mij is of ik op bepaal of ik natuurinclusief bouw? Ik doe iets voor mijn gezondheid of ik doe het niet. Dan zou je zelf zeggen: je moet roken gaan verbieden, want dat is slecht voor de gezondheid. Het zou toch in principe een individuele keuze moeten zijn of ik mijn woning natuurinclusief ga bouwen? Het is toch mijn individuele keuze of ik het doe voor mijn gezondheid of niet voor mijn gezondheid? Ik schaad daar toch ook verder niemand mee als ik dit niet doe?

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Gelderblom

Dat dreigt weer – dat is heel goed – een politiek-filosofisch debat te worden. Ik denk dat automatische geweren heel slecht zijn voor de volksgezondheid. Ik vind het heel goed dat ze verboden zijn om een voorbeeld te noemen. Ik denk dat er nog heel veel meer van dat soort voorbeelden te verzinnen zijn. Dit is een minder extreem voorbeeld, maar ik zou zeggen: het ligt wel in het verlengde van dezelfde gedachte. Nog belangrijker dan het element vrije keuze et cetera, is dat het een collectief actieprobleem is. Iedereen heeft baat bij vergroening, maar het is heel moeilijk en ook als het aankomt op waar je nou informatie inwint over wat een effectieve toevoeging qua natuurinclusiviteit en klimaatadaptie aan je huis is als je een individuele woningeigenaar bent die iets gaat bijbouwen et cetera. Dat is best wel veel werk en het helpt enorm om dat collectieve falen te voorkomen door daar van de kant van de overheid vanuit de collectiviteit informatie over aan te reiken en duidelijkheid over te scheppen. Dat is wat dit kader ook doet, want dat maakt niet alleen inzichtelijk wat je kunt doen qua bouwen en verbouwen om natuurinclusiviteit te bevorderen, maar vooral ook hoe je dat kunt doen en welke maatregelen daarbij horen, dus het is ook een kwestie van dienstverlening naar de inwoners toe.
Ik was net bezig met de openbare ruimte en dan komen we ook al vrij snel uit bij de heer Leers. Hij vroeg naar de geveltuinen. Ik meende ook – dat kan ik verkeerd gehoord hebben – daar een soort of, of in te horen. Is het niet beter om dit in geveltuinen te doen? Ik denk ook hier, of ik het goed heb gehoord of niet, dat het echt een kwestie van en, en is. Ik denk dat het visueel heel mooi op elkaar kan aansluiten als er natuurinclusiviteit zit in een gevel in een geveltuin, want wij zijn als college ook groot voorstander van geveltuinen.
Qua hoe dat werkt, is dat in principe als het gemeld wordt bij de gemeente, dat dit dan zomaar kan. Dat is dan wel een beetje binnen de perken. Je kunt niet oneindig tegels eruit wippen, maar als het inderdaad een beetje tegen de gevel aan blijft, dan kan dit via een melding bij de gemeente. Ik begreep dat we daar op korte termijn weer een communicatietraject over starten. Via de operatie Steenbreek zijn we doorlopend bezig om juist ook met mensen samen zowel in de openbare ruimte, zoals wethouder Peters net aangaf, en ikzelf voor de particuliere gronden aangaf om te bevorderen.
Tot slot, denk ik, alleen maar bemoedigende woorden van het CDA en de OP, waarvoor veel dank.
Dat was het, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Is er nog iemand voor een tweede termijn? Ik durf het bijna niet te vragen. Meneer Hoogers nog voor een tweede termijn.

Tweede termijn

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, ik zal maar een heel kort punt maken. Alsof wij als PVV geen hart hebben voor wonen. Ik denk dat de wethouder de eerdere toelichting en stemmingen uit het verband trekt. Het is niet relevant voor het onderwerp waar we het nu over hebben. Daarbij zijn subsidies om de pijn te verzachten, niet meer en niet minder dan geld van de belasting betalen om eigen dure regels te verzachten. Als je de verplichting schrapt, dan zijn de subsidies ook niet nodig. Hierop hoeft de wethouder overigens niet te reageren, want wij verschillen gewoon van mening.

Wethouder Gelderblom

Dat gaat die toch doen, want dat is wel een beetje hoe het gespeeld wordt hier. Als de heer Hoogers zegt: eigen regels, dan schept de heer Hoogers een onderscheid tussen enerzijds de gemeente en anderzijds de gemeenschap. Dat is typisch populisme. Volgens mij lopen die in elkaar over. Als hier wordt vastgesteld dat we met elkaar natuurinclusieve regels willen, dan doet de vertegenwoordiging van de inwoners van deze stad dit. Dat zijn dus onze mensen die in die zin daar ook mee gediend zijn en geholpen zijn. Het is niet zo dat er een onderscheid is tussen wij van de gemeente en de gemeenschap. Dat doen we juist volgens mij ten bate van de gemeenschap wat we hier bedenken. Dat is althans de collectieve hoop volgens mij die we hier moeten blijven hanteren.

De voorzitter
Wenst u stemming over dit onderwerp of wensen de fracties van Forum voor Democratie en PVV tegen te hebben gestemd? Dat is het geval. Dan is het voorstel aanvaard.

25. Motie 'vreemd aan de orde van de dag' OPH inzake 'invoering hitteplan Heerlen/Parkstad'

De voorzitter
We hebben nog drie moties te gaan, waarbij ik de indieners verzoek om hem heel kort toe te lichten. De fracties verzoek ik alleen maar iets toe te voegen als ze iets kort toe te voegen hebben. Vervolgens wil ik het college vragen wat ze ervan vinden en dan gaan we stemmen. We moeten hier niet nog drie debatten van gaan maken. Meneer De Groot, mag ik u vragen om de eerste motie toe te lichten?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Jazeker. Dank u, voorzitter. Het is heet, het wordt steeds heter en we worden steeds ouder. Dat werd vandaag nog eens keer gememoreerd door de heer Van den Berg. Deze motie is vooral bedoeld voor kwetsbare ouderen. Laat dat duidelijk zijn, want dat is de doelgroep als je dan over een doelgroep moet spreken waar we het hier over hebben, want die zijn vaak de dupe en kwetsbaar. Zij weten niet wat ze wel en wat ze niet moeten doen. Voordat ze het weten, liggen ze uitgedroogd met alle gevolgen van dien.
Ik heb dit even kort voorbesproken met wethouder Gelderblom, omdat het in zijn portefeuille zit. Hij zegt tegen mij: Theo, je kan dat niet weten, maar wij zijn net bezig met het lanceren van een campagne. Voor deze vergadering kreeg ik de primeur. Hij bracht mij het foldertje voor die campagne, maar wat schetst mijn verbazing? Hier staat een tuinman met een plantje op. Tip nummer één is: hitte tegengaan begint met groen. Het kon mevrouw Géron wel zijn geweest die dit heeft ontworpen. Wij zijn natuurlijk voor groen, voor duurzaamheid en noem het maar allemaal op, maar laten we wel wezen: dit past niet helemaal bij de bedoeling van de inhoud van onze motie. Hier staan natuurlijk ook tips in dat je in de schaduw moet zitten en dat je moet drinken, dat snappen wij. Maar een hitteplan is echt wel even iets anders is. We hebben ook in de oproep in de motie verwezen naar: ga even buurten bij Kerkrade. Daar zijn ze sinds vorig jaar daar al mee gestart. Het gaat vooral om de maatregelen die nodig zijn onder de aandacht te brengen bij die doelgroep kwetsbare ouderen. Dit kan, denk ik, heel erg goed samengaan. Ik roep er eigenlijk toe op om hier een beetje creatief mee om te gaan en niet te wachten tot het najaar, want dan is de zomer voorbij en dan zijn de gevolgen van dien. Dat ter toelichting.

De voorzitter
Heeft iemand nog behoefte aan een aanvulling daarop? Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Dank u, voorzitter. In 2018 heeft Partij voor de Dieren hier in deze raad gevraagd voor een warmteplan, maar we hebben een goed Nationaal Hitteplan. Dat wordt ook iedere jaar geëvalueerd. Dat gaat uit van het KNMI. U vindt het op internet. Ik wil er niet lang over uitweiden, maar dat komt dus ook tot in de zorghuizen. Daar moeten ze dat plan ook hebben liggen. Dat is hun verantwoordelijkheid, maar iedereen wordt vanuit het KNMI voordat er hitte komt ruim voor die tijd gewaarschuwd. Ik denk niet dat we ook nog zelf hier een hitteplan moeten hebben. Ik vind het idee sympathiek natuurlijk, maar we hebben een Nationaal Hitteplan en ik denk dat dit ruim voldoende is.

De voorzitter
Ik zag dat meneer De Groot als eerste wilde reageren.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Even kort, voorzitter. Natuurlijk is er een Nationaal Hitteplan. Dat is duidelijk, maar waar het hier om gaat, is dat wij hier in Zuidoost-Nederland de hoogste temperaturen hebben. De droogteperiodes zijn het grootst. We hebben de meest vergrijsde populatie van heel Nederland. Niet iedere oudere woont in een verzorgingstehuis, mevrouw Géron. Dat weet u ook. We hebben het net gehad over dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig moeten blijven wonen. Dat betekent dat ook zelfstandige ouderen kwetsbaar kunnen zijn. Waar het om gaat, is dat de aandacht en communicatie hiervoor en dan met name in deze periode, van essentieel levensbelang is.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, ik heb vooral ook een vraag aan het college. Maakt van de plannen die de gemeente Heerlen al heeft ook deel van uit dat er per wijk en zeker in de wijken met veel erg slecht geïsoleerde slecht geïsoleerde warme woningen, dat er bij heet weer ook een plek is waar mensen heen kunnen? Het voorbeeld dat we zagen in Kerkrade, is of je naar een koele ruimte toe kan als het in je eigen huis niet uit te houden is. Maakt dat deel uit of is het echt toegevoegde waarde wat de OPH wat dat betreft doet?

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, heel kort. Hetgeen wat hier voorgesteld wordt, is de laatste tijd enorm in het nieuws met dat vooral ouderen die op zichzelf zijn door anderen erop gewezen moeten worden voldoende vocht in te nemen, zich genoeg te koelen en daarin ook ondersteund worden. Want als dat niet gebeurt, dan zijn soms de gevolgen heel vergaand. Ik ga ervan uit dat hetgeen de wethouder meneer De Groot heeft laten toekomen, onderdeel is van het geheel waarin zeker ook eenieder die zich nog jong, quick en fit voelt en zeker geen ouderen, erop let ouderen om zich heen erop aan te spreken of misschien zelfs een drankje aan te bieden en te zeggen: dit kun je niet vaak genoeg doen op de dag en zeker onder deze omstandigheden. Als we dat allemaal doen en zo ook uitdragen als gemeente, dan denk ik dat we weer een stukje verder

zijn om problematiek die hieruit voortkomt – die is vaak heel vergaand en noodlottig – weer te verminderen.

De voorzitter
Meneer Pauwels.

De heer Pauwels, CDA
Voorzitter, ik denk dat we in dat kader moeten inzetten op het voorkomen van hitte. Ik breng daarbij de artikel 33 vragen in memorie die ik heb gesteld aangaande de parkeerplaatsen voor de grote bedrijventerreinen waar geen enkele boom staat en die als bakovens werken op deze momenten. We moeten er alles aan doen om die hitte daar tegen te gaan.

De voorzitter
Ik ga naar de wethouder toe. Wethouder Gelderblom voor de reactie op de motie.

Wethouder Gelderblom
De heer De Groot begon er inderdaad al over. We werden enigszins midscheeps geraakt, omdat we inderdaad op het punt staan – ik meen dat het over anderhalve week is – dat we onze campagne tegen hittestress gaan lanceren. Dat is inderdaad wat mevrouw Géron terecht aanhaalde in het verlengde uiteraard van het landelijke hitteplan. Dat heeft meer om het lijf dan alleen maar een plantje. Ik heb hem hier ook. Dit is inderdaad de wereldpremière van één gedeelte van het actiemateriaal. Daar zit heel veel achter.
Op de eerste plaats is het ook goed om te benadrukken dat er lang onderzoek aan zit. We hebben ook gedragswetenschappelijk onderzoek gedaan. We hebben in kaart laten brengen waar met name de hittestress zit in Heerlen. We hebben ook nauw samengewerkt en we werken nog steeds nauw samen met woningcorporaties - dat heeft u wellicht in de prestatieafspraken al kunnen lezen – om hittestress te bestrijden, want met name in dat segment zit echt veel van die kwetsbaarheid waar we het hier over hebben. Dus er is een breder pakket aan acties dan alleen maar dat plantje. Het staat in die flyer die zeer binnenkort algemeen bekend wordt, maar het is toch wel aardig om het hier even aan te stippen. Dus vergroenen is wel degelijk heel belangrijk. Dat zorgt voor verkoeling.
Het is die verstening die tot de stijging van de temperaturen leidt. Dat moet je echt doorbreken. Ventileren is heel belangrijk. Zonwering is heel belangrijk. Drinken is heel belangrijk. Achter op de flyer hebben we, alsof we het hadden afgestemd met de heer De Groot, expliciet opgenomen dat het belangrijk is dat mensen een oogje in het zeil houden, juist bij ouderen, omdat daar de grootste kwetsbaarheid zit. Ze zorgen er dus ook voor dat mensen juist een schaduwrijke omgeving opzoeken, het koeler maken en blijven drinken.
We gaan samen met de corporaties dit vanaf begin juli breed uitrollen via al onze informatiekanalen, maar het ook echt aan de man brengen in hele directe zin en samen met de corporaties daadwerkelijk de buurten in gaan om dit te doen. Dat alles maakt dat we op dit moment zouden zeggen dat we de motie ontraden, omdat we al aan de strekking van de motie voldoen.
Wat wel zo is, is dat we klaarblijkelijk onvoldoende tot nu toe de raad hierover hebben meegenomen. Het is goed om de raad en de buitenwacht mee te nemen in de stappen die hiertoe hebben geleid. In de prestatieafspraken stond het wel, maar niet breed uitgemeten. Wat we sowieso gaan doen ter begeleiding van de lancering van de campagne, is een raadsinformatiebrief waarin we even opsommen wat ik net kort heb geschetst, maar dan met meer details. Het idee is dat we in het najaar de stappen die we tot nu toe hebben gezet en de

campagne combineren naar een totaalverhaal dat we ook kunnen formaliseren als hitteplan, maar dat is echt maar een formalisering, want aan de strekking voldoen we al.
Ik zou zeggen: het zou ook een optie kunnen zijn, omdat we als college de motie ontraden, om hem aan te houden en te wachten tot we inderdaad die formalisatiestap zetten en dan op de merites beoordelen. Dus die handreiking wil ik bij deze doen. Die rib komt er inderdaad ook aan.
Dan was de vraag van de heer Van Zutphen nog en dat vond ik een hele aardige benadering: er zijn heel veel woningen met een slechte energiehuishouding. Dat zorgt ervoor dat het vaak bijna ondraaglijk warm is, zeker voor wat brozere mensen. In het kader van de koude problematiek in de winter met de energiearmoede, hebben we samen met het Leger des Heils destijds warmtekamers ingericht. Nu wil je het tegenovergestelde doen. Dat zijn dezelfde kamers. We maken nog steeds gebruik van het verbond voor energierechtvaardigheid, dus het is heel erg logisch om precies diezelfde kamers ook weer onder de aandacht te gaan brengen, want de warmtekamers van de winter zijn de koeltekamers van de zomer. Dus dat vind ik een hele goede suggestie.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer De Groot, wenst u de motie in stemming te brengen of houdt u hem achter de hand?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Ik heb nog één aanvullende vraag. Het is heel goed dat u ook ingaat op het voorstel van de heer Van Zutphen, want waar het vooral om gaat … Wat ik me dus ook afvraag: bijvoorbeeld bij het hitteplan in Kerkrade is heel nauw samenwerking geweest met de GGZ. Is dat in dit geval ook gebeurd? De GGD, sorry. Is dat in dit geval ook gebeurd?

Wethouder Gelderblom
Ja. De GGD wel inderdaad. Daar is ook doorlopend contact mee en ook over dit onderwerp. Ook richting de toekomst is daar contact mee.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Waar het ons vooral om gaat, is dat die aandacht ervoor wordt gegeven. Dat is het allerbelangrijkste. In die zin kan ik me, denk ik, heel goed vinden in het voorstel zoals u dat aangeeft en dadelijk in het najaar om te kijken: hoe kunnen we dan die twee zaken voor zover nog nodig samenbrengen? Prima, dan houden we hem aan tot het najaar. Als het nodig is, dan brengen we hem dan in.

De voorzitter
Voor deze avond is die ingetrokken en u houdt hem verder in de achterzak.

26. Motie 'vreemd aan de orde van de dag' GL/PvdA/SP/D66/CDA/OPH/JPH/FD inzake 'huisgarantie met baankans voor politie- en zorghelden'

De voorzitter
Meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Voorzitter, een huissleutel in de hand en een vaste baan. Daar begint veiligheid en goede zorg. Investeren in de lange termijn. Parkstad kampt met een groeiend tekort aan wijkagenten en

gespecialiseerd zorgpersoneel. Zuyderland gebruikt het personeelstekort als belangrijkste argument om complexe zorg uit Heerlen weg te halen. U, burgemeester, waarschuwt dat het fte-tekort aan agenten een knelpunt is voor een veilige en leefbare buurt.
Tegelijk weten we dat starters, juist ook jonge agenten en verpleegkundigen, vaak geen betaalbare woning kunnen vinden. Zo houden we dit tekort zelf in stand en raken we jongeren kwijt aan andere regio's. Geen huis, geen baan, geen zorg en geen veiligheid. Zo simpel is het. In Almere pakken ze dit slim aan. Daar krijgen starters in het onderwijs een vaste baan en voorrang op een woning. Het lijkt te werken. Waarom zouden wij in Parkstad dan niet hetzelfde doen voor de mensen die ons beschermen en verzorgen?
Met deze motie roepen wij het college op om samen met woningcorporaties, politie en zorginstellingen een pilot op te zetten: een huisgarantie met baankans, zodat we personeel aantrekken en vasthouden. We vragen het college om ook de buurtgemeenten, de provincie en het Rijk erbij te betrekken.
Voorzitter, nu vraag ik alleen nog de raad: steun deze motie voor onze agenten, voor onze zorggelden en voor een veilig en gezond Parkstad. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u. Is er één van de fracties die hem niet ondersteund heeft die nog een toelichting wil geven? Dat is mevrouw Géron. Gaat uw gang.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Voorzitter, wie gaat er over politie? Wij kunnen zelf geen politie aantrekken. Ik denk dat we die toegewezen krijgen. Dat is één. Het tweede punt is dat we op overheid.nl al op 26 maart 2024 gepubliceerd hebben dat binnen de groep van woningzoekenden die economisch of maatschappelijk gebonden zijn aan de gemeente Heerlen er voor woonruimte voorrang gegeven aan vitale beroepsgroepen zoals onderwijzers, verpleegkundigen en politieagenten. Dat staat in artikel 2. Dus eigenlijk hebben we dat al, denk ik. Of ik zit ik mis? Dat hoor ik graag van het college.

De voorzitter
Ik ga naar het college toe waarbij ik even aangaf dat wij niet zelf de agenten aanstellen. Dat doet de politie zelf. Nog iemand? Meneer Leers, gaat uw gang.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, een tijdje geleden heb ik contact met u gehad over de suggestie over het werven van agenten. Toen was het geval dat er militairen geworven werden en dat er een dermate overschot was om te zeggen: vraag die mensen dan om eventueel mogelijk geïnteresseerd te worden in een baan bij de politie. Daarop kreeg ik als antwoord: er was een dermate positieve vibe ontstaan rond een baan bij de politie door allerlei zaken die er op dit moment spelen, ook series en noem maar op, dat wij als gemeente van geluk mochten spreken, omdat die ontwikkelingen van het aantal agenten van negatief naar positief waren omgeslagen. Dus daar was een heel ander beeld ontstaan. Als ik dat goed begrepen heb, dan klopt het begin niet van de overwegingen. Er is nu een tekort, maar dat tekort wordt in afzienbare termijn opgelost of ingelost, hoe je het maar wil zeggen. Dus hoe zit het nu met dit onderdeel? Heb ik dat goed begrepen en zijn we daar gelukkig al op de goede weg? Zou dit voorstel dan eigenlijk alleen nog maar terugvallen op verplegend of medisch personeel?

De voorzitter

Het wervingsbeleid van de politie slaat gelukkig aan. Er worden weer jonge mensen aangetrokken, dus dat is positief. We zitten nog lang niet op het niveau wat ik zou willen. Dat is weer een andere discussie. Dat heeft alles te maken met die normen die er gesteld zijn.
Ik ga toch naar de wethouder.

Wethouder Gelderblom
Wij kunnen de motie omarmen. Onze eerste reactie was ook: in die huisvestigingsvergunning hebben we opgenomen dat we met voorrang werken, maar er zitten een aantal interessante elementen in dat initiatief uit Almere die wij nog niet doen. Dat maakt het ook echt nieuw. Het voornaamste is ook inzoomen op de wooncarrière. Dat is echt een hele slimme vondst daar. Wat ze daarmee bedoelen en wat wij daar ook mee beogen, is dat je zegt: niet alleen zorgen we ervoor dat er een match wordt gemaakt tussen een baan en een woning, maar ook dat als je in je wooncarrière een stap zet, bijvoorbeeld als je kinderen krijgt en je wat ruimer wil gaan wonen, dat de woningcorporatie dan ook gaat kijken of ze bijvoorbeeld ook in de middenhuur of voor een gezinswoning in het sociale segment kunnen begeleiden. Dat is natuurlijk een mate van ontzorging, zou je kunnen zeggen, die wel competitief voordeel geeft ten opzichte van andere regio's waarmee je moet wedijveren als het gaat over het aantrekken van personeel. Dat geldt in ieder geval voor die zorg.
Over de politie heeft de burgemeester al iets gezegd, maar laat ik eraan toevoegen dat het niet zo zeer alleen over het aantrekken gaat, maar ook over die match tussen iemand die dan een baan krijgt en waar diegene gaat wonen. Want los van het woonproduct, dus het type woning, is ook het voordeel van deze benadering, dat je een beetje kunt sturen als iemand gebruik maakt van het aanbod op waar mensen dan terechtkomen. Dat is ook wat we met elkaar hebben afgesproken in de huisvestingsvergunning, namelijk dat we daadkrachtige en veerkrachtige groepen ook op een fijne manier over de stad willen spreiden, zodat ze optimale positieve impact hebben op onze gemeenschappen.

De voorzitter
Dank u. Wenst u stemming over deze motie? Meneer Jacobs.

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
Ik zou één vraag aan de wethouder willen stellen in dit kader. Er is sprake van een woningtekort en ik vind dit ook een hele sympathieke motie, maar er zijn ook genoeg starters die al een hele lange tijd op woningen zitten te wachten. Je gaat nou eigenlijk een groep mensen van een bepaalde beroepsgroep - ik snap ook de achtergrond – naar voren halen, terwijl je dezelfde starter hebt die bijvoorbeeld in Heerlen woont, die al drie jaar op een woning zit te wachten. Vervolgens komt er dan politie van buitenaf en die krijgen die woning toebedeeld. Hoe staat u daartegenover? Ik vind dat een beetje opgespannen voet staan met elkaar.

Wethouder Gelderblom
Ten eerste is er, denk ik, hopelijk ook een aanzienlijke overlap tussen de twee categorieën. Met andere woorden, er zullen ook veel mensen zijn die hier een opleiding hebben gevolgd tot bijvoorbeeld verplegend personeel aan Zuyd of elders die vervolgens … We willen die graag behouden en dus voorkomen dat ze uitvliegen naar andere regio's om daar aan de slag te gaan in de zorg. Dan kan zo'n aanbod enorm helpen. Het is niet zo dat dit twee totaal gescheiden categorieën zijn. Starters hier en zorg- en veiligheidspersoneel van elders. Nee, die twee kunnen heel erg goed overlappen.
Ik zou er ook aan willen toevoegen dat het probleem van Heerlen is dat er ook schaarste is, maar dat als je het vergelijkt met het landelijke beeld, dan is het probleem niet zo zeer dat niemand aan een woning kan komen. Er zijn zelfs in het goedkopere segment overschotten als

je kijkt naar het passend aandeel zoals we dat hebben vastgesteld in het Nieuw Heerlens Woonfundament. Het gaat veel meer: trekken wij mensen aan die onze gemeenschappen ook versterken? Als we dat doen, komen ze dan op plekken waar die veerkracht het hardst nodig is? Zoals wij de motie bezien, is dat weer een toevoeging aan het brede instrumentarium dat we inmiddels met elkaar hebben om die twee doelen te bevorderen.

De voorzitter
Dank u wel. Wenst u stemming? U stemt tegen? Met dat Forum voor Democratie tegen is, is de motie aanvaard.

27. Motie 'vreemd aan de orde van de dag' SP/GL/PvdA/PvdD inzake 'Heel Heerlen Beweegt'

De voorzitter
Ik geef het woord aan mevrouw Stöcker.

Mevrouw Stöcker-Bus, SP
Dank u wel, voorzitter. In de commissie EBF van 10 juni jongstleden hebben we gesproken over de voorgenomen aanbesteding van Heel Heerlen Beweegt. De voormalige wethouder De Beer had een memo voorbereid die echter naar onze mening een onvoldoende onderbouwing gaf van het voornemen. Integendeel, zelfs. Daarom pleiten wij voor continuering van het sportstimuleringsprogramma van Heel Heerlen Beweegt. Wij hebben samen met GroenLinks, Partij van de Arbeid, Partij voor de Dieren en SP deze motie voorbereid waarin wij in feite het college willen opdragen om de aanbestedingsprocedure Heel Heerlen Beweegt stop te zetten en te kiezen voor sturing door middel van subsidie en daaraan gekoppelde en gehandhaafde voorwaarden en tot slot voortaan de raad ook actief te betrekken voordat het principe samenwerking boven marktwerking wordt losgelaten.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Voorzitter, dat is weer de al oude discussie van: wanneer moet je een aanbestedingstraject gaan volgen en wanneer niet? Volgens mij hebben we die discussie al eens eerder gevoerd. Mij is even niet helemaal duidelijk. Ik hoorde wethouder Vrusch aan het begin van deze avond zeggen over een ander onderdeel van: hier moeten we eigenlijk niet kiezen voor aanbesteding, maar gewoon voor continuering, omdat we tevreden zijn over de dienstverlening. Zijn er spelregels met betrekking tot wanneer je wel en wanneer je niet moet aanbesteden? Hebben we daar zelf überhaupt ruimte in? Voor mij is dat niet helemaal duidelijk.

De voorzitter
Meneer Kockelkorn.

De heer Kockelkorn, VVD
Dank u, voorzitter. De VVD kan zich volledig vinden in de constateringen van de motie, zij het niet dat we gewoon een wettelijk kader hebben waar we ons aan moeten houden, dat de wethouder duidelijk heeft aangegeven dat dit intern getoetst is, dat er ook bij buurgemeentes is geïnformeerd en dat we verplicht zijn om aan te besteden. We zijn buitengewoon tevreden met Alcander als partner. We hopen dan ook zeker dat bij een nieuwe aanbesteding Alcander als beste partij uit de bus komt, maar het is een wettelijk kader waar we aan te voldoen

hebben. Dus ik vind het eigenlijk een non-discussie. In die zin vind ik het ook een hele vreemde weg als we deze opgaan om gewoon zo'n juridisch kader naast ons neer te leggen.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Janssen.

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter
Ik heb gezegd kort toelichten, dan de beantwoording en dan stemmen. We gaan niet meer een debat voeren.

Meneer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Heel kort, kan het college aangeven of de gesuggereerde motie van de SP, GroenLinks, PvdA en Partij voor de Dieren inhoudelijk en juridisch wel mogelijk is en of deze motie ook in de geest is van het door onze raad reeds vastgestelde – dat is nog niet zo lang geleden – inkoop- en aanbestedingsbeleid? Kunnen de indieners aangeven – want tussen de commissie van twee weken geleden en nu zitten twee weken – of zij deze motie ook inhoudelijk hebben laten toetsen op de juridische en inhoudelijke haalbaarheid door deze bijvoorbeeld met de hulp van de griffie op te stellen of hebben ze het gewoon op basis van een stand-by gedachte op papier gezet?

De voorzitter
Meneer Jacobs. Ik maak even het rondje af. Wat zegt u?

Meneer Jacobs, Forum voor Democratie
De vraag is gesteld.

De voorzitter
De vraag is gesteld. Meneer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
In de discussie die wij twee weken geleden hadden moeten hebben, had het er ook over moeten gaan dat wij het Stand-by verhaal uitgebreid hebben geëvalueerd. Daarmee hebben we gezegd: dat is niet goed gegaan. Daar is niet uitgekomen wat we eigenlijk hadden willen hebben aan de voorkant. Vervolgens kan de wethouder niet echt antwoord geven op de vraag: welke lessen hebben we hier nu uit geleerd en waarom gaan we dit nu weer opnieuw doen? Dat is niet wat er gebeurd is. Dat is wat er had moeten gebeuren vervolgens. De wethouder zegt: ik wil het doen, omdat ik dan betere afspraken kan maken. Ik denk: in de subsidieregeling kunnen wij hele goede afspraken met elkaar maken. Dat is niet anders dan wanneer je het aanbesteed hebt. Blijkbaar wil een gedeelte van de raad vooral dit type werk uitbesteden aan partijen uit Groningen of uit Amsterdam.

De voorzitter
We gaan niet interrumperen, meneer Janssen.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Dus ik weet het niet. Ik ben heel benieuwd naar het antwoord van het college.

De voorzitter
Mevrouw Stöcker wilde nog iets toelichten, want de vraag ging eigenlijk ook aan de indieners van de motie, of u die juridisch gecheckt had.

Mevrouw Stöcker-Bus, SP
Ik wilde heel graag nog heel even terugkomen, meer in het bijzonder, op de vraag van de heer Janssen, omdat hij vroeg of wij daar ook nader onderzoek naar gedan hadden of iets van die trant. Wij hebben daar inderdaad wel informatie over ingewonnen. We kunnen daarbij concreet attenderen op een handreiking die is opgesteld door het expertisecentrum van het ministerie van IZK. Daarin worden een aantal alternatieven beschreven voor de manier van aanbestedingen, waaronder ook de subsidierelatie wordt beschreven en waarbij die dan ook wordt gedefinieerd als de modus om aanspraak te maken op financiële middelen, verstrekt door een bestuursorgaan, met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager en anders dan als betaling van de aan het bestuursorgaan geleverde goederen en diensten. Dus die vorm van opdrachtverstrekking is wel degelijk mogelijk.

De voorzitter
Dank u wel. Ik ga naar het college.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, als waarnemend portefeuillehouder Sport op dit moment snap ik de warme gevoelens voor Heel Heerlen Beweegt. Dat snap ik echt. Alleen onze conclusie is dat het in ieder geval niet mogelijk is om het op deze manier te continueren. Waarom? Die discussie hebben we natuurlijk ook twee weken geleden gevoerd. Ik probeer hem toch even te duiden. Enerzijds is het de subsidievariant en anderzijds de aanbestedingsvariant. Op het moment dat je subsidie verleent, moet je dus ook een wettelijk voorschrift hebben. Dat wettelijk voorschrift bestaat uit een verordening en een subsidieregeling. Die moet worden opgesteld op het moment dat je die zou willen continueren. Op het moment dat je dit doet, zul je alsnog opnieuw dit als een tender moeten uitzetten. Als je hem als een tender uitzet, kan Heel Heerlen Beweegt daarop reageren, maar tegelijkertijd kunnen andere partijen dit ook. Dan zul je toch op basis van de partij die zich daar dan op inschrijven, een afweging moeten maken.
Als het gaat over aanbesteden, is het zo dat normaal gesproken als je een structurele relatie aangaat met in ieder geval wat hier natuurlijk ook voorstaat – want we hebben ook gekeken of er uitzonderingsgronden zijn en die zijn er, alleen echter zijn die uitzonderingsgronden niet zodanig dat dit daarvoor in aanmerking komt.
Als je het hebt over de uitzondering op de wettelijke grondslag voor subsidieverlening, dus dat je geen verordening en geen subsidieregeling zou moeten opstellen, dan heeft dat met name betrekking op bijvoorbeeld een spoedeisende subsidie of een incidentele subsidieverstrekking. Dit is natuurlijk wederom een manier waarop we toch voor een aantal jaren in ieder geval die geweldige activiteiten die zij doen, zullen moeten organiseren en dus zullen moeten wegzetten.
Er zijn dus ook uitzonderingen als het gaat om aanbesteden en om dus die aanbestedingsplicht niet te hoeven doen, maar dat geldt wederom niet op het moment waar we het zojuist over hadden, dat als jij van plan bent om structureel voor meerdere jaren een verbinding aan te gaan, dat dit daar vanwege die redenen weer niet mogelijk is. Dus wij ontraden de motie en we zullen dat proces op de manier zoals het ook geschetst is, moeten doorlopen.

De voorzitter
Ik kijk naar de indiener van de motie. Gaat uw gang.

Mevrouw Stöcker-Bus, SP
Ik zou graag nog een vraag aan de wethouder willen stellen. Wat waren dan de vorige keer de overwegingen om wel met heel Heerlen Beweegt in zee te gaan en opdrachten te verstrekken?

De voorzitter
Volgens mij gaan we dat debat niet meer aan, mensen. Er is gewisseld. We gaan stemmen. Wie is er voor deze motie? Dat zijn de fracties van de SP, Partij voor de Dieren, GroenLinks, Partij van de Arbeid. Wie is er tegen de motie? Dat zijn de fracties van het CDA, OPH, Hart-Leers, Jongerenpartij, Fractie Damen, PVV, Forum voor Democratie, Partij Hoensbroeks Belang, VVD en D66. 10 voor en 24 tegen. De motie is verworpen.

Sluiting
Dan zijn we aan het einde van deze avond gekomen. Normaal gesproken zou ik nog een aantal heel stichtelijke woorden tegen u zeggen, maar ik heb één heel groot geluk met u allen: wij zien elkaar volgende week op 2 juli nog even voor een korte vergadering en dan gaan we dit dan doen. Drink er vooral nog eentje mensen, want er is nog een borrel. Je bent toch al laat in je bed, dan maakt dat ook niet veel meer uit. Dank voor deze vergadering. Dank en wel thuis.

De voorzitter sluit de vergadering om 01:00u.

Aldus vastgesteld tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van Heerlen van 24 september 2025,

Voorzitter,	Griffier,
drs. R. Wever	drs. T.W. Zwemmer